

Cohesion in Koryak – A culturally conditioned Phenomenon?

Volume 2: Appendix: Koryak Texts

Inauguraldissertation

zur Erlangung des Akademischen Grades

eines Dr. phil

vorgelegt dem Fachbereich 05 – Philosophie und Philologie

der Johannes Gutenberg-Universität

Mainz

von

Erika Golz

aus

Köln

Mainz

2020

TABLE OF CONTENTS:

Koryak texts

Legends

Text 1 GKA-2-L	4
Text 2 LJAA-1-L	29
Text 3 AAS-1-L	43

Biographical texts

Text 4 AAS-2-B	49
Text 5 PIR-1-B	58
Text 6 VRD-1-B	85

Expository texts

Text 7 ASJA-1-S	94
Text 8 EID-2-S	104
Text 9 KNA-1-S	111

Texts about Koryak customs

Text 10 EID-3-G	115
Text 11 AAS-2-G	125
Text 12 OKO-1-G	130

Fairy Tales

Text 13 GKA-1-M	159
Text 14 LPK-1-M	178
Text 15 PIR-2-M	186

Adventure reports

Text 16 PIR-3-E	202
Text 17 PIR-4-E	209
Text 18 PIR-5-E	224

Legends

Text 1 GKA-2-L

001

gejunëllin	ənnin	Kəg'ujkəneku	to	Miti	g'ig'ək	
ge-	junël-lin	ənnin	Kəg'ujkəneku	to	Miti	g'ig' -ə-k
PAST.II-live-3sg	this	Kujkyneku	and	Miti	sky-E-LOC	

there lived this Kujkyneku and Miti in the sky

002

ηanqoj,	gajallinav'	ηanqoj
ηanqoj	g- ajal -linav'	ηanqoj
after.a.while	PAST.II-fall.down-3pl	after.a.while

after a while, they fell down after a while

003

gëellinëv'	noçal'kətəη
gë- el -linëv'	noçal'k-ëtəη
PAST.II-come-3pl	earth-ALL

they came to the earth

004

pəče	əčču	gaηvolënav'	junëtək	uttəl'kək	
pəče	əčču	ga- ηvo-lënav'	junëtə-k	utt-ə-l'k	-ə-k
at.first	they	PAST.II-start-3pl	live-INF	tree-E-SURF-E-LOC	

at first they started to live in the trees

005

ənnin	jaqam	ujηë-jin	nuçel'kən	itkë	jatan	ëm-miməl
ənnin	jaqam	ujηë -jin	nuçel'kən	it -kë	jatan	ëm-miməl
that	however	Neg-PTCL	land	be-NEG	only	only-water

there was, however, no land, only water

006

to	ənnin	miməl	luqin
to	ənnin	miməl	luqin
and that	water	black	

and this water was black

007

ηanqoj	konηalaη	təttəl'	nəmëjəηqinëv'	uttu	
ηanqoj	ko-ηηa-la-η	təttəl'	nəmëjəηqin-ëv'	utt-u	
from.there	PRES-grow-pl-PRES	very	big	-pl	tree-pl

very big trees grow from there

008

ηankačəkoηqo	konηalaη
ηanka-čəko-ηqo	ko- ηηa -la-η
there-INES-ABL	PRES-grow-pl-PRES

from there (out of the depth) they grow

009

məev'	uttu	nəmëjəηqinëv'	
məev'	utt-u	nəmëjəηqin-ëv'	
because	tree-pl	big	-pl

because the trees are very big

010

to	ηanko	əççi	Miti	kujunən'ηi		uttəl'kək
to	ηanko	əççi	Miti	ku- junən'-η -i		uttə-l'kək -ə-k
and then	they	Miti	PRES-live-PRES-3dl			tree-SURF-E-LOC

and then they and Miti live in the trees

011

to	əməη	ηaeë	gəjniku,	əməη	ənjeju	pçikav',	to	əməη
to	əməη	ηaeë	gəjnik-u	əməη	ənje-ju	pçika-v'	to	əməη
and all-all:emph.	that	wild.animal-pl		all	this -pl	bird -pl	and all	
ənjeju	məl'mələ,	to	ənjeju	əməη,	v'əjin,	əngəmu	nəməjηkinev',	
ənje-ju	məl'məl-ë	to	ənje-ju	əməη	v'əjin	əngəm-u	nə-məjη-kine-v'	
this-pl	insect -pl	and this-pl		all	now	worm-pl	ADJ-big-ADJ-pl	

g'opta ηanko koənallaη uttəl'kək
g'opta ηanko ko-ənala-η uttə-l'kək -ə-k
also then PRES-live-pl-PRES tree-SURF-E-LOC

and all those wild animals, all these birds and all these insects and all these, now, big worms also live then in the trees

012

ənnənçəη	ənnin	Miti	évəη
ənnənçəη	ənnin	Miti	évə-η
once	this	Miti	say-CONV

once this Miti says

013

çok-əno,	titè	muju	məççəηvolaη		mètg'aη	junètək
çok-əno	titè	muju	məç-ça-ηvo-la-η		mètg'aη	junètə-k
however	when	we	1pl-FUT.I-start-pl-FUT.I		well	live-LOC

however, when will we start to live well?

014

aktəka		v'ut'ku	mənnəna...	mənnənalla	uttəl'kək
aktəka		v'ut'ku	mən-nəna	mən-nənal-la	uttə-l'kək -ə-k
it.is.not.possible		here	1pl-live	1pl-live-pl	tree-SURF-E-LOC

it is not possible to live here in the trees

015

to	ənnin	Kəg'ujkəneku	évəη
to	ənnin	Kəg'ujkəneku	évə-η
and this		Kujkyneku	say-CONV

and this Kujkyneku says

016

g'am	miηkəη	gəmnan	təg'əntən
g'am	miηkəη	gəmnan	tə- g'- ə-ntə-n
however	how	I:ERG	1sg-SUBJ-E-do-3sg

how, however, should I do [this]?

017

ənnin	Miti	évəη
ənnin	Miti	évə-η
this	Miti	say-CONV

this Miti says

018

çok,	çəlçətgi	g'ano	Təjkətəjəη
çok	çə- lçət-gi	g'ano	Təjkətəj-ə-η
you.see	INT.I-go-2sg	there	sun-E-DAT

you see, go there to the sun

019

əno kəpŋəlogən miŋkəŋ
əno k-ə-pŋəlo-gən miŋkəŋ
he.ABS INT.I-E-ask-3sg how
ask it how [to change these conditions]

020

əmg'u əno eŋin jivəŋ
əmg'u əno eŋin j- iv -ə-ŋ
furthermore he.ABS what FUT.I-say-E-FUT.I
what it will say further on

021

Kəg'ujkəneku gəg'əkəv'lən g'əg'ətəŋ.
Kəg'ujkəneku gə- g'əkəv'-lən g'əg'ətəŋ
Kujkyneku PAST.II-start.off-3sg sky-ALL
Kujkyneku started off to the sky

022

to ŋaen gaəg'ələn tijkətij
to ŋaen ga- əg'ə-lən tijkətij
and that PAST.II-reach-3sg sun
and reached that sun

023

kiv'ŋənin
k- iv'-ŋ -ə-nin
PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
he says to it

024

əna, miŋkəŋ məng'əntən ənnin
əna miŋkəŋ mən-g' -ə-nt-ə-n ənnin
look.out how 1pl-SUBJ-E-do-E-3sg this
look, how should we do this

025

tit nəg'itən nučel'kən mujək
tit n- ə-g' -it -ə-n nučel'kən muj-ə-k
so.that 3sg-E-SUBJ.I-be-E-3sg land we-E-LOC
so that there would be land at our (place)

026

ənnin Tijkətij évəŋ
ənnin tijkətij évə-ŋ
this sun say-CONV
this sun says

027

kək, gənin ŋanko nəmjəčg'u kotvaləŋ
kək gənin ŋanko nəmjəčg'-u ko- tva-la-ŋ
you.see your there population-pl PRES-be-pl -PRES
you see there is your population there

028

əneju nəmjəčg'u kənuməkəv'gənev',
əne-ju nəmjəčg' -u k- ə-numəkəv'-gənev'
this-pl population-pl INT.I-E-gather -3pl
these populations gather

029

to əççu ʔəpɲəlogənav'
to əççu ʔ- ə-ɲəlo-gənav'
and they INT.I-E-ask-3pl
and ask them

030

ənnin évəɲ
ənnin évə -ɲ
this say -CONV
this sun says

031

ʔəpɲəlogənav'
ʔ- ə-ɲəlo-gənav'
INT.I-E-ask -3pl
ask

032

mikənek nuçel'ʔən ʔajtəɲnən
miknek nuçel'ʔən ʔa- ʔtə -ɲ -nən
who:ERG land FUT.I-bring.home-FUT.I-3sg:3sg
who will bring the land home

033

Kəg'ujkəneʔu gəmləɲ gətək-ellin ʔajtətəɲ
Kəg'ujkəneʔu gəmləɲ gə-tək-el -lin ʔajtətəɲ
Kujkyneku again PAST.II-go.down-3sg home:ALL
Kujkyneku went down home again

034

to ənjeju gənuməkəv'linəv', ənjeju əməɲ gijniku, əməɲ
to ənje -ju gə- numəkəv'linəv' ənje-ju əməɲ gijnik -u əməɲ
and this -pl PAST.II-gather-3pl this-pl all wild.animals-pl all

ənjeju əngəmu əməɲ ənjeju eju məl'mələ
ənje-ju əngəm-u əməɲ ənje-ju eju məl'mələ-ə
that-pl worm-pl all that-pl what insect-pl
and these he gathered, these wild animals all, all those worms, all these, what, insects

035

to ən'ɲəg'an gatvagələnəv' ən'ɲəg'an
to ən'ɲəg'an ga- tvaga-lənəv' ən'ɲəg'an
and this.way PAST.II-sit.down-3pl this.way
and so they sit down, this way

036

to Kəg'ujkəneʔu évəɲ
to Kəg'ujkəneʔu évə -ɲ
and Kujkyneku say -CONV
and Kujkyneku says

037

miknek-əna ənnin nuçel'ʔən ʔajtəɲnən
miknek -əna ənnin nuçel'ʔən ʔajtə -ɲ -nən
who:ERG -PTCL this land bring.home-FUT.I-3sg:3sg
who will bring this land home?

038

ənnin, ənneju kəv'laŋ
 ənnin ənne-ju k- èv'-la-ŋ
 this this-pl PRES-say-pl-PRES
 this, these (animals) say

039

ʒok, amu ənnin juŋjutè jajtəŋnèn ənnin
 ʒok amu ənnin juŋjutè ja- jtə -ŋ -nèn ənnin
 you.see probably this whale FUT.I-bring.home-FUT.I-3sg:3sg this

nučel'kən

nučel'kən

land

you see, probably this whale will bring this land

040

ənnin juŋəj èvəŋ.
 ənnin juŋəj èvə-ŋ
 this whale say-CONV
 this whale says

041

ʒok, ŋəjaŋ gəmnən mètən ŋaen nučel'kən
 ʒok ŋəjaŋ gəmnən m- èt -ə-n ŋaen nučel'kən
 you.see o.k. I:ERG INT.I-bring-E-3sg that land
 you see, okay I will bring that land

042

gaŋvolèn ənnin etèken'ŋək ənnin anəŋkačəkojtəŋ
 ga- ŋvo-lèn ənnin e- tèk-en' -ŋ-ə-k ənnin anəŋkačəko-jtəŋ
 PAST.II- start -3s this FUT.I-go.down-FUT.I-E-INF this inside -ALL
 this (whale) started to go down into the (ocean)

043

gaŋvolèn ənnin
 ga- ŋvo-lèn ənnin
 PAST.II-start-3s this
 this (whale) started

044

aktəko ənnin, jaŋam-g'at eləŋ nətèketən,
 aktəko ənnin jaŋam -g'at eləŋ n- ə-tək-et -ə-n
 it.is.not.possible this however -PTCL there 3sg-E-go.down-E-3sg
 it is, however, not possible for this (whale) to go down there,

045

məev' ənin v'anno tətèl'nəmijkuŋinəv'
 məev' ənin v'ann-o tətèl'nə-mijku-ŋinə-v'
 because his tooth-pl very ADJ-light-ADJ-pl
 because his teeth are very light

046

a-a, ŋin'g'at aktəka eləŋ nətèke nətèketən
 a-a ŋin'g'at aktəka eləŋ nə-tək-e nə- tèk-et -ə-n
 a-a therefore it.is.not.possible there 3sg-go.down... 3sg-go.down-E-3sg

ŋakəŋ

ŋakəŋ

there

a-a, therefore it is not possible to go down, to go down there,

047

aktəka	nučel'kən	nətənən			
aktəka	nučel'kən	nə- g'-	èt	-ə-nən	
it.is.not.possible	land	3sg-SUBJ-bring-E-3sg:3sg			

it is not possible to bring the land

048

to	kın'g'at	évəŋ		
to	kın'g'at	évə -ŋ		
and	therefore	say	-CONV	

and therefore he (Kujkyneku) says

049

kın'g'at	ənnəju	kév'laŋ		
kın'g'at	ənnə-ju	k- év'-la-ŋ		
therefore	this-pl	PRES-say-pl-PRES		

therefore these say

050

kək-əno,	ŋəjaŋ	g'am	mikənək	nəg'ètənən	
kək	-əno	ŋəjaŋ	g'am	mikənək n- ə-g'	-èt -ə-nən
you.see	-PTCL	then	however	who:ERG 3sg-E-SUBJ.I-bring-E-3sg:3sg	

nučel'kən

nučel'kən

land

you see, who, however, could then bring the land

051

ənnin,	Jael',	ŋaen	pəçiḱpil',	v'əjin	g'opta	uttək
ənnin	Jael'	ŋaen	pəçiḱ-pil'	v'əjin	g'opta	uttə-k
that	Jael(proper.name)	that	bird-DIM	however	also	tree-LOC

kujunətəŋ

ku- junət-ə-ŋ

PRES-live-E-PRES

that Jael, that little bird lives, however, also in the tree

052

Jael'	évəŋ	
Jael'	évə-ŋ	
Jael	say-CONV	

Jael says

053

kək,	ŋəjaŋ	gəmmo,	gəmnən	mətən	nučel'kən
kək	ŋəjaŋ	gəmmo	gəmnən	m- èt -ə-n	nučel'kən
you.see	o.k.	I	I:ERG	INT.I.1sg-bring-E-3sg	land

you see, okay I, I will bring the land

054

ənnəju	nəmjačg'ənəku	ənki	gatvagalèn
ənnə-ju	nəmjačg'ə-nəku	ənki	ga- tvaga-lèn
this-pl	population-AUG	there	PAST.II-sit.down-3sg

these (this) population sits down there

055

jaḱam-g'at	gaŋvolèn	ačačgənček
jaḱam-g'at	ga- ŋvo-lèn	ačačgənče-k
at.once-PTCL	PAST.II-start-3sg	laugh -INF

at once it (the population) starts to laugh

056

əno,	ivək,	ʔok-əno,	gajmat,	ənnin	pəçik	
əno	ivə-k	ʔok	-əno	gajmat	ənnin	pəçik
you.see	say-INF	however-PTCL	possibly	this	bird	

kutinmètəŋ

ku- tinmèt-ə-ŋ

PRES-deceive-E-PRES

you see, it says (the population): it is possible that this bird deceives [us], however

057

aktəka	nètənən	nučel'ʔən
aktəka	n- ət -ə -nən	nučel'ʔən
it.is.not.possible	3sg-bring-E-3sg:3sg	land

it is not possible for it (the bird) to bring the land

058

to ləguma	ənnin
to ləguma	ənnin
and it.turned.out	this

and it turned out this...

059

pəče	ənjeju	kačačgənčejlaŋ
pəče	ənje-ju	k- ačačgən-čej-la-ŋ
at.first	this-pl	PRES-laugh-proc-pl-PRES

at first these laugh

060

ənnin-ʔun	ačačgəgəjŋən,	ŋaen	nəmjəčg'əkən	v'otənʔal
ənnin-ʔun	ačačgəgəjŋən	ŋaen	nəmjəčg'ə-kən	v'otənʔal
this-PTCL	laugh	that	population-ADJ	on.this.side

v'otənnəmjəčg'ən	ənnin	ačačgəgəjŋən	əçgi	kitəŋ
v'otən - nəmjəčg'ən	ənnin	ačačgəgəjŋən	əçgi	k- itə-ŋ
this - population	this	laugh	today	PRES-be-PRES

this laugh of that population, on this side at this population this laugh exists today

061

ənnin,	pəçik	ənnin,	jaʔam	ənnin	pəçik	çik-jaj
ənnin	pəçik	ənnin	jaʔam	ənnin	pəçik	çik-ja-j
this	bird	this	at.once	this	bird	dive-PAST.I.3sg

this, this bird, at once, this bird dived

062

i,	pəçik	évəŋ
i	pəçik	évə-ŋ
yes	bird	say-CONV

yes the bird says

063

pəçik	évəŋ
pəçik	évə -ŋ
bird	say -CONV

the bird says

064

pəče	ənjeju	kačačgənčejlaŋ
pəče	ənje-ju	k-ačačgənčej-la-ŋ
while	this-pl	PRES-laugh-pl-PRES

while these laugh

065

to pəçik' èvəŋ
to pəçik' èvə-ŋ
and bird say-CONV
and the bird says

066

ənnin (ənnəju) pəçe kaçaçgəŋçejlaŋ
ənnin pəçe k- açaçgəçej-lja-ŋ
this while PRES-laugh-pl-PRES
while these laugh

067

pçik' ing'è çik-jaj g'ano mèmlečəkojtəŋ
pçik' ing'è çik-ja -j g'ano mèmle-čəko-jtəŋ
bird quickly dive-PAST.I.3sg there water-INES-ALL
the bird quickly dived there into the water

068

ķətè
ķət -è
go.away-PAST.I.3sg
it went away

069

to ənnəju nəmjəçg'u v'əetvəlaŋ
to ənne -ju nəmjəçg'-u v'əetvə-la-j
and this -pl population-pl be.silent-pl-PAST.I.3
and this population was silent

070

jaķam-g'at gèméluv'jitvəlinèv', gatvagallènav'
jaķam -g'at gè- mèl -u-v'jitvə-linèv' ga- tvagal-lènav'
at.once-PTCL PAST.II-AUG-E-be.silent-3pl PAST.II-sit.down-3pl

kog'alləŋ

k- og'al-la-ŋ
PRES-wait-pl-PRES
all at once, they are silent, sit down and wait

071

mèlleķķè ənnin pəçik' ənnin čerŋətoj
mèlleķķè ənnin pəçik' ənnin čerŋəto-j
after.a.little.while this bird this appear-PAST.I.3sg
after a little while this, this bird appeared

072

ənan jaķam-g'at jəkiŋək nučal'ķəpil'
ənan jaķam -g'a-t jəkiŋ-ə-k nučal'ķə-pil'
he:ABS however-ERG-dl beak-E-LOC earth-DIM

kunnəŋnin

ku- nn -ə -ŋ -nin
PRES-carry-E-PRES-3sg:3sg
it carried, however, (the) earth in his beak

073

to ənnin, ənnin, ŋanķoj Miti Kəg'ujkəneķu to Jael' ŋaen
to ənnin ənnin ŋanķoj Miti Kəg'ujkəneķu to jael' ŋaen
and this this thereafter Miti Kujkyneku and Jael that

ɲəvolaj tɛnnjučel'kəŋkə
 ɲəvo-la-j tɛnnjučel'kəŋ-kə
 start-pl-PAST.I.3 make.land-INF
 and this, this, thereafter Miti, Kujkyneku and that Jael started to make land
 074

naɲvon ənnin nučel'kənəku tɛjkək
 na- ɲvo -n ənnin nučel'k-ə-nəku tɛjkə-k
 INV- start-3sg this earth-E-AUG make-INF
 they started creating this earth
 075

jaɣam kotgəmalləŋ
 jaɣam ko- tgəmal -la-ŋ
 just PRES-struggle-pl-PRES
 they just struggle
 076

ləgan kočgələlg'alləŋ
 ləgan ko- čgələ-lg'al -la-ŋ
 even PRES-sweat-proc-pl-PRES
 they even sweat
 077

ənnin, ənjeju v'əjin čəgələgəjŋo kong'alləŋ v'əemu
 ənnin ənne -ju v'əjin čəgələgəjŋ-o ko- ng'al -la-ŋ v'əem-u
 this this -pl however sweat-pl PRES-become-pl-PRES river-pl
 this, this sweat, however, becomes the rivers
 078

to ənjeju, nikəv', nučel'kəkinəv', ənjeju, ənjeju, v'əv'v'o,
 to ənne -ju nikə-v' nučel'k-ə -kinə-v' ənne-ju ənne-ju v'əv'v'-o
 and this -pl something-pl earth -E-ADJ-pl this-pl this-pl stone-pl

jaɣam-g'at ənjeju gəng'əllinəv', tənupu gəng'əllinəv'
 jaɣam -g'at ənne-ju gə- ng'əl -linəv' tənup-u gə- ng'əl-linəv'
 just -PTCL this -pl PAST.II-become-3pl hill -pl PAST.II-become-3pl
 and these, whatsit, earthen, these, these stones just, those became hills, they became
 079

to tətətl' ɲənvək gətɛjkəlinəv' ənjeju kəmg'uku
 to tətətl' ɲənvək gə- tɛjkə-linəv' ənne-ju kəmg'uk-u
 and very a.lot PAST.II-make-3pl this-pl clod -pl
 and they made a lot of these clods
 080

to tənupu gətɛjkəli... gətɛjkəlinəv'
 to tənup-u gə-tɛjk-ə-li gə- tɛjkə-linəv'
 and hill -pl PAST.II-make-E-... PAST.II-make-3pl
 and they made, they made hills
 081

to ɲanɔoj Kəg'ujkəneku giv'lin
 to ɲanɔoj Kəg'ujkəneku g- iv'-lin
 and thereafter Kujkyneku PAST.II-say-3sg
 and then Kujkyneku said
 082

tok, čemoč, ənjeju məl'valə ellajkən
 tok čemoč ənne-ju məl'val-ə e-l-la-jkən
 come.on it.is.enough this-pl shelter-pl FUT.II-be-pl-FUT.II

jaʋalg'oʋamtavɛlg'əŋ

jaʋal- g'oʋamtavɛlg' -ə-ŋ

behind- human.being-E-DAT

come on, it is enough, these will be shelters for the following generations

083

jaŋʋolaŋ ʔɛj titɛ ənki kivək

ja- ŋʋo-la-ŋ ʔɛj titɛ ənki kiv -ə-k

FUT.I-start-pl-FUT.I even when there spend.the.night-E-INF

they will even start spending the night there

084

ʔəjəm nəʔajav'nav'

ʔəjəm nə- ʔajav' -na-v'

NEG ADJ-freeze-ADJ-pl

they don't freeze

085

məl'ʋalək jatʋalajkən

məl'ʋal-ə-k ja- tʋa-la-jkən

shelter-E-LOC FUT.II-be -pl-FUT.II

they will be in the shelter

086

to ŋanʔoj nučel'ʔənɛʔu gɛməltɛjkəlin

to ŋanʔoj nučel'ʔ-ə-nɛʔu gɛ-mɛl-tɛjkə-lin

and thereafter land -E-AUG PAST.II-proc-make-3sg

and then they made the big land

087

ənav'ut ənnin Miti to Kəg'ujkənɛʔu gatʋagallɛnat

ənav'ut ənnin Miti to Kəg'ujkənɛʔu ga- tʋagal-lɛnat

in.fact this Miti and Kujkyneku PAST.II-sit.down-3dl

in fact, this Miti and Kujkyneku sat down

088

ənnin kiv'əŋ

ənnin k-iv' -ə-ŋ

this PRES-say-E-PRES

this (Miti) says

089

əna, miŋkəəŋ

əna miŋkəəŋ

look.out how

now, what's the matter

090

nučel'ʔən kotʋaŋ

nučel'ʔən ko- tʋa-ŋ

land PRES-be-PRES

the land exists

091

uttu kotʋalaŋ

utt-u ko- tʋa-la-ŋ

tree-pl PRES- be-pl-PRES

the trees exist

092

gijniku kotvalaŋ
gijnik -u ko- tva-la-ŋ
wild.animals-pl PRES-be-pl-PRES
the wild animals exist

093

to ujnè-jin milgən
to ujnè -jin milgən
and Neg-PTCL fire
and there is no fire

094

aķajav'ka ən'ŋəg'an mənne mənjunənmək
aķajav'ka ən'ŋəg'an mənne mən-njunən-mək
cold this.way 1pl... 1pl- live -1pl
it is cold living this way

095

to omakaŋ ənjeju g'opta gijniku aktəka
to omakaŋ ənje-ju g'opta gijnik -u aktəka
and together this-pl also wild.animals-pl it.is.not.possible

nəjunənnəv'

nə- junən-nəv'
INT.I.3pl-live-3pl
and together these wild animals won't survive either

096

milgən məev' ujnè
milgən məev' ujnè
fire because Neg
because there is no fire

097

ənnin, ənnin... giv'lin
ənnin ənnin g- iv'-lin
this this PAST.II-say-3sg
this, this... said

098

anjapəl' ənnin giv'lin
anjapəl' ənnin g- iv'-lin
spider this PAST.II-say-3sg
this spider said

099

ķok, gəmnan ŋəjaŋ mətən mil milgən
ķok gəmnan ŋəjaŋ m- ètə -n mil milgən
you.see I:ERG then INT.I-bring-3sg fi... fire
you see, I will then bring the fi.. fire

100

ənnin kiv'ŋənin
ənnin k- iv' -ŋ -ə -nin
this PRES-say-PRES-E -3sg:3sg
this (Kujkyneku) says

101

g'am miŋkəeŋ
g'am miŋkəeŋ
but how
but how?

102

aktəka	əv'ənčam	kətəgən	ənnin	milgən
aktəka	əv'ənčam	k- ètə-gən	ənnin	milgən
it.is.not.possible	certainly	INT.I-bring-3sg	this	fire

it is certainly not possible for you to bring this fire

103

Mitinak	kiv'ηənin
Miti-na -k	k- iv' -η -ə-nin
Miti-II.DECL-ERG	PRES-say-PRES-E-3sg:3sg

Miti says

104

kələkət	Təjkətəjəŋ
k-ə- ləkət	təjkətəj-ə-η
INT.2s-E-go	sun-E-DAT

go to the sun

105

to kələkət	Təjkətəjəŋ
to k- ə-ləkət	təjkətəj-ə-η
and INT.2sg-E-go	sun-E-DAT

and go to the sun

106

kiv'gən,	miŋki	məŋg'ələg'olan	ənnin	milgən
k- iv'-gən	miŋki	mən-g'- ə-ləg'o-la-n	ənnin	milgən
PRES-say-3sg	where	1pl-SUBJ.I-E-find-pl-3sg	this	fire

ask, where we could find this fire

107

ənnin	Kəg'ujkəneku	gəjɪŋəlin	g'ano nəkajtəŋ,	Təjkətəjəŋ
ənnin	Kəg'ujkəneku	gè- jɪŋè-lin	g'ano nəkajtəŋ	təjkətəj-ə-η
this	Kujkyneku	PAST.II-fly-3sg	there something-ALL	sun-E-DAT

this Kujkyneku flew there to the, whatsit, sun

108

giv'lin
g- iv'-lin
PAST.II-say-3sg
he said

109

əna,	miŋkəŋ	milgən	məŋg'ələg'olan
əna	miŋkəŋ	milgən	mən-g'- ə-ləg'o-la-n
look.out	where	fire	1pl-SUBJ.I-E-find-pl-3sg

look out, where could we find the fire

110

ənnin évəŋ
ənnin évə-η
this say-CONV
this (sun) says

111

mətke	točgənan	ujŋè	əjguletke,	gəmnin	v'əjin	kotvəŋ
mətke	točgənan	ujŋè	è- jgulet-kè	gəmnin	v'əjin	ko- tva-η
really	you:ERG	Neg	NEG- know-NEG	my	however	PRES-be-PRES

čakəgət Mičgəjén'
 čakəgət Mičgəjén'
 sister Michgyngev
 do you really not know that I have a sister, called Michgyngev
 112

g'ano nuče... aŋkačəko kotvaŋ anəŋkačəko kunnjuŋnin
 g'ano nuče aŋka-čəko ko- tva-ŋ anəŋkačəko ku- nnju-ŋ -nin
 there land... sea-INES PRES-be-PRES inside PRES-guard-PRES-3sg:3sg

milgən
 milgən
 fire
 there at the bottom of the sea exists [something], at the bottom of the sea she guards the fire
 113

ɣiv'gən gənin nəmjəčg'ən
 ɣ- iv'-gən gənin nəmjəčg'ən
 INT.I-say-3sg your population
 say to your population
 114

məki ŋakəŋ elɣətəŋ
 məki ŋakəŋ e- lɣət-ə-ŋ
 who there FUT.I-go-E-FUT.I
 who will go there
 115

ŋaen milgən jajtəŋnən
 ŋaen milgən jajtə -ŋ -nən
 that fire bring.home-FUT.I-3sg:3sg
 that one will bring the fire home
 116

Kəg'ujkəneɣu gəmləŋ tək-eti
 Kəg'ujkəneɣu gəmləŋ tək-et -i
 Kujkyneku again go.down-PAST.I.3sg
 Kujkyneku went down again
 117

ənnəju nəmjəčg'u gatvagallənav'
 ənnə-ju nəmjəčg' -u ga- tvagal -lənav'
 this-pl population-pl PAST.II-sit.down-3pl
 these populations sat down
 118

ənnin (ənnəju) kačačgəŋčejlaŋ nəm-ənin
 ənnin k-ačačgəčej-la-ŋ nəm-ənin
 this PRES-laugh-pl-PRES ???
 these laugh
 119

Kəg'ujkəneɣu évəŋ
 Kəg'ujkəneɣu évə-ŋ
 Kujkyneku say-CONV
 Kujkyneku says
 120

miknək milgən jajtəŋnən
 miknək milgən jajtə -ŋ -nən
 who:ERG fire return.home-FUT.I-3sg:3sg
 who will bring the fire?
 121

to ənnin anjapəl' évəŋ
 to ənnin anjapəl' évə-ŋ
 and this spider say-CONV
 and this spider says

122

ʒok, amu gəmnan mətən
 ʒok amu gəmnan m- èt -ə-n
 you.see probably I:ERG 1sg-bring-E-3sg
 you see probably I will bring it

123

gəmnin tətəl' čav'atnaço niv'ləxin
 gəmnin tətəl' čav'at-naço niv'ləxin
 my very rope-AUG long
 I have a very long leather rope

124

jaşam təjajtəŋən milgən
 jaşam tə- jajtə -ŋ -ə-n milgən
 at.once 1sg-bring.home-FUT.I-E-3sg fire
 at once, I will bring home the fire

125

geg'èkəv'lən
 ge- g'èkəv'-lən
 PAST.II- start.off-3sg
 he started off

126

tənpnəku ŋanko
 tənpnəku ŋanko
 hill-AUG there
 there is a big mountain

127

gələlin tənopnaçojtəŋ
 gè- lè -lin tənop-naço-jtəŋ
 PAST.II-go-3sg hill-AUG-ALL
 he went to that mountain

128

to ŋaeləŋ gètək-ellin
 to ŋaeləŋ gè- tèk-el -lin
 and along.that PAST.II-go.down.-3sg
 and he went down along that

129

ŋano ŋaen tənpnəku - ipiŋaj
 ŋano ŋaen tənpnəku - ipiŋaj
 that.means that hill-AUG - volcano
 that means that hill is a volcano

130

ŋaeləŋ gètək-ellin ənnin anjapəl'
 ŋaeləŋ gè- tèk-el -lin ənnin anjapəl'
 along.that PAST.II-go.down-3sg this spider
 this spider went down along that (volcano)

131

gètək-ellin
 gè- tèk-el -lin
 PAST.II-go.down-3sg
 he went down

132

gèlèg'ulin
gè- lèg'u-lin
PAST.II-see -3sg

he saw

133

ḡanko gatvagalèn ḡavəçḡən
ḡanko ga- tvaga-lèn ḡavəçḡèn
there PAST.II-sit.down-3sg woman

a woman sits there

134

to ḡavəçḡa kunnjuḡnin ḡaen milgən
to ḡavəçḡ-a ku- nḡju -ḡ -nin ḡaen milgən
and woman-ERG PRES-guard-PRES-3sg:3sg that fire

and the woman guards that fire

135

ənnin anjapèlljaçəkənak kiv'ḡənin
ənnin anjapèlljaçəkə-na-k k- iv' -ḡ -ə-nin
this spider-II.DECL-ERG PRES-say-PRES-E-3sg:3sg

this spider says

136

gəmkəḡ inmə nəg'inèjələn mil'gəpil'
gəmkə-ḡ inmə nə- g'- inè- jəl -ə-n mil'gə-pil'
me-DAT really 2sg-SUBJ-INV-give-E-3sg fire-DIM

really if you would give me a bit of fire

137

Kəg'ujkəneḡunək kinivəḡ
Kəg'ujkəneḡu-nè-k k- in- iv -ə-ḡ
Kujkyneku-II.DECL-ERG PRES-INV-say-E-PRES

Kujkyneku says to me

138

èməḡ gənin kotvaḡ
èməḡ gənin ko- tva-ḡ
so.that your PRES-be-PRES

as if you have (the fire)

139

gəmkəḡ nəg'inèjələn
gəmkə-ḡ n- ə- g' -inè- jəl -ə-n
me-DAT 2sg-E-SUBJ.I-INV-give-E-3sg

if you could give it to me

140

ənnin gèjəllin, Miçgəḡinək ənnin mil'gəpil'
ənnin gè- jəl-lin Miçgəḡi -nè-k ənnin mil'gə-pil'
this PAST.II-give-3sg Michgyngəv-II.DECL-ERG this fire-DIM

this Michgyngəv gave him this fire

141

to ənnin, anjapèl' ənnin jaçam-g'at kunnjuḡnin
to ənnin anjapèl' ənnin jaçam-g'at ku- nni -ḡ -nin
and this spider this at.once PRES-carry-PRES-3sg:3sg

ənnin milgən

ənnin milgən

this fire

and this, this spider at once carries this fire

142

təttəl' kupəŋg'ievəŋ
təttəl' kupəŋg'ievə-ŋ
very grow.tired-CONV
he grows tired very much

143

mal'kit kuləŋ
mal'kit ku- lè-ŋ
hardly PRES-go-PRES
he is hardly walking

144

ləgan ləlav' ənin nəjəččəḱənav' gəng'əllinəv'
ləgan ləla-v' ənin nəjəččəḱəna-v' gè- ng'əl-linəv'
even eye-pl his ADJ-red-ADJ-pl PAST.II-become-3pl
even his eyes have become red

145

məev'-ḱun kunniŋnin ənnin, ənnin milgəŋ
məev'-ḱun ku- nni -ŋ -nin ənnin ənnin milgəŋ
because-PTCL PRES-carry-PRES-3sg:3sg this this fire
because he carries this, this fire

146

to mal'kit gètəpgəllin ənnin nəkəŋ... èpèŋajəŋḱo
to mal'kit gè- təpgəl-lin ənnin nəkəŋ... èpèŋaj-ə-ŋḱo
and hardly PAST.II-climb-3sg this ... volcano-E-ABL
and he hardly climbed out of this volcano

147

mal'kit gètəkəllin, to ənnin, gəlləlin ənnin milgəŋ
mal'kit gè-təkəl -lin to ənnin gè-llə-lin ənnin milgəŋ
hardly PAST.II-climb-3sg and this PAST.II-bring-3sg this fire
he hardly climbed and brought this, this fire

148

kitkit gèččilin milgəŋ
kitkit gè-čči -lin milgəŋ
as.soon.as PAST.II-lay.down-3sg fire
as soon as he had lain down the fire

149

gaŋvolən, paŋavjijək, məev'...
ga- ŋvo-lən paŋavjij-ə-k məev'
PAST.II-start-3s relax -E-INF because...
he started to relax, because...

150

ənav'ut ənnin ənnin g'aljamča, kitkit gəlèg'ulin ənnin, ənnin,
ənav'ut ənnin ənnin g'aljamča kitkit gè-lèg'u-lin ənnin ənnin
now this this fly as.soon.as PAST.II-see-3sg this this
nijkəŋut, milgəŋ
nijkəŋut milgəŋ
something fire
now this, this fly as soon as she saw this, this, whatsit fire

151

gèkmillin milgəŋ
g- èkmil-lin milgəŋ
PAST.II-take-3sg fire
she took the fire

152

to gënniḡév'lin, tējkətējəŋ
to gë- nniḡév'-lin tējkətēj-ə-ŋ
and PAST.II-fly-3sg sun-E-DAT
and flew to the sun

153

ənnin tijkətij kiv'ḡənin
ənnin tijkətij k- iv' -ŋ -ə-nin
this sun PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
this (fly) says to the sun

154

v'otəŋno gəmnan təlég'un, v'učč'in milgəŋ
v'otəŋno gəmnan tə- lэг'u-n v'učč'in milgəŋ
there I:ERG 1sg-find-3sg this fire
I found this fire there

155

gəmnan tətəŋ
gəmnan tə- et -ə-n
I:ERG 1sg-bring-E-3sg
I brought it

156

ənnin tijkətija kiv'ḡənin
ənnin tijkətij-a k- iv' -ŋ -ə-nin
this sun-ERG PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
this sun said to her

157

I
I
yes

yes

158

gənan etgég'əŋ ənnin milgəŋ
gənan et -gég'əŋ ənnin milgəŋ
you:ERG bring-3sg this fire
you brought this fire

159

əno-ḡun, gəčči ḡonpəŋ elég'ujkəŋ ḡonpəŋ, ḡonpəŋ
əno - ḡun gəčči ḡonpəŋ e- lэг'u-jkə-n ḡonpəŋ ḡonpəŋ
you.see - PTCL you always FUT.II-find-FUT.II-3sg always always
ev'-jijikəŋ
j- év'-ji -jkə-n
FUT.II-eat-FUT.II-3sg
you see, you will always find [something] and always eat

160

miḡki koḡojanmalləŋ
miḡki ko- ḡoja- nmal-la-ŋ
where PRES-reindeer-kill-pl-PRES
where they kill reindeer

161

miḡki konnənmalləŋ
miḡki ko- nnə-nmal-la-ŋ
where PRES-fish-catch-pl-PRES
where they catch fish

162

miŋki	eləg'uŋən		pičgən
miŋki	e- ləg'u-ŋ-ə-n		pičgən
where	FUT.I-find-FUT.I-E-3sg		food
where you find food			

163

ŋano	gənin	ŋaen	pičgən
ŋano	gənin	ŋaen	pičgən
that.means	your	that	food
that means that is your food			

164

ŋanko	ev'jiki		əvilke
ŋanko	j- ev'j-iki	è-	vil-kè
there	FUT.II-eat-FUT.II	NEG-pay-NEG	
there you will eat without paying			

165

to	ən'ŋəg'an-ɣun	g'opta
to	ən'ŋəg'an-ɣun	g'opta
and	this.way-PTCL	also
and this way also		

166

əno,	ənɣoj	ənnin	v'əjin	tənmatgəjŋən	g'opta
əno	ənɣoj	ənnin	v'əjin	tənmatgəjŋən	g'opta
in.fact	from.that.time.on	that	however	deception	also

ənɣoj		javalg'ojamtav'əlg'əŋ	gələlin	g'opta
ənɣoj		javalg'ojamtav'əlg'-ə-ŋ	gè- lè-lin	g'opta
from.that.time.on		behind-human.being-E-DAT	PAST.II-go-3sg	also

tənmatgəjŋən

tənmatgəjŋən

deception

in fact, from that time on, however, (went) that deception, also from that time on for the following generations also went the deception

167

ənav'ut	koənallaŋ	ən'ŋəg'an
ənav'ut	ko- ənal-la-ŋ	ən'ŋəg'an
now	PRES-live-pl-PRES	this.way
now they live this way		

168

ən'ŋəg'an	Miti,	Kəg'ujkəneku	to	ənnin	nučel'ɣən
ən'ŋəg'an	Miti	Kəg'ujkəneku	to	ənnin	nučel'ɣən
this.way	Miti	Kujkyneku	and	this	land
this way (live) Miti, Kujkyneku and this land					

169

to	milgən	əməŋ	kotvaŋ
to	milgən	əməŋ	ko- tva-ŋ
and	fire	all	PRES-be-PRES
and the fire all there is			

170

ənav'ut	ənnin	giv'lin
ənav'ut	ənnin	g- iv'-lin
now	this	PAST.II-say-3sg
now this (Miti) says		

171

əna,	miŋkəeŋ-ka	məŋg'əŋvolan	ənnin	v'əjin
əna	miŋkəeŋ-ka	mən-g'- ə-ŋvo -la-n	ənnin	v'əjin
look.out	how-PTCL	1pl-SUBJ-E-start-pl-3sg	this	however

look out, how should we start, however, this

172

v'innetəlg'u		miŋkəeŋ	məŋg'ənviləv'nəv'
v'innetəlg'	-u	miŋkəeŋ	mən-g'-ə-nviləv'-nəv'
assistant	-pl	how	1pl-SUBJ-E-pay-3pl

how should we pay our assistants?

173

ənnin,	ənnin	évəŋ
ənnin	ənnin	évə-ŋ
this	this	say-CONV

this, this (Kujkyneku) says

174

təjkətəjəŋ		məlkitək
təjkətəj-ə-ŋ		m-ə- lkit-ə-k
sun-E-DAT		1sg-E-go-E-1sg

I will go to the sun

175

təjkətəjəŋ		gəlqəllin
təjkətəj-ə-ŋ		gè- lqəl-lin
sun-E-DAT		PAST.II-go-3sg

he went to the sun

176

to	Tijkətija		kiv'ŋənin
to	tijkətij-a		k- iv' -ŋ -ə-nin
and	sun-ERG		PRES-say-PRES-E-3sg:3sg

and the sun says

177

əno-ɣun		ənnin
əno	- ɣun	ənnin
you.see	- PTCL	this

you see this...

178

a	Tijkətij	évəŋ
a	tijkətij	évə-ŋ
a,	sun	say-CONV

a, the sun says

179

tok,	məŋvonav'		ənnin	ənjeju	tumgu	jəqəvivək
tok	mə-ŋvo-nav'		ənnin	əne-ju	tumg-u	jəqəviv- ə-k
come.on	1pl-start-3pl		this	this-pl	friend-pl	give.presents-E-INF

come on, let's start to give presents to this, to these friends

180

tijkətij	évəŋ
tijkətij	évə-ŋ
sun	say-CONV

the sun says

181

əno,	jael'	məŋin	v'əjin	unmək	v'inneti	tənučel'kəŋki
əno	jael'	məŋin	v'əjin	unmək	v'innet-i	tənučel'kəŋ-ki
you.see	Jael	who	however	a.lot	help-PAST.I.3sg	make.the.land-INF

you see, the Jael, who, however, helped a lot to make the land

182

ənin	gətkav'	alvaŋ	nəg'allaj
ənin	gətkav'	alvaŋ	nəg'al -la -j
his	leg-pl	differently	become-pl-PAST.I.3pl

his legs changed,

183

kav'-jalaj
kav'-ja- la -j

become.twisted-pl-PAST.I.3pl
they became twisted

184

kin'g'at	əнно	ŋəjaŋ	Jael'	nəŋvon	itək	galgano
kin'g'at	əнно	ŋəjaŋ	jael'	n- ə-ŋvo-n	itə-k	galgan-o
therefore	he.ABS	then	Jael	INT.I.3sg-E-start-3sg	be-INF	duck-DESIGN

therefore, Jael then turned into a duck

185

to	ənkəŋ	ənjeju	jəkavəv'-əv'	əmoŋ	v'əemu
to	ənkə-ŋ	ənje-ju	jəkavəv'-ə-v'	əmoŋ	v'əem-u
and	he-DAT	this-pl	present-pl	all-all:emph.	river-pl

əŋkav'	to	ənjeju	gətgə	ənkəŋ
əŋkav'	to	ənje-ju	gətg-o	ənkəŋ
sea-pl	and	this-pl	lake-pl	to:her:DAT

and these presents for him will be all the rivers, seas and these lakes for him

186

to	ənjeju	jajav'v'è	g'opta	ŋanko	nətvajkənav'
to	ənje-ju	jaja-v'v'è	g'opta	ŋanko	n- ə-tva-jkə -nav'
and	this-pl	house-pl	also	there	3pl-E-be-INT.II-3pl

and may these houses also be there

187

məev'	əнно,	məev'	ənin	gətkav'	alvaŋ	nəg'allaj
məev'	əнно	məev'	ənin	gətkav'	alvaŋ	nəg'al -la-j
because	he.ABS	because	his	leg-pl	differently	become-pl-PAST.I.3pl

because he, because his legs have changed

188

əнно	ŋanko	nəjunətikən
əнно	ŋanko	n- ə-junət-ikə-n
he.ABS	there	3sg-E-live-INT.I-3sg

he may live there

189

to	ənnin,	məki-g'uj	ŋanko	v'inneti
to	ənnin	məki-g'uj	ŋanko	v'innet-i
and	this	who-PTCL	there	help-PAST.I.3sg

and this, who helped there

190

anjapəlljaķa	ujŋè-jinnə	əkmitkè	jəkavəv'-ən
anja-pəlljaķ-a	ujŋè-jinnə	əkmit -kè	jəkavəv'-ən
spider-DIM-ERG	Neg-something	take	-NEG present

the spider didn' take anything as a present

191

gillin,	mæv'-ḵun	ənnin,	nikètè	g'aljamča
g-	il-lin	mæv'-ḵun	ənnin	g'aljamča
PAST.II-be-3sg	because-PTCL	this	something-ERG	fly

gè ntinmèllin
gè- ntinmèl-lin
PAST.II- deceive-3sg
that was, because this, whatsit, the fly deceived [us]

192

kin'g'at	nèkiv'ḡən			
kin'g'at	nè-	k-	iv'- ḡ	-ə-n
therefore	INV-PRES-say-PRES-E-3sg			

therefore he says

193

tumgè	nèkiv'ḡən			
tumg-è	nè-	k-	iv' -ḡ	-ə-n
friend-ERG	INV-PRES-say-PRES-E-3sg			

the friend says

194

g'am	gənkəḡ	ujḡè	jinnə	èjəlkè	nèntəgi	
g'am	gənkə-ḡ	ujḡè	jinnə	è-	jəl -kè	nè-ntə-gi
but	you-DAT	Neg	something	NEG-give-NEG	INV-AUX-2sg	

but they didn't give anything to you

195

to	anjapèl'	évəḡ		
to	anjapèl'	évə	-ḡ	
and	spider	say	-CONV	

and the spider says

196

ḵok,	ḡəjaḡ	ən'ḡəg'an,	émg'u	tumgè	nèjèləg'uḡən
ḵok	ḡəjaḡ	ən'ḡəg'an	émg'u	tumg-è	nè- jè- ləg'u-ḡ-ə-n
you.see	then	this.way	nevertheless	friend-ERG	INV-FUT.I-see-FUT.I-E-3sg

you see then, this way, the friend nevertheless will see

197

miḡkəḡ	tinmèti		ənnin	g'aljaməč
miḡkəḡ	tinmè	-t-i	ənnin	g'aljaməč
how	deceive-dl-PAST.I.3sg		this	fly

how this fly deceived us

198

émg'u	nèejgulètikən			
émg'u	nè-	e-	jgulèt-ikə	-n
nevertheless	INV-FUT.II-know-FUT.II-3sg			

nevertheless, they will know it

199

nèjaḡ	gəčči	ḵonpoḡ	nèeləg'ujkən			
nèjaḡ	gəčči	ḵonpoḡ	nè-	e-	ləg'u-jkə	-n
then	you	always	INV-FUT.II-know-FUT.II-3sg			

then they will always know you (it)

200

titè	ev'lajkè			
titè	j-	èv'-la-jkè		
when	FUT.II-say-pl-FUT.II			

when they will say

201

əno	v'otənno	anjapəl'	mučgin	v'otənno	anjapəl'
əno	v'otənno	anjapəl'	mučgin	v'otənno	anjapəl'
you.see	there	spider	our	there	spider

you see, there is our spider, there is the spider

202

èčgi-ķun	v'otèn=	v'oto	javalnəmjačg'ən	ķonpəŋ	ķonpəŋ	ivək
èčgi-ķun	v'otèn	v'oto	javal-nəmjačg'ən	ķonpəŋ	ķonpəŋ	ivə-k
now-PTCL	this	you.see	behind-population	always	always	say-INF

now this, you see, the following generation, will say

203

əno	əнно	anjapəl'
əno	əнно	anjapəl'
that	he.ABS	spider
that	he is	the spider

204

èmg'u	ənan	gèellin		mojkəŋ	ənnin	milgən
èmg'u	ənan	gè-	el -lin	mojk-ə-ŋ	ənnin	milgən
furthermore	he:ABS	PAST.II-bring-3sg		we-DAT	this	fire

furthermore, he brought us this fire

205

tijkətij	to	ənin	ŋèvətķèt,	ano...	ano...	Anoŋav',	ŋano
tijkətij	to	ənin	ŋèvətķèt	ano	ano	Anoŋav'	ŋano
sun	and	his	wife	spring	spring	Anongav(spring.woman)	there

g'èg'èpəŋ	ənnin	kojalèkolaŋ			
g'èg'èpəŋ	ənnin	ko-	jaléko	-la-ŋ	
sky-PERL	this	PRES-running.for.pleasure-pl-PRES			

the sun and his wife Anongav, there, are running for pleasure along the sky

206

kačačgənčelaŋ
k- ačačgənčej-la-ŋ
PRES-laugh-pl-PRES
and they are laughing

207

inet	ačačgatək,	ləgan,ləgan	əčginèv'	meev'
inet	ačačgat-ə-k	ləgan ləgan	əčgin-èv'	mee-v'
that.much	laugh-E-INF	even even	their-pl	tear-pl

kajallaŋ		g'ano	nočal'ķètəŋ
k-	ajal	-la-ŋ	g'ano nočal'ķ-ètəŋ
PRES-fall.down-pl-PRES		there	earth-ALL

they laughed that much, even, even their tears fell down there to the earth

208

jaķam	əčginèv'	meev'	kong'alləŋ
jaķam	əčgin-èv'	mee-v'	ko- ng'al-la-ŋ
just	their-pl	tear-pl	PRES-change-pl-PRES

their tears just change

209

zolotano		kong'alləŋ
zolota	-no	ko- ng'al -la-ŋ
gold-DESIGN		PRES-become-pl-PRES

they turn into gold

210

to jaël g'opta, ənan v'inneti
to jaël g'opta ənan v'innet-i
and fox also he:ERG help-PAST.I.3sg
and the fox also, he helped

211

ənan= ənno jaḵam-g'at
ənan ənno jaḵam -g'at
he:ERG he.ABS just -PTCL
he, he just...

212

miḵki ḵanko kəg'èčəḵ, kəg'aljaən
miḵki ḵanko k-əg'èčə-ḵ k-əg'aljaë-n,
where then PRES-leave.excrements-PRES PRES-leave.excrements-3sg
where he (the fox) leaves excrements, leaves excrements

213

ḵanko kung'èləḵ ḵaen kəv'ḵəvoləḵ, neft', èmèḵ,
ḵanko ku- ng'èlə-ḵ ḵaen k-èv'-ḵəvo-la-ḵ neft' èmèḵ
then PRES-become-PRES that PRES-say-proc-pl-PRES oil so.that

javalnəmjačg'əḵ

javāl- nəmjačg'ə-ḵ
behind- population-DAT

then they become, as they say, that oil, as if for the following generations

214

əno-ḵun, èčgi ḵaen mətḵəmət, kəv'ḵəvoləḵ, neft'
əno -ḵun èčgi ḵaen mətḵəmət k- èv'-ḵəvo-la-ḵ neft'
you.see -PTCL now that seal's.fat PRES-say-proc-pl-PRES oil
you see, now to that seal fat they say oil

215

kotvaḵ èčgi,
ko- tva-ḵ èčgi
PRES-be-PRES now

it exists now

216

to javalnəmjačg'a nakojavaḵəḵ
to javāl- nəmjačg' -a na- ko- java-ḵ -ə-n
and behind-population-ERG INV-PRES-use-PRES-E-3sg
and the following generations use it

217

əneju, əməḵ gəjgʊləlinèv', Kəg'ujkəneḵu əčči Miti ənav'ut
əne -ju əməḵ gə-jgʊlə-linèv' Kəg'ujkəneḵu əčči Miti ənav'ut
this -pl all PAST.II-know-PAST.II.3sg:3pl Kujkyneku and Miti now

gaḵvolənat

ga- ḵvo-lənat
PAST.II-start-3dl

these all know, Kujkyneku and Miti now started...

218

məev', məev' əneju pəče gavanjavallənav' mojkakəčg'ənaḵ
məev' məev' əne -ju pəče ga-vanjavāl-lənav' mojkak-ə-čg'ənaḵ
because because this -pl at.first PAST.II-speak-3pl we E-like
because, because at first these speak like us

219

vəg'aæk	géləjtətivilinév'	mojkakəčg'ənaŋ
vəg'aæk	gè- lètətvi-linév'	mojkak-ə-čg'ənaŋ
then	PAST.II-finish-PAST.II.3pl	we E-like

v'anjavatək
v'anjavat-ə-k
speak-E-INF
then they stopped speaking like us
220

to giv'linèt
to g- iv'-linèt
and PAST.II-say-3dl
and they said
221

əno-ɣun,	ŋəjaŋ	məntəjkənév'	g'uemtév'ilg'u
əno	- ɣun	ŋəjaŋ	mən-təjk-ə-név'
you.see	- PTCL o.k.	1pl-make-E-3pl	human.being-pl

ənav'ut ɣəčvokənav'
ənav'ut ɣəčvo -kənav'
now of.the.cedar-3pl
you see, okay, we'll make human beings now from the cedar
222

ənav'ut	Kəg'ujkəneɣu	gələlin	ɣəčvoŋ
ənav'ut	Kəg'ujkəneɣu	gè- lè-lin	ɣəčvo -ŋ
now	Kujkyneku	PAST.II-go-3sg	cedar-DAT

now Kujkyneku went to the cedars
223

to	ən'ŋəg'an	kitkit	ginennilin	ɣəčvok
to	ən'ŋəg'an	kitkit	g- inen'ni-lin	ɣəčvo-k
and	this.way	as.soon.as	PAST.II-touch-3sg	cedar-LOC

and as soon as he touched the cedar
224

vətga	g'uemtév'ilg'u	gəng'əlinév'	čav'čəvano
vətga	g'uemtév'ilg'-u	gè- ng'è -linév'	čav'čəva -no
at.once	human.being-pl	PAST.II-become-3pl	Chavchuvən-DESIGN

all at once they became human beings, Chavchuvens
225

ɣin'g'at	əčgi	čav'čənav'	kovəg'əlaŋ,	vətga
ɣin'g'at	əčgi	čav'čəva-v'	ko- vèg'ə-la-ŋ	vətga
therefore	now	Chavchuvən-pl	PRES-die-pl-PRES	at.once

nəkunkəngəv'ŋənév' ɣəčvota
nè- ku- nkəngəv'-ŋ -ə-név' ɣəčvo-ta
INV-PRES-burn -PRES-E-3pl cedar-INTR
therefore now, when the Chavchuvens die they burn them all at once with cedars
226

to	əneju	məlgətaŋŋo	ənnin	gətəjkəlinév'	vəg'ajinav'
to	əne	-ju məlgətaŋŋ	-o ənnin	gè- təjkə-linév'	vəg'aj-ina-v'
and	this	-pl Russian	-pl this	PAST.II-make-PAST.II.3pl	grass-ADJ-3pl

and these Russians, they made from grass

227

mæv'	mèlgətanŋo	èmèn	mojkəŋ	ənjajačekənav'
mæv'	mèlgətanŋ-o	èmèn	moikə-ŋ	ənjajače-kəna-v'
because	Russian-pl	so.that	we -DAT	visit-ADJ-pl
because the Russians will be visiting us				

Text 2 LJAA-1-L

001

ajɲon,	v'əjin	mučgin	nəmjəčg'ən	əməɲ	notaɲ	nətav'aəɲkənav'
ajɲon	v'əjin	mučgin	nəmjəčg'ən	əməɲ	nota-ɲ	nə-tav'aəɲ-kəna-v'
long.ago	however	our	population	all	tundra-DAT	ADJ-fearful-ADJ-pl

kəj jaɲəɲ
 kəj jaɲ -ə-ɲ
 even what-E-DAT
 long ago, however, our population, all in the tundra, were fearful of everything

002

to	ujɲə	ən'ɲəg'an	əməɲ	nutək	əməɲ	jənnə	kəv'v'aɲ	anniltələtvatka
to	ujɲə	ən'ɲəg'an	əməɲ	nutə-k	əməɲ	jənnə	kəv'v'aɲ	a-nniltələtvat-ka
and	Neg	this.way	all	tundra-LOC	all	what	badly	NEG-throw-NEG

ənɲəɲitkukə

ə-nɲəɲitku-kə

NEG-fling-NEG

and never all of them thus throw or fling all that is bad in the tundra

003

to	əməɲ	jaɲgəjnikəɲ		nətav'aəɲkənav'v'è
to	əməɲ	jaɲ- gəjnik	-ə-ɲ	nə-tav'aəɲ-kəna-v'v'è
and	all	what-wild.animal-E-DAT		ADJ-fearful-ADJ-pl

and they fear all wild animals of whatever kind

004

ujɲə	ən'ɲəg'an	g'atav'	amtəm	anmətkoka
ujɲə	ən'ɲəg'an	g'atav'	amtəm	a-nmətko-ka
Neg	this.way	without.reason	thus	NEG-kill-NEG

thus they never kill without reason

005

nəkuntəɲnəv',	əčči	nakonməɲnav'	èčgi	eju-ɲən
nə- ku- ntə-ɲ -nəv'	əčči	na- ko- nmə-ɲ -nav'	èčgi	eju -ɲən
INV-PRES-do-PRES-3pl	or	INV-PRES-kill-PRES-3pl	now	what-PTCL

they do or kill now whatever

006

jaɲam	nənɲəčətkuɲnəv'
jaɲam	nə-nɲəčətku-ɲ-nəv'
at.once	INV-throw-PRES-3pl

they throw [something] straight away

007

ajɲon	əməɲ	eju	maleta	nakotajkəɲvoɲnav'
ajɲon	əməɲ	e -ju	maleta	na- ko- tajkə-ɲvo-ɲ-nav'
long.ago	all	what-pl	secretly	INV-PRES-do-proc-PRES-3pl

for a long time they did all this secretly

008

to	ujɲə	ənneju	gəjniku	al...	jaɲam	iv'kə	naprimer(russ.)
to	ujɲə	ənne -ju	gəjnik	-u	al...	jaɲam	iv' -kə
and	Neg	that -pl	wild.animal	-pl	...	directly	say -NEG for.example

g'igu	əčči	g'è...	kajɲən
g'ig	-u	əčči	gè...
wolf	-pl	and	...
			bear

and those wild animals they never directly name, for example, the wolves or the bear

009

ǎčgənan nakolhəvoŋən ŋaen g'égəlhən
 ǎčgənan na- ko- lhəvo-ŋ -ə-n ŋaen g'égəlhən
 they INV-PRES-name-PRES-E-3sg that wolf
 they name that wolf

010

ujnè ivkè "g'égəlhən"
 ujnè iv-kè g'égəlhən
 Neg say-NEG wolf
 they don't name him wolf

011

kèv'ŋəvoləŋ "ŋajŋənočg'ən"
 k- èv' -ŋəvo-la-ŋ ŋajŋənočg'ən
 PRES-name-proc-pl-PRES outdoor.animal
 they name him "outdoor animal"

012

to kajŋən, ujnè iv'kè "kajŋən"
 to kajŋən ujnè iv'-kè kajŋən
 and bear Neg say-NEG bear
 and they don't call the bear bear

013

kèv'ŋəvoləŋ "gəjnik"
 k- èv' -ŋəvo -la-ŋ gəjnik
 PRES-name-proc-pl-PRES wild.animal
 they call him "wild animal"

014

to èčgi Tigilək muzejək kotvaŋ
 to èčgi Tigil-ə-k muzej -ə-k ko- tva-ŋ
 and today Tigil-E-LOC museum-E-LOC PRES-be-PRES

nikəŋut

nikəŋut

something

and today in Tigil in the museum there is whatsit

015

gəmninèv', ajŋonkènav', g'əmək-anjanən nikəŋut əlləg'èn,
 gəmnin -èv' ajŋon -kèna-v' g'əmək-anja-nən nikəŋut əlləg'-èn
 my -pl long.ago-ADJ-pl my-grandmother-POSS something mother-POSS

nikə, ŋaen g'ilimgən

nikə ŋaen g'ilimgən

something that hide.of.the.outdoor.animal

my forefathers, of my grandmother, whatsit, of my mother, whatsit, that hide from the outdoor animal

016

èməč gəmnan

èməč gəmnan

even I:ERG

even I...

017

gəməkvavanak končəpŋətov'ŋənən ŋano, èməŋ...

gəmək-vava -na -k ko-nčəpŋətov'-ŋ -ə-nən ŋano èməŋ...

my-grandmother-II.DECL-ERG PRES-show-PRES-E-3sg:3sg that as.if...

my grandmother shows that as if...

018

ǎnnǎjǎčǎj kopǎnǎnatvǎj gǎmnin ǎlla
 ǎnnǎjǎčǎj ko- panǎnatvǎ-ŋ gǎmnin ǎlla
 once PRES-tell.stories-PRES my mother
 tells my mother once

019

ǎvǎj
 ǎvǎ-ŋ
 say-CONV
 she says

020

v'ǎjin tǎttǎl' gǎjvolǎnav' jučgǎvǎk ǎčči g'ig...
 v'ǎjin tǎttǎl' ga- ŋvo-lǎnav' jučgǎv -ǎ-k ǎčči g'ig...
 however very PAST.II-start-3pl become.mad-E-INF and wolf...
 however, the wolves started to go very mad...

021

ǎmǎj jǎkǎjnik gǎjvolǎn jučgǎvǎk
 ǎmǎj jǎk- gǎjnik ga- ŋvo-lǎn jučgǎv -ǎ-k
 all what-wild.animal PAST.II-start-3sg become.mad-E-INF
 all wild animals whatsoever started to go mad

022

to nikǎ, ǎmǎj ǎju kočǎgav'laŋ
 to nikǎ ǎmǎj ǎju ko- čǎgav' -la-ŋ
 and something all what PRES-become.mad-pl-PRES
 and, whatsit, all whatsoever go mad

023

to ŋǎen ŋǎj... ŋǎjŋǎnočǎg'ǎn gǎčǎgǎlin lǎgǎjǎčǎkojtǎj
 to ŋǎen ŋǎj... ŋǎjŋǎnočǎg'ǎn gǎ- čǎgǎ -lin lǎgǎ-ja-čǎko-jtǎj
 and that ... outdoor.animal PAST.II-creep.in-3sg real-house-INES-ALL
 and that outdoor animal crept into the tent

024

ŋǎen ǎmǎj jǎjǎčǎg'ǎpǎl', ǎnnǎn jǎjǎŋǎ gǎpǎlalǎn
 ŋǎen ǎmǎj jǎjǎčǎg'ǎpǎl' ǎnnǎn jǎjǎŋǎ ga- pǎla-lǎn
 that all family one tent PAST.II-leave-3sg
 that whole family left the one tent

025

ǎjŋǎ-jin g'olǎ
 ǎjŋǎ -jin g'olǎ
 Neg-PTCL man
 there was no man

026

- ǎmǎj ŋǎlvǎlg'ǎk
 - ǎmǎj ŋǎlvǎlg'ǎ-k
 - all herd-LOC
 all were in the herd

027

lǎkǎlǎŋnǎku nǎkunnǎjuŋǎ ŋǎl'vǎl'g'ǎpil'
 lǎkǎlǎŋ-nǎku nǎ- ku- nnju -ŋ -ǎ-n ŋǎl'vǎl'g'ǎ-pil'
 winter-AUG INV-PRES-guard-PRES-E-3sg herd-DIM
 during the winter they guard a small herd

028

tit	nijkə,	gəjnika		apən'nəka	g'ənəntən.
tit	nijkə	gəjnik	-a	a- pən'nə-ka	g'ən- ənt-ə-n
so.that	something	wild.animal-ERG		NEG-attack-NEG	INTI-do-E-3sg

so, whatsit, the wild animal would not attack

029

to	ɲaen	jučgəlgəlg'égəljən,	ɲano, amu	pənin,	ɣun	gənpəv'lin	
to	ɲaen	jučgəlgəlg-g'égəljən	ɲano amu	pənin	ɣun	gə- npəv'	-lin
and that	mad-	wolf	that probably	old	PTCL	PART-become.old-3sg	

unmək,	gapen'nələn	jajačəkojtəŋ	jaɣam
unmək	ga-pen'nə-lən	jaja -čəko-jtəŋ	jaɣam
very.much	PAST.II-attack-3sg	house-INES-ALL	directly

and that mad wolf, that, probably old, having become very old attacked directly inside the house

030

ëəŋa	gəməv'əv'-jujlin	jaɣam
ëəŋa	gə-məv'əv'-juj-lin	jaɣam
bedroom	PART-close-PART	directly

the bedroom was closed directly

031

kočg'əlv'əlaŋ	ɲanko
ko- čg'əlv'əe -la-ŋ	ɲanko
PRES-spend.the.day-pl-PRES	there

the whole day they are there

032

to	kuečgəlŋəŋ	g'égəljən
to	ku-ečgəlŋ-ə-ŋ	g'égəljən
and	PRES-enter-E-PRES	wolf

and the wolf tries to enter (the bedroom).

033

aktəka	nəčgəlin
aktəka	n-əčgə-lin
it.is.not.possible	3sg-enter-3sg

he can not enter

034

vəg'aæk	ɲaen	ənpəŋəvə	gaŋvolən	əv-janvatək
vəg'aæk	ɲaen	ənpəŋəv -ə	ga- ŋvo-lən	əv-janvat-ə-k
then	that	old.woman-ERG	PAST.II-start-3sg	cast.a.spell-E-INF

then that old woman started to cast a spell

035

kiv'ɲənin	əmən
k- iv' -ŋ -ə-nin	əmən
PRES-say-PRES-E-3sg:3sg	as.if

she says as if.

036

tok	nijkəŋut,	ɲəjaŋ	ɣəvig'iki
tok	nijkəŋut	ɲəjaŋ	ɣə- vig'-iki
come.on	something	come.on	INT.II-die-INT.II

come on, whatsit, come on, die

037

mæv'	jəg'apən'nəlɡ'ata	əmen	ʔəmək	koʔoʔgəŋnən
mæv'	jəg'apən'nə-lg'a-ta	əmen	ʔəmək	ko- ʔoʔgə-ŋ -nən
because	attack-NOM.AG-ERG	as.if	almost	PRES-tear-PRES-3sg:3sg

əəŋa

əəŋa

bedroom

because the attacking is as if almost tearing the bedroom

038

kiv'ŋənin

k- iv' -ŋ -ə -nin

PRES-say-PRES-E -3sg:3sg

she says

039

tok	ʔigumaviki	nikə	ʔəʔəʔpiki
tok	ʔ- igumav -iki	nik-ə	ʔə-ʔəʔp-iki
come.on	INT.II-calm.down-INT.II	something-E	INT.II-die-INT.II

come on, calm down, whatsit, die

040

eʔʔə	gəmnən tətəl'	mətɡ'aŋ	təjatanmikč'iŋgi
eʔʔə	gəmnən tətəl'	mətɡ'aŋ	tə-ja- tanmikči-ŋ-gi
however	I:ERG very	well	1sg-FUT.I-escort-FUT.I-2sg

I will, however, escort you very well

041

ʔəjəm	jaʔam	jəg'əniŋlə	məntəgi.
ʔəjəm	jaʔam	jəg'əniŋlə	mən-tə-gi
NEG	just	throw (anal.v.)	1sg-do-2sg

I won't just throw you (away)

042

kəv'-janvanŋənən	ŋaen	juʔgəvəʔg'ən	ŋaen	kajŋən,	ʔun	niki
k- əv'-janvan-ŋ -ə-nən	ŋaen	juʔgəvəʔg'ən	ŋaen	kajŋən	ʔun	niki
PRES-charm-PRES-E-3sg:3sg	that	mad	that	bear:ABS	PTCL	something

g'əgəlŋən

g'əgəlŋən

wolf

(thus) she charms that mad, that bear, whatsit, the wolf

043

vəg'aək	gəŋvolən	maleta	ŋajŋənoʔg'ən	igumavək
vəg'aək	ga- ŋvo-lən	maleta	ŋajŋənoʔg'ən	igumav-ə-k
then	PAST.II-start-3sg	slowly	outdoor.animal	calm.down-E-INF

then she started to calm the outdoor animal slowly down

044

vəg'aək	gəmɛlg'əjŋəlʔiv'lin	jaʔam
vəg'aək	gə- mɛl-g'əjŋə-lʔiv'-lin	jaʔam
then	PAST.II-AUG-shout-proc-3sg	directly

then she shouted out directly

045

to	jaʔam	miŋkəeŋ	nikəŋut,	eə...	mɛlgəlg'atənə	ŋakəeŋ
to	jaʔam	miŋkəeŋ	nikəŋut	eə...	mɛlgəlg'atənə	ŋakəeŋ
and	directly	where.to	something	...	fire	there

gènikèlin, lèv'ət ɲakəɲ mɛlgəlg'atənvətəɲ gèniɲlilin
 gè- nikè -lin lèv'ət ɲakəɲ mɛlgəlg'atənv-ətəɲ gè- niɲli -lin
 PAST.II-something-3sg head there fireplace-ALL PAST.II-throw-3sg
 and she, whatsit, directly to the, whatsit, fire, she threw the head there to the fireplace
 046

to ɲano gènikèlin gaçatpəlin
 to ɲano gè- nikè-lin ga- çatpə-lin
 and then PAST.II-something-3sg PAST.II-die-3sg
 and then he, whatsit, died
 047

ɲaen ənpəɲəv' gəmnin pra-pra-prababuška(russ.) ɲaen
 ɲaen ənpəɲəv' gəmnin pra-pra-pra-babuška ɲaen
 that old.woman my great-great-great-grandmother that
 that old woman is, that, my great-great-great-grandmother
 048

géməlinv'ənɲəlin nikəɲut...
 gè- mɛl-inv'ənɲ -ə-lin nikəɲut
 PAST.II-AUG-cut.up-E-3sg something-dl
 she cut up that, whatsit...
 049

to kiv'ɲənin jajəçg'ən
 to k- iv' -ɲ -ə-nin jajəçg'ən
 and PRES-say-PRES-E-3sg:3sg family
 and she says to the family
 050

pəçə noɲçaəta
 pəçə noɲ- čəə -ta
 wait NEG-drink.tea-NEG
 wait, don't drink tea
 051

nuɲəv'jitə
 nuɲ-əv'ji-tə
 NEG-eat-NEG
 don't eat
 052

mənənkangavətəkəv'lan mojkakəçg'ənaɲ
 mən-ənkangavətəkəv'-la-n mojka-kəçg'ənaɲ
 1pl- burn -pl-3sg we-like
 we will burn him according to our customs
 053

tit nəg'ənɲəv'nəv' nikək pən'nək
 tit nə- g'- ənɲəv'-nəv' nikək pən'n-ə-k
 so.that 3pl-SUBJ.I-stop-3pl how.is.that attack-E-INF
 so that they would stop, whatsit, attacking us
 054

gəg'əkəvlinəv' kəjalgək, vətku nikək, ləgulləv'tək,
 gə -g'əkəv-linəv' kəjalg-ə-k vətku nikək ləgulləv't-ə-k
 PAST.II-start.off-3pl frost-E-LOC that.means how.is.that january-E-LOC

janvarək
 janvar-ə-k
 January-E-LOC
 they started off in the frost, that means, whatsit, in January, in January

055

gəg'əkəv'linəv' omkətəŋ
gə- g'əkəv'-linəv' omk-ətəŋ
PAST.II-start.off-3pl forest-ALL
they started off into the forest

056

nikə g'əččəpəlv'ənata kolalaŋ
nikə g'əččəpəlv'əna-ta ko -la-la-ŋ
something heap.of.snow-INSTR PRES-go-pl-PRES
whatsit, they go over heaps of snow

057

əməŋ nikəv'v'i, gətəjkəlinəv' il'gəičg'u, v'əjin
əməŋ nikə-v'v'i gə- təkə-linəv' il'gə- ičg' -u v'əjin
all something-pl PAST.II-make-3pl white-fur.coat-pl however

vig'əkimitg'av', ŋaen kajŋəŋ, ʁun g'égəŋəŋ
vig'ə-kimitg'a-v' ŋaen kajŋə-ŋ ʁun g'égəŋ-ə-ŋ
death-clothes-pl that bear-DAT PTCL wolf-E-DAT
all whatsit they made, white furcoats, however, a shroud for that bear, that means that wolf

058

to gəmélənv'əŋŋəlin ŋaen
to gə- mēl-ənv'əŋŋ-ə-lin ŋaen
and PAST.II-proc.cut.up-E-3sg that
and she well cut up that (wolf)

059

pəče évəŋ
pəče évə-ŋ
at.first say-CONV
at first she says

060

ənki nətvajkə
ənki nə-tva-jkə
here 3sg-be-INT.II
should he be here

061

təjatanmikčijəŋ
tə- ja- tanmikči -ŋ -ə-n
1sg-FUT.I-do.as.necessary-FUT.I-E-3sg
I will do as necessary

062

v'uččin nalgəŋ ənin
v'uččin nalgəŋ ənin
this skin his
this his skin

063

to ŋano gəllələŋ nəkaŋ omkəŋ
to ŋano gə-llə-lən nəka -ŋ omk -ə -ŋ
and that.means PAST.II- something-DAT forest-E-DAT
and that means they carried him, whatsit, into the forest

064

ujil'kəŋ gətəjkəlin
ujil'kəŋ gə- təkə-lin
fire PAST.II-make-3pl:3sg
they made a fire

065

to nikəjut gənkəngəv'lin
to nikəjut gə- nkəngəv'-lin
and something PAST.II-burn-3pl:3sg
and, whatsit, they burnt him

066

əməŋ mətg'aŋ təkən g'uemtəv'ilg'ən
əməŋ mətg'aŋ təkən g'uemtəv'ilg'ən
all well as.if human.being
(they) all (did it), well, as if he were a human being

067

gačəŋmikč'iŋlin
ga- čəŋmikč'iŋ-lin
PAST.II-dress-3pl:3sg
they dressed him

068

v'əjin mətg'aŋ nakonomkav'ŋəvoŋnav' mučginəv' g'uemtəv'ilg'u
v'əjin mətg'aŋ na-ko-nomkav'-ŋəvo-ŋ-nav' mučgin-əv' g'uemtəv'ilg'-u
however well INV-PRES-bury-proc-PRES-3pl our -pl human.being-pl
they bury, however, our people well

069

ŋano gajajtələnav'
ŋano ga- jajtə -lənav'
then PAST.II-return.home-3pl
then they returned home

070

pəče gəv'jilinəv'
pəče g- əv'ji-linəv'
at.first PAST.II-eat-3pl
at first they ate

071

məev' ŋənvəčəŋ gətktiv'linəv' əv'jimčəkə əčči
məev' ŋənvəčəŋ gə- tkiv' -linəv' əv'jimčə-kə əčči
because several.times PAST.II-spend.the.night-3pl food -NEG and

ačaəməčəka

a-čaəməčə-ka

NEG-tea-NEG

because they had spent several (days and) nights without food and tea

072

gəmələv'jilinəv'
gə- məl-əv'ji-linəv'
PAST.II-proc-eat-3pl
they ate well

073

to ŋaen nalgən gamallijŋəelin
to ŋaen nalgən ga-mal-lijŋəe-lin
and that hide PAST.II-proc-sow-3pl:3sg
and they sewed that hide

074

to ŋano nikəjut gatvələn
to ŋano nikəjut ga- tvè -lèn
and then something PAST.II-draw.for.drying-3pl:3sg
and then, whatsit, they drew (the hide) for drying

075

ənav'ut gəkəčgèllèn ŋaen g'iv'nalgən
 ənav'ut gè- kəčgèl-lèn ŋaen g'iv'-nalgən
 when PAST.II-dry-3pl:3sg that wolf-hide
 when they had dried that wolf-hide

076

ŋaen gèməlkəŋ-julin, gèn'nətg'èv'lin to
 ŋaen gè-mèl-kəŋ-ju-lin gè-n'nətg'èv'-lin to
 that PAST.II-proc-work.up-3pl:3sg PAST.II-make.soft-3pl:3sg and

v'oto ənələŋ gèčvilin
 v'oto ənələŋ gè- čvi -lin
 you.see along.the.waist PAST.II- cut.off -3pl:3sg
 they worked that (skin) up, made it soft and, you see, cut it off along the waist

077

ənənno ənələŋ gèčvilin, ŋaen nalgən
 ənənno ənələŋ gè- čvi -lin ŋaen nalgən
 this.one along.the.waist PAST.II-cut.off-3pl:3sg that hide
 this one they cut off along the waist, that hide

078

èčgi ŋaen kotvaŋ ŋanko muzejək(russ.)
 èčgi ŋaen ko- tva -ŋ ŋanko muzej -ə-k
 now that PRES-be-PRES there museum-E-LOC
 now that (hide) is there in the museum

079

g'atav' mol'a gènulèn
 g'atav' mol'-a gè- nu-lèn
 however moth-ERG PAST.II-eat-3pl:3sg
 the moths, however, ate it

080

to təttèl' uže(russ.) gènikèlin təttèl'
 to təttèl' uže gè- nikè -lin təttèl'
 and very already PAST.II-something-3sg very

gapètalèn

ga- pèta -lèn
 PAST.II-become.old-3sg
 and it (the hide) became already, whatsit, became very old

081

məev' amu ŋəččək uže(russ.) stoletija(russ.) kotvaŋ
 məev' amu ŋəččək uže stoleti-ja ko- tva-ŋ
 because probably two already century-pl PRES-be-PRES
 because probably it is now two centuries old

082

gamgaənənənjəŋ nèkunikəŋən, v'əjin, ŋaeë v'əjin
 gamgaənənənjəŋ nè- ku- nikè -ŋ -ə-n v'əjin ŋae-ë v'əjin
 each.other INV-PRES-something-PRES-E-3sg however that-pl however

kətəl mèknaŋ èjəlkè nèng'əntiki
 kətəl mèkna-ŋ è- jəl -kè nè- ng'ə- nt -iki
 NEG who-DAT NEG-give-NEG INV-SUBJ.II-be-SUBJ.II
 each other, they, whatsit, however, those should not be given to anybody

083

ənnən,	nikə,	inav'jipəçg'ən	nəg'itiki	
ənnən	nikə	inav'jipəçg'ən	nə-g'-	it-iki
one	something	caretaker	3sg-SUBJ.II-be-SUBJ.II	

one, whatsit, should be the caretaker

084

to	təttəl'	jaqam	gaqaçgalin	
to	təttəl'	jaqam	ga- qaçga	-lin
and	very	directly	PAST.II-cover.with.mould-3sg	

and [is] directly covered with mould

085

təqən	əçgi	ηanko,	əməç aççi	tələg'ugəg'ən,	qok,
təqən	əçgi	ηanko	əməç aççi	tə-ləg'u-gəg'ən	qok
as.if	now	there	even in.the.last.year	1sg-see-3sg	however

tomgəçgən

tomgəçgən

poor.little.one

as if now there, even in the last year I saw, however, such a poor little one

086

məev'	vavanak		končepηətoηvoηnən...
məev'	vava-na	-k	ko- nčepηəto-ηvo-η-nən
because	vava-II.DECL-ERG		PRES-appear-proc-PRES-3sg:3sg

because the grandmother drew it out

087

koηvolaη	ajηon	ηaeë	juçgévək	ηaeë
ko- ηvo-la-η	ajηon	ηae-ë	juçgév -ə-k	ηaeë
PRES-start-pl-PRES	long.ago	that-pl	become.mad-E-INF	that

gəjnikav'

gəjnika -v'

wild.animal-pl

those start long ago to go mad, those wild animals

088

qok	nikəηut	koηvoη	əv'-janvətkok
qok	nikəηut	ko- ηvo-η	əv'-janvətko-k
however	something	PRES-start-PRES	charm -INF

however, whatsit, they start to charm [object]

089

čaçam'ətomgo	kəg'əjηəv'ηənin
čaçam'ë-tomg-o	k- əg'əjηəv'-η -ə-nin
old.woman-friend-pl	PRES-calls-PRES-E-3sg:3pl

she calls her friends, the old women

090

koηvolaη	nikək
ko- ηvo-la-η	nikək
PRES-start-p-PRES	how.is.that

they start, now...

091

təmèlləg'un	ηaen	nijkəηut	miηkəeη	nakontəηvoηən
tə - mèl-ləg'u-n	ηaen	nijkəηut	miηkəeη	na- ko- ntə-ηvo-η -ə-n
1sg-proc-see-3sg	that	something	where.to	INV-PRES-do-proc-PRES-E-3sg

I have seen that well, what they, whatsit, did (with the hide)

092

əno-ḵun,	ḵəpanənətvə,	miŋkəeŋ	nakontəŋvoŋən
əno - ḵun	ḵə- panənətvə	miŋkəeŋ	na- ko -ntə-ŋvo-ŋ -ə-n
now - PTCL	INTI.2sg-tell.stories	how	INV-PRES-do-proc-PRES-E-3sg

G.K.: now, tell us, what they did (with the hide)

093

amu	miŋkəeŋ	kév'-janvət kolaŋ
amu	miŋkəeŋ	k- év'-janvət ko-la-ŋ
I.don't.know	how	PRES-charm -pl-PRES

I don't know how they charm them [object]

094

məev'	ənkəeŋ	kotvagalaŋ	ənnənəkək
məev'	ənkəeŋ	k- tvaga -la-ŋ	ənnən- niké-k
because	there	PRES-sit.down-p-PRES	one-something-LOC

because they sit there in one place

095

maleta	nakəŋvoŋnav'	amu	eḵin	jəv'anjavavək
maleta	na- ko -ŋvo -ŋ -nav'	amu	eḵin	jəv'anjavav-ə-k
secretly	INV-PRES-start-PRES-3pl	I.don't.know	what	talk-E-INF

secretly, I don't know how, they start talking (to the hide)

096

to	nikəŋut	əčči	pičgu	nəkujəlŋənév'
to	nikəŋut	əčči	pičg -u	nə- ku- jəl -ŋ -ə-név'
and	something	and	food -pl	INV-PRES-give-PRES-E-3pl

and, whatsit, they give food (to the hide)

097

ŋanko	ŋaen	g'iləmgən	nikəŋut,	ḵonpəŋ	konav'əjanŋəvoŋnən
ŋanko	ŋaen	g'iləmgən	nikəŋut	ḵonpəŋ	ko- nav'əjan-ŋəvo-ŋ-nən
then	that	hide(prop.name)	something	always	PRES-feed -proc-PRES-3sg:3sg

vavanak		əčči	məljunəŋu,	əčči...
vava-na	-k	əčči	məljunəŋu	əčči
vava-II.DECL-ERG		or	marrow.of.the.finger.bones	or

then the grandmother, whatsit, always feeds that hide either with the marrow of the finger bones or

098

v'otəčču	g'uj	məkiv'v'i
v'otəčč-u	g'uj	məki-v'v'i
this-pl	oh	who-pl

these, oh who?

099

v'utkəkəkinév'	ḵəmlapəlljaḵo
v'utkə-kinə-v'	ḵəmla- pəlljaḵ-o
this.from.here-ADJ-pl	marrow.of.the.bones-DIM-pl

this marrow of the bones from here

100

g'uj-ḵa,	ḵəmlja pəlljaḵo	məkiv'	nakolŋəŋvoŋnav'
g'uj-ḵa	ḵəmlja -pəlljaḵ-o	məki-v' na- ko- lŋə -ŋvo -ŋ -nav'	
how.is.this	marrow.of.the.bones-DIM-pl	who-pl	INV-PRES-call-proc-PRES-3pl

how is this, how do they call the marrow of the bones?

101

gəmnan təntəgəvannav'
gəmnan tə-ntəgəvan-nav'
I:ERG 1sg-forget-3pl
G.K.: I forgot it

102

a-a
a-a
a-a
a-a

103

gəmnan təntəgəvatən
gəmnan tə-ntəgəvat-ə-n
I:ERG 1sg-forget-E-3sg
G.K.: I forgot

104

ɲanənata nakonav'əjanɲəvoɲən
ɲanəna-ta na- ko- nav'əjan-ɲəvo-ɲ -ə-n
that-INSTR INV-PRES-feed -proc-PRES-E-3sg
they fed it with that

105

ʒok, gamalkəlləljalən pəče
ʒok ga- mal-kəlləlja -lən pəče
however PAST.II-proc-with.pearls-3sg at.first
however, it was all with pearls at first

106

to tətəl' mətg'aɲ gənəkəlin mətg'aɲ
to tətəl' mətg'aɲ gə- nikə -lin mətg'aɲ
and very well PAST.II-something-3sg well
and (the hide) was very well, whatsit, well

107

pəče nakuv'jipɲən ɲaen
pəče na- ku- v'jip -ɲ -ə-n ɲaen
while INV-PRES-take.care-PRES-E-3sg that
while they take care of it, that (hide)

108

ʒonpəɲ kokačəko ko... ʒaj... ʒonpəɲ
ʒonpəɲ koka-čəko ko... ʒaj... ʒonpəɲ
always sledge.for.the.transport.of.kitchen.tools-INES... ... always

konijalgətan'ɲəvoɲnən

ko- nijalgətan' -ɲəvo-ɲ -nən
PRES-carry.over.to.the.next.place-proc-PRES-3sg:3sg
they always carry it over to the next place on the sledge for the transport of kitchen utensils

109

ʒəjalək ʒonpəɲ nikək ʒojal'kək gəjɲəlin
ʒəjal-ə-k ʒonpəɲ nikə -k ʒoja -l'k -ə-k gə- jɲə-lin
frost-E-LOC always something-LOC reindeer-SURF-E-LOC PAST.II-put-3sg
in the frost it (the hide) is always put, whatsit, on the reindeer

110

ənnin məev' tətəl' ...
ənnin məev' tətəl' ...
that because very ...
that (hide), because very...

111

to	ajŋon	gəmnin	vava	vig'i	sem'desjat'(russ.)
to	ajŋon	gəmnin	vava	vig'-i	sem'desjat'
and	long ago	my	grandmother	die-PAST.I.3s	seventy

četvërtyj(russ.)	godək
četvërtyj	godə -k
fourth	year -LOC

and long ago, my grandmother died, in the year of seventy four

112

to	devjanosto(russ.)	pjatom(russ.)	godu(russ.),	g'əməkčakətətomga
to	devjanosto	pjatom	godu	g'əmək-čakətə-tomg-a
and	ninety	fifth	year	my-sister-friend-ERG

əmoŋ	ŋaeë	nikèv'v'i,	jumkèvəlg'u	nikèv'v'i
əmoŋ	ŋae-ë	nikè -v'v'i	jumkèvə-lg'	-u nikè -v'v'i
all-all:emph.	that-pl	something-pl	hide-NOM.AG-pl	something-pl

əčči	anjapèlljaço	əčči	g'iləmgən,	əčči	eju	əmoŋ	vavanav'
əčči	anja -pèlljaç-o	əčči	g'iləmgən	əčči	eju	əmoŋ	vava -na-v'
and	spider-DIM-pl	and	hide(prop.name)	and	what	all	grandmother-POSS-pl

nikèv'v'i

nikè -v'v'i

something-pl

and in the year (nineteen) ninety five my sister (verb) all those, whatsit, the hide, whatsit, and the charming stones and the "hide" and all things of the grandmother, whatsit...

113

kèv'ŋəvoŋ

k- èv'-ŋəvo-ŋ

PRES-say-proc-PRES

she says

114

kətəl	ənnəju	ējəlkè
kətəl	ənnə-ju	è- jəl-kè
NEG	that-pl	NEG-give-NEG

you must not give those away

115

təttəl'	mètɡ'aŋ	gəjipək
təttəl'	mètɡ'aŋ	gəjip-ə-k
very	good	take.care-E-INF

(one has) to take very good care (of them)

116

g'at jənnə ŋaen g'iləmgən?

g'at jənnə ŋaen g'iləmgən

PTCL what that hide(prop.name)

G.K.: What is that hide?

117

èto g'iləmgən-ičg'ən

èto g'iləmgən-ičg'ən

that.is hide(prop.name)-fur.coat

that is a fur coat [made from] a wolf (with a hood)

118

nikə	ənkəeŋ	gənəkəlin,		gənv'ənŋəlin		miŋkəe
nikə	ənkəeŋ	gè- nìkè	-lin	gè- nv'ənŋə-lin		miŋkəe
something	there	PAST.II-something-3sg		PAST.II-stretch-3sg		how

whatsit, there it is, whatsit, stretched, somehow

119

to	təxən	ləmgələm	gètəjkəlin	
to	təxən	ləmgələm	gè- təkə-lin	
and	as.if	hood	PAST.II-make-3sg	

and as if there is a hood made

120

jatan	ənənno	ənel	təxən	ičg'əpil'	
jatan	ənənno	ənel	təxən	ičg' -ə-pil'	
only	here	along.here	as.if	fur.coat-E-DIM	

only here, along here, (it is) like a fur coat

121

igən'ŋinik	gil...	gəm...	g'iləmgin	
igən'ŋinik	gil...	gəm...	g'i-ləmgin	
therefore -I	wolf-hood	

therefore it is a wolf's hood

122

a-a.

a-a

a-a

a, a

123

g'iləmgən
g'i-ləmgən
wolf-hood
a wolf's hood

124

to gačoč
to gačoč
and the.end
and the end

Text 3 AAS-1-L

001

դձճեք	gèvégəjət	javalètəŋ	gəmmo	təkujinəŋ		Italijajtəŋ
դձճեք	gèvégəj-ət	javalètəŋ	gəmmo	tə- ku- jinə-ŋ		Italija-jtəŋ
two	year	-dl	back	I	1sg-PRES-fly-PRES	Italy-All

two years ago, I flew to Italy

002

i (Russ.)	əjə...	g'og'anma	təŋvonav'	jičik	eju	ajŋonkənav'
i	əjə-	g'og'an-ma	tə-ŋvo-nav'	jiči-k	e-ju	ajŋonkəna-v'
and	fly	wait-CONV	1sg-start-3pl	collect-INF	what-pl	past-pl

ənatgəjŋo	to	nikəv'v'i,	ʁun	əməjakgəjŋən		kamčatkakən,
ənatgəjŋ-o	to	nikə-v'v'i	ʁun	əmə-jak-gəjŋən		kamčatka-kən
life-pl		and something-pl	PTCL	all.that		of.Kamchatka-ADJ

mujəknutəkin		kamčatkakən
mujək-nute-kin		kamčatka -kən
our-of.the.land-ADJ		of.Kamchatka-ADJ

and fly...while I was waiting I started collecting stories and whatsit, just all that was connected with Kamchatka, with our land Kamchatka.

003

i (Russ.)	gallaənpəʁlavolètəŋ		Ėčg'əjək,	Srednik
i	galla-ənpəʁlavol-ètəŋ		Ėčg'əj-ə-k	Sredni-k
and	several-old.men-All		Agajvajalja-E-LOC	Srednich-LOC

Paʁačək	to	ʁajəl'g'innək	təku=	təkulqətəŋ
Paʁača-k	to	ʁajəl'g'inn-ə-k	tə-ku	tə- ku- lqət-ə-ŋ
Pachachak-LOC	and	Chailino-E-LOC	1sg-PRES	1sg-PRES-go-E-PRES

and I went to several old men in Agajvajalja, Srednich Pachatschach and Chailino

004

i (Russ.)	təkopŋəloŋnav'	eʁin	ajŋon	v'učč'in	nučel'qən
i	tə- ko- pŋəlo-ŋ-nav'	eʁin	ajŋon	v'učč'in	nučel'qən
and	1sg-PRES-ask-PRES-3pl	what	long.ago	this	land

valg'ən

valg'ən

finding.oneself

and I asked them how this land was long ago

005

mət'kə,	eʁin	ajŋon	točgənan	valomlatkə
mət'kə	eʁin	ajŋon	točg-ə-nan	valom-la-tkə
is.it.possible?	something	long.ago	you-E-ERG	listen-pl-3pl

maybe you heard something long ago

006

məlgətəŋŋo	nakotvəŋvonənav'
məlgətəŋŋ-o	na- ko- tvə-ŋvo -ŋ -nav'
Russian -pl	INV-PRES-say-proc-PRES-3pl

the Russians say

007

émèŋ	ŋəëḵ	jiḵukév',	jiḵukél'ḵək		v'uččín	njučel'ḵən	
émèŋ	ŋəëḵ	jiḵuk-év'	jiḵuk	-è-l'ḵ	-ə-k	v'uččín	njučel'ḵən
as.if	three	polar.fox-pl	polar.fox-E-SURF-E-LOC		this	land	

gantəvalèn

ga- ntəva-len

PAST.II-put-3sg

as if three polar foxes, this land stood on three polar foxes

008

a (Russ.)	mojkakəčg'ənaŋ	g'am	eḵin	ajŋon	nakotvəŋəvoŋən	
a	mojkak-ə-čg'ənaŋ	g'am	eḵin	ajŋon	na- ko- tvə-ŋəvo-ŋ	
but	us	-E-COMP	however	what	long.ago	INV-PRES-call-proc-PRES

mučgin njučel'ḵən Kamčatka

mučgin njučel'ḵən Kamčatka

our land Kamchatka

but according to us, however, our land was long ago called Kamchatka

009

i (Russ.)	ənnèn	ənpəḵlavol	évəŋ
i	ənnèn	ənpəḵlavol	évə -ŋ
and	one	old man	say -CONV

and one old man says

010

v'uččín	mučgin	njučel'ḵən	Kamčatka	ujŋé=	əlvélg'in	ləginjučel'ḵən
v'uččín	mučgin	njučel'ḵən	kamčatka	ujŋé	əlvélg'in	ləgi-njučel'ḵən
this	our	land	Kamchatka	Neg	not.this.one	real-land

this, our land Kamchatka, is not a real land

011

évəŋ

évə -ŋ

say -CONV

he said

012

émèŋ	təḵən	əнно	pəg'on,	v'uččín	mučgin	njučel'ḵən
émèŋ	təḵən	əнно	pəg'on	v'uččín	mučgin	njučel'ḵən
so.that	as.if	he.ABS	mushroom	this	our	land

that this, our land, is like a mushroom

013

émèŋ	v'uččín	amgəčgočən		njučel'ḵən,	gəčgočaŋḵal
émèŋ	v'uččín	am- gəčgo	-čən	njučel'ḵən	gəčgoča-ŋkal
so.that	this	only-of.the.surface-ADJ		land	surface-from.the.side

kotvaŋ

ko- tva-ŋ

PRES-be-PRES

that this surface-land exists only on the surface

014

to	émèŋ	év'čəčajtəŋ,	ŋano-o,	məmləčəkojtəŋ,	onmètəŋ
to	émèŋ	év'čəča-jtəŋ	ŋano-o	məmlə-čəko-jtəŋ	onm-étəŋ
and	so.that	down-ALL	there-EMPH	water -INES-ALL	depth-ALL

elqivək,	ëmən,	təḵən	v'apaxən		gətkalḵən	ko-tvellatvaḵ
elqiv -ə-k	ëmən	təḵən	v'apax -ən		gətkalḵən	ko-tvellatva-ḵ
go.into-E-INF	so.that	as.if	Fliegenpilz-ADJ		leg	PRES-stand-PRES

and so that if you go down there, into the depth of the water, it is as if the stem of a fly agaric was there

015

igən'ḵinik	ëmən	Kamčatka	mučgin	njučel'ḵən,	təḵən	v'apax
igən'ḵinik	ëmən	kamčatka	mučgin	njučel'ḵən	təḵən	v'apax
therefore	so.that	Kamchatka	our	land	as.if	Fliegenpilz

therefore, Kamchatka, our land, is like a fly agaric

016

i	v'otḵo		gəmnan	tənikən	təḵvok	četkəjuḵək
i	v'otḵo		gəm-nan	tə-nikə-n	tə-ḵvo-k	četkəjuḵ-ə-k
and	from.that.day.on		1sg-ERG	1sg-what-3sg	1sg-start-PAST.I	think-E-INF

and from that time on I, so what, started to think

017

to	təkətog'an,		ajḵonkən	gəməkəččajən	təvən,	təvən
to	tə - kətog'	-ə -n	ajḵon-kən	gəmək-əččaj-ən	təvə-n	təvə-n
and	1sg - remember	-E -3sg	past-ADJ	my-aunt-ADJ	tell-3sg	tell-3sg

and I remember, that my aunt told [us about] past events

018

ajḵon	əččaj,	eppə	ənanma,	əvəḵ
ajḵon	əččaj	eppə	ənan-ma	əvə-ḵ
long.ago	aunt	still	live-CONV	say-CONV

long ago, still alive, the aunt says

019

janot	əčču	ko-	ta	-la-ḵ	majḵəgətgək	čejmək
janot	əčču	ko-	ta	-la-ḵ	majḵə-gətgə-k	čejmək
first	they	PRES-	be	-pl-PRES	big-lake-LOC	nearby

at first they are near a big lake

020

to	ən'ḵəg'an	nojabrək		gəḵitəlin	ëməč	ənnin
to	ən'ḵəg'an	nojabr	-ə-k	gə-ḵit-ə-lin	ëməč	ənnin
and	this.way	november-E-LOC		PAST.II-freeəe-E-3sg	already	this

majḵəgətgənaḵo

majḵə - gətgə -naḵo
big - lake -AUG

and so this big lake froze already in November

021

gilgil	nəčgəḵən	
gilgil	nəčgəḵ	-ən
ice	transparent	-ADJ

the ice is transparent

022

ujḵə	əg'əlatka	eppə
ujḵə	ə- g'əlat	-ka eppə
Neg	NEG-fall.out.snow-NEG	still

there was no snow yet

023

kətav'ut	ənnin	kutvinəḵu		gət...	majḵəgətgəkən
kətav'ut	ənnin	kutvi	-nəḵu	gət...	majḵə - gətgə -kən
suddenly	that	ice.cover	-AUG	lake...	big - lake -ADJ

gačimallèn
 ga-čimal-lèn
 PAST.II-break-3sg
 suddenly, that ice cover of the big lake broke
 024

ηankačəkoηko	gamalpiηkulin	nəmə-è-jəηkin	jiḵuknəku	
ηanka-čəko-ηko	ga-mal-piηku-lin	nə-mèjəη-kin	jiḵuk	-nəku
there-INES-ABL	PAST.II-proc-jump-3sg	ADJ-very.big-ADJ	polar.fox	-AUG

a very big polar fox jumped out from there

025

ənnjaḵ	gajallin,	lèv'...	lèv'ət	èv'təlajtəη,	ηojηən	gəčgolajtəη,
ənnjaḵ	g-ajal-lin	lèv'	lèv'ət	èv'təlajtəη	ηojηən	gəčgolajtəη
at.once	PAST.II-fall.down	head...	head	down	tail	up

gəčgolajtəη
 gəčgolajtəη
 up

at once he fell down, the head down and the tail up, up

026

i	ηanko	ḵonpəη	gatəmnèv'lèn
i	ηanko	ḵonpəη	ga-təmnèv'-lèn

and then always PAST.II-disappear-3sg
 and then he disappeared forever

027

v'otè...	v'otènḵalajtəη	uže (Russ.)	ηənvəḵ	givi-v'	nəmjəčg'ən	vačče
v'otè...	v'otènḵalajtəη	uže	ηənvəḵ	givi-v'	nəmjəčg'ən	vačč-e
	up.to.now	already	a.lot	year-pl	population	be.located-3sg

up to now, the population has been located (there) for a lot of years

028

ηanḵo	ujnèjin	titè	ètɡ'u	ačepηətoka	ηaen	jiḵuk
ηanḵo	ujnèjin	titè	ètɡ'u	a-čepηəto-ka	ηaen	jiḵuk
from.then.on	Neg	when	any.more	NEG-appear-NEG	that	polar.fox

from then on that polar fox didn't appear any more

029

to	ηaen	əččaj	èvəη,
to	ηaen	əččaj	èvə-η

and that aunt say-CONV
 and that aunt says

030

jaḵam	əčču	gègəntèv'linèv'ηanənnotajḵo
jaḵam	əčču	gè-gəntèv'-linèv'ηanèn-nota-ηḵo

at.once they PAST.II-run.away-PAST.II.3sg:3pl that- land-ABL
 that they had run away all at once from that land

031

gajalgəllinav'	ḵolènnotajtəη
ga-jalgəl-linav'	ḵolèn-nota-jtəη

PAST.II-migrate-3pl different-place-ALL
 they migrated to a different place

032

məev'	gèjimgəmgèllinèv'	unmək
məev'	gè-jimgəmgəl-linèv'	unmək

because PAST.II-become.afraid-3pl very.much
 because they became very afraid

033

ɲaen	jənnə	gačepɲətələn	kətav'ut	məmləčəkoŋko,	gətgəčəkoŋko
ɲaen	jənnə	ga-čepɲəto-lən	kətav'ut	məmlə-čəko-ŋko	gətgə-čəko-ŋko
that	what	PAST.II-appear-3sg	suddenly	water-INES-ABL	lake-INESABL

that something suddenly appeared from out of the water, from out of the lake

034

to	v'otko	ənnjaɣ	gəmmo	təv'ŋəvok
to	v'otko	ənnjaɣ	gəmmo t-	év' -ŋəvo-k
and	from.that.day.on	now	I	1sg-think-proc-1sg

from that day on, I thought, now

035

étun	qəjlə	mučgin	ŋjučel'qən,	v'uččin	Kamčatka,	əlvəlg'in
étun	qəjlə	mučgin	ŋjučel'qən	v'uččin	Kamčatka	əlvəlg'in
possibly	really	our	land	this	Kamchatka	not.this.one

ləginjučel'qən

ləgi- ŋjučel'qən

real- land

perhaps this, our land, Kamchatka is not really a real land

036

to	ənnjaɣ	təkučetkəjuŋəŋ
to	ənnjaɣ	tə-ku-četkəjuŋ-ə-ŋ
and	at.once	1sg-PRES-think-E-PRES

and then I think

037

təktivəŋ

tə- k- iv -ə-ŋ

1sg- PRES-think-E-PRES

I think

038

étun,	amu,	qəjlə,	v'uččin	mučgin	ŋjučel'qən,	təqən	pəg'on,
étun	amu	qəjlə	v'uččin	mučgin	ŋjučel'qən	təqən	pəg'on
possibly	PTCL	really	this	our	land	as.if	mushroom

gətka'l'kək kotvəllatvaŋ

gətka-l'k -ə-k ko-tvəllatva-ŋ

leg-SURF-E-LOC PRES-stand-PRES

perhaps really this our land stands on a stem like a mushroom

039

məev'	mənko	əneŋ	gətgo	nutəkinev',	amu	aŋqajtəŋ
məev'	mənko	əne-j	gətg-o	nuté - kin -év'	amu	aŋqa-jtəŋ
because	where.from	these-dl	lake-pl	of.the.land-ADJ-pl	PTCL	sea-ALL

gənikelelinév'

gè- niké -linév'

PAST.II-something-3pl

gaquqlulinev'

ga- quqlu -linev'

PAST.II-have.holes-3pl

notačəkoŋko

nota-čəko-ŋko

land-INES-ABL

because where do these tundra-lakes, whatsit, have holes from the land to the sea

040

məev'	mənko	ənnin	jiquk	étg'u	nəg'əg'uevən
məev'	mənko	ənnin	jiquk	étg'u	n-ə-g'-ə-g'uev-ə-n
because	where.from	that	polar.fox	even	3sg-E-SUBJ.I-E- appear-E.3.sg

gətgəčəkoŋko
gətgə-čəko-ŋko
lake-INES-ABL

because from where did that polar fox even ...it would have appeared from out of the lake
041

to	v'otko	təkučetkəjuŋəŋ
to	v'otko	tə-ku- četkejuŋ-ə-ŋ
and	from.that.day.on	1sg-PRES-think-E-PRES
and	from that day on	I think

042

təktivəŋ	ənnjaq,
tə- k- iv- ə -ŋ	ənnjaq
1sg-PRES-think-E-PRES	at.once
I think now	

043

g'èv'	gəmlə nik...	gapəlqallin	gətgəčəko
g'èv'	gəmlə nik...	ga- pəlqal -lin	gətgə-čəko
...	again something	PAST.II-submerge-3sg	lake-INES
that he, whatsit, again submerged into the lake			

044

i	gačepŋətələn	aŋqajtəŋ
i	ga- čepŋəto-lən	aŋqa-jtəŋ
and	PAST.II-appear-3sg	sea-ALL
and reappeared in the sea		

045

məev'	miŋkəe	ətg'u	nəlqətən
məev'	miŋkəe	ətg'u	n- ə-lqət -ə-n
because	where.to	moreover	INT.I-E-disappear-E-INT.I
because moreover where could he have disappeared to			

Biographical texts

Text 4 AAS-2-B

001

Gəmnin əlla Paŋa Matróna Ivanovna vig'i
gəmnin əlla Paŋa Matróna Ivanovna vig'-i
my mother Panga Matróna Ivanovna die-PAST.I.3sg
my mother Panga Matróna Ivanovna died

002

ajŋon muju ʔonpəŋ...
ajŋon muju ʔonpəŋ
long.ago we always
long ago we always...

003

inmə əlvəlg'ən mučgin ləgəəlla
inmə əlvəlg'ən mučgin ləgə-əlla
really it.is.not.the.right.one our real-mother
really she is not our real mother

004

mučgin ləgəəlla ənkəp vig'i, Kəg'upil'
mučgin ləgə-əlla ənkəp vig'-i Kəg'upil'
our real-mother long.ago die-PAST.I.3sg Kygupil
our real mother died long ago, Kygupil

005

a Paŋanak muju nanmajŋav'lamək
a Paŋa -na -k muju nan-majŋav'-la-mək
but Panga-II.DECL-ERG we INV-raise -pl-1pl
but Panga raised us

006

əmət mətmajŋavla
əmət mət-majŋav-la
even 1pl- grow.up-pl
we even grew up

007

év'əncəm ʔonpəŋ nakollajvəlamək notajpəŋ
év'əncəm ʔonpəŋ na- ko- llajvə -la-mək nota-jpəŋ
certainly always INV-PRES-take.along-pl-1pl tundra-PERL
she certainly always takes us along through the tundra

008

to gəmnin ŋavəkəv' ʔonpəŋ anjata
to gəmnin ŋavəkəka -v' ʔonpəŋ anja -ta
and my daughter -pl always grandmother-ERG

kulləjvəŋnin

ku- lləjvə -ŋ -nin
PRES-take.along-PRES-3sg:3pl
and the grandmother always takes my daughters along

009

notajtəŋ mətkog'aqav'laŋ,
nota-jtəŋ mət-ko- g'aqav' -la-ŋ
tundra-ALL 1pl-PRES-start.off-pl-PRES
we start off into the tundra

010

nakonətvagalan'ηən		koljaskačəko,	ɣamačəku
na- ko- nətvaga-lan-η	-ə-n	koljaska-čeko	ɣama-čəku
INV-PRES-make.sit-pl-PRES-E-3sg		go-cart-INES	bowl-INES

we make her sit in the go-cart, in a bowl

011

omkəčəkojto-οη	mətKolqəlləη
omkə -čəko -jto-οη	mət-ko- lqəl-la-η
wood -INES-ALL (EMPH)	1pl-PRES-go-pl-PRES

we go into the wood

012

mətkoηvoη...	mətkočəəlkəv'laη
mət-ko- ηvo -η	mət-ko- čəə -lkəv'-la-η
1pl-PRES-start-PRES	1pl-PRES-drink.tea-proc-pl-PRES

we start...we drink tea

013

kmiηəjək	nəkuen'ηənəv'	uttu,	pijkəlju
kmiη-ə-jək	nə- ku- en' -η -ə-nəv'	utt -u	pijkəl-ju
child-E-coll	INV-PRES-bring-PRES-E-3pl	wood-pl	kettle-pl

nəkujičgən'ηənəv',	kokajpojgən	nakontəvan'ηən
nə- ku- jičgən'-η	-ə-nəv' kokajpojgən	na- ko -ntəvan'-η -ə-n
INV-PRES-fill -PRES-E-3pl	wooden.stick	INV-PRES-put -PRES-E-3sg

the children bring wood, they fill the kettle, they put a wooden stick over the fire

014

i əmma kotvagalaη	to koηvoη	ηanko
i əmma ko- tvagal -ə-η	to ko- ηvo-η	ηanko
and mother PRES-sit.down-E-PRES	and PRES-start-PRES	there

čajpatək

čajpat -ə-k
make.tea-E-INF

and the mother sits down and starts to make tea there

015

a(Russ.) kmiηəpilljaķu	pəče	koηvolaη
a kmiηə-pilljaķ-u	pəče	ko- ηvo-la-η
but child -DIM -pl	for.the.while	PRES-start-pl-PRES

ujičvətək

ujičvət-ə-k	nutək
play -E-INF	nutè-k
	tundra-LOC

but the children play in the tundra for a while

016

èkil muju g'opta	nənnəmuju
èkil muju g'opta	nənnə-muju
yes.and we also	name-we

yes and we also, the adults

017

jičg'amjitungən	gəmnin Təηaηto	to čakətətomgən	Kaljaη - g'opta
jičg'amjitungən	gəmnin Təηaηto	to čakətətomgən	Kaljaη g'opta
brother	my Tyngangto	and sister	Kaljaηg also

mətkoŋvolaŋ ujičvətək
 mət-ko- ŋvo-la-ŋ ujičvət-ə-k
 1pl-PRES-start-pl-PRES play-E-INF
 my brother Tyngangto and my sister Kaljang - we also start playing
 018

a əmma kukukéjvəŋ ŋanko kačg'apatəŋ
 a əmma ku- kukéjvə-ŋ ŋanko k- ačg'- apat-ə-ŋ
 and mother PRES-cook-PRES there PRES-fish.soup-cook-E-PRES
 and the mother cooks there, she cooks a fish soup
 019

kuplətkuŋ ačg'apatək,
 ku- plətku-ŋ ačg'- apat-ə-k
 PRES-finish-PRES fish.soup-cook-E-INF
 she finishes cooking the fish soup,
 020

koŋvoŋ ivək
 ko- ŋvo-ŋ ivə-k
 PRES-start-PRES say-INF
 she starts saying
 021

tog'ok, kučop
 tog'ok kučop
 come.on drink.tea
 come on, drink tea
 022

mətkomalgəntav'laŋ čaənvətəŋ
 mət-ko- mal-gəntav'-la-ŋ čaənv -ətəŋ
 1pl-PRES-proc-hurry-pl-PRES place.for.tea-ALL
 we hurry to the place for tea
 023

konpəŋ mətg'aŋ tak (Russ.) mətkočaəlaŋ nutək gəmgəənki
 konpəŋ mətg'aŋ tak mət-ko- čaə -la-ŋ nuté-k gəmgəənki
 always well this.way 1pl-PRES-drink.tea-pl-PRES tundra-LOC everywhere
 this way we always drink tea well everywhere in the tundra
 024

konpəŋ əlla mət kollajvəlaŋəŋ gəmgəənki
 konpəŋ əlla mət-ko- llajvə-la-ŋ -ə-n gəmgəənki
 always mother 1pl-PRES-take -pl-PRES-E-3sg everywhere
 we always take the mother everywhere (with us)
 025

é, to čaəma ən'ŋəg'an kotvəŋvoŋnən
 é to čaə -ma ən'ŋəg'an ko- tvə-ŋvo -ŋ -nən
 eh and tea.drinking-CONV this.way PRES-tell-proc-PRES-3sg:3pl

ajŋonkənav' ənatgəjŋo
 ajŋon -kəna-v' ənatgəjŋ-o
 long.ago-ADJ-pl life -pl
 and while drinking tea she told them [us] about past lives this way
 026

évəŋ,
 évə-ŋ
 say-CONV
 she says

027

ajɲon	v'utkèkinèv',		mujæknutèkinèv'	gèkè...
ajɲon	v'utkè-kinè-v'		mujæk-nutè-kinè-v'	gèkè
long.ago	here -ADJ-pl		our -land-ADJ-pl	on.a.reindeers.sledge

mægulg'u	gèkèɲəlg'o		kolqəllo-ɔɲ	ɲano
mægulg'-u	gèkèɲə	-lg'	-o ko- lqəl -lo-o -ɲ	ɲano
caravan-pl	reindeer's.sledge-NOM.AG-pl		PRES-go.away-pl(EMPH)-PRES	there

Jakutijajtoɲ

Jakutija-jtoɲ

Jakutija-ALL

that long ago our people from here went away in a caravan of reindeer sledges there to Jakutia

028

to	Jakutijak	jəmajtətəɲ	Èvenkija
to	Jakutija-k	jəmajtətəɲ	Èvenkija
and	Jakutija-LOC	for.the.distance	Evenkija

and behind Jakutija lies the Evenkian Republic

029

məguté	kolqəllaɲ	ɲakəe	tan'ɲəçenma
məgu -təko-	lqəl-la-ɲ	ɲakəe	tan'ɲəçen-ma
caravan-INSTR	PRES-go-pl-PRES	there	fight-CONV

in a caravan they go there during the war

030

amin,	nəkulləɲnèv'	v'unèn	mətq̄u,	q̄un,	imə	eju
amin	nè- ku- llè -ɲ -nèv'	v'un -èn	mətq̄-u	q̄un	imə	eju
as.if	INV-PRES-carry.away-PRES-3pl	fir.cone-ADJ	fat-pl	PTCL ???	what	

nəkujɲəlg'èn'ɲənèv'

nè- ku- jɲəlg'èn'-ɲ-ə-nèv'

INV-PRES-load-PRES-E-3pl

now, they carry away the fat from the fir cones, they loaded everything

031

məev'	eq̄è
məev'	eq̄ -è

because what-INSTR
because on what else?

032

ajɲon	ujɲè	jaq̄poesdav',	ujɲè	jaq̄samolèt	nitən.
ajɲon	ujɲè	jaq̄-poesda-v'	ujɲè	jaq̄-samolèt	n -it-ə-n
long.ago	Neg	what-train-pl	Neg	what-aircraft	3sg-be-E-3sg

long ago there were no trains or aircrafts.

033

gèkèɲè		nəkulləɲnèv'		selədka-v'v'è	ənnəju
gèkèɲ	-è	nè- ku- llè -ɲ -nèv'		selədka-v'v'è	ənnə -ju
reindeer-sledge-INSTR		INV-PRES-carry.away-PRES-3pl		herring-pl	this -pl

v'unèn	mətq̄u,	kinuɲvav',	təm-əlq̄əlo	q̄ojav'v'è
v'un -èn	mətq̄-u	kinuɲva-v'	təm-əlq̄əl -o	q̄oja-v'v'è
fir.cone-ADJ	fat-pl	meat -pl	for.slaughtering-pl	reindeer-pl

nèkullèḡnèv'

nè- ku- llè -ḡ -nèv'

INV-PRES-carry.away-PRES-3pl

they carry away on reindeer-sledges herrings, that fat from fir cones, meat, reindeers for slaughtering they carry away

034

èvəḡ

èvə-ḡ

say -CONV

she tells

035

inet	əčču	unmæk	gèlèjvəlinèv'	gamganotaḡko
inet	əčču	unmæk	gè- lèjvə-linèv'	gamga-nota-ḡko
how.much	they	very.much	PAST.II-go -3pl	all- land-ABL

èmgèkèḡè to g'ətg'əlg'a

èm- gèkèḡ -è to g'ətg'əlg' -a

only- reindeer-sledge-INSTR and who.goes.on.a.dog's.sledge-ERG

how very much they went over all regions only on reindeer sledges and on dog sledges

036

to əməḡ kotvəḡnèn,

to əməḡ ko- tvə-ḡ -nèn

and all PRES-tell-PRES-3sg:3sg

and she tells all

037

eḡin	ḡanènnotakènav',	čukotkakènav'
eḡin	ḡanèn-nota-kèna-v'	čukotka-kèna-v'
what	that- land -ADJ-pl	of.Chukotka-ADJ-pl

aḡkaləḡkalkènav'	vig'əlg'u	nèkunikèḡnèv',
aḡka-ləḡka-kèna-v'	vig'-ə-lg' -u	nè- ku -nikè -ḡ -nèv'
sea-side -ADJ-pl	die-E-NOM.AG-pl	INV-PRES-something-PRES-3pl

tənopəl'kətəḡ èmèḡ nèkullèḡnèv'

tənop-ə-l'k -ètəḡ èmèḡ nè- ku -llè -ḡ -nèv'

hill-E-SURF-ALL as.if INV-PRES-carry.away-PRES-3pl

how they, whatsit, carry away those dead from that land, from Chukotka at the sea side onto the hill

038

to uḡḡè ulguv'kè,

to uḡḡè ulguv'-kè

and Neg bury-NEG

and they don't bury them

039

jatan v'əv'v'anèkunèččilḡnèv'

jatan v'əv'v'-a nè- ku- nèččil -ḡ -ə-nèv'

only stone-INSTR INV-PRES-surround-PRES-E-3pl

and not having buried them, they just surround them with stones

040

tit	titè tilmu,	v'èlvu	etək	ənnujkənèv'
tit	titè tilm -u	v'èlv-u	etə-k	ən- nu -jkə -nèv'
so.that	when sea.eagle-pl	crow-pl	approach-INF	SUBJ.II-eat-SUBJ.II-3pl

so that when the sea eagles and crows approach, they would eat them

041

to əməŋ kotvəŋnən
to əməŋ ko- tvə -ŋ -nən
and all PRES-tell-PRES-3sg:3sg
and she furthermore tells [us]

042

ajŋon əčču g'opta məgutə
ajŋon əčču g'opta məgu-tə
long.ago they alčo caravan-ERG

gəlķəllinév' ul'čajtəŋ to nanajķajtəŋ
gè- lķəl-linév'ul'ča-jtəŋ to nanajķa-jtəŋ
PAST.II-go-3pl Ulches-ALL and Nanajkens-ALL
that long ago they also went in caravans to the Ulches and Nanajkens (races of people)

043

évəŋ,
évə-ŋ
say-CONV
she says

044

ŋankakəlg'ən nəmjačg'ən ķojal'ķək, ujŋè
ŋankakəlg'ən nəmjačg'ən ķoja- l'ķ-ə-k ujŋè
that population reindeer-SURF-E-LOC Neg

uetikəlg'in, ķojal'ķa kolajvəlaŋ
uetik-ə-lg'in ķojal'ķa ko- lajvə-la-ŋ
sledge-E-NOM.AG on.the.back.of.the.reindeers PRES-go -pl-PRES

gèkè... ķun, təkən konjal'gata
gèkè kè ķun təkən konjal'ga -ta
on.the.reindeers NEG PTCL as.if on.horse.back-INST
that that population on reindeer, they didn't have sledges, they went on reindeer back, on the
reindeers, as if on horseback

045

to èmèŋ ŋanènnotakènav' ənnjaķ vig'əlg'u omkètəŋ
to èmèŋ ŋanèn-nota-kèna-v' ənnjaķ vig'-ə-lg' -u omk-ètəŋ
and as.if that- region-ADJ-pl at.once die-E-NOM.AG-pl wood-ALL

nèkullèŋnèv'

nè- ku- llè -ŋ -nèv'
INV-PRES-transport-PRES-3pl
and the dead from that region they transport, and at once into the wood

046

to gəčgol nèku... ènaččələn nèkutèjkəŋən
to gəčgol nè-ku ènaččələn nè- ku- tèjk -ə-ŋ -ə-n
and on.top INV-PRES ground INV-PRES-make-E-PRES-E-3sg
and on top (of a tree) they make a ground

047

ŋankal'ķək vig'əlg'ən nèkuččəlŋən
ŋanka-l'ķ -ə-k vig'-ə-lg'ən nè- ku- ččel -ŋ -ə-n
there-SURF-E-LOC die-E-NOM.AG INV-PRES-place-PRES-E-3sg
they place the dead there

048

to nakopélaŋən
to na- ko- péla-ŋ -ə-n
and INV-PRES-leave-PRES-E-3sg
and they leave him/her there

049

ʒun, ipə-jin əmmanak kotvəŋnən əməŋ
ʒun ipə-jin əmma-na -k ko- tvə-ŋ -nən əməŋ
PTCL only-everything mother-II.DECL-ERG PRES-tell-PRES-3sg:3sg all
now, mother tells him [us] everything

050

ənŋjaʒ ən'piçitè ən'piç évəŋ
ənŋjaʒ ən'piçi-tè ən'piç évə-ŋ
at.once father-ERG father say-CONV
now the father, the father says

051

titè əççu nəppuljiŋinév' vama
titè əççu nəppulji-ŋinè-v' va-ma
when they small-ADJ-pl be-CONV
when they were small

052

ʒojəŋ kojallaŋ japonçə (Russ.) to krasnoarmejcə (Russ.)
ʒojəŋ ko- jal -la-ŋ japonçə to krasnoarmejcə
here PRES-come-pl-PRES Japanese and red.guardians
here come the Japanese and the Red Guardsmen

053

mujkəkəlg'è nakotvəŋnav' èmən "ičvəpəŋkəlg'u".
mujkəkəlg'-è na- ko- tvə -ŋ -nav' èmən ičvə-pəŋkə -lg' -u
we-NOM.AG-ERG INV-PRES-call-PRES-3pl as.if pointed-cap-NOM.AG-pl
ours call them, now, "those with the pointed caps"

054

a appačgən ən'piçiv' kajurano kəllaŋ
a appačg-ən ən'piçi-v' kajura-no k- èl- la-ŋ
but father-ADJ father-pl sledge.leader-DESIGN PRES-be-pl-PRES
but the parents of the father are sledgeleaders

055

pəçè japončev' nèkung'èkèvənŋənev' g'ətg'a
pəçè japonče-v' nè- ku- ng'èkèvən-ŋ -ə-nèv' g'ətg'-a
at.first Japanese-pl INV-PRES-send -PRES-E-3pl dog-INSTR

g'ətg'əməgulg'è,

g'ətg'ə-məgu-lg' -è
dog-caravan-NOM.AG-INSTR

at first the Japanese sent them on dogs in a dog caravan

056

ŋanko ənŋjaʒ ičvəpəŋkəlg'u kopən'nəlaŋ
ŋanko ənŋjaʒ ičvə- pəŋkə-lg' -u ko- pən'n-ə- la-ŋ
then at.once pointed-cap-NOM.AG-pl PRES-attack-E-pl-PRES
then suddenly those with the pointed caps attack

057

uvikiv' nakonmətkoŋnav'
uviki-v' na- ko- nmə-tko-ŋ -nav'
oneself-pl INV-PRES-kill-proc-PRES-3pl
they kill each other

058

jatan	ənjej	kajurav'v'è		g'ano	malleləŋ
jatan	ənje-j	kajura	-v'v'è	g'ano	malleləŋ
only	this-dl	sledge.leader-pl		there	further.away

nakontav'ŋənav',				nakonkəg'av'ŋənav'	
na- ko- ntav'	-ŋ	-ə-nav'		na- ko- nkəg'av'	-ŋ -ə-nav'
INV-PRES-send.away-PRES-E-3pl				INV-PRES-hunt.away-PRES-E-3pl	
only these sledgeleaders,	they	send them	there	further away,	hunt them away

059

məev'	ŋəvək	kajurav'		najanməŋnav'	
məev'	ŋəvək	kajura-v'		na- ja- nmə-ŋ	-nav'
because	if	sledge.leader-pl		INV-FUT.I-kill-FUT.I-3pl	
because if they kill the sledgeleaders					

060

ənnjaq	ŋanko	nutək	jan..	jang'alləŋ	ənjej	japončev'
ənnjaq	ŋanko	nutè-k	ja-n	ja- ng'al-la-ŋ	ənje-j	japonče-v'
at.once	there	tundra-LOC	FUT.I-	FUT.I-stay-pl-FUT.I	that-dl	Japanese-pl

ili ičvəpəŋkəlg'u
 ili ičvə- pəŋkè-lg' -u
 or pointed-cap-NOM.AG-pl
 those Japanese or pointed cap-bearers will stay at once there in the tundra

061

jaqətəlaŋ
 ja- kət -ə-la-ŋ
 FUT.I-freeəe-E-pl-FUT.I
 they will freeze

062

igəŋ'ŋinik	qonpəŋ	kajurav'		əčgənan	amkumg'u
igəŋ'ŋinik	qonpəŋ	kajura	-v'	əčgənan	am-kumg'-u
therefore	always	sledge.leader-pl		they	only-shout?-pl?
therefore they spare the sledgeleaders					

063

a,	v'əjin	uvikiv'		nakonmətkoŋən	
a	v'əjin	uviki	-v'	na- ko- nmə-tko-ŋ	-ə-n
but	however	oneself-pl		INV-PRES-kill-proc-PRES-E-3sg	
but they kill each other,	however				

064

məki-v'	kol'vəgəllaŋ
who-pl	PRES-win -pl-PRES
who wins	

065

ənnjaq	kotvagalaŋ		g'ətg'əgakaŋek
ənnjaq	ko- tvaga	-la-ŋ	g'ətg'ə-gakaŋe-k
at.once	PRES-sit.down-pl-PRES		dog-team-LOC
at once, they sit down on a dog team			

066

ənnjaq	qolənnotaŋqalətəŋ		kəg'aqav'laŋ
ənnjaq	qolən-nota-ŋqal-ətəŋ		k- əg'aqav'-la-ŋ
at.once	other-land-side-ALL		PRES-start.off-pl-PRES
he starts at once off to other regions			

067

i	ən'ηəg'an	ḵonpo-oŋ	kajurav'		galηəl-galηəl	gamganotaŋḵo
i	ən'ηəg'an	konpo-oŋ	kajura	-v'	galηəl-galηəl	gamga-nota-ηḵo
yes	this.way	always	sledge.leader-pl		there.and.back	all- land-ABL

koljajvət kolaŋ

ko- ljajvə-tko -la-η

PRES-travel-proc-pl-PRES

yes this way the sledgeleaders travelled all over the different regions

068

to	v'əjin	ənjeju	uvikiv'	nakunmətkuŋnav'		to	v'ača
to	v'əjin	ənje-ju	uviki-v'	na- ku- nmə-tku -η	-nav'	to	v'ača
and	however	this-pl	oneself-pl	INV-PRES-kill-proc-PRES-3pl		and	sometimes

kitajḵav'	korejḵav'	to	japončev',	ənej	məlḡətaŋŋo
kitajḵa-v'	korejḵa-v'	to	japonče-v'	ənje-j	məlḡətaŋŋ-o
Chinese-pl	Corean-pl	and	Japanese-pl	this-dl	Russian -pl

ičvəpəŋkəlg'u

ičvə- pəŋkə-lg' -u

pointed-cap-NOM.AG-pl

and, however, these kill each other and sometimes Chinese, Koreans and Japanese, these Russians, those with the pointed cap

069

jatan	ḵonpəŋ	ənej	kajurav'	əčḡənan	amkumg'u
jatan	ḵonpəŋ	ənje-j	kajura	əčḡənan	am-kumg'-u
only	always	that-dl	sledge.leader	they	only-keep-pl

nəkulŋəŋnəv'

nə- ku- lŋə -η -nəv'

INV-PRES-AUX-PRES-3pl

they keep always only the sledge-leaders

070

məev'	tənmav'	javəḡ'əlaŋ	nutək
məev'	tənmav'	ja- vəḡ'-ə-la-η	nutə -k
because	really	FUT.I-die-E-pl-FUT.I	tundra-LOC

because they really die in the tundra

071

ηəvəḵ	kajurav'		najanməŋnav'
ηəvəḵ	kajura	-v'	na- ja- nmə-η -nav'
if	sledge.leader-pl		INV-FUT.I-kill-FUT.I-3pl

if they kill the sledgeleaders

Text 5 PIR-1-B

001

ηέλβəlg'ək təvətətək
 ηέλβəlg'ə-k tə- vətət-ə-k
 herd-LOC 1sg-work-E-1sg
 I worked in a herd of reindeer

002

i èčgi jivəŋ imæəku
 i èčgi j- iv -ə-ŋ imæəku
 yes today FUT.I-say-E-FUT.I as.whom?
 yes today you will say as whom

003

è.
 è
 yes
 yes

004

mèkijgi gəčči to?
 mèki-j-gi gəčči to
 who-E-you you and
 who are you and?

005

ηajaçégəmə Rul'tətégəjŋəŋég'əm
 ηajaçè-gəmə Rul'tətégəjŋəŋ-è-g'əm
 that.one-I Rultyegin -E-I
 I am that son of Rultyegin

006

ηanènə... ηankakətg'olégəmə tan'ŋətg'olégəmə
 ηanèn -ə ηankakətg'olè-gəmə tan'ŋətg'olè-gəmə
 that -E that.stem-I Chukchee-I
 that... I am from that clan, from the Chukchees

007

èmnu... nutèkinèjg'əm èmnu kèv'ŋəvoləŋ lgèorav'-èlg'a
 èm-nu nutè-kinè-j-g'əm èm-nu k -èv'-ŋəvo-la-ŋ lgè-orav'èlg'-a
 only-land land-ADJ-E-I there PRES-say-proc-pl-PRES real-worker-ERG
 I am from the land, as they say, a real worker

008

to titè naj...
 to titè naj...
 and when be.born...
 and when were you born?

009

tan'ŋè... tan'ŋè... èmnu... èmnu... əno èmnuŋəl'g'əmoë
 tan'ŋè... tan'ŋè... èm -nu... èm -nu əno èmnuŋəl'g'ə-moë
 Chukchi Chukchi only-land only-land you.see from.the.tundra-we
 you see we are Chukchi from the tundra

010

g'ano ʁojəŋ əno nan ənan čukotkaŋço ʁojəŋ ηέλβəlg'u mətku...
 g'ano ʁojəŋ əno nan ənan čukotka-ŋço ʁojəŋ ηέλβəlg'-u mət-ku...
 there here you.see he he:ERG Chukotka-ABL here herd -pl 1pl-PRES-

mətkunikəŋnəv'
 mət-ku- nikə -ŋ -nəv'
 1pl-PRES-do.sth.-PRES-3pl
 there here you see, he, we do (chase) the herds from Chukotka here

011

g'am ənəčču kəv'ŋəvoləŋ
 g'am ənəčč-u k- èv'-ŋəvo-la-ŋ
 however this-pl PRES-say-proc-pl-PRES
 however, these say

012

av'-envo mətkugitəŋnəv' mətku... mətku...
 av'-env-o mət-ku- gitə-ŋ -nəv' mət-ku... mət-ku...
 pasture-pl 1pl-PRES-see-PRES-3pl 1pl-PRES 1pl-PRES
 we look after the pastures, we...we...

013

miŋki ʁojanəmjəčg'ən məččətg'alan
 miŋki ʁoja-nəmjəčg'ən məč-čətg'a-la-n
 where reindeer-population 1pl-meet-pl-3sg
 where we meet the reindeer herders

014

ŋanko ènma mətənvəla
 ŋanko ènma mət-ə-nvə-la
 there also 1pl-E-stop-pl
 we also stopped there

015

g'ano ŋəlvəlg'u g'anənaŋnolŋəpəl' kəv'ŋəvoləŋ Beringovo
 g'ano ŋəlvəlg'-u g'anən-aŋnolŋə-pəl' k- èv'-ŋəvo-la-ŋ Beringovo
 there herd -pl those.places-DIM PRES-say-proc-pl-PRES Bering

moreŋʁo poberež'e (Russ.) kətavan Təličan mətlala
 more-ŋʁo poberež'e kətavan Təliča -ŋ mət-la-la
 sea -ABL shore to Tilichiki-DAT 1pl-go-pl
 there we went with the reindeer herds by those places from the shore of the Bering sea to Tilichiki

016

Oljutorskij rajon
 Oljutorskij rajon
 Alyutor region
 that's the Alyutor region

017

g'ano, i v'ut'ku jaʁam ŋanko mətəŋvola ʁojaginetək
 g'ano i v'ut'ku jaʁam ŋanko mət-ə-ŋvo-la ʁoja- ginet -ə-k
 there yes here at.once there 1pl-E-start-pl reindeer-care.for-E-INF
 there, yes here, [all] at once, we started to care for the reindeers there

018

ŋaen Rul'tətəgin əno ŋaen nəmjəčg'ən
 ŋaen Rul'tətəgin əno ŋaen nəmjəčg'ən
 that Rultytegin you.see that population
 that family of Rultytegin, you see, is a family of reindeer herders

019

ηənvəmoë	ηənvək	vosem' (Russ.)	mən'gətək	ηəëkməlləŋən
ηənvə-moë	ηənvək	vosem'	mən'gətək	ηəëkməlləŋən
many-we	many	eight	ten	eight

there were very many of us, eight, eighteen

020

ənnenu	kojalgəlaŋ		mən'gətək	ηəëk	ηəëkməlləŋən	ləgəjav'
ənnenu	ko- jalgə	-la-ŋ	mən'gətək	ηəëk	ηəëkməlləŋən	ləgəja-v'
continually	PRES-nomadize-pl-PRES		ten	three	eight	tent-pl

gavəŋəlvəlg'əma

gavəŋ-ηəlvəlg'-ə-ma

KOM-herd-E-KOM

continually nomadizing eight tents with the herd

021

ʒojəŋ	əno	mətko...	mətko...	mət...	av'-envo	ηəlvəlg'in
ʒojəŋ	əno	mət-ko...	mət-ko...	mət...	av'-env-o	ηəlvəlg' -in
here	you.see	1pl-PRES-	1pl-PRES...	1pl...	pasture-pl	of.the.herd-ADJ

here we, we, we ... the pastures of the herd

022

məv'	g'ano	Čukotkakən	pastbišča (Russ.)	əmoŋ
məv'	g'ano	Čukotka-kən	pastbišča	əmoŋ
because	there	Chukotka-ADJ	pastures	all-all:emph.

gènikèlin

gè- nìkè-lin

PAST.II-do.sth-3sg

because the Chukotken pastures were all there whatsit [finished]

023

kuqlətəŋ

ku- qlət -ə-ŋ

PRES-be.not.enough-E-PRES

it is not enough

024

v'otəŋkalajtəŋ	mətəŋvola	maljajŋon,	eppi	peninəlg'u
v'otəŋkalajtəŋ	mət-ə-ŋvo-la	maljajŋon	eppi	peninəlg'-u
to,this.side	1pl-E-start-pl	in.the.last.years	still	forefather-pl

over the last few years we started (to nomadize) on this side , still the forefathers

025

əlvəlg'inəgəm

əlvəlg'in -è-gəm

not.this.one-E-I

not me

026

gəmmo	év'ən	gəmmo	tək-evək	év'ən	év'ən	kolḡosəlg'o
gəmmo	év'ən	gəmmo	tə- k-év -ə-k	év'ən	év'ən	kolḡosəlg'-o
I	already	I	1sg-wake.up-E-1sg	already	already	colchos-pl

when I woke up (started to think) the colchoses were already there

027

kolḡozo		év'ən	gatoŋvalənav'
kolḡoz -o		év'ən	ga- toŋva -lənav'
colchos-pl		already	PAST.II-be.formed-3pl

the colchoses were already formed

028

ɲaen	əno	Rul'tətégən	ənnin	ɣinam	gəmnin	elg'alɲətomgən
ɲaen	əno	Rul'tətégən	ənnin	ɣinam	gəmnin	elg'alɲətomgən
that	you.see	Rultytegin	that	therefore	my	cousin

Rul'tətégiɲən	kmiɲən	ənan-janot	deputat	verɣovnogo (Russ.)	soveta (Russ.).
Rul'tətégiɲ-ən	kmiɲən	ənan-janot	deputat	verɣovnogo	soveta
Rultytegin-ADJ	son	the.first	deputee	highest	council

you see, that Rultytegin, therefore my cousin, Rultytegin's son was the first deputy of the highest Soviet.

029

to	tité	najtoǵé?
to	tité	na- jto -ǵé
and	when	INV-give.birth-2sg
and	when	were you born?

030

gəmmo	najto...	najtojgəm	jaɣam	əno	tanɲəçetəlg'ən
gəmmo	na-jto...	na-jtoj -gəm	jaɣam	əno	tanɲəçetəlg'ən
I	INV-give.birth	INV-give.birth-1sg	just	when	war

l'gotan...	43ij	god	l'gotanɲəçetəlg'ək
l'go-tan...	43ij	god	l'go-tanɲəçetəlg'-ə-k
real-war...	43rd	year	real-war -E-LOC

I was, was born just during the war, in the year 43, in the middle of the war

031

ənpičiv'	év'ən	eppə	kokatgovətalaɲ	kokaměj	koṭgəmalan
ənpiči-v'	év'ən	eppə	ko- katgo-vəta-la-ɲ	kokaměj	ko- tgəma-la-ɲ
father-pl	then	still	PRES-force-work-pl-PRES	ouch	PRES-try -pl-PRES

my parents still tried to work then with all their force

032

ɣinam	gəmnin	ən'pič	gavətətənpələn
ɣinam	gəmnin	ən'pič	ga- vətətə-ɲpə-lən
even	my	father	PAST.II-work-? -3sg

they even gave work to my father

033

čama	ɲano	v'otənɣal	měj	vətətə
čama	ɲano	v'otənɣal	měj	vətət-ə
almost	that.means	up.to.now	PTCL	work-PAST.I.3sg

that means he worked almost up to now

034

unmæk	ɲanko	koṭgəmalan	ɲanko
unmæk	ɲanko	ko- tgəma-la-ɲ	ɲanko
a.lot	then	PRES-try-pl-PRES	there

at that time, they tried a lot there

035

l'goɲanko	əno	muji	ɲəejuji	ɣajtal'ɲəjəçg'əmuji
l'go-ɲanko	əno	muji	ɲəejuji	ɣajtal'ɲəjəçg'ə-muji
really-then	you.see	us:ABS.dl	the.two.of.us	brother -1pl

najtomæk

na- jto -mæk

INV-give.birth-1pl

really then you see we, the two brothers, were born

036

l'gotanηəçet... ləgotanηəçetəlg'ən 43 ij god (Russ.)

l'go-tanηəçet... ləgo-tanηəçetəlg'ən 43 ij god

real-war real-war 43. year

in the middle, in the middle of the war, in the year 43

037

amu jaqam mətəηvo təg'ələk

amu jaqam mət-ə-ηvo təg'al -ə-k

probably however 1pl-E-start become.ill-E-INF

however, we probably started to be ill

038

amu jənnə jaq posle (Russ.) vojnə (Russ.) amu jaqtəg'əçgəjəη

amu jənnə jaq posle vojnə amu jaq-təg'əçgəjəη

possibly what what after war possibly what-illness

we don't know, what after the war, what illness there was

039

kməηə... kəv'laη kəməηəvəg'ətəkogəjəη

kməηə... k- əv'-la-η kəməηə-vəg'ətəkogəjəη

child PRES-say-p-PRES child- death

child, as they say, child death

040

əməη mətəηvo təg'ələk

əməη mət-ə-ηvo təg'ələk

all 1pl-E-start become.ill

we all started to become ill

041

jaqam kmiηu kovəg'ətəkolaη əmnuηkə, ηəlvəlg'əkinəv'

jaqam kmiη-u ko- vəg'ə-tko-la-η əmnuηkə ηəlvəlg'-ə-kinə-v'

at.once child-pl PRES-die-proc-pl-PRES in.the.tundra herd -E-ADJ-pl

at once, the children die in the tundra, in the herds

042

i

i

yes

yes

043

əməη mətəηvola tələk

əməη mət-ə-ηvo-la tələ -k

all 1pl-E-start-pl come-INF

we all started arriving

044

əv'laη

əv'-la-η

say-pl-PRES

they say

045

jaqam mənniηlənəv'

jaqam mən-niηlə-nəv'

at.once 1pl-throw-3pl

at once, we will throw them (into the fire)

046

məlgənə məntajkəlan
məlgə-nə mən-tajkə-la-n
fire-place 1pl-make-pl-3sg
we will make a place for burning

047

qəjɲun ɲənvək amkəmiŋəpilljaqu kovég'ə...
qəjɲun ɲənvək am-kəmiŋə-pilljak-u ko-vég'ə...
probably a.lot only-child-DIM-pl PRES-die...
probably a lot of only children die...

048

amu jənnə jaqtəg'əçgəjɲən
amu jənnə jaq-təg'əçgəjɲən
PTCL what what-illness
what sort of illness is that

049

am-jajv'ačəŋ
am-jajv'ačəŋ
how.terrible
G.K.: how terrible

050

əmoŋ ənjeju vэг'əlaɟ
əmoŋ ənne -ju vэг'-ə-la-ɟ
all-all:emph. that -pl die-E-pl-PAST.I.3pl
they all died

051

v'oto (Russ) əmgəm təpaəçatək
v'oto əm-gəm tə- paəçat-ə-k
this only-I 1sg-remain-E-1sg
only I remained (survived)

052

ənav'ut ləlaɟtəŋ g'aqatg'ati čəg'əçgəjɲən
ənav'ut ləla-jtəŋ g'aqatg'ati čəg'əçgəjɲən
in.fact eye-ALL has attacked disease
in fact, this disease now affected the eyes

053

qullu ləlalɲən jaqam v'ajɲə
qullu ləlalɲən jaqam v'ajɲ -ə
one.of.them eye at.once become.blind-PAST.I.3sg
one of them suddenly became blind

054

qullu ənnən jaqam anə... ačgəkənaɟtəŋ
qullu ənnən jaqam anə... ačgəkənaɟtəŋ
the.other.one one at.once halitosis to.the.present.day
the other one, at once, (sees) to the present day

055

vallə amu tənəŋg'ələvən anam ɲəlvəlg'ək vətətək
vallə amu tə- nəŋg'ələv-ə-n anam ɲəlvəlg'ə-k vətət-ə-k
because PTCL 1sg-try.hard-E-3sg probably herd-LOC work-E-INF
because I probably tried to work hard in the herd

056

émŋot	ŋəlvəlgək	təvətətək
émŋot	ŋəlvəlg-ə-k	tə- vətət-ə-k
for a long time	herd-E-LOC	1sg-work-E-1sg

for a long time I worked in the herd

057

təmējŋətək
tə -mējŋət-ə-k
1sg-grow.up-E-1sg

I grew up

058

najtogəm	ləgojalgənma
na- jto -gəm	ləgo-jalgən -ma
INV-give.birth-1sg	real-nomadize-CONV

I was born during the nomadizing

059

gajtojgəm	fevral' (Russ.)	mesjacak (Russ.)
ga- jtoj--gəm	fevral'	mesjaca-k
PAST.II-give.birth-1sg	february	month-LOC

I was born in the month of February

060

tuččev'ivə	jaqam	kətav'ut	jaqam...
tuččev'iv-ə	jaqam	kətav'ut	jaqam
??? -PAST.I.3sg	at.once	suddenly	at.once

we had just been nomadizing, when suddenly all at once...

061

əl...	əl...	eppi	jajaŋa	anpəka		v'əjalək
əl	əl...	eppi	jajaŋa	a- npə	-ka	v'əjal -ə-k
snow	snow	still	tent	NEG-build.up-NEG		snow.storm-E-LOC

the tent was not yet built up in the snow storm

062

évəŋ
évə-ŋ
say-CONV

she says (the mother)

063

měj	g'at	gajmat	gəmmo	təkueqəŋ
měj	g'at	gajmat	gəmmo tə-	ku -eɣ-ə-ŋ
hello	PTCL	possibly	I	1sg-PRES-do.what-E-PRES

hello, there is something possibly [wrong] with me

064

eščë (Russ.)	jurtu (Russ.)	eppi	jajaŋa	anpəkəlg'in
eščë	jurtu	eppi	jajaŋa	a-npə-kəlg'in
still	tent	still	tent	NEG-build.up-NEG

the tent was not set up yet

065

qinən	kənajtoŋ
qinən	k- əna- jto -ŋ
it.seems	PRES-INV-give.birth-PRES

it seems she gives birth to me

066

ènpičitè	jatan	nalgən,	jajap-əlgək		gan...
ènpič-i -tè	jatan	nalgən	jajap-əlg	-ə-k	ga-n...
father-E-ERG	only	fur	the.place.of.the.tent-E-LOC		PAST.II-some

gènikèlin

gè- nìkè -lin

PAST.II-do.something-3sg

the father whatsit, (put) only the fur on the place of the tent

067

gaməl'vallèn

ga- məl'val-lèn

PAST.II-shelter-3sg

he sheltered [her]

068

ηanko	gajtojgəm,		v'əjal'čəko
ηanko	ga- jtoj -gəm		v'əjal' -čəko
there	PAST.II-give.birth-1sg		snow.storm-INES

there in the snow storm she gave birth to me

069

əmg'u-ğun	fevral'	mesjac (Russ.)	jaşam	nəv'-jalqən
əmg'u -	ğun fevral'	mesjac	jaşam	nə-v'-jal-qən
therefore -	PTCL february	month	at.once	ADJ-stormy-ADJ

therefore the month of February is all at once full of snowstorms

070

kèv'laŋ

k- èv'-la-ŋ

PRES- say-pl-PRES

they say

071

ik...	ik...	ik...	ikməl...	ik...	ik...	ik...	ikməl...
			ikməl				ikməl
			short				short

ikmənijkənüt	kèv'laŋ	ikməjəg'ilgən
ikmə-nijkənüt	k- èv'-la-ŋ	ikmə-jəg'ilgən
short-something	PRES-say-pl-PRES	short-month

that short, short, whatsit, they say, that it is a short month

072

amu	məl'gətanŋəçg'ənaŋ	g'amin	28	mətkè	g'əlv'əev'
amu	məl'gətanŋ-ə-çg'ənaŋ	g'amin	28	mətkè	g'əlv'ə-e-v'
probably	Russian -E-like	however	28	really	day -E-pl

probably in Russian, however, really 28 days

073

i

i

yes

yes

074

amu	əkilğun	amu	eğin
amu	əkilğun	amu	eğin
probably	therefore	probably	what

probably therefore

075

i

i

yes

yes

076

nebol'soe (Russ.) sovpadenie (Russ.)

nebol'soe sovpadenie

a.little coincidence

a little coincidence

077

i

i

yes

yes

078

ηanko gajtojgəm tuččev'əvé

ηanko ga- jto -j-gəm ?

there PAST.II-give.birth-E-1sg arrive?

I was born there after they had just arrived

080

məev' g'am əlla aktəka nətajajaŋən

məev' g'am əlla aktəka n-ə-tajajaŋ-ə-n

because however mother it.is.not.possible INT.I-E-build.a.tent-E-INT.I

because, however, the mother could not build the tent

081

kukmiŋəčg'atəŋ

ku- kmiŋəčg'at -ə -ŋ

PRES-care.for.the.child-E-PRES

she takes care of the child

082

eķķè jaķam ujnəməev' jaķtoķtoro, jaķtemljanka, ujnè miŋkə

eķķè jaķam ujnè məev' jaķ-toķtor-o jaķ-temljanka ujnè miŋkə

the.more.so at.once Neg because what-doctor-pl what-earth.hut Neg where

jaķbol'nica

jaķ-bol'nica

what-hospital

all the more because all at once there is no doctor, no earth hut, no hospital anywhere

083

amu-ķun kəta Təljaččak amu jatan

amu -ķun kəta Təljaččak amu jatan

probably-PTCL only Tilichiki probably only

probably only in Tilichiki

084

amu jatan Təljaččak toķtoro toķtoro nəg'ətvanav'

amu jatan Təljaččak toķtor-o toķtor-o n- ə-g'- ə-tva-nav'

probably only Tilichiki doctor-pl doctor-pl 3pl-E-SUBJ.I-E-be-3pl

probably the only doctors are in Tilichiki

085

av'nəp ujnè ηanko toķtora toķtora muju ènikèkè

av'nəp ujnè ηanko toķtor-a toķtor-a muju è- nikè -kè

at.this.place Neg there doctor-ERG doctor-ERG we NEG-whatsit -NEG

anikè
 a-nikè
 NEG-him (it)
 at this place the doctor does not, whatsit (heal) us
 086

ujjè	nankəl'gu	èmeč	kmiŋatəlg'u	
ujjè	nankə-l'g-u	èmeč	kmiŋatə- lg'	-u
Neg	belly-NOM.AG-pl	even	give.birth-NOM.AG-pl	

they do not take care of the pregnant women

087

ujjè	g'amin	év'ən	čačam-ë	kotvaŋvolaŋ	akušerki(Russ.)
ujjè	g'amin	év'ən	čačam-ë	ko- tva-ŋvo-la-ŋ	akušerki
Neg	however	already	old.woman	PRES-be-proc-pl-PRES	midwife

čačamjəpelljaço
 čačamjə- pelljaç-o
 old.woman-DIM-pl
 there are not, however, already old women, midwives
 088

nəmitkɪnav'	amu	g'opta
nə-mit-kɪna-v'	amu	g'opta
ADJ-skilled-ADJ-pl	probably	also

ənangəəlg'avək	əl'g'ačgèn	jaŋ-ja
ənangəəlg'av-ə-k	əl'g'a-čgèn	jaŋ-ja
help.at.childbirth-E-CONV	woman-PEJ	separated

əl'g'ačgèn
 əl'g'a-čgèn
 woman-PEJ

they were skilled in helping wretched women at the birth of a child, for separated wretched women
 089

ečkè	g'optəməl'	nəməjəčg'ən	əku	əno	məngətək	ŋəəkməlləŋən
ečkè	g'optəməl'	nəməjəčg'ən	əku	əno	məngətək	ŋəəkməlləŋən
furthermore	still	population	what.for	you.see	ten	eight

jurtav'i(Russ.)	g'anqav'loj	tajaŋək
jurta-v'i	g'anqav'lo-j	tajaŋ -ə-k
tent-pl	refuse?-PAST.I.3sg	build.a.tent-E-INF

furthermore, the population still refused, for some reason, you see, to build eighteen tents
 090

məev'	gakmiŋalin	Kutè	gəmnin	mama,	gəmnin	mama
məev'	ga- kmiŋa -lin	Kutè	gəmnin	mama	gəmnin	mama
because	PAST.II-give.birth-3sg	Kute	my	mother	my	mother

because my mother, my mother Kute gave birth

091

ečkè	ujjè	gəmnan	mamano	əlŋəkè	Kutè
ečkè	ujjè	gəmnan	mama -no	è- lŋə-kè	Kutè
still	Neg	I:ERG	mother-DESIGN	NEG-call-NEG	Kute

still, I didn't call Kute my mother

092

mæv'	Kutè	i	zvat' (Russ.)	eë (Russ.)	Kutè,
mæv'	Kutè	i	zvat'	eë	Kutè
because	Kute	yes	call	her	Kute

because everyone calls her Kute

093

a (Russ.)	v'jin eḳḳè	èn'pič	tatano	təkolḡəḡvoḡən
a	v'jin eḳḳè	èn'pič	tata	-no tə- ko- lḡə-ḡvo -ḡ -ə-n
but	you.see	still	father	papa-DESIGN 1sg-PRES-call-proc-PRES-E-3sg

but you see I still don't call my father papa

094

janot	təḡ'ivək	vava,	gəmnin	əlla	ənnjaḳ
janot	t- ə- g'- iv -ə-k	vava	gəmnin	əlla	ənnjaḳ
first	1sg-E-SUBJ.I-say-E-1sg	vava	my	mother	at.once

I call my mother vava all at once

095

mæv'	ənpičité	ḳonpəḡ	Kutènu	kolḡəḡvoḡnən
mæv'	ənpiči-tè	ḳonpəḡ	Kutè -nu	ko- lḡə -ḡvo -ḡ -nən
because	father-ERG	always	Kute	-DESIGN PRES-call-proc-PRES-3sg:3sg

because my father always calls her Kute

096

i	mə (Russ.)	tože (Russ.)	tak (Russ.)	əməḡ	muju	ən'ḡəḡ'an
i	mə	tože	tak	əməḡ	muju	ən'ḡəḡ'an
and	we	also	so	all	we	this.way

mətəḡ'ala	Kutè	Kutè
mət-ə-ng'a-la	Kutè	Kutè
1pl-E-call-pl	Kute	Kute

and we also so, we all called her this way, Kute, Kute...

097

ḡanko	čakəḡət	kətav'ut	g'opta	uže	posle	vojnə	najton
ḡanko	čakəḡət	kətav'ut	g'opta	uže	posle	vojnə	na- jto -n
then	sister	suddenly	also	already	after	war	INV-give.birth-3sg

46-m

46-m

1946

then suddenly a sister was born also already after the war, in the year 1946

098

ajgovè-ḳun	vallə	nakəpləḡag'ən
ajgovè -ḳun	vallə	na-kəplè-gag'ən
recently-PTCL	because	INV-kill-3sg

because recently they killed her

099

gənan	gèmələḡḡulèlin,	am-m,	Marija	Ivanovna,	toḳtor
gənan	gè- mèl- əḡḡulè-lin		Marija	Ivanovna	toḳtor
you:ERG	PAST.II-AUG-know-2sg	mmh	Marija	Ivanovna	doctor

G.K., did you really know, mmmh, Maria Ivanovna, the doctor?

100

i

i

yes

yes

101

ɲaen najton
ɲaen na- jto -n
that INV-give.birth-3sg
she was born

102

ëmmuji
ëm- muji
only-us:ABS.dl
there are only the two of us

103

əno	ɲaɛj	G'ətg'əɲaj	ekʁkɛ	zvat' (Russ.)	G'ətg'əɲaj
əno	ɲaɛ-j	G'ətg'əɲaj	ekʁkɛ	zvat'	G'ətg'əɲaj
you.see	that-dl	Gytgyngaj	however	call	Gytgyngaj

po-našem (Russ.)

po-našem
in.our.language
you see they call her, however, Gytgyngaj in our language

104

m-m.
m-m
hmm
hmm

105

ɲaen muji kəmiŋəmuji mətkotvaŋ
ɲaen muji kəmiŋə-muji mət- ko -tva-ŋ
that us:ABS.dl children-we 1pl-PRES-be-PRES
there we live, those two children

106

ujɲɛ	jənnə	jaʁmɛlgətan'ɲən,	jaʁtemljanka,	jaʁ-jaslin,	ʁun	ujɲɛ
ujɲɛ	jənnə	jaʁ-mɛlgətan'ɲən	jaʁ-temljanka	jaʁ--jaslin	ʁun	ujɲɛ
Neg	what	what-Russian	what-earth.hut	what-kindergarten	PTCL	Neg

jənnə mɛlgətan'ɲən

jənnə mɛlgətan'ɲ-ən

what Russian-ADJ

there are no Russians, no earth hut, no kindergarten, nothing Russian

107

təənatgəjɲən,	jatan	mətkočaəŋvolaŋ,	mətokačaʁa...
təənatgəjɲən	jatan	mət-ko- čaə -ŋvo-la-ŋ	mət-okačaka...
life	only	1pl-PRES-drink.tea-proc-pl-PRES	1pl-with.sugar?...

such a life, we just drink tea with sugar

108

miŋkəkəkinəv'	amu	ləgi	mənəv'la
miŋkə -kinə-v'	amu	ləgi	mən-əv' -la
where.from-ADJ-pl	probably	know(anal.v.)	1pl-know(anal.v.)-pl

from where we probably would not know

109

nəkue...	ənpičijək	nəkuenɲənəv'
nə-ku-e	ənpiči-jək	nə- ku- en -ŋ -ə-nəv'
INV-PRES-...	father-coll	INV-PRES-bring-PRES-E-3pl

the parents bring them (the tea, the sugar)

110

amu	miŋkëkinëv',	ligi	mənëv'la	
amu	miŋkë -kinë-v'	ligi	mən-ëv'	-la
possibly	where.from-ADJ-pl	know(anal.v.)	1pl-know(anal.v.)-pl	

from where we would not know

111

temlja...	mëlgitan'ŋo	kotvalaŋ	
temlja	mëlgitan'ŋ-o	ko- tva-la-ŋ	
earth.hut...	Russian-pl	PRES-be-pl-PRES	

there are Russians

112

temljanka	g'amin kotvalaŋ	
temljanka	g'amin ko- tva-la-ŋ	
earth.hut	however PRES-be-pl-PRES	

there are, however, earth huts

113

ən'ŋəg'an	valg'o	jajav'	
ən'ŋəg'an	va -lg' -o	jaja -v'	
that's.how	be-NOM.AG-pl	house-pl	

that's how these houses are

114

toŋtoro	ligi	mənëv'la	
toŋtor-o	ligi	mən-ëv'	-la
doctor-pl	know(anal.v.)	1pl-know(anal.v.)-pl	

doctors we would (not) know

115

nəkajtəŋ,	tulg'ètè	nëntə...?	kalëjtənvètəŋ
nëka -jtəŋ	tulg'èt-è	nè-ntə	kalëjtə-nvètəŋ
something-All	robbery-INSTR	INV-AUX	learn -SUP

[from] there they stole us away to teach [us]

116

tulg'ètè	nakontəlamək
tulg'èt-è	na- ko- ntə- la-mək
robbery-INSTR	INV-PRES-AUX-pl-1pl

they stole us away

117

məev'	məev'	nə...	nə...	miŋkəeŋ
məev'	məev'	nə...	nə...	miŋkəeŋ
because	because	how

because, because how

118

amu	miŋkəeŋ	amu	nakomajəlalə (mək)
amu	miŋkəeŋ	amu	na- ko- majəla-la-mək
probably	how	probably	INV-PRES-take-pl-1pl

probably there was no other way than to take us (secretly to school)

119

to	sto (Russ.)	posle (Russ.)	vojnə (Russ.)	ŋanko	topografičeskaja(russ.)
to	sto	posle	vojnə	ŋanko	topografičeskaja
and	that	after	war	then	topographical

èkspedicija (Russ.)

èkspedicija

expedition

and there was a topographical expedition after the war

120

g'amin kartə delat' kamsat... korjaskogo okruga

g'amin

however map make kamchat... Koryak region

however, to make maps of the Koryak region (text in Russian)

121

ηanko èkspedicija demobilisovana (Russ.) voinskaja (Russ.) čast' (Russ.) topografičeskaja

ηanko èkspedicija demobilisovana voinskaja čast' topografičeskaja

then expedition demobilized of.the.army fraction topographical

then the topographic expedition was a demobilized army fraction

122

ηaen naηvogəg'ən, kuləjvəgəg'əη gamganotaηko

ηaen na-ηvo-gəg'ən ku- ləjvəgəg'-ə-η gamga-nota-ηko

that INV-start-3sg PRES-study-E-PRES all- earth-ABL

they started, they studied the whole earth

123

ηaen ʒok jənnə g'ətʷəçg'əpəlin ʒok motor(Russ.) ʒok tam

ηaen ʒok jənnə g'ətʷəçg'ə-pəlin ʒok motor ʒok tam

that however what boat -DIM however motor however there

disel'nəj(Russ.)

disel'nəj

Diesel

there was, however, a small boat, however, a motor, a diesel one

124

kak(Russ.) jatan amo kovətataη ne rul' (Russ.) a motor (Russ.).

kak jatan amo ko- vətata-ə-η ne rul' a motor

as only probably PRES-work-E-PRES not steering but motor

but as the motor probably only works not the steering

125

g'am... pətəmelgətan'ηən g'ətʷ'əçgəη šljupka (Russ.)

g'am pətə-melgətan'η-ən g'ətʷ'əçgəη šljupka

but ancestors-Russian-ADJ boat boat

but the boat brought the Russians' ancestors

126

i muju ʒə g'amin muju v'ajamətəη, al'gəpəkijke

i muju ʒə g'amin muju v'ajam-ətəη a- l'gə- pəkij -ke

yes we PTCL however we river-ALL NEG-really-approach-NEG

yes we, however, didn't really reach the river

127

məv' əmnuŋkə

məv' əmnuŋkə

because in.the.tundra

because (we are) in the tundra

128

alak əməη lgəjan kotvəlaη

alak əməη lgəjan ko- tvə-la-η

in:the:summer all tent PRES-be-pl-PRES

the tents are all there in the summer

129

ujnə v'ajamətəŋ amaləpkijka
ujnə v'ajam-ətəŋ a- mal- ə-pkij -ka
Neg river-ALL NEG-AUG-E-approach-NEG
we do not reach the river

130

jatan muju ʒajəkmiŋəmuju amʒajəkmiŋəmuju
jatan muju ʒajəkmiŋə-muju am-ʒajəkmiŋə-muju
only we children-we only-children-we

mətəkočvəlʒəv'ŋəvoləŋ v'ajamtajnətəŋ
mət-ko- ečvə-lʒəv'-ŋəvo-la-ŋ v'ajam-tajn-ətəŋ
1pl-PRES-play-proc-proc-pl-PRES river-banks-ALL
only we children, only we children go to the banks of the river to play

131

maləjavok km tri (Russ.) otrezki (Russ.)
maləjavok km tri otrezki
further.away km three distance
further away, a distance of three km

132

vsegda jurta (house from buckskins) ostalis' (Russ.)
the tents always remained

133

Russ.: čtobə ni= potomu čto na rečke dolžen bət' ʒozjain-medved' (Russ.), k...
kajŋən
kajŋən
bear:ABS
so, because at the river the landlord is the bear, the bear.

134

ŋanko ujičvəlg'əmuju kətav'ut jallaj
ŋanko ujičvə-lg'ə -muju kətav'ut ja -la-j
there play-NOM.AG-we suddenly come-pl-3pl
there we, the playing, suddenly came

135

eḳḳə nikənu kitəŋ mēj... sel'sovet
eḳḳə nikə-nu k- itə-ŋ mēj sel'sovet
however something-DESIGN PRES-be-PRES village.council

mējŋəčg'u kitəŋ mučgin ʒajtumgən ənniv'
mējŋəčg'-u k- itə-ŋ mučgin ʒajtumgən ənniv'
president-DESIGN PRES-be-PRES our relative uncle
however, the president of the village council is...is our relative, the uncle

136

g'opta g'atav' nələjtiḳin kaličitək
g'opta g'atav' nələjtiḳin kaličit-ə-k
also however not.knowing write-E-INF
however, he did not know how to write either

137

nələjtiḳin məl'gətanŋəčg'ənaŋ v'anjavatək
nələjtiḳin məl'gətanŋ-ə-čg'ənaŋ v'anjava-t-ə-k
not.knowing Russian-E -like speak-dl-E-INF
he doesn't know how to speak Russian

138

ëm nægəjtapkin
ëm nægəjtapkin
here.is experienced
here he is experienced

139

ɲaen mujəknəmjəçg'əkin
ɲaen mujək-nəmjəçg'ə-kin
that our-population-ADJ
that one is from our population

140

ɲaen əno etti
ɲaen əno et -ti
that you.see come-PAST.I.3sg
that one came, you see

141

sel'soveto mæv' kitəŋ
sel'soveto mæv' k- itə-ŋ
village.council because PRES-be-PRES
because in the village council it may be like this

142

nakəv'lamok nakonv'anjav'lamok ən'ŋəg'an
na- k- əv'-la-mok na- ko- nv'anjav'-la-mok ən'ŋəg'an
INV-PRES-say-pl-1pl (EMPH) INV-PRES-speak-pl -1pl this.way
they say, they speak to us this way

143

ɲənvəmoë ɟajəkmiŋəmoë
ɲənvə-moë ɟajəkmiŋ-ə-moë
a.lot-we children-E-we
we are many children

144

ənnjaɟ nakəv'lamək
ənnjaɟ na- k- əv'-la-mək
then INV-PRES-say-pl-1pl
then they say to us

145

avən-ɟun g'am ɟətvagallətək
avən-ɟun g'am ɟə- tvagal -la-tək
come.on however INT.I-sit.down-pl-2pl
come on, sit down

146

v'oto v'aləŋɟo məng'ətvè... məng'ətvəl'gallo
v'oto v'alə-ŋɟo mən-g'ə-tvè mən-g'ətvəl'gal-lo
you.see creek-ABL 1pl-go.by.boat-pl (EMPH)
you see, out of the creek, we will go by boat

147

mæv' interesno kak motor pervyj raz mətkoŋvoŋən eɟin
mæv' interesno kak motor pervyj raz mət-ko- ŋvo-ŋ -ə-n eɟin
because interesting how motor first time 1pl-PRES-start-PRES-E-3sg what

motorčəgən kupəçgəçgètəŋ
motorčəgən ku- pəçgəçgèt -ə-ŋ
motor PRES-make.noise-E-PRES

because it is interesting how the motor for the first time..., we start, the noise the motor makes

148

to	v'aŋəč	ékilɕun	ŋano	naŋvolamək	jəniɕkəvək
to	v'aŋəč	ékilɕun	ŋano	na- ŋvo-la-mək	jəniɕkəv -ə-k
and then		there	that	INV-start-pl-1pl	to.do.sth.-E-INF

jəkaməlg'atək	v'al'gəčəkəŋɕo	gətvəl'gəčəpəl'
jəkaməlg'at-ə-k	v'al'gə-čəkə-ŋɕo	gətvəl'gəčə-pəl'
turn.around-E-INF	creek-INES-ABL	boat -DIM

and then there they started to, now, turn around that boat from out of the creek

149

məlko (Russ.)	əno	no (Russ.)	edet (Russ)
məlko	əno	no (Russ.)	edet
small	that	but	goes

it is small, but it goes

150

g'ik	ɕalələŋ	ŋan...	vətgatə
g'ik	ɕalələŋ	ŋan	vətgat-ə
now	down.the.river	there	go.straight-PAST.I.3sg

now it went straight down the river

151

məttəjŋəlɕəv'la	g'optəməŋ
mət-təjŋəlɕəv'-la	g'optəməŋ
1pl-start.to.cry-pl	all

we all started to cry

152

məev'	jajav'v'è	aməčan
məev'	jaja -v'v'è	aməčan
because	house -pl	further.away

because the houses (the tents) disappeared (from us)

153

ujŋè	měj	m...	m...	ma...	nas (Russ.)	jurt-y (Russ.)	stoja-li (Russ.)
ujŋè	měj				nas		
Neg	PTCL	m	m	ma	we	tent-pl	stand-PAST.3pl
kilometrav (Russ.)		ŋano			15.		
		ŋano			15		
km		probably			15		

the tents were 15 km away

154

ŋankakəčg'ənaŋ
 ŋankakəčg'ənaŋ
 in.that.language
 G.K.: in that language

155

è	ŋankakəčg'ənaŋ,	è	ŋankakəčg'ənaŋ,	ŋakakəč...
è	ŋankakəčg'ənaŋ	è	ŋankakəčg'ənaŋ	...
yes	in.that.language	yes	in.that.language	...

yes, in that language, yes in that language

156

tité	məŋgətək	amu	əno	məlləŋən	nikəv'v'i	ɕunəm
tité	məŋgətək	amu	əno	məlləŋən	nikə -v'v'i	ɕunəm
when	ten	probably	probably	five	something-pl	if

g'èt...	g'itèk	anèm	jètg'èt	mèččuejuḡèn
g'èt	g'itèk	anèm	jètg'èt	mèččuejuḡèn
look	look	probably	road	rather.far

when there are 15 whatsit, if you look at this road, it is rather far
157

v'ujvən		ḡanko	temljanka
v'ujvən		ḡanko	temljanka
center.of.the.region		there	earth.hut

there is the earth hut at the center of the region
158

v'ujvən

v'ujvən

center.of.the.region

that's the center of the region

159

vitku	g'am	mətləg'unèv'
-------	------	--------------

vitku	g'am	mət-ləg'u-nèv'
-------	------	----------------

at.first	however	1pl- see-3pl
----------	---------	--------------

it was, however, the first time we saw them

160

vitku	g'am	məlgəḡèv'	tələg'un
-------	------	-----------	----------

vitku	g'am	məlgə -ḡèv'	tə- lèg'u-n
-------	------	-------------	-------------

at.first	however	Russian-woman	1sg-see -3sg
----------	---------	---------------	--------------

it was, however, the first time that I saw a Russian woman

161

to ənəčču jajav'

to ənəčč-u.jaja-v'

and this-pl house-pl

and these houses

162

g'ətvəpəḡ nəkujpəgəm

g'ətv-əpəḡ nə- ku- jpə -gəm

boat-PERL INV-PRES-take.out-1sg

they took me out of the boat

163

gəmmo təkuḡ'ənḡətəḡ

gəmmo tə- ku- ḡ'ənḡət-ə-ḡ

I 1sg-PRES-refuse-E-PRES

I refuse

164

ənnjaḡ	amu	eḡin	čačamè	èlgəlav'təčačam-èčgən	eḡḡe	čèččoləḡ'ot
--------	-----	------	--------	-----------------------	------	-------------

ənnjaḡ	amu	eḡin	čačamè	èlgə-lav't-ə-čačam-èčgən	eḡḡe	čèččoləḡ'o-t
--------	-----	------	--------	--------------------------	------	--------------

then	PTCL	what	old.woman	woman-head-e-old.woman	still	boot-dl
------	------	------	-----------	------------------------	-------	---------

then some old woman with a white head and even boots

165

gəmmo nekajtəḡ	g'ano	javalètəḡ	pokətkənètəḡ
----------------	-------	-----------	--------------

gəmmo neka-jtəḡ	g'ano	javalètəḡ	pokətkən -ètəḡ
-----------------	-------	-----------	----------------

I	something-ALL	there	back	corner-ALL
---	---------------	-------	------	------------

I went, now, there, back, into the corner

166

ənnjaḡ	ənaḡvoj	èg'ək
--------	---------	-------

ənnjaḡ	əna-ḡvo-j	èg'ə -k
--------	-----------	---------

then	INV-start-3sg	approach	-INF
------	---------------	----------	------

then she started to approach me

167

qəmək	g'am	təpiŋkuk	məmlətəŋ		
qəmək	g'am	tə-piŋku-k	məml	-ətəŋ	
almost	however	1sg-jump-1sg	water	-ALL	

I almost jumped, however, into the water

168

inet	ŋano	vitku	ilgə...	ilgə...	ilgə...	ilgəmilgəŋəv
inet	ŋano	vitku	ilgə	ilgə	ilgə	ilgə-milgəŋəv
that.much	then	only.then	white	white	white	white-woman

təkuləg'uŋəŋ

tə- ku- ləg'u -ŋ -ə-n

1sg-PRES-see -PRES-E-3sg

then I see only the white woman

169

ənnjaq	ənnjaq	məlgətannə	pəče	ŋano	iməeŋin
ənnjaq	ənnjaq	məlgətannə-a	pəče	ŋano	iməeŋin
now	now	Russian-ERG	while	then	although as

nəlgətav'əjvələmək

nə- lgətav'ə-jv-ə-la-mək

INV-wash-proc-E-pl-1pl

now, although as the Russians had washed us

170

nankəmətg'ajpələmək	g'am
na-nkəmətg'ajpə-la-mək	g'am
INV-dress -pl-1pl	however

they dressed us

171

nankəmətg'ajpələmək	təqən,	eqənu
na- nkəmətg'ajpə-la-mək	təqən	eqənu
INV-dress -pl-1pl	as.if	someone

they dressed us as if someone ...

172

mətəŋg'ala	təqən	g'amən	qat...	qatgal'gapəljaqmoë
mət-ə-ng'a-la	təqən	g'amən	qat	qatgal'ga-pəljaq-moë
1pl-E-change-pl	as.if	as.if	...	duck -DIM-1pl

ənnanəŋ gəkəmətg'ajpələnav'moë

ənnanəŋ ga- kəmətg'ajpə-lənav'-moë

likewise PART-dress -PART-1pl

we changed as if we were all little ducks (small birdies, nestling), all dressed alike in new clothes

173

tangəvətga...	jaq=	əno	nakəv'lamək	pəqa... (poqa)Russ
tangəvətga...	jaq	əno	na- k- ev'-la-mək	pəqa...
chukotkan	what	in.fact	INV-PRES-say-pl-1pl	while

in the Chukotkan (school) they in fact said to us: for the while

174

qav'-elatək	əstolək
q- av'-e-la-tək	əstol-ə-k
INT.I-eat -pl-2pl	table-E-LOC

eat at the table

175

tabu...	stul'ja (Russ.),	skamèjkav'v'i	kamav'v'iv'v'i
tabu	stul'ja	skamejka-v'v'i	kama -v'v'i-?
taburets	chairs	bench-pl	bowl-pl

gantəvalənav', ložkav'
 ga- -ntəva -lənāv' ložka-v'
 PART-put.up-PART spoon-pl -p
 taburets, chairs, benches, bowls and spoons are put up

176

məev'	nələjtmuju	titə-van
məev'	nələjt -muju	titə-van
because	not.knowing-1pl	when-PTCL

because we never know

177

qə...	gəmmo-van	kəpkəçəg'èvəŋ	jaqam	skamejkak
qə...	gəmmo -van	ko-pkəçəg'èvə-ŋ	jaqam	skamejka-k
...	I	-PTCL PRES-jump-PRES	directly	bench-LOC

I jump directly onto the bench

178

tətvagal....
 tə-tvaga-l...
 1sg-sit.down-...
 I sat down

179

skamejkak	tinètəŋkək
skamejka-k	t-inètəŋkək-k
bench-LOC	1sg-step.on-1sg

(then) I stepped onto the bench

180

əstolək	tətvagalək
əstol-ə-k	tə- tvagal -ə-k
table-E-LOC	1sg-sit.down-E-1sg

I sat down at the table

181

təŋvok	g'optəməŋ	ənnin
tə-ŋvo -k	g'optəməŋ	ənnin
1sg-start-1sg	all	that

I started all that

182

g'opta	nəppuljumuju	jaqam	g'optəməŋ
g'opta	nəppulju-muju	jaqam	g'optəməŋ
also	small-we	at.once	all

also, us little ones all at once all (did something)

183

gəmnin	ətot (Russ.)	èçgi	g'amin	məçčala
gəmnin	ətot	èçgi	g'amin	məç-ča-la
my	this	now	however	1sg-come-pl

(we) came now, however

184

pervyj (Russ.)	sentjabrjak (Russ.)	gəmgèənkèkinèv'	gèellinèv'
first	sentjabrja-k	gəmgè-ənkè-kinè-v'	gè- el-linèv'
	september-LOC	all-there-ADJ-pl	PAST.II-come-3pl

tojkalëjtəlg'əmuju

toj-kalejtə-lg'ə -muju

new-write-NOM.AG-we

[during] the first September, we came from different places into first class

185

ηano	jaqam	əstoliqək	mətətvagalla	jajak,	g'am	eğin
ηano	jaqam	əstoliqək	mət-ə-tvagal -la	jaja-k	g'am	eğin
there	at.once	table-E-LOC	1pl-E-sit.down-pl	house-LOC	however	what

jajak

jaja -k

house-LOC

there we sat down at the table just as [we would] at home, however, as at home

186

ən'ηəg'an	g'amin,	nučel'qək	gatvaga...
ən'ηəg'an	g'amin	nučel'q-ə-k	ga- tvaga
this.way	as.if	earth-E-LOC	PAST.II-sit.down

this way as if on the earth we sat down

187

ηanko	əstoliqək	mətkav'-elaŋ
ηanko	əstoliq-ə-k	mət-k- av'-e-la-ŋ
there	table-E-LOC	1pl-PRES-eat -pl-PRES

there at the table we eat

188

to	əno	ηəëcaŋ	tətgəjvək
to	əno	ηəëcaŋ	tə- tgəjvə-k
and	in.fact	three.times	1sg-spend-1sg

and, in fact, three (days) I spent

189

vəg'aæk	gəmnin	ənpič'in	to	əlla
vəg'aæk	gəmnin	ənpič'in	to	əlla
then	my	father	and	mother

then my father and mother

190

vəg'aæk	qač...	qačcal'gənaŋ	l'gəjapəl'	məl'čejmək
vəg'aæk	qač	qačcal'gə-naŋ	l'gəja-pəl'	məl'-čejmək
then	...	carry-???	tent-DIM	AUG-nearby

then after a small time they carry the tent into the proximity

191

məev'	nəgəntəvig'əm	ηano
məev'	nə- gəntəvi -g'əm	ηano
because	ADJ-run.away-1sg	then

because I often ran away at that time

192

g'əlo	təkukaličitəŋ
g'əl-o	tə- ku- kaličit-ə-ŋ
day.time-pl	1sg-PRES-learn-E-PRES

during the daytime I learn

193

nəkita	aktəka	məjəlqətək	ηanko
nəkita	aktəka	mə-jəlqət-ə-k	ηanko
at.night	it.is.not.possible	1sg-sleep-E-1sg	there

at night I can't sleep there

194

nələjtijgəm	kojkal'kək
nələjtij-gəm	kojkal'k-ə-k
not.knowing-1sg	bed-E-LOC

I can't (sleep) on the bed

195

ηəčəη	tətgivək
ηəčəη	t- ə-tgiv -ə-k
three.times	1sg-E-spend-E-1sg

three (days) passed

196

jaşam	gamganəkita	təkugəntévəη	jajtétəη
jaşam	gamga- nəkita	tə-ku- gəntévə -η	jajtétəη
directly	all- at.night	1sg-PRES-run.away-PRES	home:ALL

so during the nights I run away home

197

jəkmitiv'	nəkullégəm	ənpičijək	əlləgəjək
jəkmitiv'	nə- ku- llé-gəm	ənpiči-jək	əlləgə-jək
in.the.morning	INV-PRES-bring-1sg	father-COLL	mother-COLL

nakojanηəvog'əm

na- ko- jan-ηəvo-g'əm
INV-PRES-bring-proc-1sg

in the morning father and mother bring me (back to school)

198

məv'	nəkita	g'amin	nakotaktəηlamək
məv'	nəkita	g'amin	na-ko- taktə -η-la-mək
because	at.night	however	INV-PRES-lock(?)-PRES-pl-1pl

because at night they lock us in

199

to	g'alaəjav'	ηajηən	kotvaləη
to	g'alaəja-v'	ηajηən	ko- tva-la-η
but	toilet-pl	outdoors	PRES-be-pl-PRES

but the toilets are outdoors

200

ənnjaḵ	təkug'əčətkivəη
ənnjaḵ	tə-ku- g'əčətkiv -ə-η
at.once	1sg-PRES-go.to.the.toilet-E-PRES

all at once I go to the toilet

201

təkugəntévəη	g'am	vosem' (Russ.)	ηəəkməlləηən
tə- ku- gəntévə-η	g'am	vosem'	ηəəkməlləηən
1sg-PRES-run.away-PRES	however	eight	eight

kilometrav' (Russ.)

kilometrav'

km

I run, however, eight kilometers away

202

nəkita	amkətəηtəlg'atək
nəkita	am-kətəηtəlg'at-ə-k
at.night	only-run-E-INF

at night only running

203

jəḵmitiv'	ənpičijək	ga...	eppi	vutḵək	nəkullégəm
jəḵmitiv'	ənpiči-jək		eppi	vutḵə-k	nə-ku-llè-gəm
in.the.morning	father-coll		still	dawn-LOC	INV-PRES-bring-1sg

ḵaləjtəḡ

ḵalè-jtəḡ

school-ALL

in the morning [when] it is still dawn the parents bring me to school

204

ḡəḷḵav'	tətkivək		gəntəvčijək,	inet	ḡano	əḡgië
ḡəḷḵav'	tə- tkiv	-ə-k	gəntəv- čij -ə-k	inet	ḡano	əḡgië
three	1sg-spend.the.night-E-1sg		run.away-proc-E-CONV	that.much	how	so

three days I spent the night running away, that much how so

205

vitku	ənok	ḵok	əno	əno	kəga...	kəgaḵa...
vitku	ənok	ḵok	əno	əno	kəga	kəgaḵa
only.then	???	however	in.fact	you.see	recall	recall

kəg'aḵanəkalanḡ

ḡojḡəl'g'o.

k-ə-g'aḵa-nəka-la-ḡ

ḡojḡəl'g'-o

PRES-E-bad-do-pl-PRES

wolf -pl

only then, however, in fact, you see, recall, the wolves do bad things

206

g'am	ḡojḡəl'g'o	am...	gəjguləlinəv'
g'am	ḡojḡəl'g'-o	am...	gè- jgulè-linəv'
but	wolf -pl ...		PAST.II-know-3pl

but "nojngyl'g'o" - did you know that?

207

eju	ḡaeë?
eju	ḡae-ë
what	that-pl

G.K.what are those?

208

g'igu

g'ig -u

wolf -pl

E.P. wolves

209

ḡojḡəl'g'o èto (Russ.)

ḡojḡəl'g'-o èto

wolf -pl this

these are wolves

210

ləḵləḡki		g'amin	ənəčču	g'ətg'əməčgo
ləḵləḡ-k	-i	g'amin	ənəčč-u	gətg'əməčg-o
winter-LOC-PAST.I.3s		as.if	this -pl	bone -pl

əḡojḡəkəlg'ənav',

kəv'ḡəvolanḡ,

ḡojḡəl'g'o

a-ḡojḡə-kəlg'əna-v'

k- èv'-ḡəvo-la-ḡ

ḡojḡəl'g'-o

NEG-tail-NEG-pl

PRES-say-proc-pl-PRES

wolf -pl

in the winter, as if these bones without tails say, (that means) the wolves

211

volki(Russ.),	məl'gətanŋəçg'ənaŋ	volki (russ.)
volki	məl'gətanŋə-çg'ənaŋ	volki
wolves	Russian -like	wolves

wolves, in Russian wolves

212

ŋæë	ɣiŋən	nəkujkilégəm
ŋæ-ë	ɣiŋən	nə- ku- jkilè-gəm

that-pl it.seems INV-PRES-hunt-1sg
those, it turns out, hunt me

213

guməkəllinév'	kətavan	ŋəëɣ	məngəto	ŋəççekɣ
g- uməkəl-linév'	kətavan	ŋəëɣ	məngəto	ŋəççekɣ

PAST.II-gather-3pl to:PREP three ten two
thirty two (wolves) gathered

214

ɣiŋən	gəmmo	nəkujkələgəm	ŋanənnəkita
ɣiŋən	gəmmo	nə- ku- jkələ-gəm	ŋanən-nəkita

it.seems me INV-PRES-follow-1sg that-night
it turns out they follow me that night

215

ləgəjajtəŋ	ɣətəlg'ig'əm
ləgəja-jtəŋ	ɣətə- lg' -i-g'əm

tent-ALL return-NOM.AG-E-1sg
me, returning to the tent

216

čemet	g'ətg'a	ənajajnaj
čemet	g'ətg'-a	əna-jajna-j

therefore dog-ERG INV-meet-3sg
therefore the dog met me

217

ənpičin	ɣok	g'ətg'ən	kolə	měj	jəkav'	g'ətg'ənaɣu
ənpičin	ɣok	g'ətg'ən	kolə	měj	jəkav'	g'ətg'ə-naɣu

father however dog ouch PTCL trained dog-AUG

nəməlɣin

nəməlɣin

good

my father had, however, a big dog, a big trained dog, a good one

218

čemet	vitku	g'am	ənajajnaj
čemet	vitku	g'am	əna-jajna-j

therefore at.first however INV-meet-3sg
therefore (the dog), however, met me for the first time

219

jaɣam	ujŋə	gəmək	ənvilkə
jaɣam	ujŋə	gəm-ə-k	ə-nvilk-ə

directly Neg me-E-LOC NEG-stop-NEG
he didn't stop directly with me

220

jaḡam galaj
jaḡam gala- j
at.once pass.by-PAST.I.3sg
he passed by at once

221

ḡiḡən ḡaej jətg'ətəlḡiv'nin nikèv'v'i ḡojḡəl'g'o
ḡiḡən ḡae-j jətg'ètə-lḡiv'-nin nikè -v'v'i ḡojḡəl'g'-o
it.seems that-dl meet-proc-3s:3pl something-pl wolf -pl
it seems he went to meet those, whatsit, the wolves

222

gəmmo nakalgalgəm
gəmmo na-kalgal-gəm
I INV-sense-1sg
they sense me

223

ligi məvək
ligi m- ə- v -ə-k
know 1sg-E-know-E-1sg
I do not know

224

nakovənvəpəgəm
na- ko- vėnvəpə-gəm
INV-PRES-follow-1sg
that they followed me

225

čemet ḡano g'ətg'ən ujnè gəmək ènvilkè
čemet ḡano g'ətg'ən ujnè gem-ə-k è- nvil-kè
therefore that dog Neg me-E-LOC NEG-stop-NEG
therefore, that dog didn't stop with me

226

jaḡam malgalaj
jaḡam mal- gala -j
at.once AUG-pass.by-PAST.I.3sg
at once he passed by

227

ing'è tən... ḡètèv' čejmæk
ing'è tən ḡ- è -t-èv' čejmæk
quickly 1sg... IPT.2p-be-dl-pl nearby
quickly, good that it was already near

228

jaḡam təlḡivək
jaḡam tə-elḡiv -ə-k
at.once 1sg-go.into-E-1sg
I went in at once

229

èpničijək nəkiv'g'əm
èpnič-i-jək nè- k- iv-g'əm
father-coll INV-PRES-say-1sg
my parents say to me

230

gəmlə nəm etti
gəmlə nəm ett -i
again you.see:PTCL come-PAST.I.3s
you have come again

231

k... eḳḳé ènpičin ḳojat gèvullinèt ənkə
k... eḳḳé ènpič-in ḳoja -t gè- vul -linèt ənkə
... however father-ADJ reindeer -dl PART-tie-up-PART there
the father had, however, two reindeers tied up there

232

mæv' kon... nəgəkəŋəlg'ətḳin
mæv' kon nə- gəkəŋəlg'ət -ḳin
because ... ADJ-go.on.a.reindeer's.sledge-ADJ
because he goes on a reindeers sledge

233

ḳonpəŋ kulejvəŋ
ḳonpəŋ ku- ləjvə-ŋ
always PRES-go-PRES
he always goes

234

ḳojat gèvullinèt, to ŋav'g'ətg'ən
ḳoja-t gè- vul -linèt to ŋav'g'ətg'ən
reindeer-dl PART-fasten-PART and woman-dog
the reindeers are tied up and a female dog

235

čemet ŋav'g'ətg'ən g'opta ŋətoj
čemet ŋav-g'ətg'ən g'opta ŋəto -j
therefore woman-dog also come.out-PAST.I.3sg
therefore the female dog also came out

236

etti ŋaen g'ətg'ən
ett -i ŋaen g'ətg'ən
come-PAST.I.3sg that dog
that dog came

237

kotoryj vstrečal ètich volkov' (Russ.)
that came to meet the wolves

238

prišël (Russ.) živoj (Russ.)
come alive
he came alive

239

ŋav'g'ətg'ən ŋətoj
ŋav'-g'ətg'ən ŋəto -j
woman-dog come out -PAST.I.3sg
the female dog came out

240

i ŋaen gètulg'èllin ŋav'g'ətg'ən
i ŋaen gè- tulg'èl-lin ŋav'-g'ətg'ən
yes that PART-stole-PART woman-dog
yes, that female dog was taken

241

volkata i ɣojat
volka-ta i ɣoja -t
wolf-ERG yes reindeer-dl
the wolves [also stole] the reindeer

242

gənənənəpg'èv'linèt
gè- nənənəpg'èv'-linèt
PAST.II-break.loose -3pl
they broke loose

243

mæv' ɣənvəɣ
mæv' ɣənvəɣ
because a.lot
because they were many

244

oni okazyvaetsja po selu prošlis (Russ.)
it seems they already passed the village

245

v'ojvəpəɣ gatalənav'
v'ojv -əpəɣ ga- ta -lənav'
village-PERL PAST.II-pass.by-3pl
they passed the village

246

zəmljan... g'ətg'ət g'optəməɣ gaɣoɣgəjvələnav'
zəmljan g'ətg'-ət g'optəməɣ ga- ɣoɣgəjvə-lənav'
earth.hut... dog-dl all PAST.II-break.loose-3pl
the dogs all broke loose

247

ɣiɣən ɣonpon miɣkəəɣ - amu ɣoja... ɣojalgələɣ
ɣiɣən ɣonpon miɣkəəɣ - amu ɣoja... ko- jalgə -la-ɣ
it.seems forever where.to - probably PRES- PRES-nomadize-pl-PRES
it seems that they are forever nomadizing somewhere

248

g'anɣavloj məcçu amu ləjvək mojkəɣɣo ɣaeë
g'anɣav-lo-j məcçu amu ləjvək mojka -ɣɣo ɣae-ë
stop-pl-PAST.I.3pl where PTCL go-E-INF we -ABL that-pl
where they stopped to come to us

249

i.
i
yes
G.K.: Yes

250

ɣojɣəl'g'o
ɣojɣəl'g'-o
wolf -pl
the wolves

Text 6 VRD-1-B

001

gəm̩mo	gajtojgəm		Verchne.Poqačak,	Poqačak,	jənnə,	amin,	v'otqo
gəm̩mo	ga-	jtoj -gəm	Verchne.Poqačak	Poqačak	jənnə	amin	v'otqo
I	PAST.II-be.born-1sg		Verchne.Pokachak	Pokachak	that	as.if	from.here

ajgətqək
ajgətqə-k
north-LOC

I was born in Verchne Pokachak, in Pokachak, which is north of here

002

ŋanko	en	vama,	amin,	gètənnəŋigəm	gəm̩mo,	mojkakəčg'ənaŋ
ŋanko	en	va-ma	amin	gè- tənənnəŋi-gəm	gəm̩mo	mojkak-ə-čg'ənaŋ
there	still	be-CONV	as.if	PAST.II-call -1sg	I	we -E -like

V'ačəŋajgəm

V'ačəŋaj-gəm

Vačanga-1sg

while I was still there, they called me Vačanga in our language

003

gəjəllin		gəmkəŋ	nənnə
gè-	jəl -lin	gəmkə-ŋ	nənnə
PAST.II-give-3sg		me-DAT	name

they gave me the name

004

gillin,		amin,	gatəmŋèv'lèn	nutək	ŋaen	qlavol
g-	il-lin	amin	ga- təmŋèv'-lèn	nutè-k	ŋaen	qlavol
PAST.II-be-3sg		as.if	PAST.II-get.lost-3sg	tundra-LOC	that	man

ənnən, V'ačok

ənnən V'ačok

one Vačok

there lived, now, that one man, Vačok who got lost in the tundra

005

v'učcin	V'ačok	- qlavolèn	nənnə,
v'učcin	V'ačok	- qlavol-èn	nənnə
this	Vačok	- man-ADJ	name

this Vačok is a man's name,

006

g'am	V'ačəŋa	-	èl'g'èn	nənnə
g'am	V'ačəŋa	èl'g'	-èn	nənnə
but	Vačanga	woman-ADJ	name	

but Vačanga is a woman's name

007

gajtojgəm		gəm̩mo	èməŋ	alajəg'ilgək,	qun,	ujŋè,	anojəg'ilgək
ga-	jtoj -gəm	gəm̩mo	èməŋ	ala- gəg'ilgə-k	qun	ujŋè	ano-jəg'ilgə-k
PAST.II-be.born-1sg	I	as.if	summer-month-LOC	PTCLNeg	spring-month-LOC		

I seem to have been born in a summer's month, that means no, in a springs month

008

titè,	amin	eppə	əməl'g'ətəŋ	jəg'ilgən	ŋajŋən,
titè	amin	eppə	əməl'g'ətəŋ	jəg'ilgən	ŋajŋən
when	as.if	still	wholly	moon	outdoors

mèlgətan'ŋəçg'ənaŋ,	amu,	kəv'ŋəvolaŋ,	amin,	mètkè,
mèlgətan'ŋə-çg'ənaŋ	amu	k-əv'-ŋəvo-la-ŋ	amin	mètkè
Russian- like	probably	PRES-say-pl-PRES	as.if	perhaps

məngətək.mèlləŋkav'kən	anojəg'ilgək
məngətək.mèlləŋkav'kən	anojəg'ilg-ə-k
fifteenth	June- E-LOC

when the full moon is out, in Russian they say probably the fifteenth of June

009

to	ən'piç	G'iv'kavav',	əno	ŋankakən	əv'ən,
to	ən'piç	G'iv'kavav'	əno	ŋanka -kən	əv'ən
and	father	Ivkavav	he.ABS	from.there-ADJ	already

and father Ivkavav, he was already from there

010

to	panənətvək	kəv'ŋəvoŋ,	təkən	ŋano
to	panənətvə-k	k-əv'-ŋəvo-ŋ	təkən	ŋano
and	tell.stories-CONV	PRES-say-proc-PRES	as.if	that.means

pojtələkən
 pojtəl-ə-kən
 Poitel?(proper name of a village?)-E-ADJ
 and while telling stories he speaks as if from Poitel

011

əlla	Tən'èçəjvəŋə
əlla	Tən'èçəjvəŋə
mother	Tynechejvyngə

the mother was Tynechejvyngə

012

janot	əlləg'ən	janotkən	klavol	gillin	ənpəkļavol,
janot	əlləg' -ə-n	janot-kən	klavol	g- il-lin	ənpəkļavol
first	mother-E-ADJ	first-ADJ	husband	PAST.II-be-3sg old	man

g'atav'	ujŋə-ḵun	akmiŋəkəlg'in	janot
g'atav'	ujŋə-ḵun	a-kmiŋəkə-lg'in	janot
however	Neg-PTCL	NEG-child-NOM.AG	first

at first, the mother had a first husband, an old man, who was, however, without children, at first

013

əv'əŋ,
 əv'-ə -ŋ
 say-E-CONV
 she says

014

gəjətg'èllin	ən'piç
gə-	jətg'əl-lin
PAST.II-meet-3sg	father

she met the father

015

to	əççi	gégəntév'linèt		Apoqétəŋ
to	əçç-i	gè-	gəntév'-linèt	Apoq-étəŋ
and	they-dl	PAST.II-run.away-3dl		Apuka-ALL

and they ran away to Apuka

016

gannətvagalav'lèn	ən'piçitè	əlla	uetikəl'kək	
ga-nnətvagalav'-lèn	ən'piçi-tè	əlla	uetik- ə-l'k	-ə-k
PAST.II-place-3sg	father-ERG	mother	sledge-E-SURF-E-LOC	

the father placed the mother onto the sledge

017

ən'ŋəg'an	gégəntév'linèt	kəta	kolénotaŋ
ən'ŋəg'an	gè-	gəntév'-linèt	kəta kolén-otaŋ
that's.how	PAST.II-run.away-3dl	until	other-ALL

that's how they ran away to a different region

018

titè	əççu	gantəgèvallénav'	gəntévəlg'u	
titè	əççu	ga-ntəgèval-lénav'	gəntévə -lg'	-u
when they	PAST.II-forget-3pl		run.away-NOM.AG-pl	

when they had forgotten the runaways

019

ɣun	ənpəɣlavol	gəvig'əlin
ɣun	ənpəɣlavol	gəvig'əlin
PTCL	old man	dead

when the old man was dead

020

vitku	gajajtəlénav'		Poɣačajtəŋ,	Apuqétəŋ.
vitku	ga- jajtə	-lénav'	Poɣača-jtəŋ	Apuq-étəŋ
only.then	PAST.II-return.home-3pl		Pakachi-ALL	Apuka-ALL

only then did they return home to Pakachi, to Apuka.

021

to	pəçe	ŋanko	Verɣnij	Poɣačak	məçčonalla
to	pəçe	ŋanko	Verɣnij	Poɣačak	məç-čonal-la
and	while	then	Verchnij	Pakachi	1pl-live-pl

and while then we lived in Verchnij Pakachi

022

məçčajgočav'ŋəla,	gəmnin	kaličitəlg'u	Van'gəjŋək
məç-čajgočav'ŋə-la	gəmnin	kaličitəlg'-u	Van'gəjŋ-ə-k
1pl-learn	-pl	my class-mate-pl	Ust-Pakachi-E-LOC

we learned, my classmates in Ust-Pakachi

023

to	vəg'aək	nannjalgətallamək	ŋano	Srednejtəŋ
to	vəg'aək	na-nnjalgətal-la-mək	ŋano	Sredne-jtəŋ
and	then	INV-transfer-pl-1pl	there	Srednij-ALL

and then they transferred us there to Srednij Pakachi

024

to	kaliçitəplətkek	təŋvok	ejgučev'ŋək	ŋano
to	kaliçitə-plətku-k	tə-ŋvo-k	ejgučev'ŋ-ə-k	ŋano
and	learn-finish-CONV	1sg-start-sg	study-E-INF	there

majŋəgorodək	inəŋəjuləvəçg'u
majŋə-gorod-ə-k	inəŋəjuləvəçg'-u
big-town-E-LOC	teacher-DESIGN

and having finished learning I started to study there in the big town as a teacher

025

to	plətkuk	təŋvok	vətataək	pəče	Ėpuķək,	ŋanķo
to	plətku-k	tə-ŋvo -k	vətata-ə-k	pəče	Ėpuķ-ə-k	ŋanķo
and	finish-CONV	1sg-start-1sg	work-E-INF	at.first	Apuka-E-LOC	then

Srednik,	ŋanķo	v'otənno	v'ut'ku	Sedankak,	ŋanķo
Sredni-k	ŋanķo	v'otənno	v'ut'ku	Sedanka-k	ŋanķo
Srednij-LOC	then	there	here	Sedanka-LOC	then

Ķəčg'itək

Ķəčg'it-ə-k

Palana-E-LOC

and having finished, I started working in Apuka at first then in Srednij Pakachi, then here in Sedanka, then in Palana

026

ķonpəŋ	təkotələŋvoŋən			v'učč'in
ķonpəŋ	tə- ko- tēlə	-ŋvo -ŋ	-ə-n	v'učč'in
always	1sg-PRES-carry.out-proc-PRES-E-3sg			this

I always realize this

027

təkun'nəguləv'ŋən		č'ininkin	jiləjil
tə- ku- n'nəguləv'-ŋ	-ə-n	č'ininkin	jiləjil
1sg-PRES-teach	-PRES-E-3sg	one's.own	language

I teach my language

028

təkunmitətvan'ŋənav'		v'anjavatək,	v'anjavatək,	v'anjavatək,
tə- ku-nmitətvan'-ŋ	-ə-nav'	v'anjavat-ə-k	v'anjavat-ə-k	v'anjavat-ə-k
1sg-PRES-teach-PRES-E-3pl		speak-E-INF	speak-E-INF	speak-E-INF

ķun,	v'anjavatək	mojkakəčg'ənaŋ,	č'enən-eləčg'ənaŋ,
ķun	v'anjavat-ə-k	mojkak-ə-čg'ənaŋ	č'enən-elə-čg'ənaŋ
PTCL	speak-E-INF	we -E-like	one's.own-like

ən'ŋəg'an	mojkakəčg'ənaŋ
ən'ŋəg'an	mojkak-ə-čg'ənaŋ
that's.how	we -E-like

I teach to speak, to speak, to speak, now, to speak in our native language, like we speak, this way in our native language

029

v'ut'ku	ėv'ən	kov'anjavan'ŋəvoləŋ	janot,	ėv'ən	mojkakəčg'ənaŋ
v'ut'ku	ėv'ən	ko-v'anjavan'-ŋəvo-la-ŋ	janot	ėv'ən	mojkak-ə-čg'ənaŋ
here	already	PRES-speak-proc-pl-PRES	first	already	we -E-like

əčči	nəməlg'əčg'ənaŋ
əčči	nəməlg'-ə-čg'ənaŋ
and	Nymylan-E-like

at first here they already speak already in our language, and in the Nymylan language

030

to	v'ut'ku	ŋəəkəv'	təklavolən'ŋak
to	v'ut'ku	ŋəəkəv'	tə-klavolən'ŋa-k
and	here	twice	1sg-get.married-1sg

and here I got married twice

031

to	v'otənno	v'ut'ku	təpliŋvok,	v'ut'ku	junətək,
to	v'otənno	v'ut'ku	tə-pliŋvo-k	v'ut'ku	junətə-k
and	there	here	1sg-start-1sg	here	live-INF

Ḳəçg'itək,	mojkakəçg'ənaŋ	-	Ḳəçg'it,	məlğətan'ŋəçg'ənaŋ	-
Ḳəçg'it-ə-k	mojkak-ə-çg'ənaŋ	-	Ḳəçg'it	məlğətan'ŋ-ə-çg'ənaŋ	-
Palana-E-LOC	we -E-like	-	Kyçgit	Russian -E-like	-

Palana
Palana
Palana

and here we started to live here in Palana, in our language Kyçgit, in Russian Palana

032

v'ut'ku	təjətg'ənnəv'	ŋənvəç	əlŋəjamkəkənav'
v'ut'ku	tə-jətg'ən-nəv'	ŋənvəç	əlŋə-jamkə-kənav'
here	1sg-meet-3pl	a.lot	from.the.other.side-guest-ADJ

iməmiŋkəkinəv'	tumgu
iməmiŋkə -kinəv'	tumg -u
from.different.places-3pl	friend -pl

here I met a lot of people, as guests from the other side (from the mainland) and friends from different places

033

èv'ən	v'əjin	kəv'ŋəvolaŋ,
èv'ən	v'əjin	k -èv'-ŋəvo-la-ŋ
already	however	PRES-say-proc-pl-PRES

they say already

034

eçin-ça,	amin,	amin,
eçin-ça	amin	amin
what-PTCL	as.if	as.if

jəməjŋəvək	jiləjil,	to	eçkəkə tojənətəŋço,	amin,	tilik,	eçin
jəməjŋəv-ə-k	jiləjil	to	eçkəkə toj-ənət-ə-ŋço	amin	tili-k	eçin
educate-E-INF	language	and	still new-life-E-ABL	as.if	spend-INF	what

gatoŋvallən	muçgin	jiləjil,	eçin	valg'o	v'anjavo,	eçin
ga- toŋval-lən	muçgin	jiləjil	eçin	va -lg' -o	v'anjav-o	eçin
PAST.II-arise-3sg	our	language	what	exist-NOM.AG-pl	word-pl	what

valg'o	tojv'anjavo	kotvaŋvolaŋ	v'otənno
va -lg' -o	toj-v'anjav-o	ko- tva-ŋvo-la-ŋ	v'otənno
exist-NOM.AG-pl	new-word-pl	PRES-be-proc-pl--PRES	there

tojənətəjŋəŋço
toj-ənətəjŋə-ŋço
new-life-ABL

however, how, now, now to educate the language, and still from the new life, now to learn how our language came into existence, what words exist, what new words exist there from the new life

035

kêv'ηəvolaŋ,
k- êv'-la-ηəvo-η
PRES-say-pl-proc-PRES
they discuss,

036

amin, eğin gatəŋvallèn jiləjil mučgin
amin eğin ga-toŋval-lèn jiləjil mučgin
as.if what PAST.II-arise-3sg language our
now, how our language came into existence

037

v'əjin ujnə ajŋonəŋko ən'ηəg'an, janot ən'ηəg'an étilikè
v'əjin ujnə ajŋon -ə-ŋko ən'ηəg'an janot ən'ηəg'an è- tili -kè
however Neg long.ago-E-ABL this.way first this.way NEG-spend-NEG

v'uččin mèl'gətan'ηəčgèn jaëg'əŋgəjŋən,
v'uččin mèl'gətan'ηəčg-èn jaëg'əŋgəjŋən
this Russian -ADJ striving

however, from early times, they didn't initially strive this way for a contemporary (Russian) life

038

to êv'ən ηanko ênangəëlav'...
to êv'ən ηanko ênangəëlav'...
and already then teach...

jajgočav'ηəjak təvətət= təkəvətətəŋ-ķun
jajgočav'ηəja-k tə-vətət tə-ko- vətət-ə-η -ķun
school -LOC 1sg-work sg-PRES-work-E-PRES-PTCL
and already then I teach, work, work at school

039

to v'ut'ku, amin, vélo..., ηan, vélojaŋko, amin,
to v'ut'ku amin vélo ηan véloja-ŋko amin
and here as.if radio... there radio-ABL as.if

nakopalomtélŋənav' radionko
na- ko-palomtél-η-ə-nav' radio-ŋko
INV-PRES-listen-PRES-E -3pl radio-ABL
and here now the radio, there the radio, now they listened to the radio

040

ηanko təŋvok, ηanko vətətək
ηanko tə- ηvo -k ηanko vətət-ə-k
there 1sg-start-1sg there work-E-INF
there I started to work there

041

to ķonpəŋ gamganotaŋko təkəlavjəŋvəŋ
to ķonpəŋ gamga-nota-ŋko tə- ko- lavjə-ηvo-η
and always all-land -ABL 1sg-PRES-travel-proc-PRES
and I always travel through all regions

042

təkuləg'uŋnəv', eğin koənallaŋ ķuččev'
tə- k- ləg'u-η-nəv' eğin ko- ənal-la-η ķučče-v'
1sg-PRES-see-PRES-3pl what PRES-live-pl-PRES other-pl
I see how the others live

043

təku... təkugi
tə -ku tə- ku- gi
1sg-PRES 1sg-PRES-look
I, I look...

044

g'opta əjək təkumitətviŋ
g'opta əjə -k tə- ku- mitətvi-ŋ
also they-LOC 1sg-PRES-learn-PRES
I also learn with them

045

ḳəgit-g'am, ḳinam èçgi kolaj mučgin čininkinév'
ḳ- ə-git-g'am ḳinam èçgi ko- la-j mučgin čininkin-év'
INT.I-E-look-PTCL for now finish-pl-PAST.I.3pl our one's.own-pl

ḳojav'v'è
ḳoja-v'v'è
reindeer-pl
look, for now there are no more of our own reindeer

046

naŋvonav' pèlak ləgəjav'
na-ŋvo-nav' pèla-k ləgəja-v'
INV-start-3pl leave-INF tent-pl
they start leaving the tents

047

tèḳən..., ŋanko vanvo, miŋki koənallaŋ
tèḳən ŋanko van-vo miŋki ko- ənal-la-ŋ
as.if there place-pl where PRES-live-pl-PRES
as if... there are the places where they live

048

mətkév'laŋ,
mət-k- év' -la-ŋ
1pl-PRES-think-pl-PRES
we think,

049

ḳəgit-g'am kotəmŋévəŋ mučgin
ḳ- ə-git-g'am ko- təmŋév-ə-ŋ mučgin
INT.I-E-look-PTCL PRES-be.lost-E-PRES our

èçgikin ənatgəjŋən
èçgi-kin ənatgəjŋən
today-ADJ life
look, that our contemporary (national) life is being lost

050

to ŋévək jatəmŋévəŋ jiləjəl
to ŋévək ja- təmŋév-ə-ŋ jiləjəl
and if FUT.I-be.lost-E-FUT.I language
and if our language is getting lost

051

to emgəmgəgəjŋən jatəmŋévəŋ mučgin vagəjŋən èçgi
to emgəmgəgəjŋən ja-təmŋév -ə-ŋ mučgin vagəjŋən èçgi
and horror FUT.I-be.lost-E-FUT.I our culture now

čenèn-el'əçg'ènaŋ, činin muju...
 čenèn-el'ə-čgènaŋ činin muju
 oneself -like oneself we

and (if), what a horror, our culture, on the basis of our language, is getting lost, we ourselves...
052

to ŋano v'uččin itkè
 to ŋano v'uččin it -kè
 and then this be-NEG
 and so that this doesn't happen...

053

jiləjil čininkin mətko kalələŋən kalik
 jiləjil čininkin mət-ko- kale -la-ŋ -ə-n kali-k
 language one's.own 1pl-PRES-describe-pl-PRES-E-3sg book-LOC
 we describe our own language in books

054

tit k̆utinəjək g'ən'nələjəjkənav'
 tit k̆utin-ə-jək g'ən' -nələjə-jkə-nav'
 so.that other-E-coll INT.II-read-INT.II-3pl
 so that others can read it

055

k̆inam, močgənan, amin, mət kugitəŋnèv' kaliv'
 k̆inam močgənan amin mət-ku- gitè -ŋ -nèv' kali-v'
 even we:ERG as.if 1pl-PRES-look-PRES-3pl book-pl
 even we, now we look at the books

056

mətkojələjəŋnav', eḵin ajŋon əçton gèvəgəjŋo javal
 mət-ko- jələjə -ŋ -nav' eḵin ajŋon əçton gèvəgəjŋ-o javal
 1pl-PRES-read-PRES-3pl what long.ago hundred year -pl behind
 we read them just as a hundred years ago

057

mət kèv'laŋ
 mət-k- èv' -la-ŋ
 1pl-PRES-think-pl-PRES
 we think

058

i, ən'ŋəg'an, k̆iŋən, ènallaj
 i ən'ŋəg'an k̆iŋən ènal-la-j
 yes this.way it.seems live-pl-PAST.I.3pl
 yes, it seems they lived this way

059

k̆iŋən mət kèv'ŋəvoŋ,
 k̆iŋən mət-k -èv' -ŋəvo-ŋ
 it.seems 1pl-PRES-think-proc-PRES
 it seems, we think,

060

əno, ən'ŋəg'an janot, amin,
 əno ən'ŋəg'an janot amin
 you.see this.way first as.if
 èllaj əççu
 èl-la-j əççu
 be-pl-PAST.I.3pl they
 you see at first now they lived this way

061

amin,	muju	inmə	alvaŋ	mətəlla
amin	muju	inmə	alvaŋ	mət-əl-la
as.if	we	really	differently	1pl-be-pl
now	we	really	acted	differently

Expository texts

Text 7 ASJA-1-S

001

ənnəju	jəmŋu		mətkonotaŋtalaŋ
ənnə-ju	jəmŋ	-u	mət-ko-nota-ŋta-la-ŋ
that-pl	Russ.:sarana(species of plant)-pl		1pl-PRES-tundra-go-pl-PRES

mətkujičŋnəv'
mət-ku-jiči-ŋ-nəv'
1pl-PRES-collect-PRES-3pl
while we are going through the tundra we collect these plants (species)

002

mətkupjivəŋnəv'	nučel'kəčəkukinəv'
mət-ku- pjiivə -ŋ -nəv'	nučel'kə-čəku-kinəv'
1pl-PRES-dig.out-PRES-3pl	ground-INESS-ADJ

we dig them out of the ground

003

to ənnəju	əmčəčgo	mətkuməlličg'ən'ŋənəv'
to ənnə-ju	əmčəčg-o	mət-ku -məl-ličg'ən'-ŋ -ə-nəv'
and this-pl	sack -pl	1pl-PRES-proc-fill -PRES-E-3pl

and we fill these sacks

004

mətkonnjajtan'ŋənav'
mət-ko- nnjajtan' -ŋ -ə-nav'
1pl-PRES-bring.home-PRES-E-3pl

and we bring them home

005

ənav'ut	gəlljajnaŋ	mətkonəpg'av'ŋənav'
ənav'ut	gəlljajnaŋ	mət-ko-nəpg'av' -ŋ -ə-nav'
now	on.a.sunny.side	1pl-PRES-dry-PRES-E-3pl

then we dry them in the sun

006

ənav'ot	ŋaeë	ləqləŋkə,	g'amin,	əməŋ	eçək
ənav'ot	ŋae-ë	ləqləŋ-kə	g'amin	əməŋ	eçək
now	that-pl	winter-LOC	however	all	to.what

then in winter we add those, however, to all (kinds of food)

007

çojakəv'lək	əpano	mətkut=	mətku=	mətkučçuŋnəv'
çoja- kəv'l -ə-k	əpan-o	mət-ku-t	mət-ku	mət-ku- čçu-ŋ-nəv'
reindeer-blood-E-LOC	soup-pl	1pl-PRES-...	1pl-PRES	1pl-PRES-add-PRES-3pl

we add them to the soup [made] of reindeer blood

008

jilku	ənnəju
jilku-u	ənnə-ju
tolkuscha(special food made from meat, berries, and fat)-pl	that-pl

mətkutəjkəŋnəv'.
mət-ku- təjkə-ŋ -nəv'
1pl-PRES-make-PRES-3pl
we make those tolkuschas

009

g'anko	mətkuččuŋnèv'	ənəčču	gəjəŋg'o,
g'anko	mət-ku- čču-ŋ -nèv'	ənəčč-u	gəjəŋg'-o
there	1pl-PRES-add-PRES-3pl	this-pl	red.bilberry-pl

jačuvəŋg'o
 jačuvəŋg'-o
 species of berries (Russ. shiksha)
 there we add these red bilberries and shikshas

010

ŋanənata	jilḵək		
ŋanən-a-ta	jilḵ-ə-k		
that-E-INSTR	tolkuscha(special food from meat, berries, and fat)-E-LOC		

mətkuččuŋnèv'
 mət-ku- čču-ŋ-nèv'
 1pl-PRES-add-PRES-
 we add those to the tolkusha

011

kèv'ləpavək	ənəčču	jəmŋu	
kèv'ləpav- ə-k	ənəčč-u	jəmŋ	-u
boiled.blood-E-LOC	these-pl	Russ.:sarana (species.of.plant)-pl	

mətkunèlkəŋnèv'
 mət-ku- nèlkə -ŋ -nèv'
 1pl-PRES-put.into-PRES-3pl
 we put these saranas into the boiled blood

012

to	əneju	ənəčču	jiv'jičg'u	əmoŋ	mətkupjəŋnèv',
to	əne-ju	ənəčč-u	jiv'jičg' -u	əmoŋ	mət-ku -pjə -ŋ -nèv'
and	this-pl	this-pl	tea.of.Ivan-pl	all-all:emph.	1pl-PRES-collect-PRES-pl

ənav'ut čaëkənav'
 ənav'ut čaë -kəna-v'
 in.fact for.tea-ADJ-pl
 and we all collect these tea of ivan plants, in fact, for tea

013

to	gəjəŋg'əpoigo,	ənəčču	gəjəŋg'ənav',	ŋaeë
to	gəjəŋg' -ə-poig-o	ənəčč-u	gəjəŋg' -əna-v'	ŋae-ë
and	red.bilberry-E-stem-pl	this-pl	from.the.red.bilberry-ADJ-pl	that-pl

mətkupjijvəŋnèv'
 mət-ku- pjijv -ə-ŋ -nèv'
 1pl-PRES-collect-E-PRES-3pl
 and the stems from the red bilberries, these from the red bilberries, those we collect

014

g'opta	mətkunkəčgèv'ŋənèv'	ləḵlèŋkə	čaëkənav'
g'opta	mət-ku- nkəčgèv'-ŋ -ə-nèv'	ləḵlèŋ-kə	čaë-kəna-v'
also	1pl-PRES-dry -PRES-E-3pl	winter-LOC	for.tea-ADJ-pl

we also dry them in winter for tea

023

to	ənnəčcu	əjikiv',		kaŋeŋ	val'g'əpəlljaço,
to	ənnəčč-u	əjiki-v'		kaŋeŋ	val'g'ə-pəlljaço
and	this-pl	plant(species,germ.Knöterich)		bent.down	be -DIM

ŋaeë	mətkupjijvəŋnèv',		g'opta	ləkləŋkinèv'
ŋae-ë	mət-ku- pjiivə-ŋ	-nèv'	g'opta	ləkləŋ-kinè-v'
that-pl	1pl-PRES-collect-PRES-3pl		also	winter-ADJ-pl

and we also collect these knotgrass, these little bent down (roots), for the winter

024

ənəčcu	ləŋu	mətkonəpg'avŋəvoŋnav'		alak
ənəčč-u	ləŋ-u	mət-ko- nəpg'av-ŋəvo-ŋ-nav'		alak
this-pl	spawn-pl	1pl-PRES-dry	-proc-PRES-3pl	in:the:summer

we dry this spawn in the summer

025

ŋano	əjikak		mətkunuŋnèv'
ŋan-o	əjika	-k	mət-ku- nu -ŋ -nèv'
that-pl	Knöterich-LOC		1pl-PRES-eat-PRES-3pl

we eat that with the knotgrass

026

ŋaeë	jukkə
ŋae-ë	juk-kə
that-pl	eat-INF

to eat those

027

ənəčcu	ləkljukèv'		mətkonəpg'av'ŋənav'
ənəčč-u	ləkljukè	-v'	mət-ko- nəpg'av'-ŋ -ə-nav'
this-pl	milk.of.the.fish-pl		1pl-PRES-dry- PRES-E-3pl

we dry this milk of the fish

028

g'opta	ləkləŋkə		əlg'əəlg'o
g'opta	ləkləŋ	-kə	əlg'əəlg'-o
also	in.the.winter-LOC		stocking-pl

(they are) also stockings for the winter

029

əmoŋ,	to	v'unèv'v'i
əmoŋ	to	v'unè-v'v'i
all-all:emph.	and	fir.cone-pl

all, and the fir cones

030

əŋəŋu,		əŋəŋu,		v'əjin	konŋəŋvoləŋ
əŋəŋ	-u	əŋəŋ	-u	v'əjin	ko- ŋə- ŋvo-la-ŋ
species.of.plant-pl		species.of.plant-pl		however	PRES-grow-proc-pl-PRES

the Russ: borščeviks, the borščeviks, however, also grows

031

a
a
what
what?

032

əŋəŋu		v'əjin	konŋəŋvoləŋ
əŋəŋ-u		v'əjin	ko- ŋə- ŋvo-la-ŋ
species.of.plant-pl		however	PRES-grow-proc-pl-PRES

the borščeviks, however, also grows

033

аҥаҥу		ənəčču....
аҥаҥ	-u	ənəčč-u
species of plant-pl		this-pl
these borščeviks...		

034

g'atav'	mojəḵḵal	mojkakəčg'ənaŋ	"tiŋtiŋu"
g'atav'	mojəḵ-ḵal	mojkak-ə-čg'ənaŋ	tiŋtiŋ-u
however	we-side	we	-E-like
			tingting-pl

however, in our area (in the north), according to us, (these plants are called) tingting.

035

i	ŋaeë	mətkupjijvəŋnəv'
i	ŋae-ë	mət-ku- pjiŋvə -ŋ -nəv'
yes	that-pl	1pl-PRES-collect-PRES-3pl

yes, we collect those

036

ŋano	anok	mətkoḵoŋanman'ŋəvoləŋ
ŋano	ano-k	mət-ko- ḵoja- nman'-ŋəvo-la-ŋ
that.is	spring-LOC	1pl-PRES-reindeer-kill -proc-pl-PRES

it is in spring that we kill the reindeer

037

аҥаҥу		mətkumal'čistin'ŋənav'
аҥаҥу		mət-ku- mal'- čistin'-ŋ -ə-nav'
species.of.plant		1pl-PRES-AUG-clean-PRES-E-3pl

we clean the borščeviks well

038

jaḵam	mətkomaləčvətkoŋnav'
jaḵam	mət-ko- mal-ə-čvətko-ŋ-nav'
at.once	1pl-PRES-proc-E-cut-PRES-3pl

we cut them finely straight away

039

g'opta-əno	əpak	əčči
g'opta-əno	əpa-k	əčči
also-that	soup-LOC	or

jilḵək

jilḵ		-ə-k
------	--	------

tolkusha(special food made from meat, berries, and fat)-E-LOC

mətkuččuŋnəv'

mət-ku-	čču-ŋ	-nəv'
		1pl-PRES-add-PRES-3pl

we also add that to the soup or the tolkusha

040

to	ənəčču	g'opta	nutəkinəv'	nəpav'ḵinəv'	niv'ləḵinəv'
to	ənəčč-u	g'opta	nutə -kinə-v'	nə- pav'-ḵinə-v'	n- iv'lə-ḵinə-v'
and this	-pl	also	of.the.tundra-ADJ-pl	ADJ-large-ADJ-pl	ADJ-long-ADJ-pl

pav'əčg'ənaḵuv'	v'ətv'əto	-	təḵən-ḵun	əčgi	gəmgəənki
pav'əčg'ənaḵu-v'	v'ətv'ət-o	-	təḵən-ḵun	əčgi	gəmgəənki
very.big	-pl	leaf-pl	-	as.if-PTCL	now
					everywhere

and also these tundra(plants) with large, long and very big leaves - they seem to be everywhere now

041

ηαεj mət kupjijvə ηnəv'
ηαε-j mət-ku- pjijv -ə-η-nəv'
that-dl 1pl-PRES-collect-E-PRES-3pl
those we collect

042

ηanxo mət kopan' ηənav'
ηanxo mət-ko- pan'-η -ə-nav'
then 1pl-PRES-boil-PRES-E-3pl
then we boil them

043

ηanxo tətəl' mət kotala ηnav'
ηanxo tətəl' mət-ko- tala -η -nav'
then very 1pl-PRES-break.to.pieces-PRES-3pl
then we break them into small pieces

044

igən' ηininəxu- kəmg'okə η mət kutəjkə ηnəv' ηαεj
igən' ηin-i-nəxu-v' kəmg'okə η mət-ku- təkə-η -nəv' ηαε-j
such-E-AUG-pl round 1pl-PRES-make-PRES-3pl that-pl
we make those, such big and round [pieces]

045

to nučel'xu mət kuččə ηnəv'
to nučel'xu mət-ku- ččə-η-nəv'
and earth-pl 1pl-PRES-dig-PRES-3pl
and we dig the earth

046

jajajkəlvək mət koə ηnav'
jajaj-kəlvək mət-ko- ě -η -nav'
bonanza 1pl-PRES-put-PRES-3pl
we put a bonanza inside (sense unclear???)

047

nočal'xəčəkojtə η mət koə ηnav'
nočal'xəčəkojtə mət-ko- ě -η -nav'
earth-INES-ALL 1pl-PRES-put-PRES-3pl
we put them into the earth

048

kəta kəg'əlatə η
kəta k- əg'əlatə -η
when PRES-fall.snow-PRES
when the snow falls

049

mət kojto ηnav'
mət-ko- jto -η -nav'
1pl-PRES-draw.out-PRES-3pl
we draw them out

050

ηαεě ənav'ut mət kojto ηnav'
ηαε-ě ənav'ut mət-ko- jto -η -nav'
that-pl in.fact 1pl-PRES-draw.out-PRES-3pl
those, in fact, we draw out

051

pontav' mət kopan' ηənav'
ponta-v' mət-ko- pan'-η -ə-nav'
liver-pl 1pl-PRES-boil-PRES-E-3pl
we boil livers

052

ηaeë mət kočal' g'a ηənav' pontav'
ηaeë mət-ko- čal' g'a -η -nav' ponta-v'
that 1pl-PRES-smash.into.pieces-PRES-3pl liver-pl
we smash those livers into pieces

053

to ηaeë pèv' əčg' əv' ətv' ətnaχuv' təkən buločknaχuv'
to ηae-ë pèv' əčg' ə- v' ətv' ət -naχu-v' təkən buločk -naχu-v'
and that-pl round.three dimensional-leaf-AUG-pl as.if small.roll.of.bread-AUG-pl

ən' ηəg' an - əno mət kutèjkə ηənev'
ən' ηəg' an - əno mət-ku- təkə -η -nev'
this.way - in.fact 1pl-PRES-make-PRES-3pl

and those plants with the round three dimensional leaves like small rolls of bread, in fact, we make them this way

054

to ηanχoj mət kučču ηənev'
to ηanχoj mət-ku -čču -η -nev'
and thereafter 1pl-PRES-mix-PRES-3pl
and then we mix them

055

ηanχoj ənəčču nerpamasla, ηanko mət ko... mət kè...
ηanχoj ənəčč-u nerpa-masla ηanko mət-ko mət-kè
thereafter this-pl seal - fat then 1pl-PRES 1pl-PRES

mət kučču ηənev'
mət-ku- čču-η -nev'
1pl-PRES-mix-PRES-3pl
thereafter we we we mix then this seal-fat

056

mət kumèlənneg' èl juv' ηənev'
mət-ku- mèl-ə-nneg' èl juv'-η -ə-nèv'
1pl-PRES-proc-E-mix -PRES-E-3pl
we mix them well

057

i to ηaeë g'opta mət kononəvo ηənav'
i to ηae-ë g'opta mət-ko- no-ηvo -η -nav'
yes and that-pl also 1pl-PRES-eat-proc-PRES-3pl
yes and we also eat those

058

to ənəčču amin əčči nikèv'v'i čəčgətəlav' ənəčču
to ənəčč-u amin əčči nikè -v'v'i čəčgətəlav' ənnəčč-u
and this-pl as.if this-dl something-pl rissolé -pl this -pl
əneju mət kopan' ηənav'
əne-ju mət-ko- pan'-η -ə-nav'
this-pl 1pl-PRES-boil-PRES-E-3pl
and these, now, these... risssoles, these, these we boil

059

təttəl' mət-kum-él-nut-gév'η-név'
 təttəl' mət-ku- m-él- nut-gév' -η -ə-név'
 very 1pl-PRES-AUG-smash.into.pieces-PRES-E-3pl
 we smash them into pieces

060

g'opta tala mət-kon-əm-lečg'avijv-ə-η-NAV'
 g'opta tal-a mət-ko- n-əm-lečg'avijv -ə-η -NAV'
 also beat-CONV 1pl-PRES-smash.into.pieces-E-PRES-3pl
 also we smash them into pieces by beating [them]

061

to ə-nəčč-u ʒo-ja-mət-k-é-lo mət-koll-ə-gan'η-nav'
 to ə-nəčč-u ʒo-ja- mət-k-él-o mət-ko- llə-gan'-η -ə-nav'
 and this -pl reindeer-fat -pl 1pl-PRES-melt-PRES-E-3pl
 and we melt this reindeer fat

062

ə-nəčč-u ʒ-əm-η-ə ɐ-mə-ŋ
 ə-nəčč -u ʒ-əm-η -u ɐ-mə-ŋ
 this -pl Russ.:sarana(species.of.plant)-pl all

mət-kum-él-əč-vit-ku-ŋ-név'
 mət-ku- m-él- ə-čvit-ku-ŋ -n-év'
 1pl-PRES-AUG-E-cut -PRES-3pl
 and we cut these saranas well

063

to η-ank-o mət-ku-čč-u-ŋ-név'
 to η-ank-o mət-ku- čč-u-ŋ -n-év'
 and then 1pl-PRES-mix-PRES-3pl
 and then we mix them

064

η-ae-ə mət-ku kol-gə-lə-ŋ
 η-ae-ə mət-ku ko- lg -ə-la-ŋ
 that fat-pl PRES-melt-E-pl-PRES
 we melt that fat

065

ə-nav'ut mət-ku-tg'ə-ŋ-NAV'
 ə-nav'ut mət-ku- tg' -ə-ŋ -NAV'
 now 1pl-PRES-pour.out-E-PRES-3pl
 now we pour it out

066

to mət-kum-ə-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ-név'
 to mət-ku- m-ə-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ -ə-ŋ -n-év'
 and 1pl-PRES-AUG- mix.up-E-PRES-3pl
 and then we mix (the ingredients) up

067

to t-ə-k-ən ə-nəčč-u g'amin katle-to, ə-n'η-ə-g'an mət-ku-t-ə-jk-ə-ŋ-név'.
 to t-ə-k-ən ə-nəčč-u g'amin katle-to ə-n'η-ə-g'an mət-ku- t-ə-jk -ə-ŋ -n-év'
 and as.if this-pl as.if rissole-pl this.way 1pl-PRES-make-E-PRES-3pl
 and just like these, now, rissoles we make them this way

068

m-ət-g'an mət-ku-n-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ-név'
 m-ət-g'an mət-ku- n-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ-ŋ -ŋ -ə-nav'
 well 1pl-PRES-cool.down-PRES-E-3pl
 we cool them well down

069

čəčgətalə

čəčgətal-o

rissolə-pl

GK: the rissoles

070

i.

i

yes

yes

071

v'əjin čəčgətalə

v'əjin čəčgətal-o

however rissolə-pl

GK. however, the rissoles?

072

čəčgətalav' ηaeë

čəčgətalə-v' ηae-ë

rissolə-pl that-pl

those rissoles

073

i

i

yes

GK: Yes

074

ηaeë kəŋvoləŋ miŋkəeŋ jamkičik

ηaeë ko- ηvo -la-η miŋkəeŋ jamkiči-k

that PRES-start-pl-PRES where.to go.for.a.visit-INF

those start going somewhere for a visit

075

inunu močgənan mətkoëŋvoŋnav'

inun -u močgənan mət-ko- ë -ηvo -η -nav'

stock(for.a.journey)-pl we:ERG 1pl-PRES-pack-proc-PRES-3pl

inunu

inun-u

stock(for.a.journey)-pl

the stock for a journey, we pack the stock for a journey

076

vətgəjək ηaej nəkunəŋnəv'

vətgəjək ηae-j nə- ku- nu-η -nəv'

on.the.way that-dl INV-PRES-eat-PRES-3pl

on the way, they eat those

077

to ŋinunvav' mətkomaləčvətəkəŋvoŋnav', ŋitəkəŋəŋv'av'

to ŋinunva-v' mət-ko- mal- ə-čvətəkə-ηvo -η -nav' ŋitə-kinəŋv'a-v'

and meat-pl 1pl-PRES-AUG-E-cut -proc-PRES-3pl cool.down.-meat-pl

and we cut well the meat, the cold meat

078

miŋki kəŋvoləŋ kivək

miŋki ko- ηvo-la-η kivə -k

where PRES-start-pl-PRES spend.the.night-INF

where they start spending the night

079

ηaeë - bul'on
ηae-ë - bul'on
that-pl - soup
those (make) a soup

080

èmeč ajηon čolë ujηë èjgulèt-kè
èmeč ajηon čolë ujηë è- jgulèt-kè
even long.ago salt Neg NEG-know-NEG
even long ago they didn't know the salt

081

ən'ηəg'an bez (Russ.) soli (Russ.).
ən'ηəg'an bez soli
this.way (Russ.)without salt
so without salt

082

əno, ənnèn tət-tél'
əno ənnèn tət-tél'
you.see one very
you see, one very...

083

ξok, iməjaξ nučel'ξəkin əməη jənnə nənu-kin əmoη
ξok iməjaξ nučel'ξ-ə-kin əməη jənnə nə-nu-kin əmoη
you.see diverse earth-E-ADJ all what ADJ-eat-ADJ all-all:emph.

mət-kut-èjkəηnèv' ηano ləklèηkinèv'
mət-ku- t-èjk-ə- η-nèv' ηano ləklèηkinè-v'
1pl-PRES-make-E-PRES-3pl that.means winter:ADJ-pl
you see, we make everything from diverse soils all that is edible, that means, for the winter

084

to?
to
and?
GK: That's all?

085

I.
I
yes
Yes.

Text 8 EID-2-S

001

kotvaŋ	mučgin	čav'čəvən	vitkug'atkin	kaləŋtoŋvavəlg'ən
ko-tva-ŋ	mučgin	čav'čəv -ən	vitkug'at-kin	kaləŋtoŋvavəlg'ən
PRES-be-PRES	our	Chavchuvən-ADJ	first-ADJ	writer
Ḳəččaj	Kəkkətən			
Ḳəččaj	Kəkkətən			
Keccaj	Kekketyn			

there is our first Chavchuvən writer Keccaj Kekketyn

002

əno	okrugək	v'utingivik	najaŋvoŋən	gəmlə
əno	okrug-ə-k	v'utin-givi-k	na-ja-ŋvo-ŋ -ə-n	gəmlə
he.ABS	region-E-LOC	this-year-LOC	INV-FUT.I-start-FUT.I-E-3sg	again

tilik	ənin	gəvəgəjŋən
tili -k	ənin	gəvəgəjŋən
spend-INF	his	year

they are celebrating again his (Kekketyn's) year this year in the autonomous Koryak region

003

Ḳonpəŋ	mətkotələŋvoŋən
Ḳonpəŋ	mət-ko-tələ -ŋvo-ŋ -ə-n
always	1pl-PRES-spend-proc-PRES-E-3sg

we always celebrate it

004

məv'	ənan	ənanŋjanotəŋ	təjkənin	amkəka	kaliv'v'i
məv'	ənan	ənan-ŋjanotəŋ	təjkə-nin	amkəka	kali-v'v'i
because	he:ABS	he- first	make-3sg:3sg	a.lot	book-pl

čav'čəvənəv'	evan	Russkieləčg'ənaŋ,	nikə
čav'čəv -əna-v'	evan	Russkielə-čg'ənaŋ	nikə
Chavchuvən-ADJ-pl	also	Russian-like	something

because he was the first to write (make) a lot of Chavchuvən books, also in Russian, that means

005

jən'nəmənən	amkəka	kaliv'	Puškinən	to	Ḳutinəčginəv'
jən'nəmə-nən	amkəka	kali-v'	Puškin-nən	to	Ḳutinəčginə-v'
translate-3sg:3sg	a.lot	book-pl	Pushkin-POSS	and other	-pl

pisatelečgənav'
pisatelečgəna-v'
writer -pl

he translated a lot of books by Puškin and other writers

006

Ḳəččaj	Kəkkətən	gəmnən	tijgučəvən	vitko-o
Ḳəččaj	Kəkkətən	gəmnən	t-ijgučəv-ə-n	vitko -o
Keccaj	Kekketyn	I:ERG	1sg-learn-E-3sg	for.the.first.time-Emph.

I came to know for the very first time Keccaj Kekketyn

007

eppə	školak	jajgočav'ŋəma,	amu,	tretij	klass,	gajmat,
eppə	škola -k	jajgočav'ŋə-ma	amu	tretij (Russ.)	klass	gajmat
still	school-LOC	study	-CONV possibly	third	class	possibly

čet... četvĕrtij

čet... četvĕrtij (Russ.)

four... fourth

when I was still at school, in the third, perhaps the fourth class

008

inĕngĕjulĕvĕčg'ĕ	Elizaveta	Petrovnanak	kinivəŋ
inĕngĕjulĕvĕčg'ĕ	Elizaveta	Petrovna-na	-k k- in- iv-ə-ŋ
teacher-ERG	Elizaveta	Petrovna-II.Decl.-ERG	PRES-INV-say-E-PRES

the teacher Elizaveta Petrovna said to me

009

v'otăčĕu	gənkəŋ	čav'čəvĕnav'	kaliv'v'i
v'otăčĕ-u	ənk-ə-ŋ	čav'čəv- ĕna-v'	kali -v'v'i
this-pl	you-E-DAT	Chavchuvĕn-ADJ-pl	book -pl

these are Chavchuvĕn books for you

010

k'ĕkmitgənĕv'

k'ĕkmit-gənĕv'

INT.I-take-3pl

take them

011

jajak	jajəŋĕkĕ
jaja-k	ja- jəŋĕ-ĕkĕ
house-LOC	FUT.II-read-FUT.II

you will read at home

012

təjajtək

tə- jajt -ə-k

1sg-return.home-E-sg

I returned home

013

tənnjajtatĕn,	igəŋŋinipil'	kalikal,	nikĕ,	nəppuljuŋin,	nik...
tə-nnjajtat-ə-n	igəŋŋini-pil'	kalikal	nikĕ	nəppuljuŋin	nik...
1sg-bring.home-E-3sg	such-DIM	book	something	small	something

I brought home such a, whatsit, small, whatsit, book

014

gakalilin ŋanko "Kojalkot"

ga- kali -lin ŋanko Kojalkot

PART write-PART there Kojalkot

"Kojalkot" was written on it

015

I vot javačĕtəŋ ənnin

I vot javačĕtəŋ ənnin

yes you.see towards.the.evening this

yes, you see, in the evening this

016

anja, ipa məjəŋəŋ gənkəŋ "Kojalkot"

anja ipa mə-jəŋ -ə-n gənk-ə-ŋ Kojalkot

grandmother PTCL 1sg-read-E-3sg you-E-DAT Kojalkot

Grandmother, I will read "Kojalkot" to you.

017

tok, əva, ʔəjəlŋəkə
tok əva ʔ- ə-jəlŋ -əkə
come.on daughter INT.II-E-read-INT.II
come on, daughter, read

018

təttəl' ganŋo ləŋnin ənnin kalikal
təttəl' ganŋo ləŋ -nin ənnin kalikal
very please(anal.v.) please-3sg:3sg that book
that book pleased her very much

019

təkəŋvoŋən jəlŋək ənnin
tə- ko- ŋvo-ŋ -ə-n jəlŋ-ə-k ənnin
1sg-PRES-start-PRES-E-3sg read-E-INF this

I start reading this

020

am-jajvačo-on
am-jajvačo -on
oh -Emph

Oh!

021

gəəklin-ʔa ənkəkinev' vajat gəmnan təkən ligi
gəəklin-ʔa ənkə-kinə-v' vajat gəmnan təkən ligi
why from.here-ADJ-pl people I:ERG as.if know(anal.v.)

təlŋənev' v'ajampəlʔalg'o
tə- lŋə- -nev' v'ajampəlʔalg'-o
1sg-know(anal.v.)-3pl from.Vajampol-pl
why do I seem to know the people from here, from Vajampol

022

Məllə, lək'vaəl'g'a, ljaŋə mitg'ajinu təttəl', g'opta nəməlʔin,
Məllə lək'va-əl'g'a ljaŋə mitg'ajin-u təttəl' g'opta nəməlʔin
Məlljo dirty-woman girl pretty-pl very also good

mitg'ajin Kaljag'aŋ gillin, Kojalʔot, mitg'ajin ojaček
mitg'ajin Kaljag'aŋ g- il-lin Kojalʔot mitg'ajin ojaček
good.looking Kaljagan PAST.II-be-3sg Kojalkot good.looking guy

Məlljo, the dirty woman, a very pretty girl, there was also the good and good-looking Kaljagan Kojalkot, a good looking guy

023

to čama, čama miknək gəgitəlin v'uččin ənatgəjŋən mučgin
to čama čama miknək gə-gitə-lin v'uččin ənatgəjŋən mučgin
and hardly hardlywho:ERG PAST.II-observe-3sg this life our
and who hardly, hardly ever observed this our life

024

gəmnan təkəv'ŋəvoŋ
gəmnan tə -k -əv'-ŋəvo-ŋ
I:ERG 1sg-PRES-say-proc-PRES

I say

025

ujŋə gəmnan əjgulətkə, miknək gakalilin
ujŋə gəmnan ə- jgulət-kə miknək ga- kali-lin
Neg I:ERG NEG- know-NEG who:ERG PAST.II-write-3sg

I don't know who wrote [this]

026

ëmèt	ɲankalg'atək,	ëmèt	ligi	mivək	
ëmèt	ɲankalg'atək	ëmèt	ligi	m-ivə	-k
even	at.that.time	even	think(anal.v.)	1sg-think(anal.v.)-1sg	

even at that time I would think

027

təjəlɲən	gəçgolaɲ	gakalilin	"	Ḳéččaj	Kékkétən"
tə-jəlɲ-ə-n	gəçgolaɲ	ga- kali-lin		Ḳéččaj	Kékkétən
1sg-read-E-3sg	on.top	PART-write-PART		Keccaj	Kekketyn

I read the [words] Keccaj Kekketyn written.on top

028

ən'ɲəg'an	ɲano	jəlɲəma	əmoɲ
ən'ɲəg'an	ɲano	jəlɲə-ma	əmoɲ
this.way	how	read-CONV	all-all:emph.

while I was reading everything this way

029

ənnin	kalikal	ənano	méknaɲ	jələlg'ən	
ənnin	kalikal	ənano	méknaɲ	jəl -ə	-lg'ən
that	book	it is impossible	everybody:DAT	give-E	-NOM.AG

I didn't give that book to anybody

030

javačetəɲ	ḵonpəɲ	konomkav'ɲəvoɲnən	
javačetəɲ	ḵonpəɲ	ko-	nomkav'-ɲəvo-ɲ -nən
in.the.evening	always	PRES-hide	-proc-PRES-3sg:3sg

in the evening I always hid it

031

čoččotək	kuččilɲənin
čoččot-ə-k	ku- ččil-ɲ-ə-nin
pillow-E-LOC	PRES-put-PRES-E-3sg:3sg

I put it under the pillow

032

kətəl	gəmnin	"Kojalkot"	méknaɲ	ējəlké
kətəl	gəmnin	Kojalkot	méknaɲ	è- jəl-ké
NEG	my	Kojalkot	everybody:DAT	NEG-give-NEG

I don't give my Kojalkot to anybody

033

gəmnin	ənnin	kalikal
gəmnin	ənnin	kalikal
my	that	book

this is my book

034

jantəmɲəv'laɲətkə
ja- ntəmɲəv'-la-ɲ -ə-tkə
FUT.I-loose- pl-FUT.I-E-3pl:3sg

you will lose it

035

təkoɲvoɲən	javačetəɲ	gəmləɲ	jəlɲək
tə- ko- ɲvo-ɲ -ə-n	javačetəɲ	gəmləɲ	jəlɲ-ə-k
1sg-PRES-start-PRES-E-3sg	in.the.evening	again	read-E-INF

In the evening, I start reading again

036

anja, gəmlə məjələn
 anja gəmlə mə-jələn -ə-n
 grandmother again 1sg-read-E-3sg
 I will read again, grandmother

037

elən eğin itti Kaljag'an
 elən eğin it-ti Kaljag'an
 further.on what be-3sg Kaljagan
 what happened to Kaljagan further on

038

mətkə	jaŋav'təŋən,		mətkə	Kojalkot	miŋkəŋ
mətkə	ja- ŋav'tə-ŋ	-ə-n	mətkə	Kojalkot	miŋkə
perhaps	FUT.I-marry-FUT.I-E-3sg		perhaps	Kojalkot	where.to

perhaps he will marry, perhaps Kojalkot

039

am-jajv'ačoŋ, Məllə gəkmilli
 am-jajv'ačoŋ Məllə g- əmil-lin
 oh Melljo PAST.II-take-3sg
 oh, he has taken Melljo

040

ənninvan	təttəl',	ləxvə=	nələxvəğin	əl'g'a	gillin
ənnin -van	təttəl'	ləxvə...	nə- ləxvə-ğin	əl'g'a	g- il-lin
that -PTCL	very	dirty	ADJ-dirty-ADJ	woman	PAST.II-be-3s

that was the very dirty, dirty woman

041

ənnin-ğun	Keçcaj	Kəkkətən	kitən	muçgin	kitən	pisatel'
ənnin-ğun	Keçcaj	Kəkkətən	k- itə-ŋ	muçgin	k- itə-ŋ	pisatel'
that-PTCL	Keccaj	Kekketyn	PRES-be-PRES	our	PRES-be-PRES	writer

that Keccaj Kekketyn is our ... is a writer

042

to ənin	tumgu	Lev Žukov,	Baranin...	Ivan	Barannikov,	əçgənan
to ənin	tumg-u	Lev Žukov	Baranin...	Ivan	Barannikov	əçgənan
and his	friend-pl	Lev Zhukov	Baranin	Ivan	Barannikov	they

ənannjanotəŋ	naŋvonav'	təjkək	mojkəŋ	kaliv'v'i
ənan-njanotəŋ	na-ŋvo-nav'	təjk -ə-k	mojk-e-ŋ	kali-v'v'i
he- first	INV-start-3pl	make-E-INF	we-DAT	book-pl

čav'čəvaçg'ənaŋ

čav'čəva-çg'ənaŋ

Chavchoven-like

and his friends Lev Zhukov and Ivan Barannikov, they were the very first to start writing books for us in the Chavchoven dialect

043

jatan	v'uççin	kalikal,	təktivəŋ,	anəg'əm
jatan	v'uççin	kalikal	tə- k- iv -ə-ŋ	anəg'əm
only	this	book	1sg-PRES-think-E-PRES	for.some.reason

atvəka	təntəgag'an	anjanaŋ,	mikənək
a- tvə-ka	tə-ntə-gag'an	anja -na -ŋ	mikə-nə-k
NEG-say-NEG	sg-do -3sg	grandmother-II.DECL-DAT	who-II.DECL-ERG

gakalilin v'uččin kalikal
 ga- kali-lin v'uččin kalikal
 PAST.II-write-3sg this book
 only this book, I think, for some reason, I didn't tell Grandmother who wrote it
 044

ηévèk̄ tæg'ət̄vəgag'an, tæg'ivən
 ηévèk̄ t̄- g' -ə-tvəgag'a-n t̄- g' -iv -ə-n
 if 1sg-SUBJ.I-E-tell -3sg 1sg-SUBJ.I-say-E-3sg
 if I had told [her], (if) I had said
 045

v'uččin Ʒèččajənak gakalilin
 v'uččin Ʒèččaj-ə-na -k ga- kali-lin
 this Keccaj-E-II.DECL-ERG PAST.II-write-3sg
 that Keccaj had written it
 046

amu, ètg'u gəmnan ligi tæg'əjəl̄ηənev' tət̄tel' amkəka
 amu ètg'u gəmnan ligi t̄-g'- ə-jəl̄ηə-nèv' tət̄tel' amkəka
 probably more I:ERG know(anal.v.) 1sg-SUBJ:I-E-know-pl very a.lot

ənkək̄jit ènatgəj̄ηə
 ənkè-kjit ènatgəj̄ -o
 he-NARR life -pl
 I would probably have learned more, very much, a lot about his life
 047

van, ligi təkul̄ηəj̄ən, ənno ejgučev',
 van ligi t̄-ku- l̄ηə -ŋ -ə-n ənno ejgučev'
 PTCL know(anal.v.) 1sg-PRES-know(anal.v.)-PRES-E-3sg he.ABS stud...

ənan̄njanotkèn ejgučev'ηəlg'ən Leningradək eppə
 ənan-njanotkèn ejgučev'ηəlg'ən Leningrad-ə-k eppə
 he- first student Leningrad-E-LOC still
 I know that he was the very first student in Leningrad, still
 048

ənkəep̄ ηəkəeŋ gèlèlin tridcatəj gèvègəj̄ηək
 ənkəep̄ ηəkəeŋ gè-lè -lin tridcatəj gèvègəj̄η-ə-k
 long.ago there PAST.II-go-3sg thirtieth year -E-LOC
 long ago he went there, in the thirtieth year
 049

ηanko gaŋvolèn ejgučev'ηək
 ηanko ga- ηvo-lèn ejgučev'η-ə-k
 then PAST.II-start-3sg study -E-INF
 then he started studying
 050

to omakaŋ Stebnickijənak gaŋvolèn
 to omakaŋ Stebnickij-ə -na -k ga- ηvo-lèn
 and together Stebnickij-E-II.DECL-ERG PAST.II-start-3s

jəmitət̄vatək jakalič̄in'ηək kaliv'v'i
 jəmitət̄vat -ə-k jakalič̄in'η-ə-k kali -v'v'i
 learn.a.manual.profession-E-INF write-E-INF book-pl
 and he learned to write books together with Stebnickij

051

əçgənan-ḵun	ən'ŋəg'an	nantonvav'nav'	amkəka	kaliv'v'i
əçgə-nan-ḵun	ən'ŋəg'an	na-ntonvav'-nav'	amkəka	kali-v'v'i
they-ERG-PTCL	this.way	INV-create-3pl	a.lot	book-pl

he composed a lot of books this way

052

məŋiju	ėçgi	panėnçg'ėnaŋ	moçgənan	təttəl'	ganŋo
məŋi-ju	ėçgi	panėnçg'ėnaŋ	moçgənan	təttəl'	ganŋo
which-pl	today	as.before	we:ERG	very	like(anal.v.)

mətkulŋəŋnėv'v'i

mət-ku- lŋə -ŋ -nėv'v'i
 1pl-PRES-like(anal.v.)-PRES-3pl
 which we like very much today, just as before.

053

igəŋ'ŋinik	təkiyəŋ,	təttəl'	ḵajləm-ḵun
igəŋ'ŋinik	tə- k- iv -ə-ŋ	təttəl'	ḵajləm-ḵun
therefore	1sg-PRES-say-E-PRES	very	thank.you-PTCL

therefore I say thank you very much

054

igəŋ'ŋinėv'	kotvalaŋi	tumgu,	məŋinėjək	ėçgi	am-el
igəŋ'ŋin-ėv'	ko- tva-la-ŋ-i	tumg-u	məŋinė-jək	ėçgi	am-el
such-pl	PRES-be-pl-PRES-dl	friend-pl	who-coll	today	further.on

ėv'ənçam...

ėv'ənçam

certainly...

(that) there are such friends who today and later on certainly...

055

vəg'aæk	gəmlė	jəg'ojavlaŋ	əneŋ	kaliv'v'i,	nətujg'ėv'
vəg'aæk	gəmlė	j-ə-g'ojav-la-ŋ	əne -j	kali -v'v'i	ne-tuj-g'ėv'
then	again	FUT.I-E-appear-pl-FUT.I	this-dl	book -pl	ADV-new-ADV

kalilg'u

kali -lg'- -u

book -NOM.AG- -pl

then these newly written books will appear again

056

pəl'ləm	nənnəgəjŋən	Ḷėççajən	Kėkkətənin	ėçėḵməl,
pəl'ləm	nənnəgəjŋən	Ḷėççaj-ən	Kėkkətən-in	ėçėḵməl
really	name	Keccaj-POSS	Kekketyn-POSS	as.if

kėv'ŋəvolaŋ,

k-ėv'-ŋəvo-la-ŋ

PRES-say-proc-pl-PRES

Ruskieləçg'ėnaŋ

Ruskielə-çg'ėnaŋ

in.Russian-like

vajatəçg'in

vajatəçg'-in

people -ADJ

klassik

klassik

classic

muçgin

muçgin

our

çav'çəvaeləkən

çav'çəvaelə -kən

chavchoven -ADJ

really, the name of Keccay Kekketyn, as they say in Russian, is our Chavchoven people's classic

Text 9 KNA-1-S

001

ḵok,	gəmmo	év'ən	nalgêḷḡo	têjkək,	gəmmo-ḵok
ḵok	gəmmo	év'ən	nalgêḷḡ-o	têjkə	-k gəmmo-ḵok
however	I	certainly	preparation.of.an.arkan	make	-INF I-PTCL

ekkin kèn'ḡəvoləḡ
ekkin k-èn'-ḡəvo-la-ḡ
pleasureless PRES-be-proc-pl-PRES
however, to make the preparations for an arkan, I may not enjoy it

002

pəĉe-ḵun	jəmêjḡévək	ənnin	ḵojanaḵov'v'è
pəĉe	- ḵun jəmêjḡév	-ə -k ənnin	ḵoja -naḵo -v'v'è
at.first	- PTCL bring.up	-E -INF that	reindeer -AUG -pl

at first, to breed those reindeers

003

v'inəḵjəḡu	kong'alləḡ
v'inəḵjəḡ	-u ko ng'al -la-ḡ

bull -DESIGN PRES-become-pl-PRES
they grow into bulls

004

eḵgènégəjḡo...	uže (Russ.)	kətvəl'	itəlg'u,	jaḵgènégəjḡəlg'o
eḵ-gènégəjḡ-o	uže	kətvəl'	itə -lg'-	-u jaḵ-gènégəjḡ-ə-lg'-o
what-year-pl	already	enough	be -NOM.AG-	-pl what-year-E-NOM.AG.-pl

which year...it is enough, which year

005

to ənpəv'inəḵjəḡu,	ḡêjḡêjək,	eppə	ḡḡvoka	g'êjḡék
to ənpə-v'inəḵjəḡ-u	ḡêjḡêjə	-k eppə	a- ḡvo	-ka g'êjḡé-k

and old-bull-pl autumn -LOC still NEG- start -NEG call-INF
and the old bulls, before they start calling in the autumn

006

ḡanko	mətkonməḡvoḡnav'
ḡanko	mət-ko-nmə-ḡvo-ḡ-nav'

then 1pl-PRES-kill-proc-PRES-3pl
then we kill them

007

to kitkit	mətkonməḡḡnav',
to kitkit	mət-ko-nmə-ḡ-nav'

but as.soon.as 1pl-PRES-kill-PRES-3pl
but as soon as we kill them

008

eppə	nomḵənav',	gəĉgètəḡ	anəḡkoḡ	nakoḡvoḡ...
eppə	nomḵəna -v'	gəĉg- -ètəḡ	anəḡko-ḡ	na- ko- ḡvo-ḡ

still warm-pl outside -ALL inside-DAT INV-PRES- start-PRES

mətkoĉalēmkaḡv'ḡənav'
mət-ko-ĉalēmkaḡv'-ḡ-ə-nav'
1pl-PRES-roll.in-PRES-E-3pl
they start...we roll in the hides, which are still warm, to the outside, to the inside

009

to čaëčgètəŋ,
to čaëčg-ètəŋ
and sack-ALL
and (put them) into a sack

010

tit nəg'omagèkè (nəg'omavèkè
tit n-ə-g'-omag-èkè
so.that 3sg-E-SUBJ.II-become.sour-SUBJ.II
so that they become sour

011

vəg'aëk, titè kimatəŋ
vəg'aëk titè k- imat -ə -ŋ
then when PRES-become.sour-E-PRES
then when it becomes sour

012

ənav'ut mətkoŋvoləŋ, nikè, təmtək
ənav'ut mət-ko-ŋvo-la-ŋ nikè təmt -ə -k
now 1pl-PRES-start-pl-PRES something wash -E -INF
then we start, whatsit, washing [it]

013

mətkonmətŋəlaŋən mètɡ'an
mət-kon-mətŋə-la-ŋ-ə-n mètɡ'an
1pl-PRES-wash-pl-PRES-E-3sg well
we wash it well

014

to ənav'ut mətkoŋvoləŋən jəvək mètɡ'an
to ənav'ut mət-ko-ŋvo-la-ŋ-ə-n jəv -ə-k mètɡ'an
and now 1pl-PRES-start-pl-PRES-3sg press-E-INF well
and now we press (out the water) well

015

nikè, mənŋin mitəčg'ən ənpəčg'ən ənpəklavol, to evan
nikè mənŋin mitəčg'ən ənpəčg'ən ənpəklavol to evan
something who skilled the.older.one old man and moreover

nakongəevan'ŋəvolamək, miŋkəeŋ
na-ko-ŋgəevan'-ŋəvo-la-mək miŋkəeŋ
INV-PRES-teach-proc-pl-1pl where.to
whatsit, [he] who is the skilled oldest man, and they, moreover, teach us how

016

əmg'u-ķun mətkomètətvələŋ
əmg'u - ķun mət-ko-mètətvè-la-ŋ
furthermore - PTCL 1pl-PRES-learn-pl-PRES
furthermore, we learn

017

ənpəčg'u ķonpəŋ əməŋ eju nakon'gəevan'ŋənav'
ənpəčg'-u ķonpəŋ əməŋ eju na-ko-n'gəevan'-ŋ-ə-nav'
old.man-pl always all what INV-PRES-teach-PRES-E-3pl
the old men always teach us everything

018

ηανκοj	jəmajtəŋ-van	jəvək		
ηανκοj	jəma-jtəŋ-van	jəv	-ə	-k
thereafter	further.on-PTCL	press	-E	-CONV

then later on, after they have pressed (the water out)

019

ənav'ut	nakəv'lamək,	v'učcej	g'am	nəməlg'èv',	nikè,
ənav'ut	na-k-èv'-la-mək	v'učce-j	g'am	nəməlg'èv'	nikè
now	INV-PRES-say-pl-1pl	this-dl	however	properly	something

mètg'an	təvətək	ķəčvok		ili (Russ.)	eķək,	gillèŋək,		
mètg'an	təvət	-ə	-k	ķəčvo	-k	ili	eķə-k	gillèŋ-ə-k
well	draw	-E	-INF	cedar	-LOC	or	what-LOC	alder-E-LOC

uttəlvənək

uttə	-	lvən	-ə	-k
tree	-	coll	-E	-LOC

now they tell us, however, to draw them properly, whatsit, well, over the cedar or something else, the alder, the trees

020

tit	nəkəčgètəŋ
tit	nè-kəčgèt-ə-n
so.that	3sg-dry.out-E-3sg

so that it dries out

021

ηανκοj	kukəčgètəŋ
ηανκοj	ku-kəčgèt-ə-ŋ
thereafter	PRES-dry-e-PRES

then it dries

022

ənav'ut	mətkoŋvoŋnav'	jəmilguvək,		nikè	jajačəko		
ənav'ut	mət-ko-ŋvo-ŋ-nav'	jəmilguv	-ə	-k	nikè	jaja	-čəko
now	1pl-PRES-start-PRES-3pl	smoke	-E	-INF	something	house	-INES

now we start to smoke them, whatsit, in the tent

023

to	mètg'an	komèlgolaŋ
to	mètg'an	ko-mèlgo-la-ŋ
and well		PRES-smoke-pl-PRES

and they smoke well

024

ηανκοj	mətkoŋvoŋnav',	nikè,	mətķètək,
ηανκοj	mət-ko-ŋvo-ŋ-nav'	nikè	mətķèt-ə-k
thereafter	1pl-PRES-start-PRES-3pl	something	smear.with.fat-E-INF

jənikèvək...

jənikèv-ə-k
something-E-INF

then we start, whatsit, smearing [it] with fat, whatsit, to do this...

025

to	vəg'aək	mətkoŋvoŋnav'	jəvək		mètg'an	
to	vəg'aək	mət-ko-ŋvo-ŋ-nav'	jəv	-ə	-k	mètg'an
and then		1pl-PRES-start-PRES-3pl	press	-E	-INF	well

and then we start pressing (drawing) well

026

êmġ'u-ḵun		mətkoġetan'ġəvoġnav',		miŋki	ḵġġəjġo
êmġ'u	- ḵun	mət-ko-ġetan'-ġəvo-ġ-nav'		miŋki	ḵġġəjġ-o
further.on	-	PTCL 1pl-PRES-look-proc-PRES-3pl		where	swelling-pl

kal'gal'kinav',	nankək	-	njuv'təḵinav',	ḵaptik	-	nətg'iv'ḵinèv'
kal'gal'-kina-v'	nankə -k	-	njuv'tə-ḵina-v'	ḵapti -k	-	nətg'iv'-ḵinè-v'
spine-ADJ-pl	belly -LOC	-	fine-ADJ-pl	back -LOC	-	strong-ADJ-pl

further on, we look, where there are swellings from the spine, fine ones at the belly, strong ones at the back

027

mġtg'aŋ	nangəvəllamək
mġtg'aŋ	na-ŋgəval-la-mək
well	INV-teach-pl-1pl

they have taught us well

028

ġanḵoj	mətkoġvoġnav'	ənav'ut	nalgu	jəjġjkèvək,	gilul
ġanḵoj	mət-ko-ġvo-ġ-nav'	ənav'ut	nalg -u	jəjġjkèv-ə-k	gilul
thereafter	1pl-PRES-start-PRES-3pl	now	hide -pl	soften-E-INF	calmly

vəġ'ak

vəġ'a-k

soften-INF

then we start now softening, softening the hides, not hurrying

029

ġənvək	vġtgəjġən
ġənvək	vġtgəjġən
a.lot	work

a lot of work

030

vəġ'aək	jəjġjkèvək,	ənav'ut	mətkomalənvġgan'ġənav',
vəġ'aək	jəjġjkèv-ə-k	ənav'ut	mət-ko-mal-ənvġgan'-ġ-ə-nav'
then	soften-E-CONV	now	1pl-PRES-AUG-straighten-PRES-E-3pl

mġġinet itəlg'ən

mġġinet itə -lg'ən

how.much be -NOM.AG

then having softened it, we now straighten it according to its length

031

eḵḵèġg'am	ġanḵoj	mətkoġvolaŋ		talatək,	talatċəŋək
eḵḵèġg'am	ġanḵoj	mət-ko-ġvo-la-ŋ		talat-ə-k	talatċəŋ-ə-k
only	thereafter	1pl-PRES-start-pl-PRES		plait-E-INF	plait.a.rope-E-INF

only thereafter we start plaiting, plaiting a rope

032

mġtg'an	tġjkək	igən'ġiniv'	ċav'ato,	təttəl'	mġtg'an
mġtg'an	tġjkə -k	igən'ġini -v'	ċav'at	-o	təttəl'
well	make -INF	such -p	leather.rope	-pl	very well

(if) you make such leather ropes (arkan) well [and] very diligently

033

nikè,	ni...,	təttəl'	nġġġġġġġinèv',	mġtg'aŋ	koəŋal'g'alləŋ
nikè	ni...	təttəl'	nġġġġġġġ-ḵinè-v'	mġtg'aŋ	ko-əŋal'g'al-la-ŋ
something	some...	very	catch-ADJ-pl	well	PRES-fly-pl-PRES

whatsit, they are very catching, they fly well

Texts about Koryak Customs

Text 10 EID-3-G

001

gamgavajatèn			kotvalaŋ			čininkinènv'i	nikènv'i,	
gamga-	vajat	-èn	ko-	tva	-la-	-ŋ	čininkinè-v'i	nikè
all-	people	-ADJ	PRES-	be	-p-	-PRES	his.own-pl	something
								-v'i
								-pl

èv'ən	ənkəjapəŋko					g'uevəlg'u,	nikènv'i,	
èv'ən	ənkəjapəŋko					g'uev	nikè	-v'i
already	from.ancient.times					appear	something	-pl
						-ə		
						-lg'		
						-u		
						-E		
						-NOM.AG-		
						-pl		

kèv'ŋəvolaŋ,			vačg'atkoŋəjŋo					
k-èv'-ŋəvo-la-ŋ			vačg'atkoŋəjŋ			-o		
PRES-say-proc-pl-PRES			custom			-pl		
all people have their own, whatsit, already from ancient times, whatsit, as they say, customs								

002

v'oto-ḵun		ŋav'təŋgəjŋən,	ŋav'təŋgəjŋən
v'oto	- ḵun	ŋav'təŋgəjŋən	ŋav'təŋgəjŋən
you.see	- PTCL	marriage	marriage
you see, for example, the marriage			

003

pəče	ujŋè	jaḵam	annjajtatka		nakontəŋvoŋən
pəče	ujŋè	jaḵam	a-nnjajtat-ka		na-ko-ntə-ŋvo-ŋ-ə-n
at.first	Neg	at.once	NEG-bring.home-NEG		INV-PRES-do-proc-PRES-E-3sg

ŋévətḵèt

ŋévətḵèt

wife

at first, they don't bring home the wife, all at once

004

pəče	g'ojaček	koŋvoŋ			lèjvətḵuk	ənkajtəŋ
pəče	g'ojaček	ko-	ŋvo	-ŋ	lèjvə-tḵu-k	ənka -jtəŋ
at.first	guy	PRES-	start	-PRES	go-proc-INF	she -ALL
at first the guy starts going to her						

005

givineḵu	əŋno	javətətəkè		ŋanèn-jajak,	miŋki	kotvaŋ
givi-neḵu	əŋno	ja-	vətət-èkè	ŋanèn -jaja-k	miŋki	ko- tva-ŋ
year-AUG	he.ABS	FUT.II-	work-FUT.II	that-house-LOC	where	PRES- be-PRES

ənin ljaŋè

ənin ljaŋè

his girl

he will work in that house where his girl is a whole year

006

juŋèliki,		jatutg'aŋiki		-	əməŋ jənnə
j-juŋèl-iki		ja-tutg'aŋ-iki			əməŋ jənnə
FUT.II-go.for.wood-FUT.II		FUT.II-cut.the.wood-FUT.II			all what

etèjkiki, javètatekè,
 e-tèjk-iki ja- vètatekè
 FUT.II-do-FUT.II FUT.II- work-FUT.II
 he will collect wood, he will cut the wood, he will do everything, he will work
 007

ənnə kung'ələŋ, təkəŋ
 ənnə ku- ng'ələ -ŋ təkəŋ
 he.ABS PRES- become-PRES as.if
 vètateg'o
 vətət -ə -lg' -o
 work -E -NOM.AG -DESIGN
 he becomes like a worker
 008

gəmnin-kuŋ ən'pič Omkè g'opta ən'ŋəg'an gèjunəllin
 gəmnin-kuŋ ən'pič Omkè g'opta ən'ŋəg'an gè- junəl -lin
 my-PTCL father Omke also this.way PAST.II- live -3sg
 you see, my father Omke also lived this way
 009

təkəŋ givè, mal'ajgovè məcčonalla
 təkəŋ g-iv -è mal'- ajgovè məc-čonal-la
 as.if IPT-say-IPT AUG- not.long.ago 1pl-live-pl
 as if, say, not so long ago we lived (thus)
 010

to pəl'ləm igən'ŋin, nik, ənategəjŋən əčgənan kuŋpəŋ mətg'an
 to pəl'ləm igən'ŋin nik ənategəjŋən əčgənan kuŋpəŋ mətg'an
 and this.way such something life they always well

nakotələŋvoŋən
 na-ko-tələ-ŋvo-ŋ-ə-n
 INV-PRES-spend-proc-PRES-E-3sg
 and this way they live such a, whatsit, life always well
 011

əmmə gillin eppə nətujuŋin ljanè ŋavəkkuŋalju piləŋ
 əmmə g- il -lin eppə nə-tuj-kuŋin ljanè ŋavəkkuŋalju -piləŋ
 mama PAST.II- be -3s still ADJ-young-ADJ girl small.girl -DIM
 mama was still a young girl, a very small girl
 012

təttəl' ganŋo gəcčilin appanak
 təttəl' ganŋo gè-čči-lin appa -na -k
 very like(anal.v.) PAST.II-like(anal.v.)-3sg father-II.DECL-ERG
 the father liked her very much
 013

giv'lin anja Èkək
 g- iv' -lin anja Èkək
 PAST.II- say -3sg grandmother Ekek
 he said to grandmother Ekek:
 014

"gəmkəŋ kuŋinjal gənin
 gəmkə -ŋ kuŋ-inè -jal gənin
 me -DAT INT.I-INV-give your

ηavakək"
 ηavakək
 daughter
 "give your daughter to me"

015

giv'lin,
 g- iv' -lin
 PAST.II- say -3sg
 she said:

016

"pəče-ḵun ḵug'ətgi
 pəče - ḵun ḵ-ug'ət-gi
 at.first - PTCL INT.I-wait-2sg
 "at first, wait

017

gévégəjən jagalaḵ
 gévégəjən ja-gala-η
 year FUT.I-pass.by-FUT.I
 a year will pass by

018

vitku eetəḵ
 vitku e-et-ə-η
 only.then FUT.I-come-E-FUT.I
 when you will come then

019

ηanḵo məččaḵvoḵ četkejuḵkə"
 ηanḵo məč-ča-ηvo-η četkejuḵ-kə
 at.that.time 1pl-FUT.I-start-FUT.I think-INF
 at that time we will start to think [about it]"

020

ηano eələ ənno, nəg'itiki vətgəjən
 ηano eəl -è ənno nə-g'-it-iki vətgəjən
 that.means understand-PAST.I.3sg he.ABS 3sg-CONJ.II-be-CONJ.II work

givineḵu

givi -neḵu
 year -AUG

that means he understood, there will be work for a whole year

021

appa, ənno kovətətəḵ nikək, ηəlvəlg'ək
 appa ənno ko- vətət -ə -η nikək ηəlvəlg'ə -k
 papa he.ABS PRES- work -E -PRES how.is.that herd -LOC

ənnivənək, kunnjuḵnin ḵojav'v'è
 ənniv -ə -nè-k ku- nnju -η -nin ḵoja -v'v'è
 uncle -E-II.DECL-LOC PRES-guard-PRES-3sg:3sg reindeer -pl
 papa, he works, whatsit, at the herd, at the uncle, he guards the reindeer

022

v'ača kən'ηəvoḵ g'əlv'əj
 v'ača k-ən'-ηəvo-η g'əlv'əj
 sometimes PRES-be-proc-PRES day
 [at] sometime, there is a day

023

kojəŋgəjajtəŋ	jajtətəŋ	Vajampəlqajtəŋ	
ko-jəŋŋə-jajtə-ŋ	jajtətəŋ	Vajampəlqə	-jtəŋ
PRES-quickly-return.home-PRES	home:ALL	Vajampolka	-ALL

when he quickly returns home to Vajampolka

024

tit	nələg'unin	ŋano	ənin	laŋə
tit	nə-ləg'u-nin	ŋano	ənin	laŋə

so.that INV-see-3sg:3sg that.means his girl
so he can see, that means, his girl

025

ənŋin kjalkəv'ŋəvoŋ
ənŋin k-jalkəv'-ŋəvo-ŋ
that PRES-enter-proc-PRES
that (one) enters

026

ačəčgo	nakolŋəŋvoŋəŋ			
ačəčgo	na- ko- lŋə	-ŋvo-ŋ	-ə	-ŋ

laugh.at(anal.v.) INV-PRES-laugh.at(anal.v.)-proc-PRES-E-3sg
they laughed at him

027

am-jajv'ačoŋ,	Omke,	təxəŋ	gəčči	lalačəlg'əgə	
am-jajv'ačoŋ	Omke	təxəŋ	gəčči	lalačəlg'ə	-gə
oh	Omke	as.if	you	lunatic	-you

oh, Omke, as if you are a lunatic

028

ujŋə	ələg'ukə	upgavu
ujŋə	ə- ləg'u	-kə upgav -u

Neg NEG- see -NEG net -pl
you don't see the nets

029

miŋki kupətqətəŋ
miŋki ku-pətqət-ə-ŋ
where PRES-hit-E-PRES
where you hit (yourself)

030

inet	ŋano	jəkčavək	eləg'uŋkə	čininkin	ljaŋə
inet	ŋano	jəkčavək	eləg'uŋkə	čininkin	ljaŋə

that.much that.means hurry look.for his.own girl
you are hurrying to see your girl that much

031

ən'ŋəg'an	gagalalən	gəvəgəjŋəŋ
ən'ŋəg'an	ga- gala	-lən gəvəgəjŋəŋ

this.way PAST.II-pass.by-3sg year
this way a year passed by

032

appa	gavətallən	givinəku	anjanajək	
appa	ga-vətəl-lən	givi -nəku	anja	-na -jək

papa PAST.II-work-3sg year -AUG grandmother-II.DECL-COLL
papa worked a whole year for the grandmother

033

ko-totg'aŋvoŋ (kkottotəŋvoŋ)	koŋalŋəvoŋ	- əməŋ jəŋnə
ko-totg'a-ŋvo-ŋ	k-oŋal-ŋəvo-ŋ	- əməŋ jəŋnə

PRES-cut.the.wood-proc-PRES PRES-go.for.wood-proc-PRES - all what

kotajkəŋvoŋ
 ko-tajk-ə-ŋvo-ŋ
 PRES-do-E-proc-PRES
 he cuts the wood, he goes for wood - he does everything
 034

ëçgiv'ut	ənano	ëçejmév'kè	nəg'itən
ëçgiv'ut	ənan	-o è-çejmév'-kè	n-ə-g'-it-ə-n
now.however	he:ABS	-p NEG-approach-NEG	3sg-E-CONJ.I-be-E-3sg

nəkajtəŋ, ənək ljanəjtəŋ
 nēka -jtəŋ ənək ljanè -jtəŋ
 something-ALL he-LOC girl -ALL
 however, he may not approach, whatsit, his girl
 035

to anja	ənpəŋévəlg'ən...	ənpévəlg'ən...	év'ən	nənpəxin,
to anja	ənpəŋévəlg'ən	ənpévəlg'ən	v'ən	nənpəxin
and grandmother	becoming.old	old	already	old

ənkəp	qəlavol	ujjè	atvakəlg'èn,	ənpəqlavolpələŋ
ənkəp	qəlavol	ujjè	a- tva -kə -lg'èn	ənpəqlavol -pələŋ
long.ago	husband	Neg	NEG- be -NEG -NOM.AG	old.man -DIM

Kukkunit gəg'uev'lin, kətav'ut
 Kukkunit g-ə-g'uev'-lin kətav'ut
 Kukkunit PAST.II-E-appear-3sg suddenly
 and grandmother was getting old, was old, a husband not there for a long time, the little old man Kukkunit appeared
 036

kətav'ut	giv'lin
kətav'ut	g- iv' -lin
suddenly	PAST.II- say -3sg
and suddenly said	

037
 Èkək, ipa gəççi məkmitgi
 Èkək ipa gəççi m-əkmit-gi
 Ekek PTCL you 1sg-take-2sg
 Ekek, come on, I will take you as a wife

g'opta	məŋvogè...	mənəŋvo	junè...	omakaŋ	junètək
g'opta	mə-ŋvo-gè	mənə-ŋvo	junè	omakaŋ	junètə -k
also	1sg-start-2sg	1pl-start	live	together	live -INF
I also start, we will start living, living together					

anjanak		giv'lin,	i,	qun,	Kukkunit,	pəçe
anja	-na -k	g- iv' -lin	i	qun	Kukkunit	pəçe
grandmother-II.DECL-ERG		PAST.II- say -3s	yes	PTCL	Kukkunit	at.first

qəvətətgè givinjaqu
 qə- vətə -gè givi -njaqu
 INT.I- work -you year -AUG
 Grandmother said, now, Kukkunit at first you will work a whole year

048

čemot	ḵəng'əlgi	amamjəg'aləŋ	v'anjavatək
čemot	ḵə- ng'əl -gi	amamjəg'aləŋ	v'anjavat -ə -k
it.is.enough	INT.I-become-2sg	as.the.way.leads	speak -E -INF

enough, stop chattering around

049

gagalalən	gəvəgəjŋən
ga-gala-lən	gəvəgəjŋən
PAST.II-pass.by-3sg	year

a year passed by

050

anjanak		kiv'ŋənin	Kukkunit:
anja	-na -k	k- iv' -ŋ -ə -nin	Kukkunit
grandmother-II.DECL-ERG		PRES- say-PRES-E-3sg:3sg	Kukkunit

the grandmother said to Kukkunit:

051

Kukkunit,	pəče-ḵok,	anam,	noŋŋav'təŋa
Kukkunit	pəče - ḵok	anam	noŋ-ŋav'təŋ-a
Kukkunit	at.first - however	probably	NEG.IPT-marry-NEG.IPT

Kukkunit, for the time being, probably don't marry

052

gəmmo təkug'ənḵəčg'ətəŋ
 gəmmo tə-ku-g'ənḵe-čg'ətə-ŋ
 I 1sg-PRES-refuse-proc-PRES
 I refuse

053

ən'ŋəg'an	ənpəḵlavolpəl',	g'atav'	valg'an,	ujŋə
ən'ŋəg'an	ənpəḵlavol -pəl'	g'atav'	valg'an	ujŋə
this.way	old man -DIM	however	finding.oneself	Neg

this way the little old man remained without anything

054

ənḵo	aŋav'təŋka	gillin,
ənḵo	a- ŋav'təŋ-ka	g- il-lin
from.that.time.on	NEG- marry-NEG	PAST.II-be-3sg

from that time on, he never married

055

ŋaen	igən'ŋin-əno	Kukkunitən,	nikə,	ənətgəjŋən
ŋaen	igən'ŋin -əno	Kukkunit-ən	nikə	ənətgəjŋən
that	such -you.see	Kukkunit-POSS	something	life

such was that Kukkunit's, whatsit, life, you see

056

ənnin,	nikəŋut,	panənətvəgəjŋo,	v'ača	givè,	aŋən'məgəjŋo
ənnin	nikəŋut	panənətvəgəjŋ-o	v'ača	g-iv-è	aŋən'məgəjŋ-o
that	something	story -pl	sometimes	IPT-say-IPT	interest -pl

that, whatsit stories are sometimes, say, of interest

057

to	jang'av'	itəlg'u,	ujŋə	amamjəlg'aləŋ	ŋanko	ənətgəjŋən
to	jang'av'	itə -lg' -u	ujŋə	amamjəlg'aləŋ	ŋanko	ənətgəjŋən
and	exactly	be -NOM.AG -pl	Neg	uncorrect	then	life

itəlg'an,
 itə -lg'an
 be -NOM.AG
 and exactly the life is uncorrect

058

kətavan ɲano	mètɡ'aŋ	ligi
kətavan ɲano	mètɡ'aŋ	ligi
that.means	well	transform

nakoččəŋvoŋən

na-	ko-	čče	-ŋvo	-ŋ	-ə-n
-----	-----	-----	------	----	------

INV-PRES-transform(anal.v.)-proc-PRES-E-3sg
that means we transform it

059

èčək̄mél,	nikəŋut,	ljanè,	miŋkəe	itəlg'ən,	nəvətətək̄ən	miŋkəe
èčək̄mél	nikəŋut	ljanè	miŋkəe	itəlg'ən	nəvətət-ək̄ən	miŋkəe
as.if	something	girl	how	be-NOM.AG	ADJ-work-ADJ	how

for example, whatsit, a girl (they observe), how she is, how she works

060

məev'	nəppuljuκinapeləŋ,	κun,	ɲavək̄κapilljaκu
məev'	nəppuljuκina-peləŋ	κun	ɲavək̄κa - pilljaκ -u
because	small-DIM	PTCL girl	- DIM -pl

nakoŋvoŋnav'

na-	ko-	ŋvo	-ŋ	-nav'	jəmējŋévək	činin	əlləg'əjək
INV-	PRES-	start-PRES-3pl			jəmējŋév	-ə -k	činin
					educate	-E -INF	oneself

because the mothers themselves start educating. the very small girls

061

ənollatək,	kəŋ-juk,	əmoŋ	vətɡəjŋo
ənollatək	kəŋ-juk	əmoŋ	vətɡəjŋ -o
cut.out	work.on.the.hides	all-all:emph.	work -pl

nakoŋvoŋnav'

na-	ko-	ŋvo	-ŋ	-nav'	jəmitətvatək,	əmoŋ,
INV-	PRES-	start	-PRES	-3pl	jəmitətvat	əmoŋ
					learn.a.manual.profession-E-INF	all

nikəŋut,

nikəŋut,	inəv'əŋŋətək
nikəŋut	inəv'əŋŋət
something	cut.up.the.animal

they started teaching them to cut out, to work on the hides, just all work, all, whatsit, to cut up the animals

062

ɲəlvəlg'ək	əmoŋ	jaκvətɡəjŋo	ənan	ligi
ɲəlvəlg'ə	-k	əmoŋ jaκ-	vətɡəjŋ	-o
herd	-LOC	all what-	work	-pl

nəg'əlŋijkənin

nə-g'-əlŋi-jkə-nin
3sg-CONJ.II-know-CONJ.II-3sg:3sg
she should know all sorts of work in the herd

063

məev'-κun	ɲano	təttəl'	mètɡ'aŋ	navətətək̄e
məev'	- κun	ɲano	təttəl'	mètɡ'aŋ
because	- PTCL	that.means	very	well

because she should work very well

064

ənano	jənnə	ʔév'v'aŋ	étəjkəkə		
ənan	-o	jənnə	ʔév'v'aŋ	è- təjkə	-kə
she:ABS	-p	what	badly	NEG- do	-NEG

she should not work badly

065

tit	ŋano	mətgaŋ	nəng'əgitəg'ən		əno
tit	ŋano	mətgaŋ	nə-ŋg'-ə-gitə-g'ən		əno
so.that	that.means	well	INV-CONJ.I-E-look.at-3sg		she.ABS

so that they think well of her

066

kən'ŋəvoləŋə		igən'ŋiniv'	nikév'v'i,		jajəçg'o...
k-ən'-ŋəvo-la-ŋ-ə		igən'ŋini-v'	nikə	-v'v'i	jajəçg'-o
PRES-be-proc-pl-PRES-dl		such -pl	something	-pl	family-pl

v'ača	əmət	ʔutinə...	ʔutinəjək
v'ača	əmət	ʔutinə	ʔutinə-jək
sometimes	even	other	other-coll

there are such, whatsit, families, sometimes even oth...others

067

nakév'ŋəvoŋən		məŋin-ŋən	ljaŋə,	gajmat,	ʔév'v'aŋ
na-k-év'-ŋəvo-ŋ-ə-n		məŋin -ŋən	ljaŋə	gajmat	ʔév'v'aŋ
INV-PRES-say-proc-PRES-E-3sg		who -PTCL	girl	possibly	badly

nəvətətʔən
 nə-vətət-ʔən
 ADJ-work-ADJ

they say which girl possibly works badly

068

gajmoŋ,	ʔajtumgu,	ʔəjallatak,	kév'...	ʔakməlagətkə	ljaŋə
gajmo -ŋ	ʔajtumg -u	ʔ-ə-jal-la-tək	kév'	ʔ-akmə-la-gətkə	ljaŋə
possibly	relative	-pl	INT.I-E-come-pl-3pl	... INT.I-take-pl-2pl	girl

jajtətəŋ

jajtətəŋ

home:ALL

it is possible, come on, relatives, come and take the girl home

069

əno	jajak	nətvajkən
əno	jaja -k	n-ə-tva-jkə-n
she.ABS	house-LOC	INT.II-E-be-INT.II-3sg

she may be in the house

070

məev'-ʔun		muju	nikəŋut,	ŋaen,	mətəp...	mətkog'anʔačg'alləŋ
məev'	-	ʔun	muju	nikən'ut	ŋaen	mət-əp
because	-	PTCL	we	something	that	1pl-...
						1pl-PRES-refuse-pl-PRES

uže (Russ.) ŋav'təŋək

uže ŋav'təŋ -ə -k

already marry -E -INF

because we already, whatsit, don't want to marry that (girl)

071

to ən'ηəg'an, nikè, ujηè təkən əjavak itəlg'ən, ʔinam-ʔun gəmnin
to ən'ηəg'an nikè ujηè təkən əjavak itəlg'ən ʔinam-ʔun gəmnin
and this.way something Neg as.if long.ago be-NOM.AG even-PTCL my

ən'pič to anja ən'ηəg'an gəjunəllinèt
ən'pič to anja ən'ηəg'an gè- junəl-linèt
father and grandmother this.way PAST.II- live-3dl
and this way, whatsit, as if it was not long ago, my father and my grandmother lived this way
072

v'uččej pəninəlg'əkinəv' v'əjin nikəv', vačg'atkoğəjηo
v'učče-j pəninəlg'ə-kinə-v' v'əjin nikə-v' vačg'atkoğəjη-o
this-dl of.the.forefathers-pl however something -pl custom-pl

əčgi ujηè étilikè mətəηvonav' əčgi
əčgi ujηè è- tili -kè mət-ə-ηvo-nav' əčgi
today Neg NEG- continue -NEG 1pl-E-start-3pl today
we don't, however, today continue the, whatsit, customs of the forefathers
073

miηkəeη-van koənan'ηəvoləη
miηkəeη -van ko-ənan'-ηəvo-la-η
where.to-PTCL PRES-live-proc-pl-PRES
they live in a different way
074

ujηè əlləg'o aηηələka nakontəηvoηnav'
ujηè əlləg' -o a-ηηələka na-ko-ntə-ηvo-nav'
Neg mother -pl NEG-ask-NEG INV-PRES-do-proc-3pl
they don't ask the parents
075

kəv'ηəvoləη, čininkin ənətgəjηən gəmgèg'uəmtəv'ilg'in
k-əv'-ηəvo-la-η čininkin ənətgəjηən gəmgè-g'uəmtəv'ilg'-in
PRES-say-proc-pl-PRES his.own life every-human.being-ADJ

kotvaη
ko- tva -η
PRES- be -PRES
they say, that every human being has his/her own life

Text 11 AAS-2-G

001

I	ηæj	toetolg'ənak		koŋvoŋ		ənki
I	ηæ -j	toeto-lg'əna-k		ko- ηvo -ŋ		ənki
yes	that-dl	newly.born-NOM.AG-LOC	PRES-	start	-PRES	there

Yes those, at the birth, it starts there...

002

ηæn	v'iv'v'ən	-	anjapəl'
ηæn	v'iv'v'ən		anjapəl'
that	stone		spider

that stone is a spider

003

tav'jipilljaçu,	ηakəeŋ	anjapəl'	nəkunilinŋən
tav'ji-pilljaç-u	ηakəeŋ	anjapəl'	nə-ku-nilin-ŋ-ə-n
wooden.stick-DIM-pl	there	stone.spider	INV-PRES-bind-PRES-E-3sg

small wooden sticks, there they bind the stone-spider

004

koŋvoŋ		ənənçal
ko- ηvo -ŋ		ənən-çal
PRES- start	-PRES	this-from.the.side

it starts from this side

005

tumgətum	pəkpək
tumgətum	pəkpək
friend	from.the.other.side

the friend (starts) from the other side

006

koŋvoŋ	ηæn	čačamə	anjatkok
ko- ηvo -ŋ	ηæn	čačamə	anjatko-k
PRES- start	-PRES	that old.woman	guess-INF

that old woman starts guessing

007

mət'kə	ηanənən	nənnə
mət'kə	ηanən-ən	nənnə
perhaps	that-POSS	name

perhaps that one's name

008

jitəŋ	ujŋə	évəv'nilukə	kitəŋ
j-it-ə-ŋ	ujŋə	è-vəv'nilu-kə	k- itə -ŋ
FUT-be-E-FUT	Neg	NEG-slightly.move-NEG	PRES- be -PRES

it happens that (the stone) doesn't move

009

ηanənano	ηæn	nitən	nənnə
ηanəna	-no	ηæn n-it-ə-n	nənnə
that-DESIGN	that	INT-be-E-INT	name

from that, there will be the name

010

I
I
yes
yes

011

gajtolèn, əno, nijkə
ga-jto-lèn əno nijkə
PAST.II-be.born-3sg you.see that.one
you see, that one was born

012

ɲaen nənnə əno koplepatəŋ
ɲaen nənnə əno ko-pləpat-ə-ŋ
that name you.see PRES-suit-E-PRES
that name suits, you see

013

anjapəl' kəg'əkəvəŋ
anjapəl' k-əg'əkəv-ə-ŋ
spider PRES-move-E-PRES
the stone-spider moves

014

kəv'jiluk
kəv'jilu-k
swing-INF
it swings

015

ɲano ɲaen nənnə nakotvəŋən
ɲano ɲaen nənnə na-ko-tvə-ŋ-ə-n
that.means that name INV-PRES-say-PRES-E-3sg
that means, they say (signals the stone) that name

016

I.
I
yes

yes

017

to ɲano ənjeju kotg'əlɲəvoləŋ mənko-ŋən əčči jagəjŋja
to ɲano ənje-ju ko-tg'əl-ɲəvo-la-ŋ mənko-ŋən əčči jagəjŋ-ja
and then this-pl PRES-be.ill-proc-pl-PRES where.from-PTCL or lungs-INSTR
əčči mənko gətkalga
əčči mənko gətkalg-a
or where.from leg-INSTR
and then these start becoming ill from something either from the lungs or from the legs

018

koŋvoləŋ anjatkok
ko- ɲvo-la-ŋ anjatko-k
PRES- start-pl-PRES guess-INF
they start guessing (by means of the stone-spider)

019

nakəv'ɲəvoŋən anjapəl'
na- k- əv' -ɲəvo-ŋ -ə-n anjapəl'
INV-PRES-say-proc-PRES-E-3sg spider
they ask the stone-spider

020

əmɰun əmɰun məpɲəlogə
əmɰun əmɰun məp-ɲəlo-gə
come.on come.on 1pl-ask-2sg
come on, come on, we were asking you

021

məpanənətvəgè
mə-panənətv-ə-gè
1sg-tell-E-2sg
let me tell you

022

məŋvonav' təvək
mə-ŋvo-nav' təv-ə-k
1sg-start-3pl say-E-INF
let me start saying (the illnesses)

023

mət'kè nočatkəŋko naŋog'əgèn
mèt'kè nočatkə-ŋko naŋog'əgèn
perhaps soil-ABL illness
perhaps the illness is from the soil (from the spirits of the soil)

024

i, nočatkəŋko
i nočatkə-ŋko
yes soil-ABL
yes from the spirits of the soil

025

ənnin ŋanko uŋjè évèv'nilukè kitəŋ
ənnin ŋanko uŋjè è-vèv'nilu-kè k- itə -ŋ
that then Neg NEG-move-NEG PRES- be -PRES
that stone doesn't move then

026

gajmat, eŋtənočal'kəŋko ənnin təgəçgəjŋən, gətkakèn jiləkèkin
gajmat eŋtə-nočal'kə-ŋko ənnin təgəçgəjŋən gətkə -kèn jiləkè-kin
possibly holy-soil-ABL that illness leg -ADJ spine-ADJ
possibly, that illness of the leg and the spine is from the holy places

027

i eŋtənočal'kəŋko
i eŋtə-nočal'kə-ŋko
yes holy-soil-ABL
yes, from the holy places

028

koŋvoŋ kəv'jiluk
ko- ŋvo-ŋ kəv'jilu-k
PRES- start-PRES swing-INF
(the stone) starts to swing

029

i ŋaen jɪŋtənučel'kəŋkoj
i ŋaen jɪŋtə-nučel'kə-ŋko-j
yes that holy-soil-ABL-???
yes that (is) from the holy places

030

kin'g'at nakəkojanman'ŋənav'
kin'g'at na- ko- kəja- nman' -ŋ -ə-nav'
therefore INV-PRES-reindeer-slaughter-PRES-E-3pl
therefore, they kill the reindeer

031

ɲaen əjkəɲ nəkujəlɲənɛv'
ɲaen əjkə -ɲ nɛ-ku- jəl -ɲ-ə-nɛv'
that to.them -DAT INV-PRES- give-PRES-E-3pl
they give to them (to the holy places) that (reindeer)

032

ʁəmlav'v'è ɛjatəçg'o to nikɛv'v'i jilu g'ilɲu
ʁəmla-v'v'è ɛjatəçg'-o to nikè -v'v'I jil -u g'ilɲ-u
marrow.of.the.bones-pl stomach-pl and something-pl tongue-pl kidney-pl

nakopan'ɲənav'

na-ko-pan'-ɲ-ə-nav'

INV-PRES-boil-PRES-E-3pl

they boil the marrow of the bones, the stomachs and, whatsit, the tongues and the kidneys

033

g'ano ɲakəɲ ɛɲtənotajtəɲ nəkullɛɲnɛv'
g'ano ɲakəɲ ɛɲtə-nota-jtəɲ nɛ-ku-llɛ-ɲ-nɛv'
there there holy-soil-ALL INV-PRES-carry.away-PRES-3pl
they carry them away to the holy places there

034

nanʁo kəɲvəɲ
nanʁo ko- ɲvo -ɲ
then PRES- start -PRES
then it starts

035

ʁiɲən ɲano nakəɲog'əɲən
ʁiɲən ɲano na-ko-ɲog'ə-ɲ-ə-ɲ
it.seems that INV-PRES-bad.things.happen-PRES-E-3sg
it seems that bad things happen

036

kəg'aʁaman'ɲəvoləɲ
k-əg'aʁaman'-ɲəvo-la-ɲ
PRES-be.angry-proc-pl-PRES
they are angry

037

məev' eju ɛççilké
məev' eju ɛ-ççil -ké
because what NEG-bring -NEG
because they didn't bring anything

038

ɲano kɛv'ɲəvoləɲ
ɲano k-ɛv'-ɲəvo-la-ɲ
that.means PRES-say-proc-pl-PRES
that means they say

039

ənnɛə gantajɲav'lɛnav'
ənnɛ-ə ga-ntajɲav'-lɛnav'
this-pl PAST.II-be.ill-3pl
these were ill

040

nəjəntəkinév'	tənupu,	ʁonpəŋ	eju	gaččelŋəvolata
nə-jəntə-kiné-v'	tənup-u	ʁonpəŋ	eju	ga- ččəl -ŋəvo-la-ta
ADJ-holy-ADJ-pl	hill-pl	always	what	IMP-bring-proc-pl-IMP

galəŋvok

gala-ŋvo-k

pass.by-proc-CONV

you must always give something to the holy hills if you pass by

041

to ənnin g'opta tajna (Russ.)

to ənnin g'opta tajna

and that also secret

and that's also a secret

Text 12 OKO-1-G

001

ajɲon,	eppə	ən'piçitgiləŋ	kujunətəŋ
ajɲon	eppə	ən'piçitgiləŋ	ku-junətə-ŋ
long ago	still	stepfather	PRES-live-PRES

long ago, the stepfather is still alive

002

ɣun,	ənan	əməŋ	jaɣəŋ	inanmitətvat-i (trans.)
ɣun	ənan	əməŋ	jaɣəŋ	inanmitətvat-i
PTCL he:ERG	all	what.for	teach	-PAST.I.3sg

he taught [us] everything

003

ajpəl'g'atak,		aččəŋgəŋəl'g'atak	-
ajpəl'g'at	-ə-k	aččəŋgəŋəl'g'at-ə-k	-
catch.fish.with.a.barrier-E-INF		catch.fish.with.a.net.for.golcy-E-INF	-

ŋanko	əməŋ,	ŋanko	təmititvik
ŋanko	əməŋ	ŋanko	tə-mititvi-k
then	all	then	1sg-learn-1sg

to catch fish with a barrier, to catch the species of golcy with a net, then all, then I learned

004

mučgin	v'ajampil'	V'ajampəlɣak	təttəl'	gənnəlin	itti		
mučgin	v'ajam	-pil'	V'ajampəlɣa-k	təttəl'	gə-nnə-lin	itt	-i
our	river	-DIM	Vojampol-LOC	very	PART-fish-PART	be-PAST.I.3sg	

our river in Vojampol had a lot of fish

005

ŋəjŋəjək	jəkanna	mučgin	ɣətəp
ŋəjŋəjək	jəkanna	mučgin	ɣətəp
autumn-LOC	fish(species,Russ.kižuč)	our	net

nəkuməl'ləčg'ən'ŋən
 nə-ku-məl'-ləčg'ən'-ŋ-ə-n
 INV-PRES-proc-fill-PRES-E-3sg
 in the autumn the fish (species) fill our net

006

mətkoŋvolaŋən	jiv'lək	jajaŋ	
mət-ko-ŋvo-la-ŋ-ə-n	jiv'l-ə-k	jaja	-ŋ
1pl-PRES-start-pl-PRES-E-3sg	drag-E-INF	house	-DAT

we start dragging it to the house

007

ŋanɣoj	mətkoŋvolaŋən	jətəpɣətək		
ŋanɣoj	mət-ko-ŋvo-la-ŋ-ə-n	jətəpɣət	-ə	-k
thereafter	1pl-PRES-start-pl-PRES-E-3sg	carry.up	-E	-INF

ləl'ŋəl'g'u
 ləl'ŋəl'g'-u
 fish(species, Russ. kižuč).with.spawn-pl
 then we start breeding fish from spawn

008

mæt-kuntəpɡɛn'ɲənɛv'	jajal'kɛtəŋ
mət-ku-ntəpɡɛn'-ɲ-ə-nɛv'	jajal'kɛt-ə-ɲ
1pl-PRES-carry.up-PRES-E-3pl	wooden.scaffolding.for.drying.fish-E-DAT

we carry it up to the scaffolding to dry the fish

009

tit	kamiv'v'i	tɛjkək
tit	kami-v'v'i	tɛjk-ə -k
so.that	fish.with.spawn-pl	make-E -INF

in order to breed fish from spawn

010

tit	ləklɛŋkə	lɛɲu	jukkə	-	təttɛl'	nəʃaʃəkɛnav'
tit	ləklɛŋ	-kə	lɛɲ	-u	juk-kə	təttɛl'
so.that	winter	-INF	spawn	-pl	eat-INF	very

ADJ-tasty-ADJ-pl

in order to eat spawn in winter - very tasty

011

to	ɲanɔɔj	v'aʃa	ɛn'piʃitɡiləŋ	kulɔtəŋ	v'əŋɡəjɲɛtəŋ
to	ɲanɔɔj	v'aʃa	ɛn'piʃitɡiləŋ	ku- lɔt-ə -ɲ	v'əŋɡəjɲ-ɛtəŋ
and	thereafter	sometimes	stepfather	PRES-	go-E-PRES

estuary-ALL

and then the stepfather sometimes goes to the estuary

012

ɡəmmo	ʃinin	təkɔŋvɔŋ	aʃʃəŋɡɛŋəl'ɡ'atək
ɡəmmo	ʃinin	tə - ko-	ɲvo -ɲ aʃʃəŋɡɛŋəl'ɡ'at -ə-k
I	myself	1sg - PRES-	start -PRES catch.fish.with.a.net.for.golcy-E-INF

I myself start catching fish with a net for golcy (species)

013

jəkmitiv'	pəʃe	aʃʃəŋɡɛŋ	təkɔŋvɔŋən
jəkmitiv'	pəʃe	aʃʃəŋɡɛŋ	tə - ko- ɲvo -ɲ -ə -n
in.the.morning	at.first	net.for.golcy	1sg - PRES- start -PRES -E -3s

əɡ'ək

əɡ'ə	-k
reach	-INF

first thing in the morning I start looking for the net

014

təkuʃilɲən	pɛʃil'kək	kukɛŋɛ	ɡɛjɔkəmimlə
tə - ku- ʃil -ɲ-ə-n	pɛʃi - l'k -ə -k	kukɛŋɛ	ɡɛjɔkə-miml-ɛ
1sg - PRES-put-PRES-E-3sg	oven - SURF -E -LOC	pot	COM-water-COM

I put a pot of water on the oven

015

tit	etək,	jaɔam	kaʃɡ'əmka	ɛkkə
tit	et-ə -k	jaɔam	kaʃɡ'əmka	-v' ɛk-kə
so.that	bring-E-CONV	at.once	golcy(species)	-pl put.into-INV

in order, having brought them, at once, to put the golcy (species) into (the pot)

016

təkulɔtəŋ
tə - ku- lɔt -o -ɲ
1sg - PRES- go -E -PRES

I go

017

məv'	aɔkɛjalɡəka
məv'	a- ɔkɛjalɡə -ka
because	qual.sit. frost -qual.sit.

because it is cold

018

ujnè akəplēka kačg'əmkav' təkuntəŋnəv'
 ujnè a- kəplē-ka kačg'əmkə -v' tə -ku- ntə -ŋ -nəv'
 Neg NEG- beat-NEG golcy(species)-pl 1sg-PRES-beat-PRES-3pl
 I don't beat the golcy (species) (with a stick)

019

ən'ŋəg'an čəjučgək təkəŋnav'
 ən'ŋəg'an čəjučgə-k t- ə-ko- ě -ŋ -nav'
 this.way sack-LOC 1sg-E-PRES-put-PRES-3pl
 I put them in the sack this way

020

ŋanəoj təkəjajtəŋ
 ŋanəoj tə- ko- jajtə -ŋ
 thereafter 1sg-PRES-go.home-PRES
 then I go home

021

èv'an kukəŋè kupgəpəgəl'g'ətəŋ
 èv'an kukəŋè ku-pgəpəgəl'g'ətə-ŋ
 already pot PRES-start.to.cook-PRES
 already the pot starts cooking

022

ŋanəoj jaqam təkətoŋnav' ən'ŋəg'an kačg'əmkav'
 ŋanəoj jaqam tə- k- èto -ŋ -nav' ən'ŋəg'an kačg'əmkə-v'
 thereafter directly 1sg-PRES-take.out-PRES-3pl this.way golcy(species)-pl
 then I directly take out the golcy(species) this way [out of the sack]

023

təkuniŋləŋnəv' ŋakəeŋ
 tə-ku-niŋlə-ŋ-nəv' ŋakəeŋ
 1sg-PRES-throw-PRES-3pl there
 I throw them there [into the pot]

024

ŋanko kaēlaŋ
 ŋanko k- aē -la-ŋ
 then PRES-become.lively-pl-PRES
 then they become lively (again)

025

koŋvolaŋ təgajtəl'g'atək kukək
 ko- ŋvo-la-ŋ təgajtəl'g'at-ə-k kukək
 PRES- start-pl-PRES jump -E-INF pot-LOC
 they start jumping in the pot

026

gəmnan, jatan èŋin'mu təkulŋəŋnəv'
 gəmnan jatan èŋin'mu tə-ku-lŋə-ŋ-nəv'
 I:ERG only take.courage(anal.v.) 1sg-PRES-take.courage(anal.v.)-PRES-3pl
 I take courage

027

ŋanəoj gəmmo təkivəŋ
 ŋanəoj gəmmo t-ə- k- iv-ə-ŋ
 thereafter I 1sg-E-PRES-say-E-PRES
 then I say

028

təkueḵəŋ?

tə-ku-eḵ-ə-ŋ

1sg-PRES-do.what-E-PRES

what do I do?

029

təkočv'an'ŋəjaŋ?

tə-ko- čv'an'ŋəja -ŋ

1sg-PRES-become.mad-PRES

do I get mad?

030

ŋanḵoj təmējŋətək

ŋanḵoj tə -mējŋət-ə-k

thereafter 1sg -grow.up-E-1sg

then I grew up

031

təlḵətək

tə - lḵət -ə-k

1sg - go.away -E-1sg

I went away

032

a... gəmmo təŋvok vətətək aŋḵak eŋaparaḵotək

a gəmmo tə-ŋvo-k vətət -ə -k aŋḵa -k eŋaparaḵotək

but... I 1sg- start-1sg work -E -INF sea -LOC airplane

but... I started working on an airplane (false start: he means a boat)

033

ŋanko g'opta mətəŋvola ənnəŋijətək

ŋanko g'opta mət-ə-ŋvo-la ənnəŋijət-ə-k

there also 1pl-E-start-pl catch.fish-E-INF

there we also started catching fish

034

ŋəččək gəvəgəjŋo tətəlinəv' ŋanko

ŋəččək gəvəgəjŋ -o tə -təli -nəv' ŋanko

two year -pl 1sg -spend -3pl there

I spent two years there

035

ŋanḵo gəmmo nəkmitgəm armijajtəŋ

ŋanḵo gəmmo n-əkmit-gəm armija -jtəŋ

there me INV-take-1sg army -ALL

(from) there they took me to the army

036

ŋəḷḵ gəvəgəjŋo ŋanko tətvak

ŋəḷḵ gəvəgəjŋ -o ŋanko tə-tva-k

three year -pl there 1sg-be-1sg

I was there three years

037

ŋanḵo gəmləŋ təjajtək Palanətəŋ

ŋanḵo gəmləŋ tə- jat-ə-k Palan -ətəŋ

then again 1sg-come-E-1sg Palana -ALL

then I came to Palana again

038

v'utku g'ano mal'gəčgočaŋ kotvaŋ nikə, anotvanə

v'utku g'ano mal'- gəčgočaŋ ko- tva -ŋ nikə anotvanə

here there proc- up.the.river PRES- be-PRES something fishing.place

ənpəklavoləçgən
ənpəklavoləçg-ən
old.man-ADJ

here, there, a little up the river, there is, whatsit, the fishing place of the old men
039

ηanko	amkəko	əllaj		ənpəklavolo
ηanko	amkəko	əl-la-j		ənpəklavol -o
there	a.lot	be-pl-PAST.I.3pl	old man	-pl

there were a lot of old men

040

əçgi	əmoη	kolaj		vəg'ələj
əçgi	əmoη	ko-la-j		vəg'-ə-la-j
today	all-all:emph.	end-pl-PAST.I.3pl		die-E-pl-PAST.I.3pl

today all this has ended, they have died

041

ηanko-κun	pəçe	gəmmo təηvok		poloκalg'atək
ηanko-κun	pəçe	gəmmo tə-	ηvo-k	poloκalg'at-ə-k
there-PTCL	at.first	I	1sg- start-1sg	live.in.a.tent-E-INF

there at first I started living in a tent

042

ujηə-jin,	eppə	atajaηka		
ujηə -jin	eppə	a- tajaη	-ka	
Neg-PTCL	still	NEG- build.a.house-NEG		

there was nothing, they didn't yet build houses

043

əççu	ηanko,	amkəka	məev'	əllaj
əççu	ηanko	amkəka	məev'	əl-la-j
they	there	a.lot	because	be-pl-PAST.I.3pl

they [...] there, because they were a lot

044

əməη	konnəηəjtələη
əməη	ko-nnəηəjtə-la-η
all	PRES-catch.fish-pl-PRES

they all catch fish

045

əηin'məkə
è- ηin'mə-kə
qual.sit.-funny-qual.sit.

it is funny

046

amkəkamuju.
amkəka -muju
a.lot -we

we are many

047

gəmmo g'opta
gəmmo g'opta
I also

I (was) also (there)

048

g'atav' gəmmo təkovətətəŋ
g'atav' gəmmo tə-ko-vətət-ə-ŋ
however I 1sg-PRES-work-E-PRES
I work, however

049

jatan subbotak, voskresenijak təkolaŋvon ɲakəeŋ
jatan subbota-k voskresenija-k tə-ko-la-ŋvo-ŋ ɲakəeŋ
only saturday-LOC sunday-LOC 1sg-PRES-go-proc-PRES there
I only go there on Saturdays and Sundays

050

to gəmləŋ vətətənvətəŋ təkəjajtəŋ
to gəmləŋ vətət-ə-nvətəŋ tə-ko- jajt -ə -ŋ
and again work-E-SUP 1sg-PRES-return.home-E-PRES
and I return home again for work

051

vəg'aæk armijaŋko təkajətək
vəg'aæk armija-ŋko tə -jajt -ə-k
then army-ABL 1sg-return.home-E-1sg
then, when I came from the army

052

təŋvok činin əməŋ eḳək
tə- ŋvo -k činin əməŋ eḳək
1sg- start-1sg myself all do.what
I started doing everything by myself

053

ənnəŋijətək, tèv'g'èlu tējəkək to baləkav' čəjatək
ənnəŋijət-ək tèv'g'èl -u tējək-ək to baləka-v' čəjat-ək
catch.fish-E-INF jukola (species)-pl do-E -INF and balyk(species)-pl salt-E-INF
catching fish, drying fish and salting balyk

054

ɲanko gəmnin...
ɲanko gəmnin
there my...
there my...

055

armijaŋko təkajətək
armija -ŋko tə -jajt-ək
army -ABL 1sg-return-E-1sg
I returned home from the army

056

jaḳam gəmnin itti ljaŋè
jaḳam gəmnin itt-i ljaŋè
at.once my be-PAST.3sg girl
there was my girl all at once

057

təŋav'təŋək
tə -ŋav'təŋ-ək
1sg -marry-E-1sg
I married

058

mətəŋvola	ŋanko	junətək,	polëķčəko
mət-ə-ŋvo-la	ŋanko	junət-ə-k	polëķ -čəko
1pl-E-start-pl	there	live-E-INF	tent -INES

we started living in a tent there

059

ŋanķo,	vəg'aëk	təktivəŋ	gəmmo
ŋanķo	vəg'aëk	tə-k- iv-ə-ŋ	gəmmo
then	after.some.time	1sg-PRES-say-E-PRES	I

then after some time I say

060

mətajaŋək	ləgu	gəmmo
mə-tajaŋ-ə -k	ləgu	gəmmo
1sg-build.a.house-1sg	better	I

I better build a house

061

ləgu	v'utku	mətg'aŋ
ləgu	v'utku	mətg'aŋ
better	here	well

it is better here, it is good

062

ķonpəŋməv'	polëķčəko	ikikaka(onomatopeia)	v'ača	muķëčəko
ķonpəŋ məv'	polëķ-čəko	ikikaka	v'ača	muķë--čəko
always	because	tent-INES	wet	sometimes
				rain-INES

because it is always wet in the tent, sometimes in the rain

063

tətajaŋək,	təjalgətək,	amav'nəp
tə -tajaŋ -ə-k	tə- jalgətə -k	am- av'nəp
1sg-build.a.house-E-1sg	1sg- move.as.a.nomad-1sg	only- at.the.same.time

ənpəķlavoləjək
 ənpəķlavol-ə-jək
 old.man-E-coll

I built a house, I moved in, at the time of the old men

064

ŋanķoj	pəče	təŋvok	plepavək
ŋanķoj	pəče	tə- ŋvo-k	plepav-ə-k
thereafter	at.first	1sg- start-1sg	arrange.things-E-INF

thereafter I first started arranging things

065

vəg'aëk	təktivəŋ
vəg'aëk	tə- k- iv-ə -ŋ
then	1sg- PRES-say-E-PRES

then I say

066

ləgu	milķən	mətəjķən
ləgu	milķən	mə-təjķ-ə-n
better	wooden.scaffolding.for.drying.fish	1sg-make-E-3sg

I had better make a wooden scaffolding for drying fish

067

ekkəm-ķun	əno	təķən	ķačgəčvačg'ëgəm
ekkəm-ķun	əno	təķən	ķačgəčvačg'ë-gəm
what.is.that-PTCL	you.see	as.if	beggar -1sg

what is it you see, as if I am a beggar, me

068

to kokajvəjajaŋa
to kokajvəjajaŋa
and summer.kitchen
and a summer-kitchen

069

əmoŋ	ənjeju,	ʁətév'	mučgin	nikév'		dočkav'
əmoŋ	ənje -ju	ʁətév'	mučgin	nik	-év'	dočka -v'
all-all:emph.	this -pl	good.that	our	something	-p	plank -pl

əllaj

əl-la-j

be-pl-PAST.I.3pl

all, all these, good that our, whatsit, planks were

070

əməŋ eju gvosdav' (Russ.)

əməŋ e-ju gvosda-v'

all what-pl nail-pl

all those nails

071

məččəŋgətajkəlan

məč-čəŋgə-tajkə-la-n

1pl-quickly-make-pl-3sg.

we made it quickly

072

to təŋvok	tuttəŋkə		əməŋ eɣək
to tə-ŋvo-k	tuttəŋ	-kə	əməŋ eɣək
and 1sg- start-LOC	prepare.fire.wood-INF		all do.what
and I started preparing fire wood all around			

073

təg'i ənpəɣlavolo nəg'allaj

təg'i ənpəɣlavol-o nəg'al-la-j

a.little old.man -pl become-pl-PAST.I.3pl

the old men became few

074

əmoŋ mətɡ'aŋ mətkokəčvəl'g'allaj

əmoŋ mətɡ'aŋ mət-ko- kəčvəl'g'al -la-ŋ

all-all:emph. well 1pl-PRES-talk.merrily-pl-PRES

we all talk merrily well (amongst ourselves)

075

gəmmo ɣonpəŋ əjək təkotvaŋ

gəmmo ɣonpəŋ əjə-k tə-ko-tva-ŋ

I always they-LOC 1sg-PRES-be-PRES

I am always near them (the old men)

076

təku ətɡ'u təkumitətvetəŋ əməŋ jaɣəŋ

tə -ku ətɡ'u tə-ku-mitətvetə-ŋ əməŋ jaɣəŋ

1sg-PRES moreover 1sg-PRES-learn-PRES all what.for

moreover, I learn everything

077

ŋanɣoj, kətəvəl'

ŋanɣoj kətəvəl'

thereafter normally

then (all is) normal

078

jajak-van vètğəjɲən kotvaŋ
 jaja -k -van vètğəjɲən ko- tva -ŋ
 house -LOC -PTCL work PRES- be -PRES
 there is work in the house

079

ənav'ut mètɡ'aŋ təjvok pəl'v'əntok
 ənav'ut mètɡ'aŋ tə - ŋvo-k pəl'v'ənto-k
 now well 1sg - start-1sg earn.money-INF
 now I started earning good money

080

to ɡəmnin ɤajtakalɲo èllaj
 to ɡəmnin ɤajtakalɲ -o èl-la-j
 and my brother -pl be-pl-PAST.I.3pl
 and I had brothers

081

ənav'ut əçɡənan ɡəmkəŋ nèkmitən motor
 ənav'ut əçɡənan ɡəmkə -ŋ n-ékmitə-n motor
 now they me -DAT INV-buy-3sg motor
 now they bought me a motor (for a boat)

082

təjvok ŋanənata lèjvək
 tə - ŋvo -k ŋanəna-ta lèjv-ə-k
 1sg - start-1sg that-INST go-E-INF
 I started going with that

083

ètɡ'u təmijkèvək
 ètɡ'u tə-mijkèvə-k
 more 1sg-become.easier-1sg
 it became even easier for me to live

084

ɤonpəŋ pəçe ən'ŋəɡ'an imtil'g'ètè
 ɤonpəŋ pəçe ən'ŋəɡ'an imti-l'g'è-tè
 always at.first this.way load.on.one's.back-NOM.AG-INST
 this way the load was always on my back at first

085

to èçgi lodkata, motora təkonnjajtanɲən
 to èçgi lodka -ta motor -a tə -ko -nɲajtan-ŋ-ə-n
 but now boat -INST motor -INST 1sg-PRES-bring.home-PRES-E-3sg
 but now I bring it (the catch) home by boat

086

əməŋ tɛjɲèt
 əməŋ tɛjɲèt
 all stocking.for.the.winter
 all are stocking for the winter

087

to jajaŋa nomkən ɤəj titè
 to jajaŋa nomkən ɤəj titè
 and house warm PTCL when
 and the house is warm in all seasons

088

vəg'aæk tənʋok... g'uj-qa...
vəg'aæk tə - ŋvo -k g'uj-qa
then 1sg - start -1sg how.is.this
then I started..., how is this...

089

mæv' ŋaen vot... anotvanə ʒonpəŋ amkəka vajat
mæv' ŋaen vot anotvanə ʒonpəŋ amkəka vajat
because that you.see fishing.place always a.lot people
because at that fishing place there are always a lot of people

090

ŋaɛl kotəŋ
ŋaɛl kə- ta -ŋ
at.that.place PRES-pass.by-PRES
at that place [a lot of people] pass by

091

tənʋok vitʒitək
tə - ŋvo -k vitʒit-ə -k
1sg - start -1sg be.angry -INF
I started feeling angry

092

təkivəŋ
tə- k- iv-ə-ŋ
1sg- PRES-say-E-PRES
I say

093

ʒulin əmoŋ mətʒənəv'
ʒulin əmoŋ mət- jə -nəv'
the.other all-all:emph. 1pl-put.down-3pl
next year, we will put down everything (remove the fishing place)

094

ʒun, pəče gəmnən tənmeŋjəvən ŋaen jajaŋa
ʒun pəče gəmnən tə -meŋjəv-ə-n ŋaen jajaŋa
PTCL at.first I:ERG 1sg -enlarge-E-3sg that house
at first I extended that house

095

ŋanʒoj təkivəŋ
ŋanʒoj tə - k- iv -ə -ŋ
thereafter 1sg - PRES- say -E -PRES
then I say

096

amu, ekkin
amu ekkin
probably pleasureless
this is probably not necessary

097

əv'ənčam ətɡ'u v'utku ʒəjəm məki nəjunətən.
əv'ənčam ətɡ'u v'utku ʒəjəm məki n-ə-junət-ə-n
certainly any.more here NEG somebody 3sg-E-live-E-3sg
certainly nobody will live in this place any longer

098

məttajkəlan čama
mət-tajkə-la-n čama
1pl-make-pl-3sg nevertheless
we built it nevertheless

099

ujnè mèki ŋanko atvaka
ujnè mèki ŋanko a-tva-ka
Neg who there NEG-be-NEG
nobody lives there

100

ʔulin təkivəŋ
ʔulin tə- k- iv -ə-ŋ
the.other 1sg-PRES-think-E-PRES
the next year I think

101

tok, mənəpjəlan v'učč'in jajaŋa
tok mən-ə-pjə-la-n v'učč'in jajaŋa
come.on 1pl-E-take.down-pl-3sg this house
come on, we will take this house down

102

əlŋətəŋ mənŋjalgəla
əlŋ -ətəŋ mən-njalgə-la
the.other.side-ALL 1pl-cross.over-pl
let's cross over to the other side

103

ètun
ètun
possibly
it is possible

104

eʔkəŋm èvitʔikikè v'utku
eʔkəŋm è- vitʔi -kè v'utku
very.much qual.sit-be.angry-qual.sit here
I am very angry here

105

mətəpjəjvəlan
mət-ə-pjəjvə-la-n
1pl-E-take.down-pl-3sg
we destroyed (the house)

106

əməŋ motorata məččəv'linév' əlŋətəŋ
əməŋ motora -ta məč-čiv'-linév' əlŋ -ətəŋ
all motor -INSTR 1pl-carry.over-PAST.II.3s:3p the.other.side-ALL
we carried everything to the other side (of the river)

107

ənav'ut gəmləŋ mətəŋvolan təkək
ənav'ut gəmləŋ mət-ə-ŋvo-la-n təkək-k
now again 1pl-E-start-pl-3sg make-INF
now we started building (a house) again

108

ənav'ut nəmējəŋkən jajəŋə
ənav'ut nə-mējəŋ-kən jajəŋə
now ADJ-big-ADJ house
(we had) now a big house

109

təktivəŋ
tə- k- iv -ə-ŋ
1sg- PRES-say -E-PRES
I say

110

muju ètəg'ikəmuju
muju è- tēg'i -kə -muju
we qual.sit-a.little-qual.sit. -we
we are (only) a few

111

qəjəm mənəkəvəl'talla
qəjəm mən-ə-qəvət'tal-la
NEG 1pl-E-be.narrow-pl
it won't be [too] narrow for us

112

qəjgūt gəmnən uvik təkuntinmən'ŋən
qəjgūt gəmnən uvik tə -ku -ntinmən'-ŋ-ə-n
in.fact I:ERG himself 1sg -PRES-deceive-PRES-E-3sg
in fact, I deceive myself

113

qəjgūt ŋaen əməŋ əlŋən əməŋ nəŋvon tilik
qəjgūt ŋaen əməŋ əlŋən əməŋ na-ŋvo-n tili -k
in.fact that all the.other.side all INV-start-3sg spend -INF
in fact, they all started coming to the other side

114

əŋajkəkə-ko-ko əno
əŋajkəkə-ko-ko əno
what.a.shame-PTCL you.see
what a shame, you see

115

v'ača vətqəgəjŋə
v'ača vətqəgəjŋ-ə
sometimes bore-pl
sometimes there were bores

116

gəmmo məev' g'opta niv'v'ičəjgəm
gəmmo məev' g'opta niv'v'ičəj-gəm
I because also drinking-I
because I am also a drinking person

117

tə ŋəkəŋ kolləŋ əməŋ
tə ŋəkəŋ ko-l-la-ŋ əməŋ
and there PRES-go-pl-PRES all
and all go there

118

mimlu nəkuen'ηənèv'
miml -u nè-ku-en'-η-ə-nèv'
vodka -pl INV-PRES-bring-E-3pl
they bring vodka

119

ḳin'g'ot mətkokamèčgav'laη
ḳin'g'ot mət-ko-kamèčgav'-la-η
therefore 1pl-PRES-drink.a.lot-pl-PRES
therefore we drink a lot

120

ənnènu mətkontəvan'ηənav'
ənnènu mət-ko-ntəvan'-η-ə-nav'
all.the.time 1pl-PRES-put.up-PRES-E-3pl
all the time we put up (nets)

121

pəče ηakəη təjalgətək
pəče ηakəη tə- jalgət -ə-k
at.first there 1sg- move.as.a.nomad-E-1sg
(when) I first moved there

122

ḳok nəmélḳin v'alg'èn jətvatək
ḳok nəmélḳin v'alg'èn jətvatə-k
however good place.for.putting.up.nets.in.the.water put.up-INF

giηu

giη -u
net -pl
however, (it was) a good place to put up nets

123

ḳèj mi tég'i
ḳèj mi tég'i
although PTCL a.little
although (it was) small

124

təttəl' nəjulḳin
təttəl' nə-jul-ḳin
very ADJ-rich.of.fish-ADJ
it was very rich in fish

125

ujjè uttəkəlg'in
ujjè uttə -kəlg'in
Neg tree -NEG
there are no trees in the water

126

van, èčgi aηajḳəka
van èčgi aηajḳəka
PTCL now unprofitable
but now (it has become) an unprofitable (place)

127

əməη jaḳam, imləlg'ètək jaḳam əməη nančimavən
əməη jaḳam imləlg'ètə-k jaḳam əməη na-nčimavə-n
all directly flood-PART directly all-all:emph. INV-destroy-3sg

ηαen gēnəntəvatəno

ηαen gēnəntəvatəno

that place.for.putting.the.net.in.the.water

all directly, when there was a flood all those places for putting the net in the water were directly destroyed

128

to ηanço jaçam, kēj tég'i

to ηanço jaçam kēj tég'i

and then directly although how.much

and then directly although how much...

129

ənnəŋçəŋ təkotəvan'ηən

pjat'desjat metrov

ənnəŋçəŋ tə-ko -təv'an-η -ə-n

pjat'desjat metro-v

once 1sg-PRES-put.up-PRES-E-3sg

fifty

meter-pl

once I put up a net along fifty meters

130

çok jaçam təkuvitkitəŋ

ənnu pəjək

çok jaçam tə-ku- vitkit -ə-η

ənn -u pəjə -k

however directly 1sg-PRES-be.angry-E-PRES

fish -pl

take.out

-INF

however, I am too tired to take the fish out

131

əŋajçəko

əŋajçəko

badly

bad

132

əməç aktəka

əməŋ məççənav'

əməç aktəka

əməŋ məç-çə-nav'

even it.is.not.possible

all

1pl-put-3pl

it is even not possible to put it all

133

çuççəv' təkujəŋənev

məki kujŋuŋ

çuççə -v' tə-ku-jəl-η-ə-nəv'

məki ku-jŋu-η

other -pl 1sg-PRES-give-PRES-E-3pl

who PRES-be.weak-PRES

I give the rest to those, who can't catch fish

134

ηançoj gəmlə motora təkonnajtan'ηənav'

ηançoj gəmlə motor -a tə-ko-nnajtəŋ-η-ə-nav'

thereafter again motor -INSTR 1sg-PRES-bring.home-PRES-E-3pl

then I bring (the fish) home with the motor again

135

jajak təkəçəljəŋənav'

jaja -k tə-ko-çəlja-η-ə-nav'

house -LOC 1sg-PRES-salt-PRES-E-3pl

at home I salt them (the fish)

136

to èçgi v'əg'aæk g'opta təŋvok ənpəvək

to èçgi v'əg'aæk g'opta tə- ηvo-k ənpəv-ə-k

and now then also 1sg- start-1sg grow.old-E-INF

and now, then I also started growing old

147

tit jəʃmitiv' ing'è kəevək, to jaʃam milgètək
tit jəʃmitiv' ing'è kəev -ə -k to jaʃam milgèt-ə-k
so.that in.the.morning early get.up -E -INF and at.once make.fire-E-INF
in order to get up early in the morning and make fire straight away

148

tumgu eppə əməŋ kojəl'ʃət kolaŋ
tumg -u eppə əməŋ ko-jəl'ʃət ko-la-ŋ
friend -pl still all PRES-sleep-pl-PRES
the friends are all still asleep

149

gəmnən əməŋ təkomał'čajpan'ŋənav'
gəmnən əməŋ tə-ko-mal'-čajpan'-ŋ-ə-nav'
I:ERG all 1sg-PRES-proc-cook.tea-PRES-E-3pl
I cook tea well for them all

150

ajgəvəkənav' pičgu təkunət gələv'nəv'
ajgəvə-kəna-v' pičg -u tə-ku-nət gələv'-nəv'
yesterday-ADJ-3pl food -pl 1sg-PRES-warm.up-3pl
I warm up the food from the day before

151

to kok-jav'laŋ
to ko-k-jav'-la-ŋ
and PRES-get.up-pl-PRES
and they get up

152

gəmlə təkun'ŋivəŋnav' ottətəŋ
gəmlə tə-ku -n'ŋivə-ŋ-nav' ott -ətəŋ
again 1sg-PRES-send-PRES-3pl tree -ALL
I send them again for firewood

153

nəkujiv'ləŋnəv' amkəka uttu
nə- ku- jiv'lə-ŋ-nəv' amkəka utt -u
INV-PRES-bring-PRES-3pl a.lot wood-pl
they bring a lot of wood

154

nakupiljatkuŋnav'
na- ku- piljatku -ŋ -nav'
INV-PRES-saw.into.pieces-PRES-3pl
they saw it into pieces

155

nəkučvitkuŋnəv'
nə- ku- čvitku-ŋ-nəv'
INV-PRES-cut-PRES-3pl
they cut it

156

tit titə emuʃəjug'əŋ, gəjʃkuttə məččəlaŋ
tit titə e-muʃə-jug'ə-n gəjʃk-utt-ə məč-č-e-la-ŋ
so.that when FUT.I-rain-become-3sg COM-wood-COM 1pl-FUT.I-be-pl-FUT.I
so when it begins raining, we have wood

157

ηανκοj mətəηvola
ηανκοj mət-ə-ηvo-la
thereafter 1pl-E-start-pl
then we start

158

g'atav' èčgi ənnəηijtək - èv'əng'at
g'atav' èčgi ənnəηijt-ə-k èv'ən-g'at
however now catch.fish-E-INF don't.care
however, now don't care to catch fish

159

g'aqajpo mətkeλλαη
g'aqajpo mət-k-él-la-η
uncomfortably 1pl-PRES-be-pl-PRES
we are uncomfortably

160

məev' ənneju məjηəčg'u ənnəkinèv' məjηəčg'u muju
məev' ənne -ju məjηəčg'-u ənnə-kinè-v' məjηəčg' -u muju
because this -pl officials-pl fish -ADJ-pl official -pl we

nakoηvolamək təkən g'èkèlg'u ləηkə
na-ko-ηvo-la-mək təkən g'èkèlg'-u ləηkə
INV-PRES-start-pl-1pl as.if enemy-pl count
because these officials for fish, the officials start to count us as enemies

161

məev' muju... kuččev' məev' ujnè avətatka kellaη
məev' muju kučče -v' məev' ujnè a- vətət -ka k- él-la -η
because we other -pl because Neg NEG- work -NEG PRES-be-pl-PRES
because we...because some don't work

162

eķè nèv'jinèv'
eķ -è n-èv'ji-nèv'
what-INSTR 3pl-eat-3pl
they don't have anything to eat

163

konnəηəjtəlaη
ko-nnəηəjtə-la-η
PRES-catch.fish-pl-PRES
they catch fish

164

to nəkujəηənèv' nikék piščekombinatəη pəlv'əntəvəlo
to nè-ku-jəl- η-ə-nèv' nikék pišče-kombinat-ə-η pəlv'əntəvəlo
and INV-PRES-give-PRES-E-3pl how.is.that food-combine-E-DAT for.money
and they give it (the fish), now, to the food combine for money

165

məev' eķè nèv'jinèv'
məev' eķ -è n-èv'ji-nèv'
because what -INSTR 3pl-eat-3pl
because what should they eat

166

ètg'u miηkəeη ninnèv'?
ètg'u miηkəeη n-in-nèv'
moreover how 3pl-be-3pl
moreover, how should they exist?

167

to ənneju məjɲəʦg'u kəv'laŋ
to ənne -ju məjɲəʦg' -u k- əv' -la -ɲ
and this -pl official -pl PRES- say -pl -PRES
and these officials say

168

eɣu kojəllaŋətəkə ɲakəeŋ?
eɣu ko-jəl-la-ɲ-ə-təkə ɲakəeŋ
why PRES-give-pl-PRES-E-2pl there
why do you give there?

169

ɣin'v'at mučginəv' giŋu nəkupjəŋnəv'
ɣin'v'at mučgin -əv' giŋ -u nə- ku- pɲə -ɲ-nəv'
therefore our -p net -pl INV- PRES- take.off-PRES-3pl
therefore, they take off our nets

170

to aktəko v'ača èkmitək
to aktəko v'ača èkmit-ə-k
and it.is.not.possible sometimes take-E-INF
and sometimes it is not possible to get them back

171

kətavan. kəv'laŋ. štraf (Russ.) javilən'ɲən
kətavan k- əv' -la-ɲ štraf ja-vilən'-ɲ-ə-n
only.this.way PRES- say -p-PRES fine FUT.I-pay-FUT.I-E-3sg
only this way, they say, will they pay a fine

172

vitku məččajəlagè
vitku məč-ča-jə-la-gè
only.then 1pl-FUT.I-give-pl-2sg
only then will we give you (the net back)

173

to gəmnin-van amkəka giŋu nəkminəv'
to gəmnin -van amkəka giŋ -u n-əkmi -inəv'
and my -PTCL a.lot net -pl INV-take-3pl
and they have taken a lot of my nets

174

ujɲè
ujɲè
Neg
there is nothing

175

konpəŋ tənɣonpəŋav'nav'
konpəŋ tən-ɣonpəŋ-av'-nav'
forever 1sg-forever-loose-3pl
I lost them forever

176

g'am miŋkəeŋ mučgin v'ajat nitən
g'am miŋkəe -ɲ mučgin v'ajat n-it-ə-n
but how our people 3sg-be-E-3sg
but how will our people exist

177

ujnè miŋki avétatka
ujnè miŋki a- vètat -ka
Neg where NEG- work -NEG
they don't work anywhere

178

jaḵpəlvəntəta
jaḵ-pəlvəntət-a
what-money-INSTR
with what money

179

eḵè	nəḵlevaakmètən	eḵè	saḵar,	čaj?
eḵ -è	n-ə-ḵleva-akmèt-ə-n	eḵ-è	saḵar	čaj
what -INSTR	3sg-E-bread-buy-E-3sg	what-INSTR	sugar	tea

what will he buy bread, sugar, tea with?

180

miŋkəeŋ nitən
miŋkəeŋ n-it-ə-n
how 3sg-be-E-3sg
how will he exist?

181

ḵin'v'at	ən'ŋəg'an	netu (Russ.)
ḵin'v'at	ən'ŋəg'an	netu
therefore	this.way	no

therefore not this way

182

ḵètəv'	jatan	ənnəpilljaḵu,	jatan	kotvaləŋ		
ḵètəv'	jatan	ənnə-pilljaḵ-u	jatan	ko- tva	-la	-ŋ
good.that	still	fish-DIM-pl	still	PRES- be	-pl	-PRES

good that there is still fish

183

ənav'ut-van	kujunètəŋ
ənav'ut -van	ku-junèt-ə-ŋ
in.fact -PTCL	PRES-live-E-PRES

in fact, you live

184

g'am	ləḵləŋkə	miŋkəeŋ?
g'am	ləḵləŋ -kə	miŋkəeŋ
however	winter -LOC	how

however, how [will we live] in the winter?

185

g'am	ənpəḵlavolo	miŋkəeŋ?
g'am	ənpəḵlavol -o	miŋkəeŋ
however	old man -pl	how

however, how [will] the old men [live]?

186

aktəka	nələjvət-kunəv'
aktəka	n-ə-ləjvətku-nəv'
it.is.not.possible	3pl-E-go-3pl

it is not possible for them to go

187

ηένεῖῥ kolalaŋ,
ηένεῖῥ ko-la-la-η
if PRES-go-pl-PRES
if they come (to the fishing place)

188

ujŋè èmækvé ajajtəka
ujŋè èmækvé a- jajtə -ka
Neg empty NEG- return.home-NEG
with empty hands they don't return home

189

g'am tég'i nəg'ənnjajtannən?
g'am tég'i n-ə-g'-ənn-jajtanné-n
however how.much 3pl-E-SUBJ.I-fish-bring.home-3sg
however, how much may he bring home?

190

ῥèj gaččolənav'?
ῥèj ga- ččo -lənav'
however PART-salt -PART
however salted?

191

ηəῖῥ, ηəjaῥ?
ηəῖῥ ηəjaῥ
three four
three, four?

192

məev' uekè g'opta ənpəῥlavoləŋ
məev' uekè g'opta ənpəῥlavol-ə-η
because far also old.man -E-DAT
because it is also far for the old men

193

to əčgin-van ənəčgu pičgu čolənav' ing'è kotkolaŋ
to əčgin -van ənəčg -u pičg -u čolə-na-v' ing'è ko-tko-la-η
and their -PTCL this -pl food -pl salt-ADJ-pl quickly PRES-finish-pl-PRES
and this their food, salty, is quickly finished

194

to eῥè ètg'u nèv'jinèv'?
to eῥ -è ètg'u n-èv'ji-nèv'
and what -INSTR moreover 3pl-eat-3pl
and what shall they eat moreover?

195

koŋvolaŋ ῥèvigičik
ko- ηvo -la- -η ῥèvigiči-k
PRES- start -p- -PRES beg-INF
they start begging.

196

to muju-van eppə èkètguké
to muju -van eppə è- kètgu -kè
and we -PTCL still NEG-strong NEG
and we are still strong

197

mətkomajŋəčoljaləŋ
mət-ko-majŋə-čolja-la-ŋ
1pl-PRES-a.lot-salt-pl-PRES
we salt a lot (of fish)

198

kojallaŋ
ko-jal-la-ŋ
PRES-come-pl-PRES
they come

199

tok ɣinɛjəl ənnəpil'
tok ɣ-iné - jəl ənnə -pil'
come.on INT.I.-INV-give fish -DIM
come on, give me a little fish

200

məv' (əčču) mučginév'
məv' əčču mučgin -év'
because they our -pl
because (they) are our (people)

201

əməŋ ɣin'g'atmətkujəlŋənev'
əməŋ ɣin'g'at mət-ku- jəl -ŋ -ə-név'
all therefore 1pl-PRES-provide.with-PRES-E-3pl
therefore we all provide [them with something]

202

kin'v'at muju mətkomajŋəčoljaləŋ
kin'v'at muju mət-ko-majŋə-čolja-la-ŋ
therefore we 1pl-PRES-a.lot-salt-pl-PRES
therefore we salt a lot [of fish]

203

məv'-ɣun it... v'ača èmèč mətkoŋvolaŋ ɣələtək
məv' - ɣun it... v'ača èmèč mət-ko-ŋvo-la-ŋ ɣələt-ə-k
because - PTCL ... sometimes even 1pl-PRES-start-pl-PRES be.in.need-E-INF
because sometimes even we start being in need

204

məv' ɣèvigičil'g'u amkəka
məv' ɣèvigiči-lg'-u amkəka
because beg-NOM.AG-pl a.lot
because there are a lot of beggars

205

aktəka ivək
aktəka iv-ə-k
it.is.not.possible say-E-INF
it is not possible to say

206

ujŋè-jinnə
ujŋè-jinnə
Neg-something
there is nothing

207

ḡinv'at-ḡun ən'ŋəg'an
ḡinv'at-ḡun ən'ŋəg'an
therefore-PTCL this.way
therefore it is so

208

jajak mučgin kotvaŋ
jaja -k mučgin ko- tva -ŋ
house -LOC our PRES- be -PRES
at home we have (to eat)

209

ləḡləŋkə g'am ujnə - jinnə əčgin
ləḡləŋ -kə g'am ujnə - jinnə əčgin
winter -INF however Neg - what their
in the winter, however, they don't have anything

210

aŋajḡəko
aŋajḡəko
badly
what a shame

211

jatan gitək, ləgan ḡalalvən alvaŋ kung'ələŋ
jatan gitə -k ləgan ḡalalvən alvaŋ ku- ng'ələ -ŋ
only look -INF even soul differently PRES- become -PRES
only look, even the soul becomes different

212

eḡə?
eḡ -ə
what -INSTR
through what?

213

ujnə-jin ḡlevan... ləḡləŋkə
ujnə-jin ḡlevan ləḡləŋ -kə
Neg-PTCL bread winter -LOC
there is no bread... in the winter

214

jajv'ačgəjŋən
jajv'ačgəjŋən
what.a.shame
what a shame

215

ḡin'v'at, titə pensija kəkmin'ŋənin, kivəŋ
ḡin'v'at titə pensija k-əkmin'-ŋ-ə-nin k- iv-ə-ŋ
therefore when pension PRES-receive-PRES-E-3sg:3sg PRES-say-E-PRES
therefore, when he receives the pension, he says

216

ḡok, v'učcin əlvəlg'in ənatgəjŋən
ḡok v'učcin əlvəlg'in ənatgəjŋən
however this not.this.one life
however, this is not a life

217

mətkopəlgallaŋ
mət-ko-pəlgal-la-ŋ
1pl-PRES-hunger-pl-PRES
we starve

218

to kopəl'v'əntoŋ
to ko-pəl'v'ənto-ŋ
and PRES-receive.the.pension-PRES
and he receives the pension

219

kəv'ŋəvoŋ
k- əv'-ŋəvo-ŋ
PRES-say-proc-PRES
he says

220

ʒəjlə ləgu məməjŋəiv'v'əcək to nuŋək-evè ʒonpəŋ
ʒəjlə ləgu mə-məjŋə-iv'v'əc-ə-k to nuŋə-k-ev-è ʒonpəŋ
really better 1sg-big-get.drunk-E-1sg and NEG-wake.up-NEG always
I really better get drunk in order not to wake up again

221

məv' aktəka ən'ŋəg'an junətək
məv' aktəka ən'ŋəg'an junət-ə-k
because it.is.not.possible this.way live-E-INF
because it is not possible to live this way

222

ən'ŋəg'an-ʒun kovəg'əlaŋ
ən'ŋəg'an-ʒun ko-vəg'ə-la-ŋ
this.way-PTCL PRES-die-pl-PRES
they die this way

223

muju nantəgəvəllamək gosudarstvata (Russ.)
muju na-ntəgəval-la-mək gosudarstva-ta
we INV-forget-pl-1pl state-ERG
the state has forgotten us

224

kəv'laŋ
k- əv'-la-ŋ
PRES-say-pl -PRES
they say

225

təʒən kəv'laŋ əčču
təʒən k- əv'-la-ŋ əčču
as.if PRES-say-pl-PRES they
as if they (the state) say

226

činin ʒəənallajkinətək
činin ʒə-ənal-la-jkinə-tək
yourself INT.II-live-pl-INT.II-2pl
live by yourself

227

jaēnallatək
ja-ēnal-la-tək
FUT.I-live-pl-2pl
you will live

228

javèg'əlaŋtək-ḵun
ja- vèg'ə-la-ŋ -tək-ḵun
FUT.I-die-pl-FUT.I-2pl-PTCL
you will die

229

miŋkəeŋ jallaŋtək?
miŋkəeŋ ja-l-la-ŋ-tək
how FUT.I-be-pl-FUT.I-2pl
how will it be with you?

230

ŋanḵoj kèv'laŋ
ŋanḵoj k- èv' -la -ŋ
thereafter PRES- say -pl -PRES
then they say (the pensioners)

231

eḵ(ḵ)əm-ḵok əno mètəkè, titè èçgatgəjŋən eləŋ
eḵḵəm-ḵok əno mètəkè titè èçgatgəjŋən è- lè -ŋ
well-PTCL you.see is.it.possible when sunrise FUT.I-come-FUT.I

jitəŋ?

j- it -ə-ŋ
FUT.I-be-E-FUT.I
when is it possible that the sunrise will come, will be?

232

gajmat, titè
gajmat titè
possibly when
possibly some time

233

gəmmo-van tævig'əŋ
gəmmo-van tə- e- vig'-ə-ŋ
I -PTCL 1sg-FUT.I-die-E-FUT.I
I will die

234

ḵej v'aça kmiŋa nèng'ələg'ugèg'ən ŋaen mallənətgəjŋən
ḵej v'aça kmiŋ-a nè-ng'-ə-ləg'u-gèg'ən ŋaen mall-ənətgəjŋən
nevertheless sometimes child-ERG INV-SUBJ.I-E-see-3sg that well-life
nevertheless, the son should see this better life some time

235

ètg'u miŋkəeŋ
ètg'u miŋkəeŋ
any.more how
there is no other way

236

əkilu muçginèv' mèjŋəməjŋəçgu ənneju-ḵun...
əkilu muçginè-v' mèjŋə-mèjŋəçg-u ənne-ju-ḵun
if our -pl big-leader-pl that-pl-PTCL
if those, our big leaders...

237

amkəka	mətvəbirannav'	ənnəju
amkəka	mət-vəbiran-nav'	ənnə -ju
a.lot	1pl-elect-3pl	that -pl

a lot of those we elected

238

mətjičinəv'
 mət-jiči-nəv'
 1pl-elect-3pl
 we elected

239

əkil	Gorbačëv
əkil	Gorbačëv
yes.and	Gorbačov

yes and Gorbachov

240

mətjičinəv'
 mət - jiči-nəv'
 1pl - elect-3pl
 G.K.: we elected

241

a?
 a
 what
 what?

242

mətjičinəv'
 mət - jiči-nəv'
 1pl - elect-3pl
 G.K.: we elected

243

mətjičinəv'	ənnəju	Gorbačëvo	to	ənnəju	El'cino,	ëčgi	Putin
mət-jiči-nəv'	ənnə-ju	Gorbačëv-	to	ənnə-ju	El'cin-o	ëčgi	Putin
1pl-elect-3pl	this-pl	Gorbačov-pl	and	this-pl	Elcin-pl	now	Putin

we elected these Gorbačovs and these Elcins, now Putin

244

ujŋè
 ujŋè
 Neg
 no

245

to	ən'ŋəg'an	pəninəmič	mətkoənallaŋ
to	ən'ŋəg'an	pəninəmič	mət-ko-ənal-la-ŋ
and	this.way	as before	1pl-PRES-live-pl-PRES

and we live the same way as before

246

čam-jaḵ	kəv'laŋ
čam-jaḵ	k- év' -la- -ŋ
on.top	PRES- say -p- -PRES

on top they say

247

mučgin gosudarstvo tətəl' nəməlqin
mučgin gosudarstvo tətəl' nəməlqin
our state very good
our state is very good

248

qəjgut əməŋ tinməlg'u
qəjgut əməŋ tinməlg' -u
in.fact all swindler -pl
they are all, in fact, swindlers

249

v'otənnə-ḳun mučgin ənətgəjŋən
v'otənnə-ḳun mučgin ənətgəjŋən
you-see-PTCL our life
that is our life

250

qəj miŋki kalik?
qəj miŋki kali -k
however where write -INF
however, where can you write?

251

ətg'u miŋki, v'utkuvan g'əjəkvan
ətg'u miŋki v'utku -van g'əjəkvan
more where here -PTCL a.bit.better
where? It is a bit better here

252

g'ano V'əemlek, V'ajampəlḳak ətg'u paəč kəg'aḳaənallaŋ
g'ano V'əemlek V'ajampəlḳa -k ətg'u paəč k- ə-g'aḳa-ənəla-la-ŋ
there Lesnaja Vojampol -LOC still worse PRES-E-bad-live-pl-PRES
there in Lesnaja and in Vajampol, they live even worse

253

to ujnə produktav'
to ujnə produkta-v'
and Neg provision-pl
and no provisions

254

əməŋ pičgu əneju ətg'umvilke
əməŋ pičg -u əne -ju ətg'umvil-kə
all food -pl this -pl qual.sit-expensive-qual.sit.
all this food is expensive

255

aŋajḳəko
aŋajḳəko
badly
what a shame

256

əmēč gəmnin pensija təkuklētəŋ
əmēč gəmnin pensija təkuklēt-ə-ŋ
even my pension 1sg-PRES-be.not.enough-e-PRES
even with my pension I don't have enough

257

ḡonpəḡ təkocəjmətkoḡ
ḡonpəḡ tək-ko-čəjmətko-ḡ
always 1sg-PRES-borrow-PRES
I always borrow

258

təkocəjmətkoḡ gəmlè na....
tək-ko-čəjmətko-ḡ gəmlè na-
1sg-PRES-borrow-PRES again ...
I borrow again

259

gəmlè jələk
gəmlè jəl
again give
[I have to] give it back

260

təkjəlḡənèv'
tə- k- jəl -ḡ -ə-nèv'
1sg- PRES-give-PRES-E-3pl
they have given it

261

gəmlè təḡvok ḡlètək
gəmlè tə - ḡvo -k ḡlèt -ə -k
again 1sg - start -1sg be.in.need -E -INF
again I started to be in need

262

gəmlè təkəčəḡ-ḡ
gəmlè tə- k- ačəḡ-e-ḡ
again 1sg-PRES-owe-E-PRES
again I owe [money]

263

əməḡ ən'ḡəḡ'an
əməḡ ən'ḡəḡ'an
all this.way
that's how everything is

264

ḡonpəḡ
ḡonpəḡ
always
always

265

aktəka
aktəka
it.is.not.possible
it is not possible

266

pensija nəkunmèjḡèv'ḡən
pensija nè- ku- nmèjḡèv'-ḡ -ə-n
pension INV- PRES-increase-PRES-E-3sg
they increase the pension

267

to piçgu jaşam kəg'omvəltəvəlaŋ
to piçg -u jaşam k-ə-g'omvəltəvə-la-ŋ
and food -pl directly PRES-E-be.enlarged-pl-PRES
and (prices for) food are directly increased

268

aktəka miŋkəeŋ mənəlla
aktəka miŋkəeŋ mən-əl-la
it.is.not.possible where.to 1pl-be-pl
it is not possible to get out (of poverty)

269

xonpəŋ təkən xəçgəvəçg'əmoë
xonpəŋ təkən xəçgəvəçg'ə-moë
always as.if beggar -1pl
it is always as if we are beggars

270

xonpəŋ v'əŋlak jinnəŋən
xonpəŋ v'əŋla -k jinnəŋən
always ask -INF anything
always asking anything

271

ətg'u
ətg'u
moreover
moreover

272

aŋajxəko
aŋajxəko
badly
it is a shame

273

titə xun mətg'aŋ məčəŋvolaŋ junətək?
titə xun mətg'aŋ məč-ča- ŋvo-la-ŋ junətə-k
when PTCL well 1sg-FUT.I-start-pl-FUT.I live-INF
when shall we start to live well?

274

ujŋə miknək
ujŋə miknə-k
Neg who-ERG
no, nobody

275

aktəka
aktəka
it.is.not.possible
it is not possible

276

mik... məki nivən
mik məki n-iv-ə-n
... who 3sg-say-E-3sg
who will say

277

məččaŋvoləŋ	mətɡ'aŋ	junətək	
məč-ča-ŋvo-la-ŋ	mətɡ'aŋ	junətə	-k
1pl-FUT.I-start-pl-FUT.I	well	live	-INF

[when] we will start to live well

278

a	gəmnən	ujjə	ləmalo	əlɣəkə		
a	gəmnən	ujjə	ləmalo	è-	lɣə	-kə
but	I:ERG	Neg	believe(anal.v.)	NEG-	believe(anal.v.)	-NEG

but I don't believe

279

titè?
titè
when
when?

280

v'alə	ɣok	kmiŋu	mətɡ'aŋ	nəjunənəv'?			
v'alə	ɣok	kmiŋ	-u	mətɡ'aŋ	nè-	junə	-nəv'
now	however	child	-pl	well	3pl-	live	-3pl

now, however, should the children live well?

Fairy Tales

Text 13 GKA-1-M

001

Gejunèllin Kalag'aṇav'v'ət
ge- junèl-lin Kalag'aṇav'v'ət
PAST.II- live-3sg Kalagangavyt(an.old.witch)
(Once upon a time) there lived Kalagangavyt (an old witch)

002

ənnin Kalag'aṇav'v'ət gəg'èkèv'lin, ənnin
ənnin Kalag'aṇav'v'ət gə- g'èkèv' -lin ənnin
this Kalagangavyt PAST.II- start.off -3sg this
this Kalagangavyt went off, this

003

kulèṅ ənnin
ku-lè-ṅ ənnin
PRES-go-PRES this
she goes

004

kətav'ut gèlèg'ulinèv' pipiḳəl'ṅu
kətav'ut gè- lèg'u -linèv' pipiḳəl'ṅ -u
suddenly PAST.II- see -3sg:3pl mouse -pl
suddenly she sees mice

005

kojalekolarṅ
ko- jaleko -la-ṅ
PRES-running.for.enjoyment-pl-PRES
they are running for enjoyment

006

to ənnin Kaljag'aṇav'v'ət èvəṅ
to ənnin Kaljag'aṇav'v'ət èvə -ṅ
and this Kaljagangavyt say -CONV
and this Kaljagangavyt says

007

javo
javo
wait
wait!

008

gantəvalèn ənin kèjkèj g'ano iv'təl
ga- ntəva -lèn ənin kèjkèj g'ano iv'təl
PAST.II-put -3sg her combination there at.the.bottom
she put her combination (clothes) there at the bottom (of the hill)

009

to giv'linèv' pipiḳəl'ṅu
to g- iv'-linèv' pipiḳəl'ṅ-u
and PAST.II-say-3sg:3pl mouse-pl
and said to the mice

019

giv'lin

g- iv'-lin

PAST.II-say-3sg

she said

020

mél'mitiv' təjaëg'əlaŋətək èv'əncəm

mél'mitiv' tə-ja-ëg'əla-ŋ-ə-tək èv'əncəm

in.a few.days 1sg-FUT.I-reach-pl-FUT.I-E-2pl certainly

in a few days I will reach you certainly

021

təttəl' mitg'apičgən jatəŋvatəŋ

təttəl' mitg'a-pičgən ja- təŋvatə -ŋ

very good-food FUT.I- be.created -FUT.I

very good food is being prepared

022

gəg'èkəv'lèn

gə - g'èkəv' -lèn

PAST.II - start.off -3sg

she went away

023

ənnin ŋanɕoj, javal ənnin jaëčəŋav'v'ət ku-lè-ŋ

ənnin ŋanɕoj javal ənnin jaëčəŋav'v'ət ku-lè-ŋ

this thereafter behind this fox PRES-go-PRES

this then, goes behind this fox

024

ənnin pipikəl'ŋu kəg'ajŋačejljan

ənnin pipikəl'ŋ-u k-əg'ajŋa-čej-lja-ŋ

this mouse-pl PRES-squeak-proc-pl-PRES

those mice are squeaking

025

nèkug'èjŋèv'ŋən jaëčəŋav'v'ət

nè-ku-g'èjŋèv'-ŋ-ə-n jaëčəŋav'v'ət

3pl-PRES-call-PRES-E-3sg fox

they call the fox

026

nèkiv'ŋən

nè-k-iv'-ŋ-ə-n

INV-PRES-say-PRES-E-3sg

they say to her (the fox)

027

jaëčəŋav'v'ət, muju g'ənéjpalamək

jaëčəŋav'v'ət muju g'ən-əjpa-la-mək

fox we INT.I-take.off-pl-1pl

fox, take us away from here

028

èvəŋ

èvə -ŋ

say -CONV

she says

029

əna, miŋkəeŋ təja= təjajpaŋtək?
 əna miŋkəeŋ tə -ja tə-j-ajpa-la-ŋ-tək
 look.out how 1sg-FUT.I 1sg-FUT.I-take.off-pl-FUT.I-2pl
 look out, how shall I, shall I take you away?

030

qok, qiv'gi
 qok q- iv' -gi
 you.see INT.I- say -2sg
 you see, say

031

ug'u	kaŋat-qəkaŋatgi,	ug'u	kaŋat-qəkaŋatgi
ug'u	kaŋat-q-ə-kaŋat-gi	ug'u	kaŋat-q-ə-kaŋat-gi
tree, tree	bend-INT.I-E-bend.down-2sg	tree, tree	bend-INT.I-E-bend.down-2sg
tree, tree, bend, bend down, tree, tree, bend, bend down			

032

əno əvəŋ
 əno əvə -ŋ
 she.ABS say -CONV
 she says

033

ug'u	qəvətgatgè	ug'u	qəŋat	qəvətgatgè
ug'u	qə- vətgat -gè	ug'u	qəŋat	qə- vətgat -gè
tree, tree	INT.I-stretch.out-2sg	tree, tree	bend	INT.I- stretch.out-2sg
tree, tree, stretch out, tree, tree, bend, stretch out				

034

ənin	uttəut	ətg'u	eləŋ	ŋəvoj	vətgatək
ənin	uttəut	ətg'u	eləŋ	ŋəvo-j	vətgat -ə-k
this	tree	more	further.on	start-PAST.I.3sg	stretch.out-E-INF
this tree started to stretch out even further					

035

ənin	pipikəl'ŋu	ŋəvolaj	ənin	qal'gajam-jatək
ənin	pipikəl'ŋ-u	ŋəvo-la -j	ənin	qal'gajam-jat-ə-k
this	mouse-pl	start-pl -PAST.I.3pl	this	cry -E-INF
those mice started crying				

036

ənin əvəŋ
 ənin əvə -ŋ
 this say -CONV
 this [fox] says

037

jaëçaŋav'v'ət əvəŋ
 jaëçaŋav'v'ət əvə-ŋ
 fox say-CONV
 the fox says

038

qəgit-qun	aktəka	gəmnan	məjpalatək
qə-git-qun	aktəka	gəmnan	m-əjpa-la-tək
INT.I-look-PTCL	it.is.not.possible	I:ERG	1sg-take.down-pl-2pl
look out, it is not possible for me to take you down			

039

ḵok,	mæv'	gəčči	alvaŋ	kivəŋ
ḵok	mæv'	gəčči	alvaŋ	k- iv'-ə -ŋ
you.see	because	you	differently	PRES-say-E-PRES

you see, (it is) because you say the wrong thing

040

gèv'ŋəvota
 g- èv'-ŋəvo-ta
 IPT-say-proc-IPT

say

041

ug'u	kaŋat-ḵəkaŋatgi,	ug'u	kaŋat-ḵəkaŋatgi
ug'u	kaŋat-ḵ-ə-kaŋat-gi	ug'u	kaŋat-ḵ-ə-kaŋat-gi
tree, tree	bend-INT.I-E-bend.down-2sg	tree, tree	bend-INT.I-E-bend.down-2sg

tree, tree, bend, bend down, tree, tree, bend, bend down

042

jaëčəŋav'v'ət	èvəŋ
jaëčəŋav'v'ət	èvə-ŋ
fox	say-CONV

the fox says

043

ug'u	kaŋat-ḵəkaŋatgi,	ug'u
ug'u	kaŋat-ḵ-ə-kaŋat-gi	ug'u
tree, tree	bend-INT.I-E-bend.down-2sg	tree, tree

kaŋat-ḵəkaŋatgi.

kaŋat-ḵ-ə-kaŋat-gi

bend-INT.I-E-bend.down-2sg

tree, tree bend, bend down, tree, tree, bend bend down

044

ənnin	uttəut	kaŋati
ənnin	uttəut	kaŋat -i
this	tree	bend -PAST.I.3sg

this tree bent down

045

i,	i,	ənnin	kəjkəj	jəpenin
i	i	ənnin	kəjkəj	jəpe -nin
and	and	this	combination	take.down -3sg:3sg

and, and this combination she took down

046

ənnin	pipiḵəl'ŋu	kiv'ŋənin
ənnin	pipiḵəl'ŋ	-u k-iv' -ŋ -ə -nin
this	mouse	-pl PRES-say-PRES-E-3sg:3pl

she said to these mice

047

tok,	ing'è	ḵəečəlagətkə	ənnəju
tok	ing'è	ḵ-ə-eče-la-gətkə	ənnə -ju
come.on	quickly	INT.I-E-take-pl-2pl	this -pl

come on quickly take these

048

ḵəjallagətki	vitg'u
ḵ-ə-jal-la-gətki	vitg' -u
INT.I-E-bring-pl-2pl	moss -pl

to vitg'u, to v'əv'vo, kalag'aplaku
 to vitg' -u to v'əv'v -o kalag'aplak -u
 and moss -pl and stone -pl fungus -pl
 bring moss, and moss and stones, fungus (species)

049

ənnin gaë..., pipiḳəl'ḡa ing'è vitg'u
 ənnin ga-ë... pipiḳəl'ḡ -a ing'è vitg' -u
 this PAST.II-... mouse -ERG quickly moss -pl

gəjčilinəv' to kalag'aplaku
 gè- jiči -linəv' to kalag'aplak-u
 PAST.II-collect-3pl and fungus(species)-pl
 those mice quickly collected moss and fungus (species)

050

to mənjin əppuljuḳin pipiḳəl'ḡəpiləḡ gəvig'əlin g'opta gaëlən
 to mənjin əppulju -ḳin pipiḳəl'ḡə-piləḡ gəvig'əlin g'opta ga-ë-lən
 and who small -ADJ mouse -DIM dead also PAST.II-put-3sg
 and they also put that very small mouse, who was dead, [there]

051

gakəltəlin
 ga- kəltə-lin
 PAST.II- tie.up-3sg
 they tied it up

052

jaëčəḡav'v'ənak ənnin gakəltəlin
 jaëčəḡav'v'ə -na -k ənnin ga- kəlt-lin
 fox -II.DECL -ERG this PAST.II-tie.up-3sg
 the fox tied this up

053

to ottətəḡ gəvullin
 to ott -ətəḡ gè- vul -lin
 and tree -ALL PAST.II-fasten-3sg
 and fastened it to the tree

054

to kiv'ḡənin ənav'ut pipiḳəl'ḡa
 to k-iv' -ḡ -ə -nin ənav'ut pipiḳəl'ḡ-a
 and PRES-say-PRES-E-3sg:3sg now mouse-ERG
 and one mouse now says to her

055

ḳiv'gi
 ḳ- iv'-gi
 INT.I-say-2sg
 say

056

ug'u kaḡat, ḳəvətḡatḡè, ug'u kaḡat
 ug'u kaḡat ḳə- vətḡat -ḡè ug'u kaḡat
 tree, tree bend INT- stretch.out-2sg tree, tree bend

ḳəvətḡatḡè
 ḳə- vətḡat -ḡè
 INT.I-stretch.out-2sg
 tree, tree, bend, stretch out, tree, tree bend, stretch out

057

ənnin évəŋ
ənnin évə -ŋ
this say -CONV
this (fox) says

058

ug'u kaŋat, ɤəvətɡatɡé, ug'u kaŋat,
ug'u kaŋat ɤə- vətɡat-ɡé ug'u kaŋat
tree, tree bend INT.I-stretch.out-2sg tree, tree bend
ɤəvətɡatɡé
ɤə- vətɡat -ɡé
INT.I- stretch.out-2sg
tree, tree, bend, stretch out, tree, tree, bend, stretch out

059

vətɡaté ənnin uttəut
vətɡat-é ənnin uttəut
stretch.out this tree
this tree stretched out

060

to əməŋ ɤəllaj ənnej pipiɤəl'ŋu
to əməŋ ɤəl-la-j ənne -j pipiɤəl'ŋ -u
and all run.away-pl-PAST.3pl this -dl mouse -pl
and all these mice ran away

061

to jaəčəŋav'v'ət eləŋ étɡ'u ɡəɡ'èɤév'lin
to jaəčəŋav'v'ət eləŋ étɡ'u ɡə-ɡ'èɤév'-lin
and fox further.on still PAST.II-start.off-3sg
and the fox went on still further

062

mél'mitév' Kalag'aŋav'v'ət ɡéləlin
mél'mitév' Kalag'aŋav'v'ət ɡé-lé -lin
a.few.days.later Kalagangavyt PAST.II-come -3sg
a few days later, Kalagangavyt came

063

ɡiv'lin,
ɡ- iv' -lin
PAST.II- say -3sg
she said

064

ug'u kaŋat, ug'u kaŋat, ɤəkaŋatɡi,
ug'u kaŋat ug'u kaŋat ɤə- ə-kaŋat -ɡi
tree, tree bend tree, tree bend INT.I-E-bend.down-2čɡ
ug'u kaŋat, ɤəkaŋatɡi
ug'u kaŋat ɤə-ə- kaŋat -ɡi
tree, tree bend INT.I-E-bend.down-2sg
tree, tree, bend, bend down, tree, tree, bend, bend down

065

ənnin uttəut ɡakaŋallin
ənnin uttəut ɡa-kaŋal-lin
this tree PAST.II-bend.down-3sg
this tree bent down

066

to	gëgitëlin			Kalag'aṇav'v'ətənak			
to	gè-	gitè	-lin	Kalag'aṇav'v'ət	-ə	-na	-k
and	PAST.II-	observe	-3sg	Kalagangavyt	-E	-II.DECL	-ERG

and Kalagangavyt observed

067

pəče	ənnin,	ənnin	pipiḳəl'ḡən	gajtolèn
pəče	ənnin	ənnin	pipiḳəl'ḡən	ga-jto-lèn
at.first	this	this	mouse	PAST.II-take.out-3sg

at first, she took out this mouse

068

giv'lin
g- iv'-lin
PAST.II-say-3sg
she said

069

ḳok	ḳajlim	v'učč'in	mənuḡég'ən
ḳok	ḳajlim	v'učč'in	mə-nu-gég'ən
you.see	thank.you	this	1sg-eat-3sg

you see, thank you, I will eat this

070

gēnulin
gè- nu -lin
PAST.II-eat-3sg
she ate it

071

vatḳèn	əm	mèton
vatḳèn	əm	m-èto-n
the.other.one	there	1sg-take.out-3sg

I will take out the other one there

072

ləḡuma	gajtolèn	kalag'aplaku	to	vitg'u
ləḡuma	ga- jto	-lèn kalag'aplak-u	to	vitg' -u
it.turned.out	PAST.II-take.out-3sg	fungus -pl	and	moss-pl

it turned out she took out fungus and moss

073

ənnin	Kalag'aṇav'v'ət	évəḡ
ənnin	Kalag'aṇav'v'ət	évə -ḡ
this	Kalagangavyt	say -CONV

this Kalagangavyt says

074

év'ənčam	ənnin	jaëčəṇav'v'ətənak	ən'ḡəḡ'an
év'ənčam	ənnin	jaëčəṇav'v'ət-ə-na	-k ən'ḡəḡ'an
certainly	this	fox -E-II.DECL-ERG	this.way

gètëjkəlin,		gəmkəḡ	vètḡəḡḡən
gè-	tëjkə	-lin gəmkə -ḡ	vètḡəḡḡən
PAST.II-	make	-3sg me -DAT	work

certainly this fox made it this way, (she made) work for me

075

java,	anam	gəčči,	jaëčəṇav'v'ətégè
java	anam	gəčči	jaëčəṇav'v'ət-è-gè
wait	however	you	fox -E-you

wait, however, you fox, you

076

gəg'əkəv'lin	ənnin
gə-g'əkəv'-lin	ənnin
PAST.II-start.off-3sg	this
this (witch) started off	

077

gəlég'ulin	ənnin	jaěčanav'v'ət
gè- lèg'u-lin	ənnin	jaěčanav'v'ət
PAST.II- find-3sg	this	fox
she found this fox		

078

ənnin	jaěčanav'v'ət,	v'anvəčəko,	v'anvəčəko	kotvaŋ
ənnin	jaěčanav'v'ət	v'anvə -čəko	v'anvə -čəko	ko- tva -ŋ
this	fox	hole -INES	hole -INES	PRES- be -PRES
this fox is in her hole				

079

ənnin
ənnin
this
this (fox says)

080

əŋəkək,	gəmnin	lèv'ət	kutg'əlŋ
əŋəkək	gəmnin	lèv'ət	ku-tg'əli-ŋ
ow!	my	head	PRES-hurt-PRES
ow! my head hurts			

081

to	təttəl'	gəmmo	təkutgələtəŋ
to	təttəl'	gəmmo	tə-ku-tgələtə-ŋ
and	very	I	1pl-PRES-have.temperature-PRES
and I have a very high temperature			

082

təttəl'	təkutg'ələŋ
təttəl'	tə- ku- tg'əl -ə-ŋ
very	1sg-PRES-have.temperature-E-PRES
and I have a very high temperature	

083

to	ənnin	Kalag'aŋav'v'ətənak	kiv'ŋənin
to	ənnin	Kalag'aŋav'v'ət-ə-na -k	k -iv' -ŋ -ə -nin
and	this	Kalagangavyt-E-II.DECL-ERG	PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
and this Kalagangavyt says:			

084

kutinmètəŋ
ku- tinmèt -ə-ŋ
PRES- deceive-E-PRES
you deceive me

085

çok,	çəjlə-g'am,	çəgit-çun,	g'anəno	g'açallə
çok	çəjlə - g'am	çə-git-çun	g'anəno	g'açallə
you.see	really - however	INT.I-look-PTCL	there???	chamber
you see, really, however, look there is the chamber				

086

ḡejgut	ḡanko	g'ačalëk	gaëlën	ənnin	ëm-jat,	ëm-jat
ḡejgut	ḡanko	g'ačalë-k	ga- ë -lën	ənnin	ëm-jat	ëm-jat
in.fact	there	chamber-LOC	PART-pour.in-PART	this	colour	colour

in fact, there is this colour, colour, poured in there in that chamber

087

to	ḡaen	ëm-jat	nəjəččəḡën	məev'...
to	ḡaen	ëm-jat	nə-jəččə-ḡën	məev'
and that	colour	ADJ-red-ADJ	because...	

and that colour is red, because..

088

gëgitëlin		ənnin	gaččalëk	nəjəččəḡën	
gë-	gitë	-lin	ənnin	gaččalë-k	nə-jəččə-ḡën
PAST.II-	look	-3sg	this	chamber-LOC	ADJ-red-ADJ

she looked, [and saw] this was red in the chamber

089

i	ḡejlə,	kuḡg'ələḡ,	jajv'ačḡiḡëgë	
i	ḡejlə	ku-tg'əl-ə-ḡ	jajv'ačḡiḡë	-gë
and really	PRES-be.ill-E-PRES	miserable	-2sg	

and really you are ill, you miserable one

090

ənnin	kiv'ḡənin		Jaëčəḡav'v'ətənak	
ənnin	k- iv' -ḡ	-ə -nin	jaëčəḡav'v'ət	-ə -na -k
this	PRES-say	-PRES -E -3sg:3sg	fox	-E -II.DECL-ERG

this fox said

091

ëm	ənnin	gaččallë	ḡəḡg'ətḡiv'vən
ëm	ənnin	gaččallë	ḡə-tg'ə-tḡiv'v-ə-n
there	this	chamber	INT.I-pour.out-proc-E-3sg

this chamber there pour out

092

g'ano	ën...	ënməni...	ënmətəḡ,	ḡəlḡət	
g'ano	ën	ënməni	ën	-ətəḡ	ḡə- lḡət
there	cliff	-ALL	INT.I- go

go to the cliff there

093

ḡanko,	ḡanḡoj	ḡəḡg'ətḡiv'gən
ḡanko	ḡanḡoj	ḡə-tg'ə-tḡiv'v-ə-n
then	from.there	INT.I-pour.out-proc-E-3sg

then from there pour it out

094

Kalag'aḡav'v'ət	gəḡg'ëḡëv'lin
Kalag'aḡav'v'ət	gə-g'ëḡëv'-lin
Kalagangavyt	PAST.II-start.off-3sg

Kalagangavyt started off

095

ənnin	g'ačallë	kunniḡnin
ənnin	g'ačallë	ku-nni-ḡ-nin
this	chamber	PRES-carry-PRES-3sg:3sg

she carries this chamber

096

to javal ənnin jaəl kuləŋ, Jaëčəŋav'v'ət
to javal ənnin jaəl ku-lè -ŋ jaëčəŋav'v'ət
and behind this fox PRES-go-PRES fox
and this fox goes behind, the fox

097

to tələ...
to tələ
and go..
and went

098

ənnin tələj Kalag'aŋav'v'ət g'ano
ənnin tələ -j Kalag'aŋav'v'ət g'ano
this go -PAST.I.3sg Kalagangavyt there
this Kalagangavyt went there

099

tələj ŋakəŋ
tələ -j ŋakəŋ
go -PAST.I.3sg there
she went there

100

ŋəvonən kit'kit təg'ək ənnin g'ačallë
ŋəvo -nən kit'kit təg'-ə-k ənnin g'ačallë
start -PAST.I.3s:3s only pour.out-E-INF this chamber
she only started to pour out this chamber

101

Jaë... Jaëčəŋav'v'ətinak upəŋg'əlinin ənnin Kalag'aŋav'v'ət
jaë jaëčəŋav'v'ət-i-na-k upəŋg'əli-nin ənnin Kalag'aŋav'v'ət
fo.. fox-E- -II.DECL-ERG thrust-3sg:3sg this Kalagangavyt
the fox thrust this Kalagangavyt

102

to Kalag'aŋav'v'ət eləŋ ajati
to Kalag'aŋav'v'ət eləŋ ajat -i
and Kalagangavyt there fall-PAST.I.3sg
and Kalagangavyt fell there

103

kəmg'ələl'g'ati
kəmg'ələl'g'at-i
move.down.the.head.first-PAST.I.3sg
she rolled down

104

to ənnin Jaëčəŋav'v'ət g'opta gajallin
to ənnin jaëčəŋav'v'ət g'opta g-ajal-lin
and this fox also PAST.II-fall-3sg
and this fox also fell

105

g'atav' gajallin mēmlətəŋ
g'atav' ga- jal -lin mēml -ətəŋ
however PAST.II-fall-3sg water -ALL
she fell, however, into the water

106

ŋanəoj ənnin, ənnin èv'ənčam ənnin gajmajtələn
ŋanəoj ənnin ənnin èv'ənčam ənnin ga-jmajtə-lən
thereafter this this certainly this PAST.II-save.oneself-3sg

115

to	ənnin	Jaëčəŋav'v'ət	jaɣam	ən'ŋəg'an	ɡinatg'əlin
to	ənnin	jaëčəŋav'v'ət	jaɣam	ən'ŋəg'an	ɡ- inatg' -ə-lin
and	this	fox	at.once	this.way	PAST.II-pour.out-E-3sg

he poured it out all at once onto the fox this way

116

Jaëčəŋav'v'ət	təttəl'	gëçikɣkəlin
jaëčəŋav'v'ə	-t təttəl'	gë- çikɣkə -lin
fox	-dl very	PAST.II-feel.the.cold-3sg

the fox felt the cold intensely

117

to	təttəl'	gačəŋətəllən
to	təttəl'	ga- čəŋətəl -lən
and	very	PAST.II- get.frightened -3sg

and got very frightened

118

gëgəntəv'lin		gëgəntəv'lən
gë- gəntəv'	-lin	gë- gəntəv' -lən
PAST.II- run.away	-3sg	PAST.II- run.away -3s

he ran away, he ran away

119

ənnin	Kəg'ujkəneɣu	kačəçgən'čəŋ
ənnin	Kəg'ujkəneɣu	k- ačəçgən'čə-ŋ
this	Kujkyneku	PRES- laugh -PRES

this Kujkyneku laughs

120

to	kuləŋ		ənnin	Jaëčəŋav'v'ət,	ənnin	kuləŋ
to	ku- lə -ŋ		ənnin	jaëčəŋav'v'ət	ənnin	ku- lə -ŋ
and	PRES- go -PRES		this	fox	this	PRES- go -PRES

and this fox goes, this [fox]

121

ləg'unin	ənnin	kunŋəŋ	ənnin	nijkəŋut
ləg'u -nin	ənnin	ku-nŋə-ŋ	ənnin	nijkəŋut
see -3sg:3sg	this	PRES-grow-PRES	this	something

liŋəl

liŋəl

bilberry

he saw that grows that (there), now, the bilberry

122

kiv'ŋənin

k- iv' -ŋ-ə -nin

PRES-say-PRES-E-3sg:3sg

she says

123

liŋləpil',		liŋləpil'		ɣinəjəl	gəmkəŋ	ənnin	ŋəččək,
liŋlə	-pil'	liŋlə	-pil'	ɣ-inə-jəl	gəmkə -ŋ	ənnin	ŋəččək
bilberry	-DIM	bilberry	-DIM	INT.I-INV-give	me -DAT	this	two

ŋəččək əvəŋg'ət

ŋəččək əvəŋg' -ət

two berry -dl

bilberry, bilberry, give to me these two, two berries

142

gəg'èkəv'lin		jaəl
gə-	g'èkəv'-lin	jaəl
PAST.II-	start.off-3sg	fox

the fox started off

143

èvəŋ
 èvə -ŋ
 say -CONV
 she says

144

java	anam	gəççi	Kəg'ujkənekujgi
java	anam	gəççi	Kəg'ujkənekuj-gi
wait	however	you	Kujkyneku-2sg

wait, however, you, Kujkyneku you

145

ənnin	kuləŋ		ən'ŋəg'an
ənnin	ku-	lə -ŋ	ən'ŋəg'an
this	PRES-	go -PRES	this.way

this (fox) goes this way

146

Kəg'ujkəneku	ənan...
Kəg'ujkəneku	ənan
Kujkyneku	he:ABS

Kujkyneku he...

147

giv'lin
 g- iv' -lin
 PAST.II- say -3sg
 she (the fox) said

148

javo,	Kəg'ojkənekonajtəŋ	məlɤətək
javo	Kəg'ojkənekonaj-təŋ	m- ə-lɤət-ə-k
wait	Kujkyneku-ALL	INT.I.1sg-E-go-E-INT.I.1sg

wait, I will go to Kujkyneku.

149

ɤəjŋun,	ənnin	Kəg'ujkəneku	ənnin	ənɤatajnək		ənnin
ɤəjŋun	ənnin	Kəg'ujkəneku	ənnin	ənɤa	-tajn	-ə -k ənnin
probably	this	Kujkyneku	this	sea	-shore	-E -LOC this

koməməlŋijtəŋ

ko- məməl -ŋijt-ə-ŋ
 PRES- seal -kill-E-PRES
 probably this, this Kujkyneku, this kills seals on the shore of the see

150

gəlɤəllən	ŋakəeŋ
gə-lɤəl-lən	ŋakəeŋ
PAST.II-go-3sg	there

she went there

151

gəlèg'ulin		ŋanko,	Kəg'ujkəneku	gatvagallən		
gè-	lèg'u	-lin	ŋanko	Kəg'ujkəneku	ga-	tvagal -lèn
PAST.II-	see	-3sg	there	Kujkyneku	PAST.II-	sit.down -3sg

aŋkatajnək
aŋka -tajn -ə -k
sea -shore -E -LOC
she saw there, that Kujkyneku sits at the shore of the sea
152

to ənnin jaël gèlèlin
to ənnin jaël gè- lè -lin
and this fox PAST.II-come -3sg
and this fox came

153
əнно gèng'èllin ɣajəkmiŋu
əнно gè- ng'èl -lin ɣajəkmiŋ-u
she.ABS PAST.II-become-3sg boy-DESIGN
she turned into a boy

154
koɣal'gajam-jatəŋ ənnin ɣajəkmiŋəŋ
ko-ɣal'gajam-jatə-ŋ ənnin ɣajəkmiŋən
PRES-cry-PRES this boy
this boy cries

155
Kəg'ujkəneɣu évəŋ
Kəg'ujkəneɣu évə-ŋ
Kujkyneku say-PRES
Kujkyneku says

156
əŋè, əŋè, ɣun, kolè gəççi kotəjŋatəŋ?
əŋè əŋè ɣun kolè gəççi ko-təjŋat-ə-ŋ
oh oh PTCL that.much you PRES-cry-E-PRES
oh, oh, why are you crying so much?

157
ɣætgi, gəmkəŋ
ɣ- ə-et -gi gəmkə -ŋ
INT.I-E-come-2sg me -DAT
come to me

158
kmiŋənu ɣitgi.
kmiŋən -u ɣ- it-gi
son -DESIGN INT.I-be-2sg
you will be my son

159
kmiŋənu gèng'èllin ənnin.
kmiŋən -u gè- ng'èl -lin ənnin
son -DESIGN PAST.II- become-3sg this
this (boy) became the son

160
to ənnin eɣɣè Kəg'ujkəneɣunək ənnin mətɣəmət
to ənnin eɣɣè Kəg'ujkəneɣu-nè-k ənnin mətɣəmət
and this however Kujkyneku-II.DECL-ERG this seal's.fat

kimtiŋnin ənnin
k- imti -ŋ -nin ənnin
PRES- load.on.one's.back-PRES-3sg:3sg this
and this Kujkyneku, however, loaded this seal's fat on his back, this

161

ɲakæŋ gaëlən ənnin ɤajækmiŋəpil'
ɲakæŋ ga- ë -lən ənnin ɤajækmiŋ -ə -pil'
there PAST.II-put-3sg this boy -E -DIM
there he put this small boy

162

ɤajækmiŋəpil' ɤəčən.ɲano Jajačəŋav'vət
ɤajækmiŋ -ə -pil' ɤəčən.ɲano Jajačəŋav'vət
boy -E -DIM it.turned.out Jajachangavyt
the small boy turned out to be the fox

163

əmoŋ ənnin gəlɸəllin, ənnin mətɤil, mətɤəmət
əmoŋ ənnin gè- lpəl -lin ənnin mətɤil mətɤəmət
all-all:emph. this PAST.II-drink.out-3sg this fat seal's.fat
he drank all this, this fat, the seal's fat

164

to gəpiŋkulin
to gè- piŋku -lin
and PAST.II-jump.down-3sg
and she (the fox) jumped down

165

gəlélin Kəg'ujkəneɤu jajtətəŋ
gè-lè-lin Kəg'ujkəneɤu jajtətəŋ
PAST.II-go-3sg Kujkyneku home:ALL
Kujkyneku went home

166

kiv'ɲənin
k- iv' -ŋ -ə-nin
PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
he says

167

v'otəŋno gənkəŋ mətɤəmət tətɤgəg'ən
v'otəŋno gənkə -ŋ mətɤəmət tə-et-gəg'ən
you.see you -DAT seal's.fat 1sg-bring-3sg
you see, I brought you seal's fat

168

Miti kiv'ɲənin
Miti k- iv' -ŋ -ə -nin
Miti PRES-say -PRES -E -3sg
he says to Miti

169

v'otəŋno mətɤəmət tətətən
v'otəŋno mətɤəmət tə-et-ə-ŋ
you.see seal's.fat 1sg-bring-E-3sg
you see, I brought seal's fat

170

ənnin Miti évəŋ
ənnin Miti évə -ŋ
this Miti say -CONV
this Miti says

Text 14 LPK-1-M

001

v'oto	panénatvən	gəmnan	təkončoččəməv'ηən	ηano
v'oto	panénatvən	gəmnan	tə-ko-nčoččəməv'-η-ə-n	ηano
you.see	story	I:ERG	1sg-PRES-prepare-PRES-E-3sg	for.the.time

you see, I prepare the story for the time

002

titè	jitəŋ	ηano	mučgin	majηəngətɡ'əlv'əj	Ḳəččəjən
titè	j-it-ə-ŋ	ηano	mučgin	majηə-angətɡ'əlv'əj	Ḳəččəj-ən
when	FUT.I-be-E-FUT.I	that	our	big- feast	Keccaj-POSS

when will that be, our big feast for Keccaj

003

ənnəkəjit
ənnə -kəjit
fish -NARR
about fish

004

v'əjin	močgənan	əkologija	pav'čijə
v'əjin	močgənan	əkologija	pav'čijə
however	we:ERG	ecology	worry(anal.v.)

mətkoŋəlaŋən

mət-ko-ŋə-la-ŋ-ə-n

1pl-PRES-worry(anal.v.)-pl-PRES-E-3sg

however, we worry about the ecology

005

igən'ηinik	gəmnan	v'uččin	tətəjkəgəg'ən	panénatvən
igən'ηinik	gəmnan	v'uččin	tə-təjkə-gəg'ən	panénatvən
therefore	I:ERG	this	1sg-create-3sg	story

therefore I create this story

006

ηəččək	ənnət	gəjətɡ'ətəvəŋəlinət
ηəččək	ənn -ət	gə-jətɡ'ətəvəŋ-ə-linət
two	fish -dl	PAST.II-meet.each.other-E-3dl

two fish met each other

007

ənnən	ənnəən	gəllin	gəčgočəŋko,	ḵullu	- èv'-əčəŋko
ənnən	ənnəən	gè- el-lin	gəčgočəŋko	ḵullu	- èv'-əčəŋko
one	fish	PAST.II-go-3sg	down.the.river	the.other.one	- up.the.river

one fish goes down the river, the other one up the river

008

ən'ηəg'an	gəjətɡ'ətəvəŋəlinət
ən'ηəg'an	gè-jətɡ'ətəvəŋ-ə-linət
this.way	PAST.II-meet.each.other-E-3dl

they met each other this way

009

v'utinètè,	məḵin	gəčgočəŋko	etti,
v'utinè-tè	məḵin	gəčgočəŋko	ett-i
this.one-ERG	that.who	down.the.river	come-3sg

kopηəlonən
 ko-pηəlo-η-nən
 PRES-ask-PRES-3sg:3sg
 this one, that who came down the river, asks
 010

i, əpa məki kol'gég'aqatkəη?
 i əpa məki ko-l'gè-g'aqatkè-η
 yes now who PRES-proc-stink-PRES
 yes, now who stinks so?

011
 i gèeqlin-əpa, gəççi qiv'v'ajinajgi tətətl'
 i gè-eq-lin-əpa gəççi qiv'v'ajinaj-gi tətətl'
 yes PAST.II-why-3sg-PTCL you ugly-2sg very
 yes, why are you so very ugly?

012
 a qok, janot təkiv'gi
 a qok janot tək-iv'-gi
 but however first 1sg-PRES-say-2sg
 but, however, I first say to you,

013
 omakaη mənəlkət g'ano nereçtilišçajtəη
 omakaη mən-ə-lkət g'ano nereçtilišça-jtəη
 together 1pl-E-go there spawning.place-ALL
 let's go there to the spawning place together

014
 to gəççi g'am gèeqlin kol'gég'aqatkəη
 to gəççi g'am gè- eq -lin ko-l'gè-g'aqatkè-η
 but you however PAST.II-why-3sg PRES-proc-stink-PRES
 but why, however, do you stink [like that]?

015
 to gənin, qəgit miηkəeη itəlg'ən nalgən qiv'v'ajin?
 to gənin q-ə-git miηkəeη itə -lg'ən nalgən qiv'v'ajin
 and your INT.I-E-look where.to be -NOM.AG skin ugly
 and look, why is your skin so ugly?

016
 miηkəeη əna ləjvətəkj ən'ηəg'an?
 miηkəeη əna ləjvə-tku-j ən'ηəg'an
 where.to look.out go-proc-2sg this.way
 look, where did you go this way?

017
 to gəmmo, qəgit-qun, ləgan təkutqil'gəetəη
 to gəmmo q-ə- git-qun ləgan təkutqil'gəet-ə-η
 and I INT.I-E-look-PTCL even 1sg-PRES-gleam.silvery-E-PRES
 and look, I am even gleaming silvery

018
 ηaen, mənin tətətl' qiv'v'ajin qətaqət, giv'lin
 ηaen mənin tətətl' qiv'v'ajin qətaqət g- iv' -lin
 that who very ugly keta(species) PAST.II- say -3sg
 that, who was a very ugly keta, said.

019

ḵok,	gəmmo g'am	ḵəgit,	mal'kit	təkov'-eŋtoŋ
ḵok	gəmmo g'am	ḵ-ə-git	mal'kit	tə-ko-v'-eŋto-ŋ
however I	however	INT.I-E-look	hardly	1sg-PRES-breath-PRES

however, look, I can hardly breath, however

020

g'u-g'u-g'u
g'u-g'u-g'u
hu-hu-hu
hu-hu-hu

021

məev'-kun	gəmmo g'am	təlḵivək	v'ajamətəŋ
məev' -kun	gəmmo g'am	t- ə-elḵiv -ə-k	v'ajam -ətəŋ
because-PTCL	I	however	1sg-E-go.into-E-1sg river -ALL

because I went, however, into the river

022

ŋanko amu	jinnə	təttəl'	ḵiv'v'ajin,	nag'aḵatkəkən	gəmkajtəŋ
ŋanko amu	jinnə	təttəl'	ḵiv'v'aj-in	n-ag'aḵatkəkən	gəmkaj-təŋ
there I.don't.know	what	very	bad-ADJ	ADJ-stink-ADJ	me-ALL

èkmətḵèti

èkmətḵèt-i

stick-PAST.I.3sg

there, I don't know, something very bad and stinking stuck to me

023

təŋvok	gèv'v'iŋa	kamlil'vijək,	piŋkulg'ètək
tə-ŋvo-k	gèv'v'iŋa	kamlil'vij-ə-k	piŋkulg'èt-ə-k
1sg-start-1sg	intentionally	turn-E-INF	jump-E-INF

I started intentionally to turn and jump

024

tit	èlèk	nəng'èlgèg'əŋ
tit	èlèk	n-ə-ng'-əl-gèg'əŋ

so.that away 3sg-E-SUBJ.I-let.loose-3sg
so that it (the filth) came off

025

ètg'u	van	uvik	g'am	təmajŋəjəčejkən
ètg'u	van	uvik	g'am	tə-majŋə-əjəčejkə-n
more	PTCL	body	however	1sg-big-besmeared-3sg

the body became, however, (even) more besmeared

026

eḵu	amu	təŋpək
eḵu	amu	t- ə- ŋpək -k

why PTCL 1sg-E-climb.out-1sg
(that's) why I climbed out

027

janot	ənkə	čəgəjək	uvik	janmitgav'ŋək,	ŋaen,	amu
janot	ənkə	čəgè -jək	uvik	janmitgav'ŋ-ə-k	ŋaen	amu
first	there	pebble-coll	body	clean	-E-INF	that PTCL

jaḵmətḵəmət,	təttəl'	nəl'gèg'aḵatkəkən
jaḵ- mətḵəmət	təttəl'	nə-l'gè-g'aḵatkəkən
what- smear	very	ADJ-proc-stinking-ADJ

at first I (started) to clean the body there in the pebbles, that sort of smear, very stinking

028

ḡin'g'at,	ḡəgit-ḡun,	ḡabrav' (Russ.)	ēlgalaj
ḡin'g'at	ḡə-git-ḡun	ḡabra-v'	ēlga-la-j
therefore	INT.I-look-PTCL	gill-pl	become.white-pl-3pl

therefore, look, the gills have become white

029

təkutg'ələḡ	gəmmo unmək
tə-ku-tg'əl-ə-ḡ	gəmmo unmək
1sg-PRES-be.ill-E-PRES	I very.much

I am very ill

030

to təḡvok	janot	ēv'jik
to tə- ḡvo-k	janot	ēv'ji-k
and 1sg-start-1sg	first	eat-INF

and at first I started eating

031

təčejmėvək,
t-ə-čejmėv-ə-k
1sg-E-approach-E-1sg
I approached

032

ḡanko eju	amu ḡajḡəlv'ən	gėv'ičellinėv'	gatg'əlinav'
ḡanko e-ju	amu ḡajḡəḡlv'ən	gė- v'ičel-linėv'	ga- tg'ə -linav'
there what-pl	PTCL dirt-coll	PART-sour-PART	PART-pour.out-PART

there is some sort of sour dirt poured out

033

to ənki	koljajvətcolaḡ	g'uemtėv'ilg'u,	toktor	ḡənvək
to ənki	ko-ljajvətko-la-ḡ	g'uemtėv'ilg'-u	toktor	ḡənvək
and there	PRES-go-pl-PRES	human.being-pl	doctor	a.lot

and there go human beings, a lot of doctors

034

to ḡanḡoj	am-el,	təḡvok	təpgətək
to ḡanḡoj	am-el	tə- ḡvo-k	təpgət-ə-k
and thereafter	further.on	1sg- start-1sg	climb.up-E-INF

and then I started to climb up further on

035

tələg'unėv'	gəmninėv'	tumgu,	tamag'əḡnaḡuv'
tə -ləg'u-nėv'	gəmnin -ėv'	tumg -u	tamag'əḡ-naḡu-v'
1sg -see-3pl	my -pl	friend -pl	heap-AUG-pl

gėniḡčətku linėv'

gė-niḡčətku-linė-v'

PART-thrown.aside-PART-pl

I saw my friends thrown aside on big heaps

036

ənnėn	ənki	tələg'un
ənnėn	ənki	tə - lėg'u -n
one	there	1sg - see -3sg

one, I saw there

037

gatvalėn,	eppə-van	kov'-eḡtoḡ
ga- tva-lėn	eppə -van	ko-v'-eḡto-ḡ
PAST.II-be -3sg	still -PTCL	PRES-breath-PRES

he was, he is still breathing

038

təkiʋ'ŋən

tə- k- iv'-ŋ -ə-n

1sg-PRES-say-PRES-E-3sg

I say to him

039

kueʋəŋ gəčči?

ku eʋ -ə -ŋ gəčči

PRES-do.what-PRES you

what are you doing?

040

kinivəŋ

k- in- iv-ə-ŋ

PRES-INV-say-E-PRES

he says to me

041

ʋok, èlèk votʋoj ʋəŋg'èlgi ʋəgəntèv'gi

ʋok èlèk votʋoj ʋə-ŋg'el-gi ʋə-gəntèv'-gi

however away from.here INT.I-go-2sg INT.I-run.away-2sg

however, go away from here, run away

042

ʋəgit-ʋun muju v'utku mətvèg'ətkolaj

ʋə-git-ʋun muju v'utku mət-vèg'ə-tko-la-j

INT.I-look-PTCL we here 1pl-die-proc-pl-3pl

look, we died here

043

mučginèv'-ʋun lèŋu najtolg'annav'

mučginè-v'-ʋun lèŋ -u na-jtolg'an-nav'

our-pl -PTCL spawn-pl INV-draw.out-3pl

our spawn they have drawn out

044

to gəmmo v'utku nènɪŋləgəm

to gəmmo v'utku nè-niŋlə-gəm

and I here INV-throw.out-1sg

and they have thrown me out here

045

təkiʋəŋ

tə- k- iv-ə-ŋ

1sg-PRES-say-E-PRES

I say

046

ètun v'alju-ʋun gəmmo ʋun, ʋèčəŋ'èta, gajmat,

ètun v'alju - ʋun gəmmo ʋun ʋèčəŋ'è-ta gajmat

possibly if.only - PTCL I PTCL crane-ERG possibly

nèŋg'ənuɡəm ləgu

nè-ŋg'ə-nu-gəm ləgu

3pl-SUBJ.I-eat-1sg better

perhaps if only the crane would perhaps better eat me

047

məv' əŋ'ŋəg'an-van əŋajʋəko junètək

məv' əŋ'ŋəg'an -van əŋajʋəko junètə -k

because this.way -PTCL badly live -INF

because it is very bad to live this way

048

ëmëč təjapkovəŋ
ëmëč tə- ja- pkavo -ŋ
even 1sg-FUT.I-not.be.able.to-FUT.I
I won't be able to climb up the river

gəmmo təpgətək gəçgolajtəŋ
gəmmo təpgətə-k gəçgolajtəŋ
I climb.up-INF up.the.river

049

tit ləlŋu təkək
tit ləlŋ -u təkə -k
so.that spawn -pl make -INF
to make spawn

050

ʁun kəmiŋəlv'ən gəmninèv' əppupilljaʁinav' ənnəpilljaʁu.
ʁun kəmiŋə-lv'ən gəmninè-v' əppupillja-ʁina-v' ənnə-pilljaʁ-u
PTCL child-coll my -pl little-ADJ-pl fish-DIM-pl

əmoŋ gəmninèv' nanmətkonav' ənneju g'uemtevilg'è
əmoŋ gəmninè-v' na-nmə-tko-nav' ənne -ju g'uemtevilg'-è
all-all:emph. my -pl INV-kill-proc-3pl that -pl human.being-ERG
my children the little fish, all my, those human beings have killed

051

i, ʁoʁ, ʁəjlə-g'am, mətəŋvola ən'ŋəg'an g'èkəjunètək
i ʁoʁ ʁəjlə -g'am mət-ə-ŋvo-la ən'ŋəg'an g'èkə-junèt-ə-k
and PTCL really -PTCL 1pl-E-start-pl this.way badly-live-E-INF
and really we started to live so badly

052

v'èemu gaŋajʁəlinav', əməŋ eju
v'èem -u ga-ŋajʁə-linav' əməŋ e-ju
river -pl PART-soil-PART all what-pl
the rivers are all soiled

053

mèčču uttu nəməlkɪnèv'?
mèčču utt -u nəməlkɪnè-v'
where tree -pl good -pl
where are the good trees?

054

to əmoŋ koçgəlvəlaŋ
to əmoŋ ko-çgəlvəe-la-ŋ
and all-all:emph. PRES-burn-pl-PRES
and they burn everything

055

eju amu ləjvək
e-ju amu ləjv-ə-k
what-pl PTCL go-E-INF
because somebody is going

056

u-g'u-g'u, pr-r-pr
u-g'u-g'u pr-r-pr
u-hu-hu pr-r-pr
u-hu-hu, pr-r-pr

057

ʔok, g'am emgəmgəgəjŋo
ʔok g'am emgəmgəgəjŋ -o
you.see however frightening.thing-pl
you see however, frightening things

058

aktəko èmèç jəlʔètək
aktəko èmèç jəlʔèt-ə-k
it.is.not.possible even sleep-E-INF
it is not even possible to sleep

059

to ŋaen gəçgolʔèn mitg'ajin ənnəpil' évəŋ
to ŋaen gəçgol -ʔèn mitg'ajin ənnə -pil' évə -ŋ
but that up.the.river-ADJ beautiful fish -DIM say -CONV
but that beautiful fish from up the river says

060

ʔok, g'am ŋanko mətg'oŋ təkujunətəŋ
ʔok g'am ŋanko mətg'oŋ tə -ku-junət-ə-ŋ
you.see however there well 1sg-PRES-live-E-PRES
you see, however, I live well there

061

ujŋè jinnə, jatan gəmmo
ujŋè jinnə jatan gəmmo
Neg what only I
there is nothing, only me

062

ŋaeləŋ èmélkè təkjaləkəlg'atəŋ
ŋaeləŋ èmélkè tə- ko- jaləkəlg'at -ə-ŋ
there well 1sg-PRES-move.for.pleasure-E-PRES
I move well there

063

v'aça kajŋu kojan'ŋəvoləŋ
v'aça kajŋ -u ko- jan'-ŋəvo-la-ŋ
sometimes bear -pl PRES-come-proc-pl-PRES
sometimes bears come

064

əçgənan jatan gəəlg'o nəkunuŋnəv'v'i. to gəmmo-van ujŋè
əçgənan jatan gəəlg'-o nè-ku-nu-ŋ-nəv'v'i to gəmmo -van ujŋè
they only spawn-pl INV-PRES-eat-PRES-3pl but I -PTCL Neg
they eat only spawn, but not me

065

ŋanko mitg'ajin gəmnin məmłəčçəŋ
ŋanko mitg'ajin gəmnin məmłə -čçəŋ
there good my water -sphere
there is my good watersphere

066

ʔok, anam, eləŋ məgəntəvək
ʔok anam eləŋ mə-gəntəvə-k
you.see probably there 1sg-run.away-1sg
you see, I will probably run away there

067

ɲanko mətvajkə
ɲanko mə-tva-jkə
there 1sg-be-INT.II
I will be there

068

ɲaen pənin qətata giv'lin
ɲaen pənin qəta -ta g- iv' -lin
that old keta -ERG PAST.II- say -3sg
that old keta (species) said

069

i, v'alju gəççi qəjunətiki
i v'alju gəççi qə- junət -iki
yes if.only you INT.II.2sg- live -INT.II
yes, if only you could live

070

eləŋ qəlqətgi
eləŋ qə- lqət -gi
there INT.2sg- go -INT.2sg
you should go there

071

to tumgəpilljaqu gənin qiv'gənev'
to tumgə-pilljaq-u gənin q-iv'-gənev'
and friend-DIM-pl your INT.I-say-3pl
and say to your friends

072

kətəl qojəŋ nəm-əlgətəŋ əcəjməv'kə
kətəl qojəŋ nəm-əlg-ətəŋ əcəjməv'-kə
NEG here village-ALL NEG-approach-NEG
don't approach the village here

073

v'utku jatan eetəŋ-qun, javəg'əlaŋ
v'utku jatan e- etə -ŋ -qun ja-vəg'ə-la-ŋ
here only FUT.I-come-FUT.I-PTCL FUT.I-die-pl-FUT.I
[if] you only come here, you will die

Text 15 PIR-2-M

001

ənnjaḵ ɣullu
ənnjaḵ ɣullu
now the.other.one
now another (fairy tale)

002

ənənno	əno	mojkakəçg'ənaŋ	ənənno	g'amin	əno
ənənno	əno	mojka -kəçg'ənaŋ	ənənno	g'amin	əno
here	you.see	we -like	here	however	he.ABS

g'amin tənmajaəl
g'amin tənma-jaəl
however deceiver-fox

here you see, according to us, here, however, he, however, the deceiving fox

003

tənmajaəl əno g'opta
tənmajaəl əno g'opta
deceiver-fox you.see also
(that's) also the deceiving fox, you see

004

mujək	tənmaçgətəç'gən	gəmelijguləlin
muj-ə-k	tənmaçgətəç'gən	gə-məl-ijgulə-lin
we-E-LOC	deceiver	PAST.II-proc-know-3sg
kolë	nətinməḵən	nəl'g'itam-juŋkin
kolë	nə-tinmə-ḵən	nə-l'g'i-tam-juŋ-kin
that.much	ADJ-deceive-ADJ	ADJ-really-cunning-ADJ

we know the deceiver well, the very deceiving and cunning (fox)

005

nikəŋut	Kajŋənaḵu	əççi	gaj...	to	jaəl	ləgəjətg'ətvəlŋgəg'i
nikəŋut	kajŋə -naḵu	əççi	gaj	to	jaəl	ləgə-jətg'ətvəlŋ-gəg'i
something	bear -AUG	and	...	and	fox	really-meet.each.other-3dl

ajgəvən'ŋa
ajgəvən'ŋa
in.the.evening

whatsit, the big bear and, and the fox met each other in the evening

006

gaŋvolənat	v'anjavatək
ga-ŋvo-lənat	v'anjavat-ə-k
PAST.II-start-3dl	speak-E-INF

they started to converse

007

jaələta	kiv'ŋənin
jaəla-ta	k-iv'-ŋ-ə-nin
fox-ERG	PRES-say-PRES-E-3sg:3sg

the fox says to him

008

koŋəloŋnən	Kajŋən
ko-pŋəlo-ŋ-nən	kajŋən
PRES-ask-PRES-3sg:3sg	bear

he asks the bear

009

kiv'ηənin

k- iv' -η -ə-nin

PRES-say-PRES-E-3sg:3sg

he says

010

gənan	eju	v'əjulg'u	təttəl'	v'əjulg'u
gənan	e-ju	v'əjulg'u	təttəl'	v'əjulg'u
you:ERG	what-pl	fear(anal.v.)	very	fear(anal.v.)

kolηəŋvoŋnav'

ko- lηə -ŋvo -η -nav'

PRES- fear(anal.v.)-start-PRES-3pl

what do you fear the most?

011

Kajηən èvəŋ

kajηən èvə -η

bear:ABS say -CONV

the bear says

012

jatan	gəmnan	ηəjŋəjvutək,	vu...,	vu...,	vu...	vutəkənkilg'atək,
jatan	gəmnan	ηəjŋə-vutək-k	vu...	vu	vu...	vutəkənkilg'at-ə-k
only	I:ERG	autumn-darkness-LOC	darkness-night-E-LOC

təttəl'	unmək	gəmnan	ev'-evu	jimgəmgu
təttəl'	unmək	gəmnan	ev'-ev-u	jimgəmgu
very	very.much	I:ERG	partridge-pl	fear(anal.v.)

təkolηəŋvoŋnav'

tə- ko- lηə-nvo -η-nav'

1sg-PRES-fear(anal.v.)-proc-PRES-3pl

only, in the autumn-darkness, on a dark night, I fear very much the partridges

013

èvəŋ

èvə -η

say -CONV

he says (the fox)

014

eķu	g'am	g'am	inet?
eķu	g'am	g'am	inet
why	however	however	that.much
why,	however,	(do you fear this)	that much?

015

van	gajməgəjŋo	ənnəju	ev'-evu?	
van	gajməgəjŋ-o	ənnə-ju	ev'-ev	-u
PTCL	fear-pl	this-pl	partridge	-pl
how	can you	fear those	partridges?	

016

měj	čəŋətəgəjŋo	tələma
měj	čəŋətəgəjŋ-o	tələ-ma
PTCL	fright-pl	go-CONV
they	frighten me,	when I am walking

017

gəmək, gəmək, gəməkğətkaŋgəpəŋ	komal'eŋalaŋ
gəmə-k gəmə-k gəmək-gətkaŋg-əpəŋ	ko-mal'-eŋa-la-ŋ
me-LOC me-LOC me-leg-PERL	PRES-proc-fly-pl-PRES
they fly at my, at my, at my legs	

018

jəčəŋətav'...
 jəčəŋətav'...
 frighten...
 they frighten me

019

kajŋən	kajŋən	évəŋ	
kajŋən	kajŋən	évə	-ŋ
bear:ABS	bear:ABS	say-CONV	
the bear, the bear	says		

020

jaələta	kiv'ŋənin
jaəla-ta	k-iv'-ŋ-ə-nin
fox-ERG	PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
the fox	says

021

ʒok	ʒəe...	əneju	gəmnan	jaʒam	təg'i-van	
ʒok	ʒəe...	əne	-ju	gəmnan	jaʒam	təg'i -van
you.see	INT.I	that	-pl	I:ERG	at.once	how.much -PTCL

təg'ənmənav'	gajməgəjŋə
tə - g'ə-nm-ə-nav'	gajməgəjŋə
1sg -SUBJ.I-kill-E-3pl	without.difficulty
you see, those I kill as much as you want	without difficulty

022

amŋanənata	təkotapəčgəŋvoŋ
am- ŋanəna -ta	tə-ko-tapəčg-ə-ŋvo-ŋ
only- that-INSTR	1sg-PRES-nourish-E-proc-PRES
only by those I nourish	

023

jaəl	évəŋ
jaəl	évə -ŋ
fox	say -CONV
he	says to the fox

024

kajŋa	kiv'ŋənin
kajŋ	-a k- iv -ŋ -ə -nin
bear	-ERG PRES- say -PRES -E -3sg:3sg
the bear	says to him

025

kopŋəloŋnən	jaəl
ko-pŋəlo-ŋ-nən	jaəl
PRES-ask-PRES-3sg:3sg	fox
he	asks the fox

026

kiv'ŋənin	
k- iv' -ŋ -ə -nin	
PRES-say-PRES-E-3sg:3sg	
he	says

027

gənan g'am eju?
gənan g'am e-ju
you:ERG however what-pl
you, however, what?

028

a
a
a
a

029

jaələta		kopŋəloŋnən		kajŋən
jaəla	-ta	ko-pŋəlo-ŋ-nən		kajŋən
fox		PRES-ask-PRES-3sg:3sg		bear:ABS

the fox asks the bear

030

net (Russ.) alvajtən
net alvajtən
no not.right
no, not right

031

kajŋa		kopŋəloŋnən		jaəl
kajŋ	-a	ko-pŋəlo-ŋ-nən		jaəl
bear	-ERG	PRES-ask-PRES-3sg:3sg		fox:ABS

the bear asks the fox

032

kiv'ŋənin
k- iv' -ŋ-ə -nin
PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
he says

033

gənan g'am eju?
gənan g'am eju
you:ERG however what
you, however, what?

034

v'ējulg'u
v'ējulg'u
fear(anal.v.)
fear

035

v'ējulg'u		kulŋəŋnəv'?		
v'ējulg'u		ku- lŋə	-ŋ	-nəv'
fear(anal.v.)		PRES- fear(anal.V)	-PRES	-3pl

(what) do you fear?

036

kajŋən èvəŋ
kajŋən èvə -ŋ
bear:ABS say -CONV
he says to the bear

037

jatan	gəmnan	v'ējulg'u	təkulɲənəv'	g'uemtəv'ilg'u
jatan	gəmnan	v'ējulg'u	tə- ku- lɲə-nəv'	g'uemtəv'ilg'-u
only	I:ERG	fear(anal.v.)	1sg- PRES-fear-3pl	human.being-pl

I only fear human beings

038

əvəŋ
 əvə -ŋ
 say -CONV
 he (the bear) says

039

gèeklinəv'	g'uemtəvilg'u?
gè- eḵ -linəv'	g'uemtəvilg'-u
PAST.II-what.do-3pl	human.being-pl

what had the human beings been doing?

040

k... əvəŋ
 əvə-ŋ
 say-CONV
 he (the bear) says

041

amu	eḵè	ɲano	təttəl'	ɲano	nənijkəkɪnəv'	ɪɲəŋ
amu	eḵ	-è	ɲano	təttəl'	ɲano	nə-nijkè-ɪkine-v'
probably	what	-INSTR	that	very	that	ADJ-something-ADJ-pl

it.seems

milgəg'əe	g'am	əčču	nakov'v'an'ɲəvoŋnav'
milgəg'ə-e	g'am	əčču	na-ko-v'v'an'-ɲəvo-ŋ-nav'
gun-INSTR	however	they	INV-PRES-kill-proc-PRES-3pl

probably with that, whatsit, it seems they kill with a gun

042

əvəŋ
 əvə -ŋ
 say -PRES
 he says

043

jatan ɲano
 jatan ɲano
 only that
 only that

044

jaəl əvəŋ
 jaəl əvə -ŋ
 fox say -PRES
 the fox says

045

g'uemtəvilg'u	jatan	gəmnan	ɲaeë
g'uemtəvilg'	-u	jatan	gəmnan ɲae-ë
human.being	-pl	only	I:ERG that-pl

human beings, I [fear] only those

046

kajɲa	kiv'ɲənin
kajɲ	-a k-iv' -ŋ -ə -nin
bear	-ERG PRES-say -PRES -E -3sg:3sg

the bear says

047

gəmnan van ənej g'uemtəvilg'u gajməgəjŋo
gəmnan van əne-j g'uemtəvilg' -u gajməgəjŋ-o
I:ERG PTCL that-dl human.being -pl without.difficulty-pl
I [VERB] those human beings without difficulty

048

gajməgəjŋo əneju van g'uemtəvilg'u jaqam gəmək
gajməgəjŋo əne -ju van g'uemtəvilg' -u jaqam gəmə-ə-k
without.difficulty that -pl PTCL human.being -pl directly me-E -LOC

ŋojəŋ valg'o
ŋoj-ə-ŋ valg' -o
tail-E-DAT being -pl

without difficulty those human beings are directly with me at the tail. (I can kill them without difficulty)

049

è, mitiv' gillin
è mitiv' g- il -lin
yes the.next.day PAST.II- be -3sg
yes, the next day came

050

am-jaŋ-ja gəg'əqəv'linət
am-jaŋ-ja gə - g'əqəv' -linət
separately PAST.II - start.off -3dl
they started off separately

051

jaël jav'-javətəŋ goqotalqəv'lèn
jaël jav'-jav -ətəŋ g-oqotalqəv'-lèn
fox partridge -ALL PAST.II-hunt-3sg
the fox went to hunt partridges

052

kajŋən goqotalqəv'lèn g'ojamtav'əlg'ən
kajŋən g-oqotalqəv'-lèn g'ojamtav'əlg'ən
bear PAST.II-hunt-3sg human.being
the bear went to hunt a human being

053

gatagəjŋiŋlin
ga-tagəjŋiŋ-lin
PAST.II-hunt-3sg
he went to hunt

054

go? a?
go a
... a
go? a?

055

gatagəjŋiŋlin è, g'ojamtav'əl...
ga- tagəjŋiŋ-lin è g'ojamtav'əl...
PAST.II- hunt-3sg yes human,beings
he went to hunt, yes, for human beings

056

mæv' g'amin gav'anjavallèn
mæv' g'amin ga-v'anjavallèn
because as.if PAST.II-say-3sg
because, as if he said

057

gajmægəjŋo g'uemtèv'ilg'u
gajmægəjŋo g'uemtèv'ilg'-u
without.difficulty human.being-pl
without difficulty for human beings

058

kə kajŋə, g'uemtèvilg'u
kə kajŋə g'uemtèvilg'-u
... bear human.being-pl
... the bear, the human beings

059

gəmək ŋojəŋ valg'o
gəmə -ə -k ŋoj-ə -ŋ valg'-o
I -E -LOC tail-E-DAT being-pl
they are with me at the tail

060

to e..., e..., to jaël évəŋ
to e... e... to jaël évə -ŋ
and ... and fox say -CONV
and, and the fox says

061

gəmnan van gənin gəkəlg'u ev'-vu gajmægəjŋu tæe...
gəmnan van gənin gəkəlg'-u ev'-v-u gajmægəjŋu tæe...
I:ERG PTCL your enemy-pl partridge -pl without.difficulty ...

jaḡam tæen'ŋənèv'
jaḡam tə-e-en'-ŋ-ə-nèv'
directly 1sg-FUT.I-bring-FUT.I-E-3pl
I will bring your enemies the partridges directly without difficulty

062

i pəllətuk , ajgəvèn'ŋa
i pəllətuk ajgəvèn'ŋa
yes later in.the.evening
yes, later in the evening

063

jaələta èkilḡun van ev'-evu ganmələnav' məlləŋèn
jaələ-ta èkilḡun van ev'-ev -u ga-nmə-lənav' məlləŋèn
fox-ERG therefore PTCL partridge-pl PAST.II-kill-3pl five
the fox had killed therefore five partridges

064

gimtilinèv
g- imti -linèv'
PAST.II-load.on.one's.back-3pl
he loaded them on his back

065

miḡki g'amin jətg'ètəvəllḡəl
miḡki g'amin jətg'ètəvəllḡəl
where however meeting
where they should meet each other

066

ηankan gèllèlin
 ηankan gè-llè -lin
 to.that.place PAST.II-come-3sg
 at that place [that] he came to

067

pəlitkok onmajηəajgəvən'ηa kajηən gatkatəjvəlèn ηano,
 pəlitkok onmajηəajgəvən'ηa kajηən ga-tkatəjvə-lèn ηano
 finally late.in.the.evening bear:ABS PART-wounded-PART that.means

nikètè milgəg'əe, gatkatəjvəlèn, ηano mal'kit ηan
 nikè -tè milgəg'ə-e ga-tkatəjvə-lèn ηano mal'kit ηan
 something -INSTR gun-INSTR PART-wounded-PART that.means hardly there

apaκəl'g'ijata èmèt gapkijlin ηanènčəənvətəη κun
 apaκəl'g'ijata èmèt ga-pkij-lin ηanèn-čəə-nvətəη κun
 crawling already PAST.II-approach-3sg that-tea.drinking-SUP PTCL

miηkə g'amin jəg'tvəəlκəl
 miηkə g'amin jəg'tvəəlκəl
 where as.if meeting
 finally, late in the evening, the bear, wounded, that means, whatsit, wounded by a gun, that means, hardly crawling there, already approached that tea-drinking place, where the meeting should be

068

jaəla kiv'ηənin
 jaəl -a k- iv' -η -ə -nin
 fox -ERG PRES-say -PRES -E -3sg:3sg
 the fox says

069

g'amto g'amməččo gənin g'uemtəv'ilg'ən
 g'amto g'amməččo gənin g'uemtəv'ilg'ən
 good.day where your human.being
 good day, where is your human being

070

κəgit gəmnən κəgit məlləηən tə... təənnəv'
 κ-ə- git gəmnən κ-ə-git məlləηən tə... tə - en -nəv'
 INT.I-E-look I:ERG INT.I-E-look five ... 1sg - bring -3pl

ev'-evu gənin g'èκəlg'u
 ev'-ev -u gənin g'èκəlg' -u
 partridge -pl your enemy -pl
 look, I, look I have brought five partridges, your enemies

071

gənin emgəmgu ləηəlg'u
 gənin emgəmgu ləηə- lg' -u
 your be.afraid(anal.v.) be.afraid(anal.v.)-NOM.AG-pl
 those which you are afraid of

072

κəgit gəmnən jaκam təənnəv'i məlləηən
 κ- ə- git gəmnən jaκam tə - en -nəv'i məlləηən
 INT.I-E- look I:ERG however 1sg - bring -3pl -PAST.I.3s five
 look, I have, however, brought five

073

məčču	g'am	gənin	g'uemtəv'ilg'u	
məčču	g'am	gənin	g'uemtəv'ilg'	-u
where	however	your	human.being	-pl

where are, however, your human beings

074

əvəŋ
 əvə -ŋ
 say -CONV
 he says

075

měj	amu	eķè		ķəgit		g'am	giliv'
měj	amu	eķ	-è	ķ- ə-	git	g'am	giliv'

hello PTCL what -INSTR INT-E- look however wound(anal.v.)

nəŋəgəm

nè- ŋə -gəm
 INV- wound(anal.V) -I
 hello, look, they have wounded me with something

076

əməŋ	ķəgit		g'am	əməŋ	gətkalŋən	nəmləgəg'ən
əməŋ	ķ-ə-	git	g'am	əməŋ	gətkalŋən	nè-mlè-gəg'ən

all INT.I- look however all leg INV-hurt-3sg
 look, they have hurt my whole leg

077

əməŋ v'utku čəčgəl'čəku
 əməŋ v'utku čəčgəl'-čəku
 all here flesh-INES
 all here, in the flesh

078

əməŋ	amu	jinnə,	ķok	gavn...	əmèŋ	g'èt	maķəm
əməŋ	amu	jinnə	ķok	gavn...	əmèŋ	g'èt	maķəm

all probably what however ... as.if PTCL bullet

gènikəlin

gè-	nikè	-lin	gəpənkəlin	čəčgəčəku
PAST.II-	something	-3sg	PAST.II-stick.fast-3sg	flesh -INES

all probably what, however, the bullet whatsit stuck fast in the flesh

079

jaələta kiv'ŋənin
 jaəl -ta k- iv' -ŋ-ə -nin
 fox -ERG PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
 the fox says

080

ķok	měj	g'am	kaŋŋən	gajməgəjŋən	mətoķtoratgè
ķok	měj	g'am	kaŋŋən	gajməgəjŋən	mə-toķtorat-gè

however hello however bear:ABS without.difficulty 1sg-heal-2sg
 however, hello, however, bear, I will heal you without difficulty

081

gəmmo	nəmitigəm	innej	van	gajməgəjŋən
gəmmo	nə-miti-gəm	inne-j	van	gajməgəjŋən

I ADJ-skilled-1sg this-dl PTCL without.difficulty

təjatoktoranən
 tə- ja-toktoran-η-ə-n
 1sg-FUT.I-heal-FUT.I-E-3sg
 I am skilled with this, I heal without difficulty
 082

jaqam eməmg'ət gəmnan mənəméləv'gi
 jaqam eməmg'ət gəmnan mə-nmələv'-gi
 directly now I:ERG 1sg-heal-2sg

I will heal you directly now
 083

kajən ənnin
 kajən ənnin
 bear this
 this bear

084

məev' g'am məev' g'am, məev' g'am jaə... jaəl
 məev' g'am məev' g'am məev' g'am jaə... jaəl
 because however because however because however fox fox

ləmalo kuləηən
 ləmalo ku- ləη -η-nin
 believe(anal.v.) PRES- believe(anal.V)-PRES-3sg:3sg
 because however, because however, because, however, he believes the fox
 085

məev' kajə, məev' məlləηən məjəg'əkəlg'u ənki
 məev' kajə -a məev' məlləηən məjə-g'əkəlg' -u ənki
 because bear -ERG because five big enemy -pl here

kovəččalaη ev'-evu
 ko-vəčča-la-η ev'-ev -u
 PRES-appear-pl-PRES partridge -pl
 because the bear, because five big enemies appear here, the partridges
 086

i ləmalo kuləηən jaəl
 i ləmalo ku- ləη -η -nin jaəl
 yes believe(anal.v.) PRES- believe(anal.V)-PRES-3sg:3sg fox
 yes, he believes the fox

087

əmən etoktoranənən, əmən enmələv'ηənin
 əmən e-toktoran-η-ə-nən əmən e-nmələv'-η-ə-nin
 as.if FUT.I-heal-FUT.I-E-3sg:3sg as.if FUT.I-heal-FUT.I-E-3sg:3sg

as if he will heal, as if he will heal
 088

kiv'ηənin
 k- iv'-η -ə-nin
 PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
 he says

089

kujəlgi mal'əččga
 k- uηəl -gi mal'əččga
 PRES- go.for.wood-you slowly
 go slowly for firewood

090

gəmmo məmilgətikən
 gəmmo mə-milgət-ikən
 I 1sg-make.fire-INT.II
 I will make [a] fire

091

jaələta kiv'ŋənin
 jaəla-ta k- iv' -ŋ -ə -nin
 fox-ERG PRES-say-PRES-E-3sg:3sg
 the fox says

092

kajŋən nəkətgukin g'am
 kajŋən nə-kətgukin g'am
 bear ADJ-strong-ADJ however
 the bear, however, is strong

093

atqəlg'ən	no (Russ.)	vsə (Russ.)	əv'ənčam	ənnangətkata	əv'ən
atqə-lg'ən	no	vsə	əv'ənčam	ənnan-gətkata	əv'ən
lame -NOM.AG	but		nevertheless	one-leg-INSTR	even

gunŋəjtəlg'əlin ənnin kajŋən
 g- unŋəjtəlg'ə -lin ənnin kajŋən
 PAST.II-collect.fire.wood-3sg this bear
 lame, but nevertheless with one leg this bear collected fire wood

094

təttəl'	ŋano	nəməjəŋkin	v'əv'v'o,	v'əv'v'o	nikək	nikək
təttəl'	ŋano	nəməjəŋkin	v'əv'v' -o	v'əv'v' -o	nikək	nikək
very	that	big	stone -pl	stone -pl	how.is.that	how.is.that

g'at nikək atqə... nikək at... at...
 g'at nikək atqə... nikək at... at...
 PTCL how.is.that lame how.is.that
 those very big stones, stones, whatsit, whatsit, lame, whatsit...(carried the fox)

095

atqatgəjŋək	v'əv'v'əpəlljaqo	ən'ŋəg'an	valg'o
atqatgəjŋə-k	v'əv'v'-ə -pəlljaq	-o ən'ŋəg'an	valg' -o
wound-LOC	stone-E -DIM	-pl this.way	being -pl

on the wound the stones lie this way

096

ŋaen nəkuj əvəŋ
 ŋaen nəkuj əvə-ŋ
 that whatsit say-CONV
 that whatsit says

097

mən...	mənnikənəv',	mənnikənəv',	pəče
...	mən-nikə-nəv'	mən-nikə -nəv'	pəče
...	1pl-something-3pl	1pl-something-3pl	at.first

votəčču	v'əv'v'o	mənnikənəv'	v'əv'v'o	mən	təttəl'	ŋano
vot -əčču	v'əv'v'-o	mən -nikə-nəv'	v'əv'v'-o	mən	təttəl'	ŋano
you.see-they	stone-pl	1pl-something-3pl	stone-pl	..	very	that

mənətɣələv'nèv'
mən-ətɣələv'-nèv'
1pl- heat-3pl

we will, whatsit,, at first, you see these stones, whatsit, these stones, we will heat them very much

098

ɲanko	gənək...	gənək-atɣənəkak	məččənikèɲnèv'	jaɣ...
ɲanko	gənək...	gənək-atɣənəkə-k	məč-če-nikè-ɲ-nèv'	jaɣ...
then	your	your-wound-LOC	1pl-FUT.I-something-FUT.I-3pl	what...

ɲanɣoj məččəkəltəɲnav'
ɲanɣoj məč-ča-kəltə-ɲ-nav'
thereafter 1pl-FUT.I-dress-FUT.I-3pl

then your, your wound we will whatsit, then we will dress them (the wounds)

099

g'in	jaəl	kajɲən	koe...	kolmalavəɲ
g'in	jaəl	kajɲən	ko-e...	ko-lmalavə-ɲ
you.see	fox	bear	PRES...	PRES-believe-PRES

you see the fox, the bear believes

100

gètə	gè...		gəmilgəlinèv'
gètə	g-	è	gè- milgè-linèv'
you.see	PAST.II-	yes	PAST.II-make.fire-3pl

you see, they made fire

101

milgək	ɲano	nəkunikèɲnèv		v'əv'v'o,	mənɲinèt	amu	
milg-ə-k	ɲano	nè- ku- nikè	-ɲ -nèv'	v'əv'v'	-o	mənɲin-èt	amu
fire-E-LOC	that	INV-PRES-something-PRES-3pl		stone	-pl	who-dl	probably

valg'o

valg' -o
being -pl

in the fire that, they, whatsit, the stones, as much as there probably are

102

məča...	məlagəjɲo,	mənɲinèt,	gaččəčəl(ənav'),	gaččəlɣav'(?)	unmək
...	məlagəjɲ-o	mənɲin-èt	gaččəčəl...	gaččəlɣav'	unmək
...	wound-pl	who-dl	red	red	very.much

v'əv'v'o	ga...	ga...	gənɲjkə...
v'əv'v'	-o	ga...	gè-nɲjkə
stone	-pl	PAST.II...	PAST.II... PAST.II-something...

the wounds who... red, red, very much the stones they, whatsit,...

103

gənətɣələv'linèv'
gè-nətɣələv'-linèv'
PAST.II-heat-3pl
they heated them

104

ga...	gənətɣələv'linèv'
ga...	gè-nətɣələv'-linèv'
PAST.II...	PAST.II-heat-3pl

they heated

105

ənnjaḵ	ŋankačəkojtəŋ	atka...	atḵənekaj...	atḵənanajtəŋ,	ŋakəen...	ku...
ənnjaḵ	ŋanka-čəko-jtəŋ	atḵənana-jtəŋ	ŋakəen...	ku...
now	there-INES-ALL	wound-ALL	there...	PRES...

now there inside the wound...

106

kunvəŋnin
ku- nvə-ŋ -nin
PRES-put-PRES-3sg:3sg
he put it inside

107

ga,	kunvəŋnin,	kukəltəŋnin
ga	ku -nvə -ŋ -nin	ku- kəltə-ŋ -nin
PAST.II...	PRES-put-PRES-3sg:3sg	PRES-tie.up-PRES-3sg:3sg

he put it inside, he tied it up

108

to	g'optəməŋ	ḵun	atḵəgəjŋo	gəlnikətè	gəlv'əv'v'a	
to	g'optəməŋ	ḵun	atḵəgəjŋ -o	gəl- nikè -tè	gəl-v'əv'v'-a	
and	all	PTCL	wound	-pl	hot-something-INSTR	hot-stone-INSTR

ga...

ga...

PAST.II...

and all wounds with hot stones

109

ŋaen	kajŋən	kəg'əjŋəçijəŋ
ŋaen	kajŋən	k- əg'əjŋəçij-ə-ŋ
that	bear	PRES-scream-E-PRES

that bear screams

110

évəŋ
évə-ŋ
say-CONV
he (the fox) says

111

kitkit	g'am	ḵəḵaj...	ḵəḵajnikagi
kitkit	g'am	ḵə-ḵaj...	ḵə-ḵaj-nika-gi
a.little	however	...	INT.I-proc-something-2sg

a little, however, whatsit...

112

ḵəḵajəŋg'ələtgi
ḵə-ḵaj-əŋg'ələt-gi
INT.I-proc-endure-2sg
endure

113

ga...	ḵəḵajaŋgaljatgi
ga...	ḵə-ḵaj-aŋgaljat-gi
PAST.II...	INT.I-proc-endure-2sg

endure

114

mələḵḵè	g'amin	jaŋvoləŋ	məltvik
məl-ekḵè	g'amin	ja- ŋvo -la- -ŋ	məltvi -k
a.bit.later	however	FUT.I- start	-p- -FUT.I heal -INF

a bit later, however, they (the wounds) will start to heal

115

ga...	ga...	gança	kotéməvaŋav'čejiŋ	jaël
ga...	ga...	gança	ko-tém-ə-vaŋav'čeji-ŋ	jaël
...	...	for.himself	PRES-silently-E-speak-PRES	fox

the fox silently speaks to himself

116

g'i	qok	qəmék	təkukajŋətg'uluŋ
g'i	qok	qəmék	tə-ku-kajŋə-tg'ul-u-ŋ

yes you.see soon 1sg-PRES-bear-meat-eat-PRES

you see, soon I will eat bear's meat

117

g'i	qəmék	təkukajŋətg'uluŋ
g'i	qəmék	tə -ku-kajŋə-tg'ul-u-ŋ

yes soon 1sg-PRES-bear-meat-eat-PRES

yes, soon I will eat bear's meat

118

évəŋ

évə -ŋ

say -CONV

he says

119

évəŋ

évə -ŋ

say -CONV

he says

120

g'aməččo	gənin	ganqav'loj	nikək,	ganqav'loj
g'aməččo	gənin	ganqav'-lo-j	nikək	ganqav'-lo-j
where	your	finish-pl-PAST.I-3pl	how.is.that	finish-pl-PAST.I-3pl

gajmat	gajmat	nekalaj
gajmat	gajmat	neka-la-j
possibly	possibly	neka-la-j

where you have finished, whatsit, have finished possibly, possibly, whatsit...

121

g'anqavloj	təg'ələk
g'anqav-lo-j	təg'əl-ə-k
finish-pl-PAST.I.3pl	become.ill-E-INF

have finished feeling pain

122

é	g'anqav'loj	təg'ələk
é	g'anqav'-lo-j	təg'əl -ə-k
yes,	finish-pl-PAST.I-3pl	become.ill-E-INF

yes, I feel no more pain

123

évəŋ

évə -ŋ

say -CONV

he says

124

é, vat,

é vat

yes here.is

yes here is

125

mæv'	ḵun	ḵəgit	g'ənḵév...	lekarstvan...	v'innetək			
mæv'	ḵun	ḵə-git	g'ənḵév...	lekarstvan...	v'innet	-ə	-k	
because	PTCL	INT.I-look	finish...	medicine...	help	-E	-INF	

because look, the medicines have stopped helping

126

nakojtəŋ		g'am	gəḵətvinilév'					
na-	ko-	jto	-ŋ	g'am	gə-ḵətvi-linè-v'			
INV-PRES	take.out	-PRES	however	PART	cold-PART-pl			

he takes out, however, the cold [stones]

127

ḵətvinikév'	nikév'		vatḵén	amən'ŋig'an				
ḵətvi-nikè-v'	nik	-év'	vatḵén	am-ən'ŋig'an				
cold-something-pl	something	-pl	the.other.one	only-this.way				

the cold, whatsit, whatsit (stones he takes away) the other one (he puts) only this way

128

kovènvəv'anjavatəŋ
ko- vènv -ə-v'anjavat-ə-ŋ
PRES-secretly-E-speak-E-PRES
he speaks secretly

129

g'ik ḵəmèk təkukajŋətg'uləŋ
g'ik ḵəmèk tə-ku -kajŋə-tg'ul-u-ŋ
now soon 1sg-PRES-bear-meat-eat-PRES
now soon, I eat bear's meat

130

g'ik ḵəmèk təkukajŋətg'uləŋ
g'ik ḵəmèk tə-ku-kajŋə-tg'ul-u-ŋ
now soon 1sg-PRES-bear-meat-eat-PRES
now soon, I will eat bear's meat

131

ḵəjgut	ŋano	kajŋən	təttél'	keŋg'élétəŋ	gəlnikév'			
ḵəjgut	ŋano	kajŋən	təttél'	k-əŋg'élétə-ŋ	gəl-nikè-v'			
in.fact	that	bear	very	PRES-endure-PRES	hot-something-pl			

in fact, that bear very much endures the hot (stones)

132

ganmələn	ən'ŋəg'an							
ga-nmə-lən	ən'ŋəg'an							
PAST.II-kill-3sg	this.way							

he killed him this way

133

toḵtoratəlg'ən	gakajŋulin							
toḵtoratəlg'ən	ga-	kajŋu	-lin					
doctor	PAST.II-kill.the.bear-3sg							

the doctor killed the bear

134

gakajŋulin
ga- kajŋu -lin
PAST.II-kill.the.bear-3sg
he killed the bear

135

jaḵam	ηano	ənəknekajtəŋ	gaŋvolən
jaḵam	ηano	ənək-nəka-jtəŋ	ga- ηvo-lən
at.once	that	his-something-ALL	PAST.II-start-3sg

imtək

imt -ə-k

carry.on.one's.back-E-INF

at once, he started to carry that (bear) on his back to his, whatsit...

136

imtəl...	éčgi	ηaen	komajatəŋ	ənəkv'anvətəŋ.
imtəl...	éčgi	ηaen	ko-majatə-ŋ	ənək-v'anv-étəŋ
...	now	that	PRES-carry-PRES	his-hole-ALL

now he carries that (bear) to his hole

137

kajŋənaḵu	əmoŋ	jaḵam	gatoktorallən
kajŋə	-naḵu əmoŋ	jaḵam	ga-toktoral-lən
bear	-AUG all-all:emph.	directly	PAST.II-heal-3sg

the big bear was directly healed

138

ganmələn	kajŋon
ga-nmə-lən	kajŋon
PAST.II-kill-3sg	bear

he killed the bear

139

g'ano	ḵun	inet-kun	tənməjaəl
g'ano	ḵun	inet -kun	tənm-ə-jaəl
there	PTCL	that.much-PTCL	deceiving-E-fox

there that deceiving fox

140

ən'ηəg'an	kutgilivəŋ
ən'ηəg'an	ku- tgiliv-ə-ŋ
this.way	PRES-work-E-PRES

this way he worked

141

av'nəp	amkəko	tənməjaəl	mujəkləmŋəlik
av'nəp	amkəko	tənmə-jaəl	mujək-ləmŋəli-k
furthermore	a.lot	deceiver-fox	our-fairy.tale-LOC

furthermore, there are a lot of deceiving foxes in our fairy tales

142

g'opta	ḵinam	gəmmo	činin	činən	gəmmo
g'opta	ḵinam	gəmmo	činin	činən	gəmmo
also	even	I	oneself	oneself	I

I also myself (was convinced of that)

Adventure reports

Text 16 PIR-3-E

001

gəmmo ɛmɛjɲijəktɛm-juɲɛvi
gəmmo ɛ-mɛjɲijəkt-tɛm-juɲɛv-i
I E-big-quickly-deceive-PAST.I.3sg

he defrauded me

002

ən'ɲəg'an-əno	tətkončivatən (Russ. končit')	nikək
ən'ɲəg'an -əno	tə-tkončivatə-n	nikək
this.way -PTCL	1sg-put.up.a.trap-3sg	how.is.that

jalɤaɲənvək

jalɤaɲənv-ə-k

place.of.a.camp-E-LOC

this way, I set a trap, whatsit, at the place of the old camp

003

to məččət	tətujpilljaɤəɤ
to məččət	tə-tuj-pilljaɤ-ə-k
and we came	1sg-young-DIM-E-1sg (Form?)

and (when we came) I was young

004

eppə aɲav'təɲka
eppə a- ɲav'təɲ-ka
still NEG- marry-NEG
not yet married

005

eppə ɛmgəm	təkotvaɲ
eppə ɛm-gəm	tə -ko -tva -ɲ
still only-I	1sg-PRES-be-PRES

I still lived alone

006

tojəɲvota	vətətək
toj-ə--ɲvo-ta	vətət -ə -k
CONV-E-start-CONV	work -E -INF

I had just started working

007

ənpəɤlavola	kinivəɲ
ənpəɤlavol-a	k- in- iv -ə-ɲ
old.man-ERG	PRES-INV-say-E-PRES

the old man says to me

008

ɤətkončivatgən	jaəl
ɤ- ə-tkončivatg -ə-n	jaəl
INT.I-E-put.up.a.trap-E-3sg	fox

catch the fox with a trap

009

ɤɛjɲun	jakavəɲ
ɤɛjɲun	ja- kav -ə-ɲ
probably	FUT.I-get.used-E-FUT.I

he will probably get used to it.

010

amamjəg'aləŋ təntəvatən
amamjəg'aləŋ tə-ntəvat-ə-n
as.the.way.leads 1sg-put.up-E-3sg
somehow I set it

011

ŋəčəŋ kivək
ŋəčəŋ kiv -ə-k
two.times spend.the.night-E-INF
I slept two nights

012

təg'əgag'ən
tə-əg'ə-gag'ən
1sg-reach-3sg
I reached it (I examined it)

013

ŋəččək, ŋəččək jəlgət ga..., ŋəjalgəlg'ənépəŋ
ŋəččək ŋəččək jəlgə -t ga... ŋəjalgəlg'ən-əpəŋ
two two finger-dl PAST.II... wrist -PERL

gav'v'alèn

ga- v'v'a -lèn
PAST.II-stick.fast-3sg
two fingers stuck fast at the wrist

014

gətkəŋko ŋəččək jəlgət gav'v'alənat
gətkə-ŋko ŋəččək jəlgə-t ga-v'v'a-lənat
leg-ABL two finger-dl PAST.II-stick.fast-3dl
from the leg two fingers stuck fast

015

əno kulljapəŋ
əno ku-lljap-ə-ŋ
you.see PRES-look-E-PRES
you see, he (the fox) looks [at me]

016

ujŋə milgəəj
ujŋə milgəəj
Neg gun
there is no gun

017

imtikə təntən
imti -kə tə-ntə-n
load.on.one's.back-NEG 1sg-have-3sg
I didn't take (the gun)

018

kinivəŋ
k- in- iv-ə-ŋ
PRES-INV-say-E-3sg
he (the old man) says to me

019

jaḵam, kəpləta ḵəntəgən
jaḵam kəplə-ta ḵə-ntə-gən
directly stroke-INSTR 2sg-do-3sg
directly kill by beating [him]

020

tanmaḳəm
tan -maḳəm
good -cartridge
a good cartridge

021

e...	jaḳam	nè...	ḳèjḳun,	najaḳvogè				jətèm-junèvək		
...	jaḳam	nè...	ḳèjḳun	na- ja-	ḳvo	-gè	jətèm-junèv	-ə	-k	
...	directly	...	probably	INV- FUT.I-	start	-2sg	deceive	-E	-INF	

he will probably start to deceive you directly

022

jaḳam	alvajtəḳ-əno		alvajtəḳ-əno
jaḳam	alvajtəḳ-əno		alvajtəḳ-əno
directly	in.the.wrong.direction-you.see		in.the.wrong.direction-you.see

tanmaḳəm	eniḳləḳən
tan-maḳəm	e-niḳlə-ḳ-ə-n
good-cartridge	FUT.I-throw-FUT.I-E-3sg

you will throw the good cartridge directly in the wrong direction you see, in the wrong direction

023

ləḳu	kəpləta		ḳəntə
ləḳu	kəplə	-ta	ḳ-ə-ntə
better	stroke	-INSTR	INSTR-E-do

better do it by striking

024

ejv'əl-ḳilḳəlg'ən,	ənav'ut	utkučg'ən
ejv'əl-ḳilḳəlg'ən	ənav'ut	utkučg'ən
poor.one-on.a.string	now	trap

a poor one on a string, now the trap (sense unclear)

025

ḳok	gal'gətoj	gav'v'alèn		tujjəḳmitiv'
ḳok	gal'gətoj	ga- v'v'a -lèn		tujjəḳmitiv'
you.see	only	PAST.II-stick.fast-3sg		towards.the.morning

you see, he stuck fast only towards the morning

026

eḳḳè	gèkəḳəlg'əgəm
eḳḳè	gèkəḳə lg'è-gəm
still	reindeer-team-NOM.AG-1sg

I am still on the reindeer team

027

jaḳam	ḳojat		ənki-jaḳam	təg'iḳpəv'unnat
jaḳam	ḳoja	-t	ənki - jaḳam	tə-g'iḳpəv'un-nat
just.here	reindeer	-dl	here - directly	1sg-nose-fasten-3dl

just here the reindeers were fastened directly here before your nose

028

təg'əgag'ən
tə-əg'ə-gag'ən
1sg-reach-3sg

I reached (the fox)

029

uttənəḳu təkmitən
uttə -nəḳu t-əkmitə-n
tree -AUG 1sg-take-3sg
I took a big stick

030

ḡanko, ḡankakən, petəpajalḡən
ḡanko ḡanka -kən petə-pajalḡən
there there -ADJ old-stick
[from] there, an old stick from there

031

ḳok, niččəḳin
ḳok n-iččə-ḳin
however ADJ-heavy-ADJ
it was, however, heavy

032

ḳok, təmal'kəplən
ḳok tə- mal'-kəplə -n
however 1sg-proc-hit-3sg
I hit, however

033

amu eḳin itti gammal... inètəm-juḡi
amu eḳin itt-i gammal... inè-təm-juḡ-i
probably something be-PAST.I.3sg ... INV-deceive-PAST.I.3sg
I don't know, how he (the fox) deceived me

034

ujḡè ejitkè təntən
ujḡè è- jit-kè t-ə-nt-ə-n
Neg NEG- hit-NEG 1sg-E-do-E-3sg
I didn't hit him

035

təḳi... ləljətḡ təkugitəḡən
təḳi... ləla-jtḡ tə- ku- gitə-ḡ -ə-n
... eye-ALL 1sg-PRES-look-PRES-E-3sg
I look into the eyes

036

ḳok, əno mēj ləlat
ḳok əno mēj ləla-t
you.see in.fact PTCL eyes-dl
you see, in fact, the eyes

037

təḳən eji mēj
təḳən ej-i mēj
as.if this-dl PTCL
as if these

038

jaḳam ən'ḡəḡ'an kuv'iv'əčijḡi
jaḳam ən'ḡəḡ'an ku- v'iv'ə -čij -ḡ-i
directly this.way PRES-tremble-proc-PRES-dl
they tremble directly this way

039

amu	miŋkæŋ	eŋin	jitəŋ	
amu	miŋkæŋ	eŋin	j-	it-ə-ŋ
probably	where-to	something	FUT.I-be-E-FUT.I	

probably where he (the hunter) moves

040

gəmlə	təkəpləgag'ən
gəmlə	tə-kəplə-gag'ən
again	1sg-beat-3sg

again I hit him

041

gəmlə	təmal'kəplən
gəmlə	tə- mal'-kəplə-n
again	1sg-proc-beat-3sg

again I beat him

042

gəmlə...	təm...
gəmlə	...
again	...

again I...

043

alvajtəŋ	təvəklən
alvajtəŋ	t-əvəkl-ə-n
in.the.wrong.direction	1sg-beat-E-3sg

I beat in the wrong direction

044

ŋəə'kav'	təvəkləgag'ən
ŋəə'kav'	t-əvəkl-ə-gag'ən
the.third.time	1sg-beat-E-3sg

I beat [him] the third time

045

ənnjaʃ	nikə,	pəjəŋtəti	
ənnjaʃ	nikə	pəjəŋtət	-i
now	something	tear.off-PAST.I.3sg	

now, he tore off

046

ŋəčceʃ	jatan,	jatan	ŋəčceʃ	paəčatgəg'è	jəl'gəpilljaʃət
ŋəčceʃ	jatan	jatan	ŋəčceʃ	paəčat-gəg'è	jəl'gə-pilljaʃ-ət
two	only	only	two	remain-3dl	finger-DIM-E-dl

two only, only two fingers remained

047

gəntəvə
gəntəv-è
run.away-PAST.I.3sg

he ran away

048

ʃok-əno,	uvik	g'ən'kəčg'u
ʃok	-əno	uvik
however	-PTCL	oneself
		get.angry(anal.v.)

təljən

t-ə-lj-ə-n

1sg-E-get.angry(anal.v.)-E-3sg
I, however, got angry with myself

049

gəmləŋ jaɣam ŋanko təkəv'v'antəvatən
gəmləŋ jaɣam ŋanko təkəv'v'a-ntəvatə-n
again at.once there 1sg-trap-put.up-3sg
again I, at once, set the trap there

050

pəče javo tav'g'al'...
pəče javo tav'g'al'
at.first wait dried.fish
at first, wait, the dried fish...

051

jaɣam jalɣaŋənvək
jaɣam jalɣaŋənv -ə-k
directly place.of.a.camp-E-LOC
directly at the place of the old camp

052

tav'g'al jaɣam ŋanko təcčilnəv'
tav'g'al jaɣam ŋanko təcčil-nəv'
dried.fish directly there 1sg-put-3pl
I put the dried fish directly there

053

jilək təcčələn
jil -ə -k t-ə-ččəl-ə-n
tongue-E-LOC 1sg-E-put-E-3sg
I put it on the tongue (of the trap)

054

ŋəčəŋ tətktivək
ŋəčəŋ t-ə- tkiv -ə-k
two.times 1sg-E-spend.the.night-E-1sg
I spent the night twice

055

əcgivan milgəj təmtəjpəgag'ən
əcgi -van milgəj t-əmtəjpə-gag'ən
now -PTCL gun 1sg-load.on.one's.back-3sg
now I carried a gun

056

təg'əgag'ən
t-ə-əg'ə-gag'ən
1sg-E-reach-3sg
I reached (the trap)

057

panənačgən gav'v'alèn
panənačgən ga-v'v'a-lèn
the.same.as.before PAST.II-stick.fast-3sg
he stuck fast, the same as before

058

ŋaen
ŋaen
that
that one

059

i, v'iné, èçgivan tælķéjnèv'gi
i v'iné èçgi-van tə-e-lķéjnèv'-gi
yes fear now-PTCL 1sg-FUT.I-shoot-2sg
yes, be afraid, now I will shoot you

060

ķəëm kəpləta
ķəëm kəplə-ta
NEG stick-INSTR
I won't beat

061

ķéjɲun jinètəm-juɲəɲ
ķéjɲun j-inè-təm-juɲ-ə-ɲ
probably FUT.I-INV-deceive-E-FUT.I
probably (otherwise), you will deceive me

062

gəmmo ən'ɲəg'an inètəm-juɲèvi. jajələta
gəmmo ən'ɲəg'an inè-təm-juɲèv-i jajəla-ta
I this.way INV-deceive-PAST.I.3sg fox-ERG
the fox deceived me this way

063

giniv' anam ķéjlə nakotvəɲvoɲnav'
giniv' anam ķéjlə na-ko-tvə-ɲvo-ɲ-nav'
exactly obviously in.fact INV-PRES-say-proc-PRES-3pl
exactly, obviously, in fact, they talk (thus about the fox)

064

əno, kolə nəjəktəm-juɲķinèv'
əno kolə nə-jəktəm-juɲ-ķinè-v'
you.see that.much ADJ-deceiving-ADJ-pl
you see, they are very deceptive

065

ķéjlə nakotvəɲvoɲnav' jaəl
ķéjlə na-ko-tvə-ɲvo-ɲ-nav' jaəl
in.fact INV-PRES-say-proc-PRES-3pl fox
in fact, they talk (thus) about the fox

066

ķinam gəmmo inètəm-juɲèvi
ķinam gəmmo inè-təm-juɲèv-i
even I INV-deceive-PAST.I.3sg
he even deceived me

Text 17 PIR-4-E

001

to ənnəno ipa ʔəpəj g'opta
to ənnəno ipa ʔəpəj g'opta
and this PTCL glutton also
and this glutton also (has deceived me)

002

əno tavətgənnəŋ təlʔətək
əno tavətgənnə-ŋ tə- lʔət-ə-k
you.see work-DAT 1sg-go -E-1sg
you see I went to work

003

jəjulg'ən jajtəŋək,
jəju-ŋg'ən jajtəŋ-ə-k
keep.guard -NOM.AG stock-E-LOC

təkunikəŋən, g'ojačekpələŋ
tə -ku- nikə -ŋ -ə -n g'ojaček-pəl-ə-ŋ
1sg-PRES-something-PRES-E-3sg young.guy-DIM-E-DAT

təkoproveranəŋ

tə-ko-proveran-ŋ-ə-n
1sg-PRES-control-PRES-E-3sg
the guard at the stock, I, whatsit, I supervised a young guy

004

eʔin eju, mətkə, gələlin
eʔin eju mətkə gə- lə -lin
what what perhaps PAST.II-go-3sg
when he perhaps arrived

005

mətkə, gəjəlʔəllin
mətkə gə-jəlʔəg'əl-lin
perhaps PAST.II-sleep.in-3sg
perhaps he slept in

006

tojg'ojačekpəl' təəg'əgag'ən
toj-g'ojaček-pəl' tə-əg'ə-gag'ən
young-guy-DIM 1sg-reach-3sg
I reached the young guy

007

ləguma rəca il'gəʔajujupil' ganmələn
ləguma rəca il'gə-ʔajuju-pil' ga-nmə-lən
at.once lynx white-reindeer-DIM PAST.II-kill-3sg
at once, a lynx had killed a little white reindeer

008

eʔʔə uŋjə ənukə nəkuntəŋnəv' rəca
eʔʔə uŋjə ə -nu -kə nə-ku-nt-ə-ŋ-nəv' rəca
still Neg NEG-eat -NEG INV-PRES-do-E-PRES-3pl lynx
the lynx is not yet eating [its victim]

009

jatan v'otænno pilgæn nèkunuŋən to jiləjil
 jatan v'otænno pilgæn nè- ku- nu -ŋ -ə-n to jiləjil
 only you.see throat INV-PRES-eat-PRES-E-3sg and tongue
 you see, he eats only the throat and the tongue

010

ujŋè ètg'u jinnə ènukè
 ujŋè ètg'u jinnə è -nu -kè
 Neg more what yes -eat -NEG
 he doesn't eat anything else

011

eḳḳè amèlgəḳajujuta
 eḳḳè am-èlgə-ḳajuju-ta
 only only-white-reindeer-INSTR
 only white little reindeer

012

nakonməŋnav'
 na- ko- nm-ə -ŋ -nav'
 INV-PRES-kill-E-PRES-3pl
 they kill them

013

mæv' amu mèlëtaçg'ënaŋ valg'o nilgəḳin
 mæv' amu mèlëta-çg'ënaŋ valg' -o n-ilgə-ḳin
 because probably hare-like being -pl ADJ-white-ADJ -
 because they are probably white like hares

014

nəkita amu kël'gəpəjallaŋ
 nəkita amu k-ël'gə-pəjal-la-ŋ
 at.night probably PRES-white-appear-pl-PRES
 at night, they probably appear white

015

kèv'laŋ amu miljut
 k- èv' -la-ŋ amu miljut
 PRES- think-pl-PRES probably hare
 they (the lynx) think that they are probably a hare

016

i tæg'əgag'ən nikə gaŋonməpətalèn koškata koška
 i t-ə-æg'ə-gag'ən nikə ga-ŋonməpəta-lèn koška-ta koška
 yes 1sg-E-reach-3sg something PART-suffocate-PART cat-INSTR cat

koškalégèga
 koška-légèga
 cat-animal

yes I reached it, suffocated by a cat-animal

017

ganməlèn
 ga-nm-ə-lèn
 PAST.II-kill-E-3sg
 he had killed it

018

jatan pilgæn gënulin to jiləjil
 jatan pilgæn gè -nu-lin to jiləjil
 only throat PAST.II-eat-3sg and tongue
 he had eaten only the throat and the tongue

019

ujnè	omav'kèn	jal'gat	eppə,	eppə	nomqèn
ujnè	omav'kèn	jal'gat	eppə	eppə	nomqèn
Neg	chukch.?	chukch.?	still	still	warm

(Chukchi expression), it was still warm

020

təktivəŋ

tə	-	k-	iv	-ə	-ŋ
1sg	-	PRES-	think	-E	-PRES

I think

021

oj	i,	mitg'ajin	g'əpəkvək	nilgəqin	təqən	miljut
oj	i	mitg'ajin	g'əpəkv-ək	n-ilgə-qin	təqən	miljut
oh	yes	good	sledge-LOC	ADJ-white-ADJ	as.if	hare

oh, yes (it will be) a good (seat) on a sledge, white as a hare

022

ilgəqajujupil'

ilgə-qajuju-pil'

white-little.reindeer-DIM

a white reindeer-calf

023

təjəŋgənikèn	təpjəgəg'ən			
tə	-	jəŋgə	-nikè-n	tə-pjə-gəg'ən
1sg	-	quickly-something-3sg		1sg-take.off-3sg

I quickly, whatsit, took that off

024

g'am	gəmlè	ŋano,	pəlqəmlalg'ən	təktivəŋ
g'am	gəmlè	ŋano	pəlqəmlalg'ən	tə- k- iv -ə-ŋ
however	again	that	marrow.of.the.leg-bones	1sg- PRES-think-E-PRES

gəmmo

gəmmo

I

however, again that marrow of the leg-bones, I think

025

təktivəŋ

tə-	k-	iv	-ə-ŋ
1sg-	PRES-	think-	E-PRES

I think

026

əməŋ-ɣok,	to	ujnè	uetik
əməŋ - ɣok	to	ujnè	uetik
all	-	however	but
		Neg	sledge

there is all (of the calf), but there is no sledge

027

əg'ag'aka

ə-g'ag'a-ka

NEG-bring-NEG

I didn't bring it

028

təmél'nikèn,	təmélənpètən		
tə	-mél-	-nikè-n	tə-mél-ə-npètə-n
1sg	-proc-	something-3sg	1sg-proc-E-hide-3sg

I, whatsit, hid it

029

tiččutən

t- iččut -ə -n

1sg-make.a.mat-E-3sg

I made a mat

030

iččul'qək,

təktivəŋ

nəqitənav'

ičču-lq-ə-k

tə - k- iv

-ə -ŋ

n-ə-qitə-nav'

mat-SURF-E-LOC

1sg - PRES- think

-E -PRES

3pl-E-freeəe-3pl

on the mat, I think, they will freeze

031

mitiv'

mətənav'

mitiv'

m -ət

-ə -nav'

tomorrow 1sg-come

-E -3pl

tomorrow, I will come for them

032

uetək

av'...

g'ag'ak

uetək

av'

g'ag'a-k

sledge

...

draw-INF

I will draw a sledge

033

dalekovato (Russ.)

tabun (Russ.)

dalekovato

tabun

rather.far

herd

the herd is rather far [away]

034

tənikégég'ən,

təmélənpətən

g'optəməŋ

tə-niké-gég'ən

t-ə-mél-ə-npət-ə-n

g'optəməŋ

1sg-something-3sg

1sg-E-proc-hide-E-3sg

all

I whatsit, hid [it] all

035

kot...

i...

vè...

təttél'

ŋano

mətg'aŋ

tənpətən

kot...

i

vè...

təttél'

ŋano

mətg'aŋ

t-ə-npət-ə-n

...

very

that

well

1sg-E-hide-E-3sg

I hid that very well

036

tən'ŋjavavən

t-ə-nŋjavat-ə-n

1sg-E-cover-E-3sg

I covered it

037

iččul'qək

təččilən

ičču-l'q-ə-k

t-ə

-ččil-ə-n

mat-SURF-E-LOC

1sg-e

-put-E-3sg

I put it on the mat

038

əŋŋjaq

nikètè,

il'ganalga,

tənikək

jaqam,

əŋŋjaq

nikè

-tè

il'g-a-nal-g-a

tə -nikè -k

jaqam

then

something

-ERG

white-INSTR-hide-INSTR

1sg-something-1sg

directly

nal'gəpəlljaqa

tənikən

tənjačg'ègag'ən

nal'gə-pəlljaq-a

gə-nikè-n

t-ənjačg'è-gag'ən

hide-DIM-INSTR

PAST.II-something-3sg

1sg-cover-3sg

then, whatsit, with the white hide I, whatsit, directly with the small hide, whatsit, covered it

039

to uttè gəçgoçəŋ gəçgoçəŋ
to utt -è gəçgoçəŋ gəçgoçəŋ
and wood -INSTR on.top on.top
and with wood on top

040

qəëm aktəka v'èlv'è nənunin
qəëm aktəka v'èlv'-è n-ə-nu-nin
NEG it.is.not.possible crow-ERG 3sg-E-eat-3sg:3sg
it is not possible for the crow to eat it

041

jaələta èejvək nət kunin
jaələ-ta èejvək n-ə-tku-nin
fox-ERG however 3sg-E-finish-3sg:3sg
the fox, however, will not finish it (Negation from 040)

042

eju ŋən an... janpələv'ŋənən
eju ŋən an... ja-ŋpələv'-ŋ-ə-nən
what PTCL ... FUT.I-leave-FUT.I-E-3sg:3sg
he will leave something

043

mitiv' ja (Russ.) uetik təg'ag'ag'on
mitiv' ja uetik t-ə-g'ag'a-g'on
the.next.day I sledge 1sg-E-bring-3sg
the next day, I brought a sledge

044

təg'əgag'ən gəmnin ajgəvəkən
t-ə-əg'ə-gag'ən gəmnin ajgəvə-kən
1sg-E-reach-3sg my yesterday-ADJ
I reached my [prey of] yesterday

045

ləguma g'optojŋa
ləguma g'optojŋa
it.turned.out nothing.at.all
it turned out, there was nothing at all

046

təjəngəv'invətajnatək
tə - jəngə - v'invətajnat-ək
1sg - quickly - follow.the.trail-E-1sg
I quickly followed the trail

047

qəpəj gələjvəlin qok-əno, ottəjav'ənəpəŋ
qəpəj gè- ləjvə-lin qok -əno ottəjav'ən-əpəŋ
glutton PAST.II-go -3sg you.see-PTCL bush-PERL
a glutton went you see, through the bushes

048

ujŋè jin ənnən jəv'itg'ul
ujŋè jin ənnən jəv'i -tg'ul
Neg PTCL one bush -piece
there are no twigs

049

əməŋ	ənnən-jin		g'ətg'əmpiləŋ	
əməŋ	ənnən	-jin	g'ətg'əm	-piləŋ
all	one	PTCL	bone	-DIM

(if there was at least) one little bone

050

amu		eŋin	gəmtəjpələn		
amu		eŋin	g-	əmtəjpə	-lən
I.don't.know		what	PAST.II-carry.on.one's.back-3sg		

I don't know how he carried it (the calf)

051

ʁok-g'at	gəllaŋəlv'əgəpəŋ,	g'ənnəlʁəpəŋ,	ŋano	Ačg'ajv'ajamətəŋ,
ʁok-g'at	gəllaŋəlv'əg-əpəŋ	g'ənnəlʁ-ətəŋ	ŋano	Ačg'ajv'ajam-ətəŋ
you.see-PART	wood.of.alders-PERL	amble-ALL	there	Achgajvajama-ALL

gamələn

ga-	mə	-lən
PAST.II-pass.theamble-3sg		

you see through a wood of alders to the amble, there to Achgajvajama, he passed the amble

052

i, əv'əŋg'ot
i əv'əŋg'ot
yes certainly
G.K.: yes certainly

053

jaʁam	ənnənu		təkujkələŋəŋ	
jaʁam	ənnənu	t- ə- ku- jkələ -ŋ		-ə-n
directly	all.the.time		1sg-E-PRES-follow-PRES-E-3sg	

I directly followed him all the time

054

milgəj	təkimtiŋəŋ			
milgəj	tə- k-	imti	-ŋ	-ə-n
gun		1sg-PRES-carry.on.one's.back-PRES-E-3sg		

I carry the gun on my back

055

təkiyəŋ				
tə- k-	iv	-ə	-ŋ	
1sg-PRES-think-E-PRES				

I think

056

i	anam,	anam
i	anam	anam
yes	however	however
yes, however, however		

057

enuŋnəv'		ənnəčču
e- nu -ŋ -nəv'		ənnəčč-u
FUT.I-eat-FUT.I-3pl	this	-pl

you (the glutton) will eat these

058

təjag'alapgi
tə-ja-g'alap-gi
1sg-FUT.I-overtake-2sg

I will overtake you

059

təja... tælʔəjnəv'g'i
təja... t-ə-e-lʔəjnəv'-gi
... 1sg-E-shoot-2sg
I will shoot you

060

uže(Russ.) Ačg'aj..., Ačg'av'ajamətəŋ g'innəlʔənəʔu
uže Ačg'aj... Ačg'av'ajam -ətəŋ g'innəlʔ-ə-nəʔu
already ... Achgavajama -ALL amble-E-AUG

mətəməlan

mət-ə-mə -la-n
1pl-E-pass.the.amble-pl-3sg
we passed through a big amble already [on the way] to Achgavajama

061

eppə amu g'aməŋno
eppə amu g'aməŋno
still I.don't.know where.is.he
I still don't know, where he (the glutton) is

062

jaʔam imtiv'
jaʔam imti -v'
directly load -pl
directly the load

063

ujŋə-jin ənnən g'ətg'əmətg'ul'piləŋ jin anajatka
ujŋə -jin ənnən g'ətg'əm-ə-tg'ul'-piləŋ jin a-najat-ka
Neg one bone -E-piece-DIM PTCL NEG-drop-NEG
he didn't drop one little bone

064

amu, e... əməŋ jiv'əv'v'u amu aməčču
amu e... əməŋ jiv'ə-v'v'i amu aməčču
probably ... all twig-pl I.don't.know where.are.they
probably..., all the twigs, I don't know where they are

065

ujŋə-jin jiv'ətg'ul miŋki
ujŋə -jin jiv'ə-tg'ul- miŋki
Neg-PTCL twig-piece where
there is not one twig anywhere

066

kotoryj (Russ.) ajgəvə, amin iččuŋu təlŋənəv'
kotoryj ajgəvə amin ičču -nu t-ə-lŋ-ə-nəv'
which yesterday as.if mat-DESIGN 1sg-E-make-E-3pl -
which I made as a mat yesterday

067

təpjənəv' əčču
tə- pjə -nəv' əčču
1sg- take.off-3pl they
I picked them up (destroyed them) (the twigs)

068

ičču'l'ʔək təʔətətənvəŋ
ičču-l'ʔ-ə-k təʔətət-ə-nvəŋ
mat-SURF-E-LOC freeze-E-SUP
so that on the mat it froze

069

əməŋ ŋæn
əməŋ ŋæn
all that
all that

070

v'əjinvon miŋki gəv'ak
v'əjinvon miŋki gəv'ak
however where stick.fast
however, [it could have] stuck fast somewhere

071

amu eŋin gətımtıŋlin
amu eŋin gè- timtiŋ -lin
I.don't.know what PAST.II-load.on.one's.back-PAST.I.3sg
I don't know how he loaded it (the calf) onto his back

072

ujŋè jing'at
ujŋè jin-g'at
Neg something-PTCL
there is nothing

073

təpkavon g'alapək
t- ə- pkavo -n g'alap -ə-k
1sg-E-not.be.able.to-3sg overtake-E-INF
I was not able to overtake him

074

amu g'aməŋno
amu g'aməŋno
I.don't.know where.is.he
I don't know where he is

075

məev' g'at Ačg'ajv'ajamətəŋ, g'innəlqən
məev' g'at Ačg'ajv'ajam -ətəŋ g'innəlqən
because PTCL Achgajvajama -ALL amble
because [there is] an amble to Achgajvajama

076

mək... qaləlləŋ èmèt təŋvok tələk
mək... qaləlləŋ èmèt tə- ŋvo-k tələ -k
... down even 1sg- start-1sg go -INF
I even started to go down

077

təkivəŋ
tə- k- iv -ə-ŋ
1sg-PRES-think-E-PRES
I think

078

oj g'oččoj
oj g'oččoj
oh far
oh, how far

079

tætktivəŋ

t- ə -e- tkiv -ə-ŋ

1sg-E-FUT.I-spend.the.night-E-FUT.I

I will spend the night

080

eḵḵè eppə èlèkè

eḵḵè eppə è- lè -kè

however still NEG-go-NEG

however, I still have not arrived

081

təniŋlon

t- ə-niŋlo-n

1sg-E-leave-3sg

I left (the search)

082

mæv' amu amənnə

mæv' amu amənnə

because I.don't.know where.is.he

because I don't know, where he is (the glutton)

083

kolè

kolè

that.much

what a shame

084

əno, gèllaŋètəlv'ənèpəŋ čama imtilg'ən

əno gèllaŋètəlv'ən-èpəŋ čama imti -lg'ən

you.see wood.of.alders-PERL nevertheless load.on.one's.back-NOM.AG

you see, through the wood of alders, nevertheless, with the load on his back

085

mæv'

mæv'

because

G.K.: because

086

jaḵam amu eḵin gètimtəŋlin

jaḵam amu eḵin gè-timtəŋ-lin

directly probably what PAST.II-carry.on.one's.back-3sg

directly, probably, what he carried on his back

087

anam, əno-ḵok, v'anna gèjgulin

anam əno -ḵok v'ann-a gè- jgu-lin

probably you.see -PTCL tooth-INSTR PAST.II-hold-3sg

probably, you see, he held it with his teeth

088

van... g'optəməŋ ən'ŋəg'an, to ḵaptil'ḵək amu ŋano...

van g'optəməŋ ən'ŋəg'an to ḵapti- l'ḵ -ə-k amu ŋano

PTCL all this.way and back- SURF-E-LOC probably that

all this way and on his back probably...

089

eḵḵè	amin,	əno	ujḡè-ḵok	èmèjḡəkəlg'inév'	ḵèpèev'
eḵḵè	amin	əno	ujḡè -ḵok	è-mèjḡə-kəlg'iné-v'	ḵèpèe-v'
however	as.if	you.see	Neg -PTCL	NEG-big-NEG-pl	glutton

however, they are not that big, the gluttons, you see

090

čama	mèj gè...	təpkavon		g'alapək.
čama	mèjgè...	t- ə- pkavo	-n	g'alap-ə-k
what.image	PTCL PAST.II...	1sg-E-not.be.able.to-3sg		overtake-E-INF

what image... I was not able to overtake

091

amu	g'amənnno
amu	g'amənnno
I.don't.know	where.is.he

I don't know where he is

092

èvəng'at
èvəng'at
what.a.shame
G.K.: what a shame

093

èmèč,	ḵəčən,	gənək	ing'è	kolajvəḡvolaḡ	ḡaen
èmèč	ḵəčən	gənək	ing'è	ko-lajvə-ḡvo-la-ḡ	ḡaen
even	it.turns.out	you-LOC	quickly	PRES-go-proc-pl-PRES	that

G.K.: it even turns out that that (glutton) moves quicker than you

094

kolë,	mèj
kolë	mèj
that.much	PTCL

what a shame

095

nəkinjaḵu	gèlèjvəlin
nəki-njaḵu	gè- lèjvə -lin
night-AUG	PAST.II- go -3sg

he kept moving the whole night

096

kolë
kolë
that.much
what a shame

097

mèjḡəmiḡkəe	gèlḵəllin
mèjḡə- miḡkəe	gè-lḵəl-lin
big- where.to	PAST.II-go.away-3sg

where did he go away [to that was] so far

098

gamèlèn	
ga-	mè -lèn
PAST.II-pass.the.amble-3sg	

he passed the amble

099

ujnè miŋki ènukè
ujnè miŋki è -nu -kè
Neg where yes -eat -NEG
he didn't eat anywhere

100

ètèpičgəŋkə gillin
è- tēpičgəŋ -kə g- il -lin
NEG- prepare.food -NEG PAST.II- be -3sg
he didn't prepare food

101

jaşam ənnənu gələlin
jaşam ənnənu gè-lè -lin
directly all.the.time PAST.II-go -3sg
he moved directly, all the time

102

amu, ŋano eḳḳè, ujnè akətgəntatka
amu ŋano eḳḳè ujnè a-kətgəntat-ka
probably that however Neg NEG-run.quickly-NEG
probably that (glutton), however, didn't run quickly

103

jaşam čajməpil', tēḳən-ḳun jinnə gələlin
jaşam čajməpil' tēḳən - ḳun jinnə gè- lè-lin
directly nearby as.if - PTCL what PAST.II-go-3sg
he went directly, nearby, as if he [went] just like that

104

ŋano inet, amu šagi (Russ.), inet amu v'aḳat...
ŋano inet amu šag-i inet amu v'aḳat
that.means that.much probably step-pl that.much probably step

v'aḳpilljaḳu əppuljuḳinav
v'aḳ-pilljaḳ-u əppulju-ḳina-v
step-DIM-pl small-ADJ-pl
that means probably such steps, probably such steps, little steps

105

to jatan təkujintəvəŋ
to jatan t-ə-ku-jintəvə-ŋ
and still 1sg-E-PRES-be.astonished-PRES
and I am still astonished

106

uttəlv'ənək v'əjin-van ganajalin
uttə -lv'ən -ə -k v'əjin -van ga-naja-lin
tree -coll -E -LOC however -PTCL PAST.II-drop-3sg
in the wood, he has, however, dropped something

107

ujnè jinnə?
ujnè jinnə
Neg what
G.K.: there was nothing?

108

ujnè jinnə anajatka gèn...
ujnè jinnə a -najat-ka gèn...
Neg what NEG-drop-NEG ...
he didn't drop anything

109

əməŋ miŋkə av'-enə èlèg'uké
əməŋ miŋkə av'-enə è- lèg'u -kè
all where place.of.eating NEG- see -NEG
I didn't see an eating place anywhere

110

əməŋ ujŋè jəpə̀kətənə itké
əməŋ ujŋè jəpə̀kətənə it-kè
all Neg place.of.hiding be-NEG
there was no hiding place

111

olgov'inə èlèg'uké
olgov'inə è-lèg'u -kè
hole.for.hiding NEG-see-NEG
I didn't see a hole for hiding

112

jatan v'inə?
jatan v'inə
only trail
G.K.: only the trail?

113

a.
a
yes
yes

114

jatan v'inə kuv'ə̀ççetəŋ?
jatan v'inə ku-v'ə̀ççetə-ŋ
only trail PRES-be.visible-PRES
G.K: is only the trail visible?

115

g'ov'?
g'ov'
but?
but?

116

jatan v'inə təkujkələŋən
jatan v'inə tə-ku-jkələ-ŋ-ə-n
only trail 1sg-PRES-follow-PRES-E-3sg
I only follow the trail

117

to gè... gè... gəmək ligi-van
to gè... gè... gəm -ə -k ligi -van
and I -E -LOC know -PTCL
I would have known

118

miŋki, miŋki nəg'ən... nəg'ənpikənnin
miŋki miŋki nəg'ən... n ə- g' -ə -npikən-nin
where where ... 3sg-E-SUBJ.I-E-hide-3sg:3sg
where he might have hidden it

119

tələg'ugəg'ən
t-ə-ləg'u-gəg'ən
1sg-E-see-3sg

I (would) have seen it

120

məv' mənʒo gəg'əkəv'lin
məv' mənʒo gə - g'əkəv' -lin
because where.from PAST.II - start.off -3sg

because he went from there

121

jaʒam ʒanʒoʒəŋ
jaʒam ʒanʒoʒəŋ
directly from.there

directly from there

122

əməŋ ʒaen gəmnin əkçotənə təmələnçiçg'ətən
əməŋ ʒaen gəmnin əkçotənə tə məl-ə-nçiçg'ət-ə-n
all that my place.of.the.mat 1sg proc-E-look.around-E-3sg.

I inspected all the trails well

123

mətke gə... gə... gəv'jilin?
mətke gə... gə... g- ɛv'ji-lin
QUEST.PTCL... ... PAST.II- eat-3sg

did he (the glutton) perhaps eat it?

124

g'optoʒŋa ɛv'jikə
g'optoʒŋa ɛv'ji -kə
nothing.at.all eat -NEG

he didn't eat anything

125

əməŋ uʒnə miŋki
əməŋ uʒnə miŋki
all Neg where

and nowhere anything

126

vəʒin-van jinnə-ʒən
vəʒin -van jinnə -ʒən

however-PTCL what-PTCL

however, something [must have been there]

127

gə= gə= gəçgən, gəçgən vəʒin van miŋki tələg'ugəg'ən jułg'ən
gə gə gəçgən gəçgən vəʒin van miŋki t-ə-ləg'u-gəg'ən ju -lg'ən
... ... wool wool however PTCL where 1sg-see-3sg eat -NOM.AG

however, I (would) have seen wool somewhere, (if) he had been eating

128

va... uʒnə, jaʒam, amu ɛʒin gəmtəjpələn
va... uʒnə jaʒam amu ɛʒin g- ɛmtəjp -ə-lən
... Neg directly probably what PAST.II-carry.on.one's.back-E-3sg

no, he, probably somehow carried it directly on his back

129

mètkè
mètkè
perhaps
perhaps

130

kolë
kolë
that.much
whoa!

131

kolë.
kolë
that.much
whoa!

132

inenniṭtèvi
ine-nniṭtèv-i
INV-astonish-PAST.I.3sg
he astonished me

133

təpkavon		v'ènvèpək,		g'alapək	
t-ə- pkavo -n		v'ènvèp -ə-k		g'alap -ə -k	
1sg-E-not.be.able.to-3sg		find.by.the.trail-E-INF		overtake -E -INF	

I was not able to find him with the trail, to overtake him

134

ḳolèn...	ḳolènnotajtəṅ	gamèlèn
ḳolèn	ḳolèn-nota-jtəṅ	ga-mè-lèn
other...	other-land-ALL	PAST.II-pass.the.amble-3sg

he passed the amble to the other land

135

amu	miṅkəeṅ	ino...
amu	miṅkəeṅ	ino...
I.don't.know	where.to	...

I don't know where to...

136

kətavan-g'at	ḳolènnotajtəṅ	gèlləḳtèllin?
kətavan -g'at	ḳolèn-nota-jtəṅ	gè-lləḳtèl-lin
to:PREP -PTCL	other-land-ALL	PAST.II-carry.away-3sg

G.K.: did he carry it away to the other land?

137

kətavan,	məev'	amu	gèv'ḳəvolèn
kətavan	məev'	amu	g- èv'-ḳəvo-lèn
to:PREP	because	probably	PAST.II-think-proc-3sg

because he probably thought to (the other land)

138

məev'-g'am		najav'ènvèpəgəm	
məev' -g'am	na- ja-	v'ènvèp -ə-gəm	
because -PTCL	INV- FUT.I-	find.by.the.trace-E-1sg	

because they will find me by the trail

139

g'ano	miŋkæŋ	mal'konqal,	uttəlv'ənətəŋ,	əv'ən	amu
g'ano	miŋkæŋ	mal'konqal	uttə-lv'ən-ətəŋ	əv'ən	amu
there	where.to	to.the.side.of.the.edge	tree-coll-ALL	certainly	probably

əçgin

əçgin

their

there, to the side at the edge, to the wood, (that is) certainly, probably their (place) (sense unclear)

140

mæv'	ḵulinnutək	čininŋəlvəlg'ək	-	əçg'əjin	
mæv'	ḵulin	-nutə-k	činin-ŋəlvəlg'-ə-k	-	əçg'əjin
because	the.other-land-LOC	one's.own-herd-E-LOC		-	from.Achajvajama

kotvaŋvoləŋ

ko- tva - ŋvo -la- -ŋ

PRES- be - proc -p- PRES

because, in the other land, there are (gluttons) from Achajvajama in there own herds

141

ŋanən...	ŋanən...	ŋanən	notajtəŋ
ŋanən	ŋanən	ŋanən	nota -jtəŋ
that	that	that	land -ALL

to that land

142

gənulḵiv'lin	əməjtəŋ
gə-nu-lḵiv'-lin	əmə -jtəŋ
PAST.II-eat-proc-3sg	amble-ALL

he went to the amble to eat

143

tok

tok

that's.all

that's all

144

kolë,	kolë.
kolë	kolë
that.much	that.much

whoa, whoa

145

əno-ḵun,	təttəl'	
əno	- ḵun	təttəl'
you.see	- PTCL	very
G.K.	you see,	very much

Text 18 PIR-5-E

001

ənəčču g'opta - ɲojɲəl'g'o
 ənəčč -u g'opta - ɲojɲəl'g'-o
 this -pl also - wolf -pl
 these are also wolves

002

kév'ɲəvolaɲ, amin, kolë, méj
 k-év'-ɲəvo-la-ɲ amin kolë méj
 PRES-say-proc-pl-PRES as.if that.much PTCL
 they say that they are strong

003

qəgit-g'am, v'otənno nikək
 q-ə-git -g'am v'otənno nikək
 INT.I-E-look- -PTCL there how.is.that
 look there, now

004

ɲəčkəməlləɲən
 ɲəčk - məlləɲən
 three - five
 eight

005

qəgit, ɲanənəjək nənikən
 q-ə-git ɲanənəjək nən- nikə -n
 INT.I-E-look that-coll INV-something-3sg
 look, those, whatsit...

006

ɲojɲəl'g'a
 ɲojɲəl'g' -a
 wolf -ERG
 wolves?

007

ɲojɲəl'g'a.
 ɲojɲəl'g' -a
 wolf -ERG
 wolves

008

qəjmet-g'at ɲəčv'əno təlɲəgəg'ən, unmək
 qəjmet-g'at ɲəčv'əno t- ə- lɲ -ə-gəg'ən unmək
 really-PTCL be.angry(anal.v.) 1sg-E-be.angry(anal.v.)-E-3sg very.much
 really, I was very angry at him

009

tənmənat ɲəčček
 t-ə-nm-ə-nat ɲəčček
 1sg-E-kill-E-3dl two
 I killed two

010

ənnjaq təkiv'ɲən
 ənnjaq tə -k -iv' -ɲ-ə-n
 then 1sg-PRES-say-PRES-E-3sg
 then I say

011

təkoŋəčvənatəŋ

t- ə-ko -ŋəčvənat -ə-ŋ

1sg-E-PRES-say.with.anger-E-PRES

I say with anger

012

i v'alju tuji

i v'alju tuj-i

yes if.only you-dl

yes, you two, take care

013

çiŋən, nəkujv'əlgəm

çiŋən nə- ku -jv'əl -gəm

it.seems INV-PRES-cast.a.spell-1sg

it seems that they cast a spell on me

014

jaşam məllələke jaşam vertolətək (Russ.),

tətənpək

jaşam məllələke jaşam vertolət-ə-k

tə-tənp-ə-k

at.once a.bit.later directly helicopter-E-LOC

1sg-get.a.blow-E-1sg

all at once, a bit later, I got a blow directly from the helicopter

015

ķəjgut təkimtiŋnəv'

ķəjgut tə- k- imti -ŋ -nəv'

a.short.time.ago 1sg - PRES- carry.on.one's.back-PRES-3pl

a short time ago, I carried them on my back

016

vertolətək ŋaej kotvaŋə, təməlg'ət gəmninəv'

vertolət-ə-k ŋae-j ko-tva-ŋ-ə təmə-lg'-ə-t gəmninə-v'

helicopter-E-LOC that-dl PRES-be-PRES-dl kill -NOM.AG-E-dl my -pl

at the helicopter, there are those, my (two) killed (wolves)

017

ekkin-amu təkaplogag'ən

ekkin - amu t-ə-ķaplo-gag'ən

for.some.reason - PTCL 1sg-E-hit.with.the.leg-3sg

for some reason, I hit him with the leg

018

i gət...

i gət

yes ...

yes...

019

v'alju tuji inet

v'alju tuj-i inet

if.only you-dl that.much

you two take care

020

inet alvaŋ kuni... kutgiliv'ŋətək

inet alvaŋ kuni... ku-tgiliv'-ŋ-ə-tək

that.much wrongly ... PRES-hunt-PRES-E-2pl

you wrongly hunt that much

021

v'alju-g'am tuji gəmək nəg'əltək
 v'alju-g'am tuj-i gəm-ə-k n-ə-g'-əl-tək
 if.only-PTCL you-dl me-E-LOC 2dl-SUB.I-be-2dl
 at least you two have appeared with me

022

to jaqam gəççi...
 to jaqam gəççi
 and directly you
 G.K.: and directly you...

023

jaqam melleqe təŋvok vagalək
 jaqam melleqe tə- ŋvo-k vaginal -ə -k
 at.once after.a.little.while 1sg-start-1sg sit.down -E -INF
 at once, I sat down after a little while

024

jaqam vertolət... vertolətvintək
 jaqam vertolət vertolət -vint -ə -k
 at.once helicopter helicopter -propeller-E-LOC
 all at once, the helicopter...against the propeller of the helicopter...

025

ŋəvoj nikək
 ŋəvo -j nikək
 start -PAST.I.3sg how.is.that
 it started to, whatsit...(to turn)

026

gəmmo év'an təkov'aççəla... təkov'aççələlavəŋ
 gəmmo év'an tə-ko-v'aççəla... tə-ko-v'aççələlav-ə-ŋ
 I certainly 1sg-PRES-become.blind... 1sg-PRES-become.blind-E-PRES
 I certainly was (at that time already) going blind

027

təkəçgəŋtatək
 tə -kəçgəŋtat-ə-k
 1sg -run-E-1sg
 I ran

028

vint uže (Russ.) kovətatəŋ
 vint uže ko- vətət -ə -ŋ
 propeller already PRES- work -E -PRES
 the propeller already works

029

ən'ŋəg'an nikək titək
 ən'ŋəg'an nikək t-it-ə-k
 this.way how.is.that 1sg-be-E-1sg
 this way, whatsit, I was

030

to jaqam kətgəŋ jaqam év'tələjtəŋ
 to jaqam kətgəŋ jaqam év'tələjtəŋ
 and at.once running directly down
 and, at once, running directly down

031

əməŋ ənnin	ʁəv'ajpəlljaʁət	vertolətək....
əməŋ ənnin	ʁəv'ajpəlljaʁ -ə-t	vertolət-ə-k
all that	blade.of.the.propeller-E-dl	helicopter-E-LOC

the whole blade of the propeller at the helicopter

032

ŋanko	ʁəmək	ləlajtəŋ
ŋanko	ʁəmək	ləla-jtəŋ
then	almost	eye-ALL

then almost to the eyes...

033

ʁok,	v'otənno	əmoŋ
ʁok	v'otənno	əmoŋ
you.see	there	all-all:emph.

you see, there all...

034

eʁʁé	ujŋé	məknaŋ	atvəka
eʁʁé	ujŋé	məknaŋ	a-tv -ə -ka
however	Neg	everybody:DAT	NEG-say -E -NEG

I told, however, nobody (about this)

035

jaʁam	vertolət...
jaʁam	vertolət
directly	helicopter

directly the helicopter

036

jaʁam	g'en'nəkva	jatan	tənikən,	təkəltəgag'ən
jaʁam	g'en'nəkv-a	jatan	tə -nikə-n	t-ə-kəltə-gag'ən
directly	scarf-INSTR	only	1sg-something-3sg	1sg-E-bind-3sg

I, directly, only, whatsit, bound the scarf (around the head)

037

eʁʁé	təké...	gamgaŋəlvəlg'əpəŋ
eʁʁé	təké	gamga-ŋəlvəlg'əpəŋ
however	...	every- herd-PERL

however, along every herd.

038

məev'	olenteʁniko	təko...
məev'	olen- teʁnik -o	tə-ko
because	reindeer-technician-DESIGN	1sg...

because I (work) as a reindeer technician.

039

gamgaŋəlvəlg'ətəŋ
gamga-ŋəlvəlg'ətəŋ
every-herd-ALL

to every herd

040

pəče	əməjaʁpičgu	mət-kolalaŋnav'
pəče	əməjaʁ-pičg-u	mət- ko- la-la-ŋ -nav'
for.the.time.being	several-provision-pl	1pl-PRES-transport-pl-PRES-3pl

at that time we are transporting several provisions

041

təktivəŋ

tə - k- iv -ə-ŋ

1sg - PRES-think-E-PRES

I think, that

042

neeləg'ugəm

lētčikata

ne-e-ləg'u-gəm

lētčika-ta

INV-FUT.I-see-1sg

pilot-ERG

the pilots will see me

043

jaɣam

jakəmg'ələləŋ,

toɣtorətəŋ

jaɣam

ja-kəmg'ələ-la-ŋ

toɣtor -ətəŋ

directly

FUT.I-return-pl-FUT.I

doctor -ALL

they will directly return to the doctor

044

ən'ŋəg'an

jaɣam-g'at

ən'ŋəg'an

jaɣam-g'at

this.way

directly-PTCL

directly this way

045

kətav'ut

čakəta inələg'uj

kətav'ut

čakəta inələg'u-j

suddenly

sister

see-PAST.I.3sg

suddenly my sister saw that

046

təkumullətg'əŋ

tə-ku-mullətg'-ə-ŋ

1sg-PRES-be.drenched.in.blood-E-PRES

I am drenched in blood

047

kolë,

ŋano mulləmul

kolë

ŋano mulləmul

that.much

that

blood

oh, that much blood

048

kinivəŋ

k-

in-

iv-

ə-ŋ

PRES-INV-say-E-PRES

she says

049

kueɣəŋ?

ku-

eɣ

-ə-ŋ

PRES-what-E-PRES

what's the matter with you?

050

təktiv'ŋən

tə

-k

-iv'-ŋ

-ə-n

1sg-PRES-say-PRES-E-3sg

I say

051

ujnè-ḵok

ujnè -ḵok

Neg -PTCL

there is nothing

052

g'atav'

g'atav'

without.reason

it is just like that

053

èvəη

èvə -η

say -CONV

she says

054

ujnè-ḵok

ujnè -ḵok

Neg -PTCL

no

055

ḵèjlə, kueḵəη?

ḵèjlə ku- eḵ -ə -η

really PRES- what -E-PRES

really, what's the matter with you?

056

komolləηtolg'atəη

ko-molləηtolg'at-ə-η

PRES-be.drenched.in.blood-E-PRES

you are drenched in blood

057

eḵḵè, toḵtor Marija Ivanovna

eḵḵè toḵtor Marija Ivanovna

however doctor Marija Ivanovna

however, (there was) the doctor Marija Ivanovna (in the helicopter)

058

təkiν'ηən

tə -k -iv'-η -ə-n

1sg-PRES-say-PRES-E-3sg

I say

059

təpətḵètək, ḵok

t-ə-pətḵèt-ə-k ḵok

1sg-E-strike-E-1sg you.see

I struck something, you see

060

èvəη

èvə -η

say-PRES

she says

061

èm-ḵun, èm-ḵok məgitèn
èm- ḵun èm- ḵok m-ə -gitè-n
now- PTCL come.on- PTCL 1sg-E-look-3sg
now, come on, I will look at it

062

jaḵam v'otənno g'optəməḡ gav'aḡḵajallin
jaḵam v'otənno g'optəməḡ ga-v'aḡḵajal-lin
directly there all PART-be.open-PART
directly, that is all open

063

g'optəməḡ kuvəččətəḡ nikəḡut
g'optəməḡ ku- vəččətə -ḡ nikəḡut
all PRES- be.visible -PRES something
everything is visible, whatsit

064

g'ətg'əm?
g'ətg'əm
bone
G.K.: the bone?

065

g'optəməḡ v'otənno
g'optəməḡ v'otənno
all there
all there.

066

kinuḡi əməḡ?
kinuḡi əməḡ
flesh all
G.K.: all the flesh?

067

g'optəməḡ kuvəččətəḡ nikəḡut...
g'optəməḡ ku- vəččətə -ḡ nikəḡut
all PRES- be.visible -PRES something
everything is visible

068

g'ətg'əm?
g'ətg'əm
bone
the bone?

069

g'ətg'əm
g'ətg'əm
bone
the bone

070

ḵok-əno tən v'əjət g'əmavon
ḵok -əno t-ə-nv'əjət g'əmavo-n
you.see -PTCL 1sg-E-frighten-3sg
you see, I frightened her

071

èvəŋ

èvə -ŋ

say -CONV

she says

072

ing'è mənŋajtəla

ing'è mən-njajtə-la

quickly 1pl-return.home-pl

let's quickly return home

073

emulli... emullitkuŋ

emulli e-mullitku-ŋ

... FUT.I-pour.out.blood-FUT.I

blood will pour out

074

jaḵam ing'è ing'è məččeŋal'g'alla

jaḵam ing'è ing'è məč-čeŋal'g'al-la

at.once quickly quickly 1pl-fly.around-pl

all at once, we quickly, quickly flew around

075

jatan gəmnən təkəv'ŋəvoŋ

jatan gəmnən tə -k -èv'-ŋəvo-ŋ

only I:ERG 1sg-PRES-say-proc-PRES

only I say

076

ənki g'am ənki ənki

ənki g'am ənki ənki

here however here here

here, however, here, here (the narrator talks about the places that were to be visited)

077

ŋəlvəlg'ək palatka

ŋəlvəlg'ə -k palatka

herd -LOC tent

in the herd is a tent

078

ŋanḵo məččeŋala

ŋanḵo məč-čeŋa-la

then 1pl-fly-pl

then we flew

079

jaḵam ing'è təninin

jaḵam ing'è təni-nin

at.once quickly sew-3sg:3sg

at once she quickly stitched it

080

jaḵam ḵiv'vatəninin

jaḵam ḵiv'v'a-təni-nin

at.once somehow-sew-3sg:3sg

at once, she stitched it (the wound) somehow

081

ačgékénajtoŋ

ačgékénajtoŋ

to.the.present.day

to the present day

082

Marija Ivanovna, amu eķin

Marija Ivanovna amu eķin

Marija Ivanovna I.don't.know what

Marija Ivanovna, I don't know how

083

vallə nəmitķin Marija Ivanovna

vallə nəmitķin Marija Ivanovna

because skilled Marija Ivanovna

because Marija Ivanovna is skilled

084

fel'dšero?

fel'dšero

medical.assistent

G.K.: (she is) a medical assistant?

085

uže (Russ.) skol'ko (Russ.) rabota (Russ.).

uže skol'ko rabota

already how.much work

already how much work

086

čemot, ķok

čemot ķok

it.is.enough however

it is enough, however

087

eķķəm v'əg'aėk təkivəŋ, bajki(Russ.)

eķķəm v'əg'aėk tə- k- iv-ə -ŋ bajk-i

very.much then 1sg-PRES-say-E-PRES story-pl

I then tell too many stories